

Γεώργιος Η. Κόνδης

Τετράδιο Πολέμου 1940

ΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ

Γεώργιος Η. Κόνδης

Τετράδιο Πολέμου 1940

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΚ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ

© Copyright 2011: Εκδόσεις «ΕΚ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ»
 Π.Κ. ΟΥΛΗΣ
 Νικηταρά 15 – 212 00 Άργος
 Τηλ. & Fax: 27510 20419
 email: ekproimiou@yahoo.gr

Στοιχειοθεσία-φιλμ-μοντάζ: Εκδόσεις Πάραλος
 Σταυρούλα Αρβανιτίδου
 Θεμιστοκλέους 31 – 106 77 Αθήνα
 Τηλ. 210 3827 314
 email: paralos@freemail.gr

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Τσάγκος Αναστάσιος

Παραγωγή: Σταύρος Ξηρουχάκης

Συντονισμός έκδοσης: Alpha line
 Βασ. Κωνσταντίνου 9-11 – Άργος
 Τηλ. & Fax: 27510 61315
 email: alphaline@otenet.gr

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2011

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
 Εκδόσεις «ΕΚ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ»
 Π.Κ. ΟΥΛΗΣ
 Νικηταρά 15 – 212 00 Άργος
 Τηλ. & Fax: 27510 20419
 email: ekproimiou@yahoo.gr

ISBN 978-960-89-719-7-4

Απαγορεύεται η με κάθε μέσο αναπαραγωγή-αντιγραφή μέρους ή όλου του παρόντος χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη. Οι παραβάτες διώκονται σύμφωνα με το νόμο περί Πνευματικών και άλλων δικαιωμάτων (Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικό σημείωμα	15
Πρόλογος	19
Σημείωμα του συγγραφέα	23
Εισαγωγή	
<i>Ο Πόλεμος του 1940 και οι διηγήσεις του</i>	25
<i>Ένα λαϊκό τετράδιο πολέμου</i>	35
<i>Το «τετράδιο πολέμου» του Δημητρίου Ι. Σιώτου</i>	39
<i>Μνήμες Πολέμου 1940 Γεωργίου Δ. Νανόπουλου</i>	57
<i>Δήμος Άργους: Τα πρακτικά και το πρωτόκολλο του πολέμου</i>	67
Πρακτικά ΔΣ Δήμου Άργους	70
Πρωτόκολλο Δήμου Άργους	
<i>Μεγάλες στιγμές του πολέμου</i>	84
Αγγελίες κατάταξης	87
Αγγελίες θανάτων	95
Διάφορα	96
Εφημερίδες	102
Αναζήτηση	155
Επίλογος	177
Παράρτημα	
Το Τετράδιο πολέμου του Δημητρίου Ι. Σιώτου	
από το χωριό Σταθείκα του Δήμου Άργους –	
Μυκηνών της Αργολίδας	181
Βιβλιογραφικές αναφορές	279

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ύδρματος

ΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΡΑ
ΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΡΑ
ΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΡΑ
ΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΡΑ

Η Έλλας δρηνεί την αποίκειαν του πολεμικού της

Τό έγκλημα κατά του Έλληνικού Ναυτικού

Το έγκλημα κατά του Έλληνικού Ναυτικού, το οποίο έγινε την περασμένη νύκτα, είναι ένα από τα πιο φρικτά που έχουν συμβεί στην ιστορία του ελληνικού λαού. Η Ελλάδα, που είναι μια χώρα με μεγάλη ιστορία και μεγάλη ηρωική παράδοση, έχει υποστεί μια μεγάλη ήττα. Η Ελλάδα, που είναι μια χώρα με μεγάλη ιστορία και μεγάλη ηρωική παράδοση, έχει υποστεί μια μεγάλη ήττα. Η Ελλάδα, που είναι μια χώρα με μεγάλη ιστορία και μεγάλη ηρωική παράδοση, έχει υποστεί μια μεγάλη ήττα.

ΕΤΟΡΠΙΛΙΣΘΗ ΧΘΕΣ ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ "ΕΛΛΗ" ΥΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ ΕΞΩ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΗΝΟΥ ΕΒΥΘΙΣΘΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΝ παρά τὸν ἡρωϊσμόν τοῦ πληρώματος

Πάνω στην ακτή του Α.Π. το πλοίο του καταδρομικού "ΕΛΛΗ" στο οποίο ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Το καταδρομικό "ΕΛΛΗ" που βυθίστηκε στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Κατά του «ΕΛΛΗ» έρριψαν τρεις τορπίλλαι εκ των οποίων τό έπληξεν ή μία. Έν μέν εκρήξεν καί φλογόν τό πλοίο, ήγνισθη υπερανθρώπου τό σώμας τό πλῆγν σκάφος.

Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Τά ονόματα τῶν θυμάτων

Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου. Το πλοίο, που ήταν εφοδιασμένο με πολεμικά υλικά, βρισκόταν στην ακτή του λιμένα της νήσου Τήνου.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΗΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΙΙ
ΑΡΙΘ. Α.Ε. 101751

Απολόγου προτεραιότητας

ΤΜΗΜΑ	III
ΦΑΚΕΛΟΣ	623/Α/3
ΕΛΕΓΧΟΣ	21
ΕΛΕΓΧΟΣ	21

- I) Πέμπτην Μεραρχίαν
- 2) Στρατ. Διοίκησιν Ευτιλήνης
- 3) Στρατ. Διοίκησιν Κυθήρων
- 4) Στρατ. Διοίκησιν Σάμου, Χίου Δήμου
- 5) Προδραρχον Καριύρας
- 6) Προδραρχον 'Αργουστολίου
- 7) Β' Εξμα Στρατοῦ - Αδρίσσαι
- 8) Γ' Εξμα Στρατοῦ - Σταυραλόνεικη
- 9) Δ' Εξμα Στρατοῦ - Χαβάλλα
- 10) Β' Εξμα Στρατοῦ - 'Αλεξανδρούπολις
- 11) VIII Μεραρχίαν - 'Ιωάννινα
- 12) Ε.Ε.Α.Μ. - Κοζάνην
- 13) Στρατ. Διοίκησιν Μήλου

'Από ἑκτῆς πρωτῆς ἡμέρας σήμερον περιερχόμεθα ἐμπόλεμον κατάσταση πρὸς 'Ιταλίαν ἑτόκ. Ἀμυνα ἑθνικοῦ ἐδάφους διατεταγῆ βῆσαι διαταγὴν ἧς ἔχῃτε ἑτόκ. Ἐφαρμόσατε σχέδιον 'Επιστρατεύσεως.-

'Αθήναι 29 'Οκτωβρίου 1940

Ἐντολῇ, Ἱπουργοῦ

Ἀρχηγός

Α. ΠΑΠΑΓΩΣ

Διὰ τὴν ἀποβίβειαν

τῷ Δ' Τμήμα Γραφ. Πολ. Ἐκδόσεως

ΠΕΡΑΡΧΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
30870

ΗΜΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940

1

Ἀξιωματικοί καί ὁπλίται Ὀγδόης Περαρχίας,

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰαπλίας ἐν Ἀθήναις ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν

να διέλθῃ ὁ Ἰταλικὸς Στρατός διὰ τοῦ ἐδάφους μας.

Ἡ Κυβέρνησις ἀκέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην, καὶ διέταξεν ἀντίστασιν ἐσχάτων.

Ἡ διαανοίγεται τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ υπερτάτου πρὸς τὴν καθήκοντος δι' ἀντιπρὸς, μέχρις ἐσχάτων συμφώνως πρὸς τὸ σχέ-
μα ἐργασίας.

Ἀξιωματικοί καί ὁπλίται τῆς Ὀγδόης Περαρχίας ἀρυνθῆτε τοῦ Πατρίου ἐδάφους μετὰ φανατισμοῦ ἐναντίον τοῦ ἐκιδροπέως ὅστις ἐ-
πὶ προσβάλλῃ ἡμᾶς ὑποῦως καὶ ἀνάνδρας.

Ἀρνησῆτε τῶν ἐνδόξων παραδόσεων τοῦ ἔθνους μας καὶ πολεμήσατε
ἀδούσης κατὰ τοῦ ἀνάνδρου ἐχθροῦ ὅστις τόσον ἀτίμως καὶ ἀνάνδρως
ἐπὶ νά προσβάλλῃ τοῦτο.

δείξατε εἰς αὐτόν ὅτι εἴμεθα εἰς θέσιν νά δώσωμεν τὴν δέουσαν ἀπάν-
την, ὅπως ἔδωσαν καὶ οἱ πρόγονοί μας εἰς τοὺς ἐκιδροπέως Πέρσας.

Ὁ Θεὸς ἔσ' βοηθήσῃ τὸν Τίμιον ὑπὲρ Πατρίδος ἀγῶνα μας καὶ ἔσ' εὖ-
δοῇ τὰ ὅπλα μας διότι θά ἀγωνισθῶμεν ὑπὲρ βωτῶν καὶ ἐστιῶν καὶ ὑπὲρ
ἐλευθερίας μας.

Ἐ τὴν πεποιθήσιν ἀκράδαντον ὑπὲρ τῆς νίκης ἀναφωνῶ μεθ' ἡμῶν.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΘΕΛΟΣ !

ΖΗΤΩ Ἡ ΠΑΤΡΙΣ !

ΖΗΤΩ Ὁ ΣΤΡ. ΤΟΣ !

Γ.Ε.Σ./Υ.Π.Ε.	
ΤΜΗΜΑ	III
Φ.Κ.Ε.Λ.Λ.Ε.	69/1/1 85
Υ.Α.Σ.Ι.Ο.Μ.Π.Σ.Σ.	27
	813

Ἡρα 5η.-

Ἰωάννινα τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1940

ΧΑΡΑΛ. ΚΑΤΕΠΕΙΤΡΟΣ
ΥΠΟΣΤΡ. ΤΙΜΟΣ

διὰ τὴν ἀκρίβειαν

ΠΡΟΪΗΤΑΙ
τῶν Γενικῶν Διαταγῶν.

Handwritten signature and stamp

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η μελέτη της ιστορίας αποτελεί καθήκον κάθε ανθρώπου γιατί αντλούνται πολύτιμα διδάγματα για το παρόν και το μέλλον με σκοπό τη βελτίωση του ατόμου και της κοινωνικής ζωής. Αποτελεί ένα οδηγό για το αύριο και μια πυξίδα που μας δείχνει δρόμους.

Η υποχρέωση αυτή βαρύνει κατεξοχήν εμάς τους Έλληνες γιατί έχουμε ιστορικό παρελθόν που φώτισε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν για τον καθένα μας και τα ιστορικά γεγονότα της περιοχής που ζούμε ή γεννηθήκαμε.

Μέσα στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η αξιολογή προσφορά του κ. Γεωργίου Κόνδη ο οποίος προσθέτει νέα στοιχεία στην έρευνα του έπους του '40 ιδιαίτερα από τον Αργολικό χώρο.

Η ιστορία και τα πραγματικά γεγονότα μικρά ή μεγάλα πολλές φορές χάνονται στα κλειστά ντουλάπια διάφορων αρχείων.

Ένα μέρος από την πραγματική ιστορία από τους πρωταγωνιστές του '40, χάθηκε όταν αυτοί έκλεισαν τα μάτια.

Σε κάποιες περιπτώσεις όμως αυτοί οι πρωταγωνιστές φρόντισαν να αφήσουν στα παιδιά και τα εγγόνια τους τα ημερολόγια που κρατούσαν και εξιστορούν μάχες, γεγονότα και βιώματα.

Τέτοια στοιχεία εντόπισε ο συγγραφέας και με την έρευνά του αυτή συμβάλει στην προσπάθεια ολοκλήρωσης της ιστορίας του έπους του '40.

Είναι οι αυθεντικές καταγραφές από Αργείους μαχητές του '40 που πήραν μέρος στις επιχειρήσεις και κατέγραψαν την καθημερινότητα και την τραγική ατμόσφαιρα στο μέτωπο.

Είναι οι καταγραφές και μαρτυρίες των: Άγγελου Τερζάκη, Κωστή Κωτσοβού, Γεωργίου Νανόπουλου, Παναγιώτη Τούμπα και κυρίως το **τετράδιο πολέμου** του μαχητή του '40 Δημητρίου Ι. Σιώτου, που αποτελείται από 67 σελίδες και παρατίθεται ολόκληρο στο παρόν βιβλίο.

Τα όσο αναφέρει στο ημερολόγιό του ο Δημήτρης Ι Σιώτος ενδιαφέρουν και την τοπική ιστορία της Αργολίδος. Είναι μια καταγραφή των εμπειριών του και των αναμνήσεων από τον επικό αγώνα του 1940-41.

Ο συγγραφέας διασταυρώνει και συμπληρώνει τα γεγονότα και τα πρόσωπα που υπάρχουν στο ημερολόγιο από άλλες πηγές και συμπολεμιστές τους και έτσι φωτίζει και πλουτίζει την ιστοριογραφία του πολέμου του '40.

Συνάμα μας δίνει την ατμόσφαιρα που επικρατούσε στην Αργολίδα και στο μέτωπο.

Ο Ελληνο-ιταλικός πόλεμος εκτός από τις ιαχές του θριάμβου άφησε πίσω του και οδύνες για όσους έπαθαν καταστροφές, απώλειες ζωής και αναπηρίες συγγενών.

Για τα δραματικά γεγονότα αυτού του πολέμου γράφτηκαν πολλά.

Μακάρι να υπήρχαν και άλλοι συγγραφείς σαν τον εκπαιδευτικό Γεώργιο Κόνδη για να γίνουν μέλισσες στον τόπο τους και να μαζέψουν ό,τι απόμεινε σα ζωντανή μαρτυρία αυτού του αγώνα.

Τα ημερολόγια των μαχητών του '40, μας δίνουν ανάγλυφη τη σκληρότητα των μαχών και τις δυσκολίες εκείνης της περιόδου.

Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα από το τετράδιο του Δημ. Σιώτου στη σελ.31.

Στις 23/11/40 το βράδι εξεκίνησε όλο το Σύνταγμα να φύγει πήραμε έναν ατραπό ένας πίσω τον άλλον μέσα σε κάτι ρεματιές και σε κάτι δάση που δεν έβλεπες ούτε θεό από της οξιάς. Δο να μίνουμε κι να φθάσουμε που να μίνουμε άλος έπεφτε δόθε άλλος γλίστραγε κίθε από της λάσπες και την κακοτοπιά άλο μουλάρι έβλεπες ήχε ντουμπαρίση και είχε πάη στο ρέμα άλο είχε γιρίση και το σίκοναν. Τι να έβλεπες χάλια αδιόρθοτα. Στις 12 η ώρα τη νύχτα ανεβένουμε σε μια κοριφή ενός ψιλού βουνού και καθήσαμε να ξεκουραστούμε μα που να καθόσουν είχε πασπάλα χιόνη ρίζη και κατόπιν πάγο μας έκοψε το κρίο....

Ο συγγραφέας δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στους Αργείους μαχητές του '40 που δε γύρισαν από το μέτωπο και έμειναν για πάντα στη γειτονική χώρα μαζί με άλλους 8.000 περίπου συμπολεμιστές τους.

Γι' αυτούς παραθέτει κατάλογο με τα ονόματά τους κατά τόπο τιμής και για ορισμένους και τις φωτογραφίες τους (όσες μπόρεσε και βρήκε).

Διαβάζοντας αυτό το βιβλίο όσοι από τους μαχητές του 1940 ζουν, θα νοιώσουν περηφάνια και ικανοποίηση και θα θυμηθούν πλήθος περιστατικών απ'τη ζωή τους στο μέτωπο. Οι νεότεροι θα θαυμάσουν την ευψυχία των μαχητών του '40 που υποχρέωσε και τους ξένους να ψελλίσουν «Οι Έλληνες πολεμούν σας ήρωες».

Αποτελεί για μένα ιδιαίτερη χαρά γιατί στους ερευνητές της νεοελληνικής ιστορίας προστέθηκε άλλος ένας και εκφράζω τις θερμές μου ευχαριστίες στο συγγραφέα ο οποίος περισυνέλεξε αυτά τα «Αργολικά κειμήλια» τα επεξεργάστηκε και τα διαμόρφωσε σε εκδοτικό κείμενο και μας προσφέρει το δικό του πολύτιμο πετραδάκι στο αιματοβαμμένο οικοδόμημα της νεοελληνικής μας ιστορίας.

Καλό διάβασμα στον αναγνώστη και συγχαρητήρια στο συγγραφέα για την κοπιαστική δουλειά του.

Αγαθοκλής Προκ. Παναγούλιας
Ιστορικός ερευνητής- Συγγραφέας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, η Ελλάδα και ο Δημήτριος Ι. Σιώτος

Όταν τα χαράματα της 28^{ης} Οκτωβρίου του 1940 ο τότε δικτατορικός πρωθυπουργός της χώρας Ιωάννης Μεταξάς απέρριπτε χωρίς ενδοιασμό το Ιταλικό τελεσίγραφο για παράδοση της Ελλάδας άνευ όρων, κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί ότι από εκείνη τη στιγμή θα άρχιζε μια πορεία θριάμβου και ένας τιτάνιος αγώνας για τις αξίες που από τα βάθη της ιστορίας αγωνίστηκε να διαμορφώσει και να υπερασπιστεί ο ελληνικός λαός.

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος άρχισε το Σεπτέμβριο του 1939 και τέλειωσε, για την Ευρώπη, τα χαράματα της 8ης Μαΐου του 1945, όταν ο εκπρόσωπος της ναζιστικής Βέρμαχτ υπέγραψε εκ μέρους του γερμανικού Ράϊχ τη συνθηκολόγηση στη γαλλική πόλη Ρέμς. Με την υπογραφή αυτή και την μετά από τρεις μήνες συνθηκολόγηση της Ιαπωνίας τερματιζόταν ο φονικότερος πόλεμος στην ιστορία και κατέρρευσε η τρομακτική επιδρομή του ναζισμού και του φασισμού εναντίον του ανθρωπισμού και της ελευθερίας. Ήταν ο πρώτος πόλεμος που κατά τη διάρκειά του σκοτώθηκαν περισσότεροι άμαχοι από τους στρατευμένους, δηλαδή τα δύο τρίτα περίπου από τους συνολικά εξήντα εκατομμύρια νεκρούς. Οι περισσότεροι άμαχοι δεν ήταν θύματα μόνο παράπλευρων απωλειών αλλά συχνά εξοντώνονταν με βάση συγκεκριμένους σχεδιασμούς μαζικής έκτασης. Εκτός όμως από τους νεκρούς, αναρίθμητες και τρομακτικές υλικές καταστροφές συνέβησαν στη διάρκειά του, ενώ άλλαξε εντυπωσιακά το γεωπολιτικό τοπίο. Με τον τερματισμό του πολέμου κάποιες δυνάμεις έπαψαν να είναι «μεγάλες», ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Σοβιετική Ένωση μεταβλήθηκαν σε υπερδυνάμεις του νέου παγκόσμιου δίπολου. Για πρώτη φορά το κέντρο των παγκόσμιων αποφάσεων μετατοπίστηκε από το ευρύτερο κέντρο της Ευρώπης στην περιφέρεια, ανατολικά και δυτικά, ενώ ο ψυχρός πόλεμος κλιμακωνόταν ραγδαία. Τέλος τα γεγονότα και η μνήμη του πολέμου επηρέασαν καθοριστικά και τις μεταπολεμικές κοινωνικές εξελίξεις. Διαμορφώθηκαν ταυτότητες και ιδεολογίες με άξονα τις δοξασίες για το δραματικό αυτό γεγονός. Μέχρι σήμερα εξακολουθεί να επηρεάζει συμπεριφορές και συνειδήσεις, ενώ η δημόσια συζήτηση συνεχίζεται με αρκετή ένταση.

Ο ηρωικός αγώνας της Ελλάδας εναντίον των Ιταλών και των Γερμανών, το έπος του 40, όπως ονομάστηκε, εκτός του ότι αποτελεί την πιο ένδοξη σελίδα της ιστορίας της Ελλάδας κατά τον εικοστό αιώνα, έχει ιστορική σημασία για την εξέλιξη και την έκβαση του Β' παγκοσμίου πολέμου. Πέρα από τις νίκες στα πεδία των μαχών, η αντίσταση και ο αγώνας του ελληνικού λαού διέψευσαν το θρύλο του αήττητου του Άξονα αναπτρώνοντας το ηθικό των λαών της Ευρώπης που προσπαθούσαν να αντισταθούν στη Γερμανοϊταλική επιδρομή. Είναι γεγονός, επίσης, ότι επηρέασε την τελική στάση κρατών που θεωρούνταν ότι θα μετείχαν στον πόλεμο υπέρ του Άξονα κάνοντάς τα διστακτικά ή και αρνητικά στη συμμετοχή. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η συμβολή του πολέμου της Ελλάδας στην ήττα των Γερμανών στο Ανατολικό μέτωπο, αφού ανάγκασε τη Γερμανία να αναβάλλει για πέντε εβδομάδες την επίθεση εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης.

Για την εικόνα του πολέμου, έτσι όπως διαμορφώθηκε στις δεκαετίες που ακολούθησαν το τέλος του, υπάρχει τεράστιο χάσμα ανάμεσα στις επίσημες, τις συλλογικές και τις συχνά τραυματικές ατομικές μνήμες, ιδιαίτερα όσο ζουν οι τελευταίοι αυτόπτες μάρτυρες. Οι ιστορικοί με τεράστιο όγκο έργων επιχείρησαν και επιχειρούν να παρουσιάσουν όλες τις εκφάνσεις του πολέμου, να φωτίσουν γεγονότα λιγότερο γνωστά, να αποκαλύψουν φοβερά εγκλήματα που έγινε προσπάθεια να αποκρυβούν, να ερμηνεύσουν την άνοδο του ιταλικού φασισμού και του γερμανικού ναζισμού καθώς και την ξέφρενη πορεία τους προς τον όλεθρο και την καταστροφή. Τέλος επεχείρησαν να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις συμπεριφορές και τις στάσεις των απλών ανθρώπων που υπήρξαν και οι πρωταγωνιστές του πολέμου αναλαμβάνοντας και το άμεσο κόστος αλλά και τις μετέπειτα συνέπειές του.

Αυτές, επομένως, οι εκ των υστέρων ερμηνείες των ιστορικών αποτελούν και την επίσημη ιστορία. Υπάρχει όμως και ένας τεράστιος όγκος βιογραφιών και μαρτυριών για τον πόλεμο που επιχειρούν να καταγράψουν την προσωπική βίωση των γεγονότων που επηρέασαν την ζωή των συγγραφέων και τη ζωή των άλλων. Αυτές οι προσωπικές ερμηνείες είναι λιγότερο φιλτραρισμένες από τις ερμηνείες που δόθηκαν στα μεταγενέστερα έργα και απηχούν τη ζωντάνια, το άγχος, την έκπληξη, το φόβο και γενικότερα την αυθεντική αντίδραση απέναντι στα γεγονότα. Αν μάλιστα ο μάρτυρας είναι ένας απλός άνθρωπος, άνθρωπος της καθημερινότητας και του μόχθου, μακριά από σκοπιμότητες και ιδεολογικά καθορισμένους στοχασμούς, η μαρτυρία του αποκτά την ισχύ ενός προσωπικού αυθεντικού ντοκουμέντου που παραθέτει τα γεγονότα εν θερμώ και με το βάρος όλων των επιδράσεων και σκέψεων της στιγμής. Βέβαια, ο προσωπικός και περιορισμένος τοπικά, οπτικά, βιωματικά και ιδεολογικά χαρακτήρας των μαρτυριών αυτών μπορεί να περιορίζει την έννοια της αντικειμενικότητας και της αξίας των πληροφοριών που μας προσφέρει, όμως μας δίνει πληροφορίες αυθεντικές και μια διαφορετική οπτική, έτσι ώστε να κατανοήσουμε τον απλό άνθρωπο και τη στάση του απέναντι σ' ένα γεγονός παγκοσμίων διαστάσεων.

Έτσι, λοιπόν, και το ημερολόγιο του στρατιώτη Δημήτρη Σιώτου, από τα Σταθείκα της Αργολίδας, που με σεβασμό στο τεκμήριο του πολέμου, με άρτια επιστημονική προσέγγιση και με απέραντη αγάπη για καθετί ανθρώπινο και δεμένο με την τοπική ιστορία φέρνει στο φως ο ακούραστος ερευνητής Γιώργος Κόνδης, αποτελεί μια από τις αμέτρητες προσωπικές ιστορίες του πολέμου, ανήκει δηλαδή σ' αυτό που λέμε μικροϊστορία, και μας περιγράφει την προσωπική του ιστορία στον πόλεμο απλά, χωρίς περίτεχνες διατυπώσεις, με τη σαφήνεια και αυθεντική ακρίβεια του απλού ανθρώπου που βλέπει καθαρά, βιώνει συνταρακτικά και στοχάζεται ανθρώπινα και αληθινά πάνω στο μεγαλείο αλλά και τη διαστροφή της ανθρώπινης φύσης και δράσης. Το ημερολόγιο αυτό προστίθεται στον σημαντικό αριθμό έργων που έχουν εκδοθεί από πρωταγωνιστές του πολέμου, όχι όμως από τη θέση του ηγέτη ή καθοδηγητή αλλά από τη θέση του απλού στρατιώτη που έζησε τον πόλεμο και προσπάθησε μέσα από μύριες κακουχίες να απαντήσει, μαζί με τους συμμαχητές του, στην ιταμή πρόκληση του φασισμού και του ναζισμού αλλά και να επιβιώσει από τη λαίλαπα του πολέμου προσδοκώντας στο βάθος της ψυχής του την ειρηνική και δημιουργική ζωή.

Αυτή η έκδοση αποτελεί ένα ακόμη αυθεντικό τεκμήριο για τη μελέτη και κατανόηση των πραγματικών διαστάσεων του πολέμου καθώς και των αιτιών που οδήγησαν τους Έλληνες σε επανάληψη των επικών τους κατορθωμάτων σε πείσμα αυτών που αγνόησαν και αγνοούν ή και εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και τις αξίες που τους χαρακτηρίζουν. Συμπληρώνει, λοιπόν, και φωτίζει από μια άλλη σκοπιά τη βιβλιογραφία για το τρομακτικό γεγονός του Δεύτερου παγκόσμιου πολέμου.

Βασίλης Τσιλιμίσκρας
Φιλολόγος - Ιστορικός

Σημείωμα του συγγραφέα

Είναι ευχάριστη η έκπληξη που νιώθει ένας ερευνητής όταν του εμπιστεύονται ένα οικογενειακό ή προσωπικό αρχείο. Εκτός από την τιμή που γίνεται στο πρόσωπό του καθώς αποτελεί αναγνώριση των ικανοτήτων του να σέβεται, να χρησιμοποιεί σωστά και να αναδεικνύει τα στοιχεία που του εμπιστεύονται, δημιουργεί τις περισσότερες φορές μια ερευνητική διάθεση που τον οδηγεί εκτός αρχικού στόχου. Η παρέκβαση αυτή είναι τόσο δημιουργική που χρειάζεται μια «σκληρή» επαναφορά σε ερευνητικά όρια που φαίνεται να έχει ξεχάσει. Αυτό συνέβη με τη μελέτη του «Τετραδίου Πολέμου» του Δημητρίου Ι. Σιώτου, ενός απλού ανθρώπου από το χωριό Σταθεία του Δήμου Άργους στην Αργολίδα. Έβαλα στόχο μια κριτική έκδοσή του ώστε να μη χαθεί ένα πολύτιμο ντοκουμέντο. Το διάβασα πολλές φορές και κάθε μία από αυτές τις αναγνώσεις μου δημιουργούσε την ανάγκη να ξαναδώ τα γεγονότα. Διάβασα πολλά από τα σημειώματα ή τις ενθυμώσεις άλλων στρατιωτών στο μέτωπο του '40, λογίων και μη, έψαξα να βρω νέες πηγές πληροφοριών και έτσι είχα την τύχη να γνωρίσω τον κ. Αγαθοκλή Παναγούλια που ερευνούσε ήδη στα μέρη των μαχών, αλλά και άλλους που μου εμπιστεύτηκαν κείμενα και φωτογραφίες από γονείς ή συγγενικά πρόσωπα που χάθηκαν στα βουνά της Αλβανίας. Η ανάθεση της οργάνωσης της επετειακής εορτής του «Όχι» στην πόλη του Άργους με έφερε κοντά στους μοναδικούς δυο επιζώντες των γεγονότων στην Αργολίδα : τον κ. Γεώργιο Νανόπουλο και τον κ. Δημήτριο Θηβαίο. Άρχισα να συλλέγω περιγραφές, να παίρνω συνεντεύξεις, να σκαλίζω στα αρχεία του Δήμου. Είχα ξεφύγει εντελώς από τον αρχικό μου στόχο. Έβρισκα όλο και περισσότερα στοιχεία αλλά κυρίως ζούσα με πρωτόγνωρο τρόπο την ένταση του ιστορικού γεγονότος. Ούτε ως μαθητής, ούτε ως φοιτητής, ούτε ως εκπαιδευτικός δεν είχα ζήσει ποτέ με τέτοια ένταση το μεγάλο αυτό γεγονός. Και όμως! Σε πόσες επετειακές εκδηλώσεις δεν είχα συμμετάσχει...

Ίσως γι' αυτό να θεωρώ πως το «Τετράδιο Πολέμου» που παρουσιάζω, είναι ένας μικρός, πολύ μικρός, φόρος τιμής στον μπαρμπα-Μήτσο Σιώτο και σε όλους τους πατριώτες που άφησαν το σώμα τους στα βουνά της Αλβανίας και τη ψυχή τους κληροδότημα για μια ελεύθερη και δημοκρατική κοινωνία. Αλλά και σε όλες εκείνες και όλους εκείνους που στη μακρά ιστορική διάρκεια αγωνίστηκαν για τα ιδανικά αυτά. Είναι το μόνο χρέος που δεν πρέπει να παραγραφεί ποτέ από τη συλλογική μας μνήμη.

Η παρούσα έκδοση είχε το προνόμιο της βοήθειας από τρεις εκλεκτούς ανθρώπους. Τον κ. Αγαθοκλή Παναγούλια του οποίου οι προσωπικές επιτόπιες έρευνες στην Αλβανία και τα αποτελέσματά τους έχουν αρχίσει, ευτυχώς, να αναγνωρίζονται και να προβάλλονται. Τον κ. Βασίλη Τσιλιμίγκρα, φιλόλογο – ιστορικό, με τον οποίο έχω κάνει ένα μέρος της προσωπικής μου διαδρομής μοιραζόμενος ιδέες, απόψεις και φιλία. Τον κ. Τάκη Ουλή που ανέλαβε ολόκληρο το βάρος της έκδοσης σε μια περίοδο εξαιρετικά δύσκολη και συνεχίζει την μοναχική αλλά ελπιδοφόρα πορεία της διάσωσης της τοπικής επιστημονικής έρευνας.

Γεώργιος Η. Κόνδης
Αύγουστος 2011

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Πόλεμος του '40 και οι διηγήσεις του

Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος, ο πόλεμος του '40, αποτελεί για την νεότερη ελληνική ιστορία μια λαμπρή περίοδο αντίστασης στο τέρας του φασισμού που αρχίζει να καταπνίγει την Ευρώπη και τον κόσμο. Το φασιστικό καθεστώς του Ιταλού δικτάτορα Μουσολίνι αναζητεί νίκες εκτός συνόρων για να στηρίξει την εξουσία του στο εσωτερικό και να ενδυναμώσει το αίσθημα ανωτερότητας που καλλιεργεί η ιδεολογία του. Μια καλοστημένη στρατιωτική μηχανή θεωρεί πως η κατάκτηση της Ελλάδας θα είναι ένας περίπατος και ταυτόχρονα θα αποτελέσει μια μεγαλειώδη απόδειξη της ορθότητας των επεκτατικών τάσεων του φασιστικού καθεστώτος. Η Ιστορία όμως αναδεικνύει άλλον πρωταγωνιστή : τον Ελληνικό λαό και τον Ελληνικό στρατό που μάχονται με ελάχιστα εφόδια, μέσα σε τρομερά δύσκολες κλιματικές συνθήκες, αλλά με ένα σπουδαίο φρόνημα. Μέσα σε λίγες εβδομάδες οι Έλληνες στρατιώτες καταφέρνουν να αντιστρέψουν την κατάσταση στο μέτωπο και με το σύνθημα «Πετάξτε τους στη θάλασσα» να γελοιοποιήσουν το φασιστικό καθεστώς του Μουσολίνι. Τα γεγονότα είναι γνωστά. Οι λεπτομέρειες των στρατιωτικών κινήσεων επίσης. Έχουν δημοσιευτεί για τα ζητήματα αυτά σημαντικές έρευνες και ιστορικές αναλύσεις. Η παρουσίαση που γίνεται εδώ δεν έχει σκοπό να αναπαραγάγει μέρος του ήδη δημοσιευμένου υλικού, αλλά να προσφέρει νέα στοιχεία για την περίοδο εκείνη.

Αν κάτι ακόμα εκπλήσσει και μας επιτρέπει να ανακαλύψουμε αθέατες πλευρές της περιόδου, είναι οι αυθεντικές καταγραφές από στρατιώτες που πήραν μέρος στις επιχειρήσεις και κατέγραψαν την καθημερινότητα στο μέτωπο. Και η έκπληξη είναι διπλή καθώς τόσο το περιεχόμενο των καταγραφών όσο και η ψυχική δύναμη που χρειάζεται για να καταγραφεί «εν θερμώ» μια κατάσταση ή γεγονός δεν είναι δεδομένη ούτε εύκολη. Πρόκειται ουσιαστικά για μια έντονη, κατά τη γνώμη μου, εσωτερική δύναμη που ωθεί κάποιον να γράψει αυτό που βιώνει ώστε να μείνει η ανάμνησή του στους επόμενους. Ενώ δε τα αυτοβιογραφικά σημειώματα μιας, για παράδειγμα, ειρηνικής περιόδου παρέχουν την άνεση χρόνου και την ψυχική ηρεμία καταγραφής προσωπικών δεδομένων και γεγονότων, σε μια πολεμική περίοδο αποτελεί από τον ίδιο της το χαρακτήρα ένα επιπλέον στοιχείο ηρωισμού για όποιον αποτολμήσει την καταγραφή του ή μέρος αυτής. Αν σε αυτά προσθέσουμε και το σημαντικότερο ίσως στοιχείο της προσωπικής διαδρομής εκείνου που καταγράφει, τότε η καταγραφή αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σπουδαιότητα. Είναι εντελώς διαφορετική η λογική της καταγραφής από έναν μορφωμένο, λόγιο, σε σχέση με ένα πρόσωπο που δεν έχει καν τα απαραίτητα γραμματικά εφόδια της στοιχειώδους εκπαίδευσης. Αυτό συμβαίνει με το «Τετράδιο Πολέμου» του Δ.Σιώτου καθώς

στοιχεία όπως η μόρφωση ή η συγγραφική εμπειρία δεν αποτελούν κριτήρια που θα βοηθούσαν στην κατανόηση της απόφασης να καταγραφεί τη στιγμή που συμβαίνει ένα τόσο σημαντικό γεγονός όσο εκείνο του πολέμου. Η ψυχική και σωματική ένταση, ο φόβος, η αμφιβολία, οι πολεμικές δραστηριότητες και κινήσεις, διαμορφώνουν ένα εξαιρετικά δύσκολο περιβάλλον για τέτοιου είδους καταγραφές και αποτυπώσεις. Ακόμα και οι μετέπειτα καταγραφές ως αναμνήσεις των περιόδων αυτών εμπεριέχουν την αίσθηση αυτής της ανυπέρβλητης προσπάθειας και της δύναμης μιας εσωτερικής παρόρμησης που χρειάζεται σε κάποιον για να καταγράψει γεγονότα και καταστάσεις.

Πρόκειται δε για μια ανάμνηση που δεν έχει πάντα καθαρά προσωπικό χαρακτήρα αλλά συλλογικό και μερικές φορές αυτοκριτικό. Είναι χαρακτηριστικό το απόσπασμα του Μιχαήλ Βλοντάκη σχετικά με την συνολική εικόνα του νικηφόρου ελληνικού στρατού που μεταδίδεται στα μετόπισθεν, στους πολίτες της ελεύθερης Ελλάδας.

Πόσο αλλοίμονο μακριά βρίσκεται από την πραγματικότητα. Τις κακουχίες, τις στερήσεις, τους κινδύνους και ό,τι τραβούμε εδώ πάνω, τα εξαϋλώνει η φαντασία και η απόσταση. Πολλά απ'αυτά μας φαίνονται ειρωνικά γιατί ως σήμερα, εμείς τουλάχιστον, ούτε σαν ήρωες μοιάζουμε ούτε έχουμε κάνει τίποτε που μοιάζει σαν ηρωϊσμός. Εισπράττομε απλώς και μεις τον ενθουσιασμό που ανήκει σε άλλα τμήματα του ελληνικού στρατού.¹

Παρά τα ερωτήματα που θέτει το απόσπασμα αυτό καθώς και άλλα επίσης σημαντικά στα οποία θα αναφερθούμε στη συνέχεια, η σημασία της νικηφόρου ελληνικής προσπάθειας έχει τεράστιες θετικές επιπτώσεις στον αγώνα κατά του φασισμού καθώς και στις διεργασίες αποσταθεροποίησης του μουσολινικού καθεστώτος στο εσωτερικό της Ιταλίας. Επίσης θετικές είναι και οι επιπτώσεις στο εσωτερικό της Ελλάδας καθώς ενδυναμώνει την εθνική αυτοπεποίθηση και ενισχύει την εικόνα της δύναμης που έχει ο λαός, δύναμη που ξεχειλίζει από τους στίχους του Άγγελου Σικελιανού : « Ομπρός, να γίνουμε ο τρανός / στρατός που θα νικήσει, / σ'Ανατολή και Δύση, / το μαύρο φίδι, ομπρός!». Η αυθόρμητη και αθρόα κατάταξη στο στρατό με την κήρυξη του πολέμου παραμένει μια πρώτη και συμβολικά ισχυρή εικόνα της λαϊκής αντίδρασης και συμμετοχής στον αγώνα κατά του φασισμού.

Ήμουν στο Άργος υπάλληλος στο μπακάλικο του Αγιωργίτη», γράφει ο Κ.Κατσένης (Κωτσιο-Κατσένης) στο αφιέρωμα της 28^{ης} Οκτωβρίου στην τοπική εφημερίδα «Καρυά» του ομώνυμου αργολικού χωριού του σημερινού Δήμου Άργους, και συνεχίζει: «Το πρωί της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 είδα τα απιδιά του δημοτικού σχολείου να επιστρέφουν, ώρα 8.30 π.μ., από το σχολείο κλαίγοντας. Απόρησα γιατί κλαίνε και τα ρώτησα : «Γιατί κλαίτε παιδιά;». τα 7-10 χρονών παιδάκια μου απάντησαν : «Οι Ιταλοί μας άρχισαν τον πόλεμο και οι δάσκαλοί μας επιστρατεύτηκαν». Αμέσως άκουσα τις καμπάνες να χτυπάν.... Τα Καρυωτάκια με τραγούδια και χαρές άφησαν αρραβωνιαστικές, γυναίκες με βυζασταρόνια, επήραν

¹ Πολεμικόν Ημερολόγιον 1940-1941, εκδ. Οδός Πανός, Αθήνα, 2007, σ.60.

την αυχή από τους γονιούς τους και έφυγαν ποδαρόδρομο για το Άργος. Από κεί με ό,τι μέσον ευρήκαν, σούστες, μοτοσικλέτες, σαραβαλάκια φορτηγά, τρένα και ποδήλατα έφθασαν στο Ναύπλιο να ντυθούν....²

Εξαιρετική είναι επίσης η εικόνα που μας παραδίδει ο Κωστής Κωτσοβός από το Κουτσοπόδι και το Άργος (σημερινός Δήμος Άργους-Μυκηνών) :

Στις 27 (Οκτωβρίου) ξεκουράστηκα λιγάκι και στις 28 κατέβηκα στον σιδηροδρομικό σταθμό Κουτσοποδίου για να πληροφορηθώ την ανταπόκριση του τρένου για το Ναύπλιο. Φεύγοντας από εκεί με φωνάζει ο Σταθμάρχης Χρήστος Δερζιώτης : «Κώστα Κώστα γύρισε πίσω εκηρύχθη πόλεμος». Τότε εκείνος από το τηλέφωνο παίρνει τις σχετικές οδηγίες από την υπηρεσία του και εγώ τις γράφω. Αφού εγύρισα στο πατρικό μου σπίτι ανήγγειλα την κήρυξη του πολέμου στις αδελφές μου Σοφία και Βασιλική. Ο πατέρας μου και τα άλλα αδέλφια μου Παναγιώτης και Βαγγέλης έμαθαν την κήρυξη του πολέμου και άφησαν τον σπαρτό, όπως και ο άλλος ο κόσμος και επέστρεψαν στα σπίτια τους για τον πόλεμο. Δεν περίμενα το τρένο αλλά με αυτοκίνητο περαστικό ήλθα στο Άργος. Εδώ διαπιστώνω μεγάλον ενθουσιασμό, σωστό πανηγύρι, να πηδούν οι επίστρατοι γρήγορα επάνω στα αυτοκίνητα σαν τα κατσίκια για να προφθάσουν να παρουσιαστούν στη μονάδα τους, ενώ ρήτορες στην Πλατεία του Αγίου Πέτρου της πόλεως έβγαζαν πύρινους λόγους για τον πόλεμο. (...) Με τον ίδιο και εγώ ενθουσιασμό μετέβηκα και παρουσιάστηκα στο χωριό Λευκάκια έξω από το Ναύπλιο. Σε χωριό ήταν το κέντρο επιστρατεύσεως για να αποφύγουμε τον βονβαρδισμό από τα Ιταλικά αεροπλάνα.³

Δ. Σαρρής, Προπαγανδιστικές αφίσες στην Ελλάδα : 1940-1949⁴

² «Σαν να πήγαιναν σε πανηγύρι. 74 Καρυώτες που πολέμησαν στην Αλβανία», εφ. Καρυά, αρ. φ. 29, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2010. Ο συγγραφέας του αφιερώματος διασώζει τα ονόματα όσων αγωνίστηκαν στο μέτωπο και προέρχονταν από την Καρυά και τη γύρω περιοχή.

³ Κωστής Κωτσοβός, «Οδοιπορικό μνήμης στο Έπος του 1940-1941 στην τότε δόξα της Ελλάδος», αδημοσίευτο κείμενο.

⁴ Σε μια εξαιρετική αδημοσίευτη εργασία μεταπτυχιακού προγράμματος, ο Δημήτρης Σαρρής καταθέτει μια σημαντική συλλογή από προπαγανδιστικές αφίσες της πολεμικής περιόδου (Dimitrios Sarris, Affiches de propagande en Grèce 1940-1949, Master en Histoire 2009-2010, Université de Caen Basse Normqndie).

Η Αργολίδα θα έχει τη δική της συμμετοχή στον αγώνα αυτόν με είδη ανάγκης για τους στρατιώτες (ρουχισμό, κουβέρτες, κλπ)⁵, αλλά και με στρατιώτες του 8^{ου} Συντάγματος Πεζικού που παίρνουν μέρος σε όλες τις μεγάλες μάχες του Αλβανικού μετώπου. Από την Αργολίδα επίσης, ο μεγάλος μας συγγραφέας Άγγελος Τερζάκης⁶ γράφει :

19.11.1940 : Φεύγουμε για το μέτωπο. Κυριακή απόγευμα ώρα 4:40. Όλη η κακομοίρα η Ρωμιοσύνη μας χαιρέτησε στο πέρασμά μας. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά. Μας στέλνουν φιλιά. Κάνανε το σταυρό τους και ύστερα σηκώναν στον ουρανό τα χέρια. Λυπάμαι τους συναδέλφους μου που δεν γνώρισαν τέτοιες στιγμές. Τα δάκρυα σου έρχονται στα μάτια.

Το Πολεμικό Ημερολόγιο έγραψε ο Τερζάκης το 1964 ύστερα από παραγγελία του Γενικού Επιτελείου Στρατού και επανεκδόθηκε στην δεκαετία του 1990 καθώς εορτάστηκαν τα πενήντα χρόνια από τον πόλεμο της Αλβανίας. Η αξία του είναι μεγάλη καθώς αποτελεί μια από τις σημαντικότερες καταγραφές των γεγονότων του πολέμου εκείνου, αλλά και γιατί ο ίδιος ο συγγραφέας επιβεβαιώνει⁷, όπως ήδη σημειώσαμε, το γεγονός ότι ο πόλεμος της Αλβανίας παραμένει άγνωστος σχεδόν στο επίπεδο της καθημερινότητας του μετώπου και της δράσης των απλών ανθρώπων του. Αυτό τονίζει και τη μεγάλη σημασία των εκδόσεων της τελευταίας δεκαετίας κυρίως με καταγραφές, μνήμες και γεγονότα από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές στο μέτωπο. Γράφει λοιπόν ο Α.Τερζάκης :

Ωστόσο αυτή η εκστρατεία, που όλοι τη λένε «το Έπος», έχει τούτο το παράδοξο : πως είναι ένα έπος άγνωστο – θέλω να πω άγνωστο στις ζεστές του πτυχές, στην ανθρώπινη ουσία του. Φαινόμενο χρονολογικά και Ιστορικά απροσδόκητο, δημιούργημα μιας στιγμής ανεπανάληπτης, αδικήθηκε από τα μετέπειτα γεγονότα, την πλησμονή των βιωμάτων : Η Κατοχή, η Αντίσταση, το Κίνημα του Δεκέμβρη, τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, το ζύπνημα ενός νέου κόσμου, του κόσμου της πυρηνικής εποχής, ήρθανε να κατακαλύψουν τη στιγμή της Αλβανίας. Το κεφάλαιο τούτο της Ελληνικής Ιστορίας, ένα από τα πιο σημαντικά, κλείστηκε, σφραγίστηκε και τοποθετήθηκε στο Αρχείο προτού μνημονευτεί.

⁵ Η παραγωγή στα μετόπισθεν κυρίως από γυναίκες υλικού ένδυσης καθώς και η αποστολή άλλων ειδών αναγκαίων για τις συνθήκες εκείνες του πολέμου βοηθούσε πολύ στην ψυχολογία των στρατιωτών αλλά και στην αντιμετώπιση των δύσκολων συνθηκών του χειμώνα και ιδιαίτερα του ψύχους. «Τα κορίτσια προσέφεραν ολόκληρες προίκες, για τον αγώνα. Ανοίξαν τα μπαούλα τους, διαπλάτωναν τις ντουλάπες τους και βγάλανε από μέσα, μ'όλη τους την άδολη προθυμία, ό,τι θα μπορούσε να ζεσάνη τους φαντάρους. Στον κάθε στρατιώτη», γράφει στις αναμνήσεις του ο Δημήτριος Σωτ. Λουκάτος, «αυτές βλέπανε τον αδελφό τους, τον συγγενή τους, τον αγαπημένο τους. (...) Πήραν τη βελόνα στο χέρι και γράψανε απάνου – με καλωσύνη και φιλαρέσκεια – τ'όνομά τους. Έτσι διαβάζουμε τώρα, πάνω στην κουβέρτα της φρουράς.... «Ευδοκία Αποστολίδου, Νέα Κίος» (ωραιότατες, παχιές, μάλλινες κουβέρτες, άλλες με κεντίδια γύρω, άλλες με ωραιότατα σχέδια, άλλες με μαλλί χυτό, όλες στον αργαλειό, όλες δείγματα λαϊκής τέχνης), Οπλίτης στο Αλβανικό Μέτωπο. Ημερολογιακές Σημειώσεις 1940-41, εκδ. Ποταμός, Αθήνα, 2001, σ.53.

⁶ Ο συγγραφέας Άγγελος Τερζάκης, γεννημένος στο Ναύπλιο, πολέμησε στο μέτωπο ως Δεκανέας του 1^{ου} Συντάγματος βαρέως πυροβολικού και έγραψε την «Ελληνική Εποποιία 1940-1941». Οι δυο πρώτες σελίδες του χειρογράφου, η φωτογραφία και προσωπικά του είδη εκτίθενται στο Πολεμικό Μουσείο Ναυπλίου απ'όπου και η φωτογραφία.

⁷ Στον πρόλογο της πρώτης έκδοσης του «Ημερολογίου». Μια καλή παρουσίαση από τον Βάιο Παγκουρέλη στο www.imageshack.gr.

Χειρόγραφο και άλλα είδη που ανήκουν στον συγγραφέα Άγγελο Τερζάκη.
(Πολεμικό Μουσείο Ναυπλίου)

Η καταγραφή των γεγονότων από έναν μεγάλο Έλληνα συγγραφέα όπως και η συμμετοχή στα γεγονότα από άλλους σημαντικούς εκπροσώπους των γραμμάτων και των τεχνών (Οδ. Ελύτης, Άγγ.Σικελιανός, Κ.Παλαμάς, Στρ.Μυριβήλης Μ.Μαλακάσης, κ.α)⁸ αποτελεί μιας πρώτης τάξεως πηγή πληροφοριών για την εποχή εκείνη καθώς μια από τις σημαντικότερες ομάδες της Ελληνικής διανοήσης αναδεικνύει με το έργο και την προσφορά έντονα πτυχές της ιστορίας της περιόδου εκείνης. Αυτό ίσως να είναι και ο οδηγός ανάδειξης της εξαιρετικής σημασίας για την έρευνα που έχουν οι καταγραφές των απλών ανθρώπων, των στρατιωτών, των πραγματικών πρωταγωνιστών στη μεγάλη αυτή στιγμή για την Πατρίδα.

Η ανάδειξη ενός απaráμμιλου αγωνιστικού φρονήματος που ξεπέρασε κάθε πολιτικό ενδοιασμό και κάθε εμπόδιο ή πρόβλημα που δημιουργούσε η πολεμική προετοιμασία ή οι πολεμικές επιχειρήσεις, αναδύονται μέσα από τις διηγήσεις με τρόπο τόσο έντονο που μοιάζουν απίστευτες. Τα ερωτήματα επίσης που θέτουν είναι εξαιρετικά και φωτίζουν κάποια σημεία των γεγονότων. Η πολεμική προετοιμασία δεν φαίνεται να είναι αντίστοιχη του προειδοποιητικού χαρακτήρα των γεγονότων,

⁸ 10 Νοεμβρίου 1940 οι μεγαλύτεροι εκπρόσωποι των γραμμάτων στη χώρα απευθύνουν ανοικτή επιστολή στους στρατιώτες και τον ελληνικό λαό. Ο πλήρης κατάλογος των ονομάτων καθώς και άλλες πληροφορίες για τη συμμετοχή και τη δράση τους, όπως επίσης μια σύντομη και περιεκτική ιστορική ανασκόπηση στο αφιέρωμα της εφημερίδας «Καθημερινή» με τίτλο «28 Οκτωβρίου 1940. 70 χρόνια μετά», Αθήνα 2010. Επισημαίνω πως στη συνέχεια παραθέτω ένα απόσπασμα από το έργο του Οδυσσέα Ελύτη «Άξιον Εστί» δίπλα σε ένα απόσπασμα από το «Τετράδιο Πολέμου» του Δ.Σιώτου καθώς η ομοιότητα είναι εκπληκτική αλλά και η δύναμη της γλώσσας και της περιγραφής εξαιρετική.

παρότι κρίνεται ως η καλύτερη στην στρατιωτική ιστορία της χώρας⁹, ενώ παράλληλα δεν είναι λίγες οι αρνητικές παρατηρήσεις για τη συμμετοχή και τη συμπεριφορά των μονίμων αξιωματικών. Οι εξαντλητικές πορείες για να φτάσουν τα στρατιωτικά τμήματα στο μέτωπο δημιουργούσαν τεράστια σωματική και ψυχική κόπωση. Ο Γεώργιος Στ. Κουτσοδόνης μας δίνει μια εικόνα τέτοιας πορείας στο Ημερολόγιό του :

Κατόπιν απελπιστικής πορείας, φθάσαμεν περί το μεταμεσονύκτιον εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν «Νέστης». Καθ'οδόν πολλοί των στρατιωτών έπεσαν εξ υπερκοπώσεως , άλλοι δε έμειναν βραδυπορούντες και ούτω το 3^{ον} τάγμα, παρούσάζεν απελπιστικήν όψιν, διότι δεν ήτο πλέον στρατός, αλλά αιχμάλωτοι πότε να φθάσουν εις τον τόπον της συγκεντρώσεως. (...) Δεν έφθαναν όλα αυτά, αλλά και η κακή συμπεριφορά ελαχίστων αξιωματικών, εχαλάρωνε το ηθικόν του υπερήφανου Έλληνος στρατιώτου. Ούτω, εκτός του διοικητού συνταγματάρχου κ.Ρόκου όστις δεν έμεινεν ευχαριστημένος από την πορείαν λόγω των βραδυπορούντων... και ο υπασπιστής λοχαγός Γαλανούδης καθίμενος επί ευτραφούς φορβάδος... με υβριστικόν τόνον εφώναζε, «βρε είστε Έλληνες στρατιώται;...». Πολύ θα έμενα ευχαριστημένος εάν ο κύριος αυτός λοχαγός εδέχετο να βαδίσει μόνον ημισείαν ώραν με όλην την εξάρτησιν του στρατιώτου και κατόπιν εκστομούσε όσα η γλώσσα του είπε.¹⁰

Οι ίδιες εικόνες περιλαμβάνονται σε πολλές περιγραφές ενισχύοντας, παρά την μαρτυρία τους για το βαθμό πολεμικής προετοιμασίας, την αίσθηση του ηρωισμού αυτών των στρατιωτών. Ο Δημήτριος Γ.Μαστέλλος γεννημένος στο Ξυλόκαστρο

⁹ Ο Νίκος Κ.Αλιβιζάτος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, σημειώνει σχετικά με το θέμα αυτό : «Το «όχι» συνδύαζε κατά τη γνώμη μου πολύ μυαλό και ψυχή. Το μυαλό ήταν η καλή πολεμική προετοιμασία των χρόνων που είχαν προηγηθεί, η οποία ενίσχυε το ηθικό και τόνωνε την αυτοπεποίθηση, παρά την ασάφεια των υποσχέσεων του Λονδίνου για συνδρομή, σε περίπτωση ελληνικής εμπλοκής στον πόλεμο. Όπως λένε οι ειδικοί, η επιστράτευση του 1940 ήταν η καλύτερα οργανωμένη στη νεοελληνική ιστορία». «Στις παραπομπές, ας αντιτάξουμε το δικό μας «όχι», 28 Οκτωβρίου 1940, Καθημερινή, Αθήνα, 2010, σ.11.

Βέβαια, έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις για το βαθμό και την ποιότητα της στρατιωτικής προετοιμασίας. Οι Θ.Βερέμης – Γ.Κολιόπουλος αναλύοντας την κατάσταση όπως δημιουργήθηκε με την άνοδο του Μεταξά στην εξουσία μιλούν για «απαράσκευο των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων και της παράκτιας άμυνας» και «έλλειψη επαρκούς συγκοινωνιακού δικτύου και αντιαεροπορικής κάλυψης των λιμανιών και των αεροδρομίων» (σ. 384), στοιχεία που έκαναν διστακτική την Βρετανία ως προς την επιλογή μορφών στρατιωτικής συνεργασίας με την Κυβέρνηση Μεταξά. Οι δυο συγγραφείς σημειώνουν επίσης πως καθοριστικό ρόλο έπαιξε και η λογική στην οποία εντασσόταν μια πολεμική σύγκρουση στην περιοχή : «Ήταν ωστόσο αναπόφευκτο να βλέπει η ελληνική στρατιωτική ηγεσία τον ελληνικό πόλεμο ως ένα τοπικό βαλκανικό πόλεμο, για τον οποίο άλλωστε είχε προετοιμάσει τις ένοπλες δυνάμεις τις χώρας» (σ. 388), (Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα., εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2006).

¹⁰ Ευαγγελία Γεωργ. Κουτσοδόνη, Το ημερολόγιο ενός στρατιώτου. Αφήγηση Ελληνοϊταλικού πολέμου 1940, εκδ. Πελασγός, Αθήνα, 2000, 19. Ο Γ. Κουτσοδόνης που συνέταξε το ημερολόγιο μιλάει μάλιστα για το «αίσχος της Ελληνικής διοικήσεως», καθώς παραθέτει διάφορα παραδείγματα άσκοπων κινήσεων (ώρες ορθοστασίας των στρατιωτών, κλπ). Στην συλλογή γραμμάτων από το μέτωπο ο Κώστας Φωτίου παραθέτει μεταξύ άλλων γράμμα ενός έφεδρου αξιωματικού της 30 Δεκεμβρίου 1940 που αναφέρει πως οι μόνιμοι αξιωματικοί δεν αναγνωρίζουν το έργο και τον αγώνα του. (Επος 1940-1941. Γράμματα από το μέτωπο. Μια συλλογή πληροφοριών από «πρώτο χέρι», Εκδ. «Συλλογές»-Αργύρη Βουρνά, Αθήνα, 2008, σ.85-89).

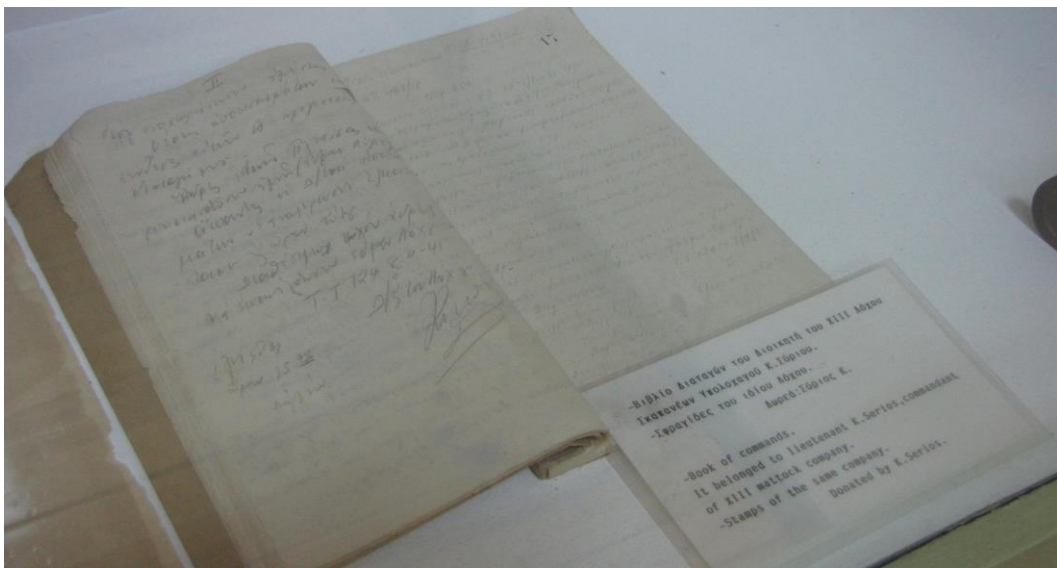
Φαίνεται, παρά το γεγονός ότι πολλοί μόνιμοι αξιωματικοί έπεσαν στις μάχες του πολέμου, ότι η πικρία αυτή εκφράζεται από πολλούς πολεμιστές στα απομνημονεύματά τους. Ο Γεώργιος Νανόπουλος θα τονίσει στις συνεντεύξεις που μου έδωσε : «Έτσι κι αλλιώς, μόνιμους αξιωματικούς δεν είδαμε ποτέ. Καθόντουσαν στο παρατηρητήριο και διατάζανε. Σε όλο τον πόλεμο είχαμε εφέδρους εμείς. Και μ'αυτούς πολεμήσαμε».

Κορινθίας στις 2 Δεκεμβρίου 1915, περιγράφει με τον παρακάτω τρόπο την (πεζο)πορεία του τάγματός του από τη Ναύπακτο προς το μέτωπο :

Κατά το διάστημα της πορείας μας, το τάγμα διελύθη και πολλοί βραδυπορούντες από την κούραση και κάτω από το βάρος του οπλισμού και μούσκεμα από τη συνεχή βροχή και από τις καρούλες στα άμαθα πόδια, από τις αρβύλες, όντες όλοι ασυνήθιστοι, πέφταμε από δω και από κει στις άκρες του δρόμου.¹¹

Μεταξύ των μαρτυριών για τον βαθμό προετοιμασίας εκείνη του Αλέξανδρου Λαζάνη αποτελεί την πιο χαρακτηριστική σχετικά με τις τεχνικές του πολέμου :

Στην αρχή ένα μικρό αεροπλάνο που πετούσε χαμηλά σχετικώς... μια καπνογόνα βομβίδα έσκασε κάτω από το αεροπλάνο αφήνοντας κόκκινο καπνό... αλλά εμείς ούτε στην εκπαίδευσή μας είχαμε διδαχθεί τέτοια πράγματα και δεν φανταζόμαστε ποτέ τι θα ξεσπούσε σε λίγο. (...) Δεν πέρασε σωστή ώρα και μια οβίδα κανονιού έσκασε κοντά στον καταυλισμό μας. Μετά έγινε σωστή κόλαση....¹²

Βιβλίο διαταγών του Διοικητή του XIII Λόχου Σκαπανέων, Υπολοχαγού Κ.Σύριου
(Πολεμικό Μουσείο Ναυπλίου)

¹¹ Οδοιπορικό του έπους 1940, εκδ. Πελασγός, Αθήνα, 2006, σ.17.

¹² Αναμνήσεις από το μέτωπο του 1940 και της κατοχής, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα, 2007, σ.14.

Κρίνοντας την ίδια κατάσταση ο Δ.Λουκάτος σημειώνει : «Τι κατάντημα, όμως, το ζήτημα του οπλισμού! (...) Αυτή είναι, λοιπόν, η θαυμάσια προπαρασκευή, ο τέλει εξοπλισμός, η φορολογία για την εθνική άμυνα;», ό.π., 125. Ο ίδιος συγγραφέας περιγράφει τους φαντάρους που δεν πηγαίνουν στο μέτωπο ή που μένουν στα μετώπισθεν καθώς είναι γόννοι πλούσιων οικογενειών και λειτουργεί γι'αυτούς το γνωστό και σήμερα «μέσον», χρησιμοποιώντας μάλιστα τον όρο «φανταρίστικη πλουτοκρατία», ό.π., σ.114.

Σε πολλές αφηγήσεις γίνεται λόγος για την απόκτηση οπλισμού και ρουχισμού από τα αποθέματα που εγκαταλείπουν οι Ιταλοί στα πεδία των μαχών. Μεταξύ άλλων, ο Μιλτιάδης Ν.Νικολάου περιγράφει μια τέτοια σκηνή : «Στο δρόμο βρήκαμε ιταλικές κουβέρτες και πήραμε από μια... διέβημεν τα σύνορα... είδαμε αυθονίαν παντοειδούς υλικού, καθώς και φρίκη από ιταλικά πτώματα...», Ημερολόγιο από το μέτωπο, εκδ. Κασταλία, Αθήνα, 2007, σ.28.

Παρόμοιες «κατακτήσεις» πολεμικού υλικού περιγράφει στις μνήμες που ακολουθούν ο Γεώργιος Νανόπουλος από την Πυργέλα Αργολίδας.

Ένα λαϊκό τετράδιο πολέμου

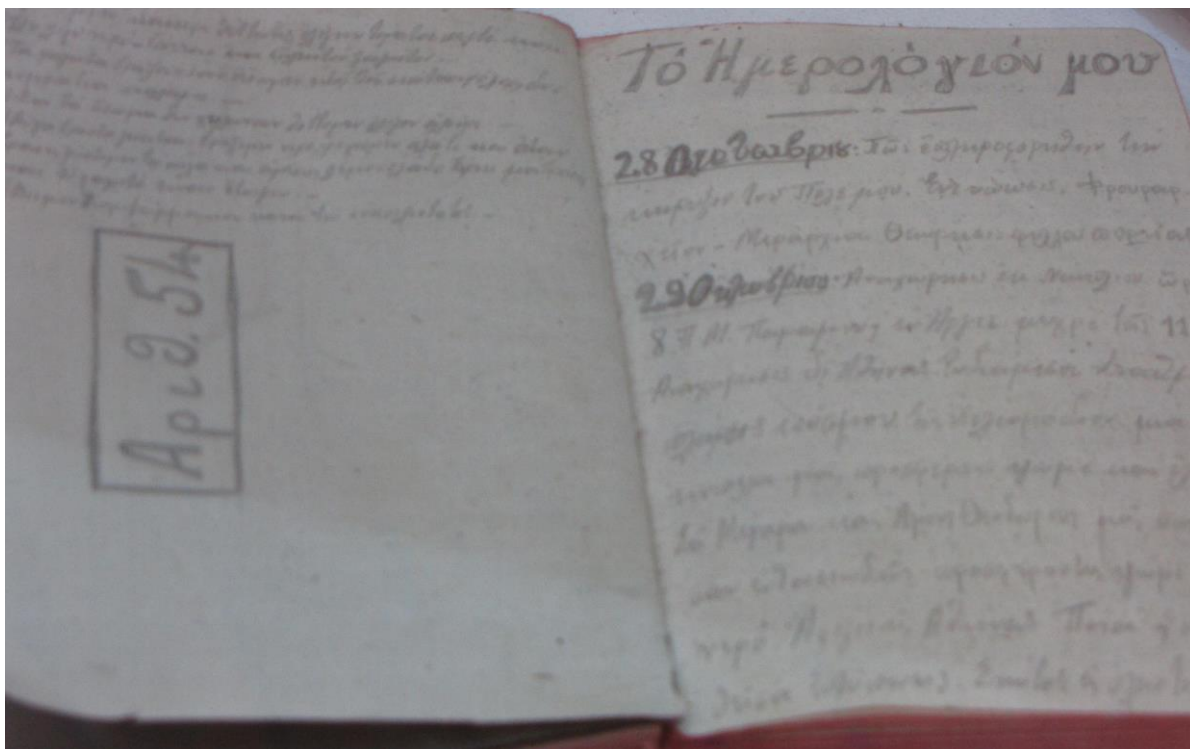
Η ανακάλυψη ενός λαϊκού «τετραδίου» αναμνήσεων αποτελεί για τον ερευνητή μια στιγμή μεγάλης ικανοποίησης καθώς του παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης αυθεντικών πηγών πληροφόρησης για την έρευνά του. Ταυτόχρονα επιβεβαιώνει την πορεία που έχει επιλέξει σχετικά με ένα ζήτημα, ενθαρρύνοντας κάθε νέα προσπάθεια εμπλουτισμού της έρευνας και παρουσίασης μιας όσο το δυνατόν πληρέστερης εικόνας του ζητήματος αυτού. Θα πρέπει να σημειώσω εδώ πως ένα σημαντικό στοιχείο που προκύπτει συμπερασματικά από τις επιτόπιες έρευνες που έχω πραγματοποιήσει κατά καιρούς, είναι η διαμόρφωση σχέσεων εμπιστοσύνης με έναν κόσμο που δεν διστάζει να εμπιστευτεί στον ερευνητή πληροφορίες ή προσωπικά αρχεία πολύ σημαντικά σε ορισμένες περιπτώσεις.

Η χρησιμοποίηση πρωτογενών πηγών στην έρευνα και ιδιαίτερα στην ιστορική και κοινωνική, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα βήματα που φέρνουν στο φως λεπτομέρειες και στοιχεία άγνωστα για το ζήτημα που ερευνά. Πολλές φορές τίθεται το ερώτημα της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζει την οπτική ενός συγγραφέα «αναμνήσεων», «σημειώσεων», «απομνημονευμάτων», κλπ. Η υποκειμενικότητα όμως δεν αναιρεί τη μεγάλη αξία της επιτόπιας καταγραφής, της μαρτυρίας, ενός γεγονότος, μιας ιστορικής στιγμής και ταυτόχρονα, η ίδια η υποκειμενικότητα αποκτά αξία καθώς αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται ένα γεγονός ή μια κατάσταση και επίσης τον ιδιαίτερο τρόπο μεταφοράς του βιώματος στο γραπτό λόγο. Η αυθεντική καταγραφή εκτός του προβλήματος της υποκειμενικότητας διεκδικεί και μεγάλες χάρες : παραστατικότητα, αμεσότητα, μεταφερόμενες εικόνες, γλώσσα που χρησιμοποιείται. Πολλές από τις μαρτυρίες που συνέλλεξα είναι είτε προφορικές, είτε γραμμένες εν είδη σχεδίου προς έκδοση. Οι συντάκτες τους μιλούν για σημειώσεις που χάθηκαν κατά τη μεταφορά τους σε νοσοκομεία ή από κάποιο άλλο γεγονός. Είναι χαρακτηριστική η έμφαση που δίνει ο Κωστής Κωτσοβός στην απώλεια του ημερολογίου του γράφοντας :

Είχα κρατήσει ημερολόγιο του πολέμου στην Αλβανία το οποίο όμως έχασα πριν από 5-6 χρόνια σε κάποια μετακόμισή μου στο Άργος από ένα σπίτι σε άλλο και πολύ λυπήθηκα γι' αυτό γιατί έχασα την ψυχή μου.¹³

Αλλά και πολλές από αυτές που έχουν ήδη δημοσιευτεί καθαρογράφηκαν μετά από μερικά χρόνια, αρκετές δημοσιεύτηκαν πρόσφατα από την οικογένεια ή τους συγγενείς. Όπως θα δούμε και στη συνέχεια, υπάρχει μια διαφορά ανάμεσα σε μαρτυρίες που η παρουσίασή τους ακολουθεί κανόνες γραπτού λόγου και μαρτυρίες που είναι περισσότερο αυθεντικές. Μαρτυρίες επίσης που κατατέθηκαν μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα και εκείνες που καταγράφηκαν αμέσως ή λίγο αργότερα από την τέλεση ενός γεγονότος ή γενικότερα του πολέμου.

¹³ Ο.π., σ.3

Το Ημερολόγιο Πολέμου του στρατιώτη Τούμπα Παναγιώτη.
(Πολεμικό Μουσείο Ναυπλίου)

Το «Τετράδιο Πολέμου» του Δημητρίου Ι. Σιώτου, που παρουσιάζω στη συνέχεια, ανήκει στη δεύτερη κατηγορία. Είναι επομένως μια σημαντική μαρτυρία για ένα γεγονός η πορεία και η εξέλιξη του οποίου θα σημαδέψει τη ζωή των ανθρώπων, το μέλλον των γενεών και την οικονομική και κοινωνική τροχιά των κοινωνιών. Η αυθεντική καταγραφή είναι ταυτόχρονα μια παρουσίαση του αδυσώπητου προσώπου της Ιστορίας. Είναι μεγάλη η σημασία των ερευνών που έγιναν ήδη και συνεχίζουν να γίνονται σχετικά με τους αφανείς πρωταγωνιστές των μεγάλων και γνωστών πολεμικών γεγονότων. Φωτεινό παράδειγμα αποτελούν οι κοπιώδεις έρευνες του Αγαθοκλή Προκ. Παναγούλια για όσους έμειναν για πάντα στο μέτωπο¹⁴.

Εκτός από μια εξαιρετική πηγή πληροφοριών, η καταγραφή της καθημερινότητας στο μέτωπο αποκαλύπτει κυρίως την αθέατη πλευρά του πολέμου, την ανθρώπινη, εκείνη που υπερβαίνει τα μεγάλα πολεμικά γεγονότα, τους άθλους, τους ηρωισμούς και προσφέρει μια αυθεντική εικόνα της επαφής των πρωταγωνιστών με τη φρικαλεότητα του πολέμου. Οι ίδιοι αναδεικνύουν τον παραλογισμό μέσα από σκέψεις, μονολόγους ή διαλόγους, καθώς τον βιώνουν και έχοντας την αίσθηση αλλά και τη συνείδηση πως σε κάθε στιγμή μπορεί να είναι τα

¹⁴ Μεταξύ άλλων, η έρευνα για τους στρατιώτες που χάθηκαν από την περιοχή της επαρχίας Ολυμπίας (νομός Ηλείας, Περιφέρεια Πελοποννήσου), αποτελεί εκτός από σημαντική συμβολή στην ιστορική και κοινωνική έρευνα, ένα βήμα λύτρωσης για τις οικογένειες των πεσόντων. «Οι Ολύμπιοι που δεν γύρισαν από το μέτωπο. Αναφορά-Μνημόσυνο στους Ολύμπιους πεσόντες κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου και της Γερμανικής εισβολής (1940-1941), Αθήνα, 2010.

επόμενα θύματά του. Έτσι, αποτυπώνουν ή επαναφέρουν στο μυαλό εικόνες που ίσως να μην ξαναζήσουν ποτέ :

Σταματάει η βροχή και κάπου φαίνεται ο ήλιος. Τυλίγομαι καλά και βγαίνω να κινηθώ λιγάκι. Πίσω από τα σπίτια, έχει ένα ρέμα, ένα δυνατό κύλισμα νερού. Ένας παλιός νερόμυλος, άχρηστος τώρα και ξεφτισμένος, θυμίζει την ειρηνική ζωή του χωριού. Μόνο το νερό που κυλάει μένει ειρηνικό, άφθονο και αιώνιο. Κάθομαι κάμποσο και συνεπαίρνομαι από το τραγούδι του νερού, και ξαναφτιάχνω τη ζωή του μύλου, τότε που δεν ήταν πόλεμος, που τα σπίτια του χωριού τα είχανε δικά τους οι νοικοκυραίοι, και που τα ζα ξεφορτώνανε το καλαμπόκι, με τη σειρά, εδώ μπροστά, σε τούτη την κλεισμένη τώρα πόρτα. Το νερό κυλάει άσκοπα και η άγια του δύναμη πάει χαμένη. Η φτερωτή του μύλου σέπεται εδώ ακίνητη, και τ'αλευρωμένα τοιχώματα δακρύζουν, βρεγμένα.¹⁵

Το «τετράδιο πολέμου» του Δημητρίου Ι. Σιώτου

Δ. Ι. Σιώτος : Κληρωτός του 1936, έφυγε για το μέτωπο όπως χιλιάδες άλλοι πατριώτες με την επιστράτευση (28/10/1940).

¹⁵ Δημ. Σ. Λουκάτος, ό.π., σ.144.

Ο Δημήτριος Ι. Σιώτος γεννήθηκε τον Απρίλιο του 1915 στο Βρούστι Αργολίδας, ένα ημιορεινό χωριό που σήμερα ανήκει στον διευρυμένο δήμο Άργους. Έζησε στο χωριό Σταθείκα που οργανώθηκε αρχικά ως οικισμός των κατοίκων του Βρουστίου κατά την μετακίνησή τους προς τα πεδινά της περιοχής Κουτσοποδίου και σταδιακά εξελίχθηκε σε έναν από τους σημαντικότερους οικονομικά και δημογραφικά οικισμούς της περιοχής. Αγρότης ο ίδιος, παντρεύεται με την Παναγιώτα Δ. Αγγελοπούλου και αποκτούν τέσσερα παιδιά : τον Γιάννη, τη Σοφία, τον Θεόδωρο και τον Πέτρο. Τελειώνει τις τέσσερις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου στο Σχοινοχώρι, ένα διπλανό στα Σταθείκα χωριό και είναι εξαιρετική, από την άποψη αυτή, η καλλιγραφική του γραφή.

Ο Δημήτριος Ι.Σιώτος ήταν κληρωτός του 1936. Στην επιστράτευση του Οκτωβρίου 1940 εντάχθηκε στον 10^ο Λόχο του 8^{ου} Συντάγματος Πεζικού με έδρα το Ναύπλιο. Πήρε μέρος στις μάχες από τις πρώτες εβδομάδες του πολέμου στο κεντρικό και νότιο μέτωπο από τις 29 Οκτωβρίου 1940 μέχρι τις 25 Ιανουαρίου 1941 όταν φτάνει στο νοσοκομείο Ιωαννίνων με κρυοπαγήματα. Μεταφέρεται στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Μεσολογγίου και από εκεί στο Α΄Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών και στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Τρίπολης απ'όπου παίρνει προσωρινό απολυτήριο στις 24 Απριλίου 1941. Στο σπίτι του, στο χωριό Σταθείκα, φτάνει στις 27 Απριλίου 1941 έχοντας σημαντική αναπηρία στα πόδια από κρυοπαγήματα (απώλεια δακτύλων, πέλματος, κλπ) και αδυνατεί να εργαστεί όπως πριν τον πόλεμο. Μετά από τις σχετικές ιατρικές γνωματεύσεις του αναγνωρίζεται σύνταξη τον Οκτώβριο του 1941.

Γνωρίστηκα με το μπαρμπα-Μήτσο στο τέλος της δεκαετίας του 1990 όταν εγκαταστάθηκα στο χωριό αυτό και συζήτησα πολλές φορές μαζί του καθώς και με τα μέλη της οικογένειάς του για τις εμπειρίες του πολέμου, τη ζωή στην περιοχή πριν και μετά τον πόλεμο, τις ασχολίες των κατοίκων και την προσπάθεια που χρειάστηκε από τον ίδιο, την οικογένεια και την τοπική κοινωνία να επουλώσουν τα τραύματα που δημιούργησε ο πόλεμος. Ταυτόχρονα, γνώρισα εκτός από τον μαχητή και τον άνθρωπο, τον αγρότη, το γείτονα. Γνώρισα έναν άνθρωπο πράο, αγαπητό, με μια φιλοσοφία ζωής οργωμένη από τις εμπειρίες και αποκρυσταλλωμένη στα προσωπικά βιώματα. Θυμάμαι ακόμα τη χαρά που του δίναμε όταν τον επισκεπτόμαστε ή, κάποιες απόκριες, όταν ντυμένοι μασκαράδες βρεθήκαμε στο σπίτι του ή και σε πολλές άλλες χαρούμενες στιγμές, μας δέχτηκε με τη γυναίκα του όπως πάντα καλόκαρδα και μαζί τραγουδήσαμε και ήπιαμε πολύ από το κρασί του. Ο μπαρμπα-Μήτσος έφυγε ήσυχος για άλλα πιο ήρεμα και γαλήνια υψώματα στις 19-6-2006.

Το «Τετράδιο Πολέμου» του Δ.Ι.Σιώτου είναι ίσως η μοναδική γνωστή κατάθεση εικόνων από το μέτωπο που η αυθεντικότητά της στηρίζεται τόσο σε μια βιωματική διαδοχή των γεγονότων όσο και στον τρόπο καταγραφής. Πράγματι, η καταγραφή μιας πολεμικής καθημερινότητας χωρίς «προσμίξεις» ιδεών ή εκφραστικές διευθετήσεις, διατηρεί μια αυθεντική εικόνα των γεγονότων όπως τα βιώνει ο απλός μαχητής. Σ'αυτό συντείνει και το γεγονός ότι το ημερολόγιο μεταφέρεται από το σημειωματάριο του μαχητή στο τετράδιο, καθαρογράφεται, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα. Το γεγονός αυτό δεν επιτρέπει παραποιήσεις ή μεταβολές στην «εν θερμώ» καταγραφή της πραγματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό,

όπως σημείωσα και παραπάνω, η υποκειμενικότητα αποτελεί ένα επιπλέον στοιχείο αυθεντικότητας και όχι ένα καθαρά αρνητικό στοιχείο. Η γλώσσα, επίσης πηγαία, όπως ακριβώς την μιλάει στον τόπο του και τη γράφει στο τετράδιό του χωρίς κανένα γραμματικό περιορισμό, αλλά με μια καλλιγραφική δεξιότητα που εκπλήσσει. Ακόμα και όσοι ασχολούνται με τα παιδαγωγικά θα μπορούσαν να αντλήσουν κάποια στοιχεία από το τετράδιο ενός ανθρώπου που μόλις είχε τελειώσει τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Μπορεί επομένως να γίνουν πολλαπλές αναλύσεις περιεχομένου στο συγκεκριμένο Τετράδιο. Όμως η παρούσα εισαγωγή προσπαθεί να είναι το ίδιο απλή με το κείμενο που παρουσιάζει, δίνοντας τη δυνατότητα στον αναγνώστη να ανακαλύψει με το δικό του τρόπο τη δύναμη μιας αυθεντικής καταγραφής του πολέμου.

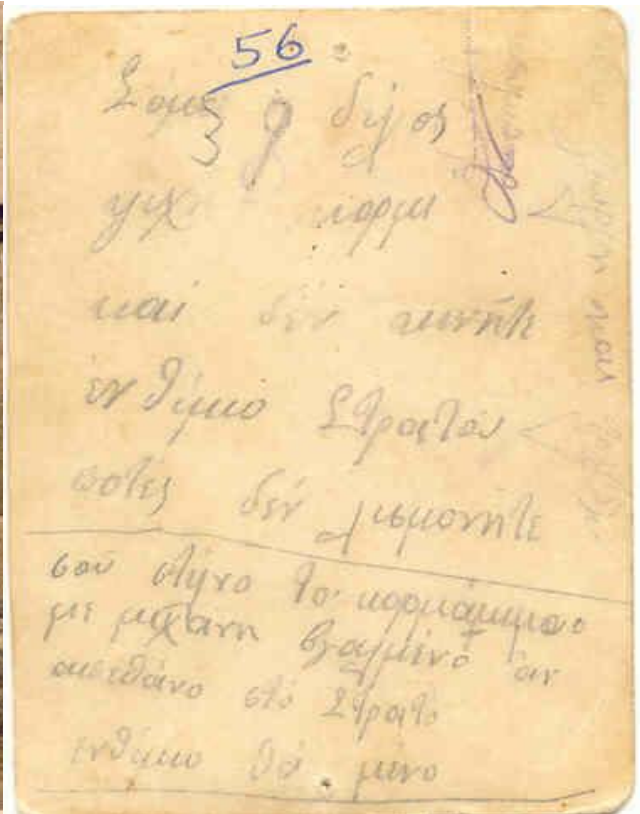
Προσπάθησα να διατηρήσω τα βασικότερα στοιχεία της γραφής και για το λόγο αυτό, αλλά και για τη διευκόλυνση της ανάγνωσης και κατανόησης, παρατίθενται το αυθεντικό κείμενο και μια αντίστοιχη μεταγραφή του κειμένου. Η απλότητα, τα τοπικά γλωσσικά στοιχεία και η περιγραφική αμεσότητα στοιχειοθετούν την αυθεντικότητα του κειμένου χωρίς να δημιουργούν πρόβλημα κατανόησης. Εκφράσεις όπως «τους βάνει το πυροβολικό» (τους χτυπά, τους κανονιοβολεί), «το κόβω στα πόδια» (περπατώ, έρχομαι με τα πόδια, ποδαρόδρομο), «βγαίνω σε γούπατο» (φτάνω σε ένα κοίλο μέρος, μια γούβα) και άλλες, είναι συνηθισμένες στην περιοχή της Αργολίδας αλλά και σε άλλες περιοχές.

Ενθύμιον Στρατού

Ξεκινώντας από την πρώτη μέρα της κήρυξης του πολέμου μας δίνει αρχικά το κλίμα που επικρατεί καθώς και, ένα σημαντικό στοιχείο για την τοπική έρευνα,

ονόματα συγχωριανών και φίλων από την ευρύτερη περιοχή που κατατάσσονται μαζί του στο 8^ο Σύνταγμα Πεζικού στο Ναύπλιο. Αργότερα όπως θα δούμε, συγκρίνοντας με τις ενθυμίσεις του Γεωργίου Νανόπουλου, η ιστορική συγκυρία θα τον φέρει συμπολεμιστή με άλλους στρατιώτες από την ευρύτερη περιοχή του Άργους με τους οποίους όμως δεν γνωρίζεται και δεν θα τους γνωρίσει ποτέ. Κυρίως στις δύσκολες και σκληρές μάχες στο δρόμο για το Τεπελένι που ορίζεται, σύμφωνα και με άλλες μαρτυρίες από τα χωριά Κολώνια, Γκολέμι και Προγκονάτι.

Λίγο πριν φτάσουν στο μέτωπο :
 Σόμα δίχως ψυχή – κορμί και δεν κινήτε
 ενθίμιο Στρατού – ποτές δεν λισμονήτε
 Σου στέλνω το κορμάκι μου – με μηχανή βγαλμένο
 αν απεθάνο στο Στρατό – ενθύμιο θα μένο.

Περιγράφοντας την πεζοπορία προς το μέτωπο, ο Δ.Σιώτος κατορθώνει με την αμεσότητα και την απλότητα της γλώσσας να μας δώσει εξαιρετικές εικόνες μιας δραματικής έντασης και ενός απίστευτου βαθμού δυσκολίας που ενισχύει στα μάτια μας την αίσθηση ηρωισμού των μαχητών αυτών. Σε ένα αφιέρωμα για τον πόλεμο του 1940¹⁶ παρέβαλα ένα από τα πιο συγκλονιστικά κομμάτια του «Άξιον Εστί» του Οδυσσέα Ελύτη στο παραπάνω απόσπασμα του Δ.Σιώτου, ώστε ο αναγνώστης να έχει στη διάθεσή του δυο μαρτυρίες διαφορετικού ύφους και λόγου της ίδιας μεγαλειώδους προσπάθειας. Παραθέτω γι' αυτό και πάλι το απόσπασμα από το «Άξιον Εστί».

¹⁶ Εφημερίδα ΑΡΓΟΛΙΔΑ, αρ. φ. 3490, 26 Οκτωβρίου 2007.

Δ.Ι.Σιώτος : Τετράδιο Πολέμου

Στις 23/11/40 το βράδι εξεκίνησε όλο το σύνταγμα να φύγει πήραμε έναν ατραπό δρόμο ένας πίσω τον άλλον μέσα σε κάτι ρεματιές και σε κάτι δάση που δεν έβλεπες ούτε θεό από της οξιές. Δο να μίνουμε κι να φθάσουμε που να μίνουμε άλος έπεφτε δόθε άλος γλίστραγε κίθε από της λάσπες και την κακοτοπιά άλο μουλάρι έβλεπες ήχε ντουμπαρίση και είχε πάη στο ρέμα άλο τα είχε γιρίση και το σίκοναν. Τη να έβλεπες χάλια αδιόρθοτα. Στης 12 η όρα την νύχτα ανεβένουμε σε μια κοριφή ενός ψιλού βουνού και καθήσαμε να ξεκουραστούμε μα που να καθόσουν είχε μια πασπάλα χιόνη ρίζη και κατόπιν πάγο μας έκοψε το κρύο. Ξεκινίσαμε και προχορίσαμε ακόμη λίγη ανηφοργιά και κάτη λάσπες πιο χιρότερες που ούτε να σταθής δεν μπόριγες. Από την κατιφοριά προχορίσαμε ος το χάραγμα.....¹⁷

Οδυσσέας Ελύτης : Άξιον Εστί

Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα, ένας πίσω απ'τον άλλο, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη, όπου, φορές, εκαταβούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Επειδή το πιο συχνά ψιχάλιζε στους δρόμους έξω, καθώς μες στην ψυχή μας. Και τις λίγες φορές όπου κάναμε στάση να ξεκουραστούμε, μήτε που αλλάζαμε κουβέντα, μονάχα σοβαροί και αμίλητοι, φέγγοντας μ'ένα μικρό δαδί, μια-μια εμοιραζόμασταν τη σταφίδα. Ή φορές πάλι, αν ήταν βολετό, λύναμε βιαστικά τα ρούχα και ξυνόμασταν με λύσσα ώρες πολλές, όσο να τρέξουν τα αίματα. Τι μας είχε ανέβει η ψείρα ως το λαιμό, κι ήταν αυτό πιο κι απ'την κούραση ανυπόφερτο. Τέλος, κάποτε ακουγότανε στα σκοτεινά η σφυρίχτρα, σημάδι ότι κινούσαμε, και πάλι σα τα ζα τραβούσαμε μπροστά να κερδίσουμε δρόμο, πριχού ξημερώσει και μας βάλουνε στόχο τ'αερόπλανα. Επειδή ο Θεός δεν κάτεχε από στόχους ή τέτοια, κι όπως το 'χε συνήθειό του, στην ίδια πάντοτε ώρα ξημέρωνε το φως.

¹⁷ Την διαμόρφωση προτάσεων έκανα ο ίδιος καθώς στο αρχικό κείμενο η γραφή είναι συνεχής. Ο Μ.Βλοντάκης στο «Πολεμικόν Ημερολόγιον 1940-1941» σημειώνει για το ίδιο θέμα : «Τα ζώα προχωρούν δύσκολα, υποβαστάζονται, κυριολεκτικά, από τους φαντάρους, μα δεν είναι και λίγα εκείνα που γλιστρούν και χάνονται μαζί με το φορτίο τους στο βάθος κάποιας χαράδρας», (εκδ. Οδός Πανός, Αθήνα, 2007, σ.47).

Οι δυσκολίες που συναντούν οι στρατιώτες στο μέτωπο δεν είναι πάντα στρατιωτικού χαρακτήρα, αλλά θέτουν σε δοκιμασία την ανθρώπινη αλληλεγγύη, την έννοια της αλληλοβοήθειας, την ίδια την ανθρώπινη υπόσταση. Όσο απλό κι αν φαίνεται, το στήσιμο του αντίσκηνου γίνεται μέσα σε απίθανα δύσκολες κλιματικές συνθήκες και είναι, όπου δεν υπάρχει άλλη στέγη, η μοναδική αίσθηση προστασίας από το χιόνι και το κρύο για τους στρατιώτες. Ο Δ.Ι.Σιώτος, όπως και άλλοι στρατιώτες που έγραψαν τα προσωπικά τους βιώματα για την περίοδο εκείνη, ανατρέχουν πολλές φορές και όχι τυχαία σε τέτοιες εικόνες. Περιγράφοντας μια τέτοια σκηνή, σημειώνει τη δυσκολία του στησίματος μ'έναν χιονιά που λυσομανούσε και καθώς κανείς δεν τους δεχόταν σε άλλο αντίσκηνο σημειώνει :

.... εντέλη το μισοφτιάξαμε και το βαστάγαμε με της πλάτες μας μίπος αυτό ή που ήμασταν και σκοπή και βγαίναμε να φιλάζουμε και γεμίζαμε χιόνι και μετά να πας να κιμιθής εντέλη την περάσαμε στα δόντια και αυτή τη βραδιά.¹⁸

Παράλληλα με αυτές τις συνθήκες, η πολύ κακή σίτιση επιδεινώνει την κατάσταση παρά την ενίσχυση της ηρωικής εικόνας που ήδη έχει διαμορφωθεί. Εξαίρεση αποτελούν οι στιγμές όπου βρίσκονται τρόφιμα για μια καλή σίτιση, αλλά και στις περιπτώσεις αυτές συχνά η παρέμβαση των αξιωματικών δεν βοηθάει. Οι εικόνες που μας μεταφέρει είναι αποκαλυπτικές :

... στις 7/12/40 ήφερε κάτι ρεβίθια ο λόχος και μόλις τα έβαλαν η μαγίρη να τα μαγирέψουν δεν είχαν ακόμη καλά μουσκέψι ήρθε η διαταγή να φύγουμε...»

¹⁸ σ. 43. Όπως θα δούμε και στη συνέχεια ακολουθώντας τη μνήμη του Γ.Νανόπουλου που ζει ακόμα στο χωριό Πυργέλα της Αργολίδας, τις ίδιες εικόνες καταγράφουν τόσο ο ίδιος όσο και άλλοι στα απομνημονεύματά τους. Ο Δ.Λουκάτος σημειώνει μεταξύ άλλων : «Ένας χώρος 4 κυβικών μέτρων, να χωράει 8 ανθρώπους!», ό.π., σ.252.

«...στης 9/12/40 αφού φότισε το απέναντι μέρος του ποταμού ήταν ένα κοπάδι πρόβατα πέρνη ο Ντεβές ο Καραχάλιος ο Λιαγγριδόνης και κολάν κίθε και παίρνουν ένα ζιγούρι... ίδε ο λοχαγός που είχαν πάρει πολύ αρνιά και διέταξε να τα πάρει ο επιλοχίας να τα πάρει ο λόχος να τα φτιάξω Σισίτιο και να φαν όλος ο λόχος και μας το πήρε το αρνί και μας μήναν μόνο τα εντόστια και τα ψίσαμε και τα φάγαμε και αμέσως διαταγή να φίγουμε αφού ετιμαστίκαμε να φίγουμε άρχισε να βρέχει».¹⁹

Ο Δ.Ι.Σιώτος περιγράφει τις δυσκολίες που συναντούν ώστε να βρουν ψωμί ή κάποια τρόφιμα αλλά και την αδυναμία των ντόπιων, στα μέρη που περνούν, να δώσουν έστω και λίγη βοήθεια. Η γενική εικόνα που παρουσιάζει είναι εκείνη της στέρησης συσσιτίου και της ευκαιριακής εξεύρεσης τροφίμων (συνήθως κρέατος) τα οποία καταναλώνονται αμέσως, μερικές φορές με ελάχιστη προετοιμασία.

Ο εκκλησιασμός αποτελεί ένα άλλο στοιχείο που επαναλαμβάνεται συχνά στα απομνημονεύματα των μαχητών, άλλοτε με απλές αναφορές και άλλοτε με περιγραφές φορτισμένες από το θρησκευτικό συναίσθημα στις συγκεκριμένες συνθήκες. Ο Δ.Ι.Σιώτος αναφέρει σε αρκετές περιπτώσεις τις εορτές και τα μέρη στα οποία τύχαινε να λειτουργεί κάποιος ιερέας χωρίς ιδιαίτερες περιγραφές²⁰.

«...στις 21/11/40 ήταν εορτή τα εισόδια της θεοτόκου και γίνονταν λειτουργία πύγα στην εκκλίσια...»

«... στις 4/12/40 ήταν της αγίας βαρβάρας.... Στας 5/12/40 ήταν του αγ. Σάβα και πύγα πάλι στην εκκλίσια...».

Στις καταγραφές του Δ.Ι.Σιώτου υπάρχουν αρκετές πληροφορίες για τα μέρη από τα οποία είτε πέρασε, είτε συμμετείχε σε μάχες. Πολλά από τα μέρη αυτά μνημονεύονται από πολλούς άλλους συγγραφείς όπως θα δούμε στη συνέχεια. Η γενική εικόνα που αποκομίζουμε είναι εκείνη της μεγάλης φτώχειας του ντόπιου πληθυσμού, κατάσταση που δεν εξηγείται μόνο από τις δυστυχίες του πολέμου, αλλά από τη γενικότερη κοινωνικο-οικονομική οργάνωση της Αλβανικής υπαίθρου. Παράλληλα όμως δίνονται και περιγραφές πόλεων ή χωριών για μερικά από τα οποία οι συγγραφείς δεν διστάζουν να τα συγκρίνουν με τα δικά τους μέρη. Γράφει για παράδειγμα :

...εντέλη φτάσαμε και στο αργιρόκαστρο στο άκρον της πόλεις περάσαμε αλά ήταν ορέα πόλεις καλύτερη και από το Ναύπλιον....²¹

¹⁹ σ.34-36

²⁰ Τις καλύτερες περιγραφές περιλαμβάνουν οι σημειώσεις του Δ.Σ.Λουκάτου με τη λόγια βέβαια μορφή τους καθώς στο γεγονός του εκκλησιασμού εισάγει και άλλα στοιχεία. Ανάμεσα στις πολλές αναφορές που κάνει, γράφει : «Κυριακή, 9 Μαρτίου 1941. Κυριακή της Ορθοδοξίας. Τις θυμάμαι τις γιορτές και τις μετρό. Αυτό μου δίνει τη χαρά της νοσταλγίας και την ψευδαίσθηση της ειρηνικής ζωής. Πως είναι δυνατόν, μια τέτοια μέρα να σκοτώσης ή να σκοτωθής; Πάω στην εκκλίσια. Είναι εκεί ο αριστερός ψάλλτης, που δεν με χωνεύει. Ψάλλω τον Απόστολο και καταλαβαίνω το μάτι του όλο φθόνο. Την ίδια ώρα μας βάζει και το εχθρικό πυροβολικό. Σκέφτομαι, καθώς ψάλλω : «Τούτος που δεν με σκοτώνει, με μισεί άγρια. Εκείνοι που δεν έχουν τίποτα προσωπικό μαζί μου, μπορούν να με σκοτώσουν». Το κανονίδι κράτησε ως το Χερουβικό. Ευτυχώς, που αυτοί οι άνθρωποι μας έχουν αραιό στόχο, ενώ, αντίθετα, η ρεματιά είναι όλη ανασκαμμένη.», ό.π., σ. 196.

²¹ σ. 35. Από τις λίγες αναμνήσεις του βορείου μετώπου είναι εκείνες του Μιλτιάδη Ν.Νικολάου ο οποίος, στο δρόμο για την κατάληψη της Κλεισούρας συναντά την πρωτεύουσα (Ερσέκα) του Νομού Κορυτσάς και σημειώνει : «...εν τω

Στις 7 Δεκεμβρίου του 1940 μετά από συνεχή πορεία σημειώνει για το μέρος στο οποίο έφτασαν : «... το βραδάκι φθάσαμε σε ένα άλο χοριό λεγόμενο Δερβισιάνα εκεί πύγαμε σε κάτι σπίτια που είχαν επιτάξει και αφίσαμε τα πράγματά μας και βγάλαμε στην γύρα για κανακομάτη ψομί». Επισημαίνει τη βοήθεια των κατοίκων που έφτιαξαν μπομπότα για να περιποιηθούν τους φαντάρους αλλά και φαγητά και συνεχίζει :

...φάγαμε καλά και μετά πύγαμε στην πλατία σε έναν πλάτανο αποκάτο στο μέσον του χοριού και είχαν μαζευτή τα κορίτσια του χοριού και τα παιδιά και ο στρατός και χόρευαν και δόξαζαν τον θεό που απαλευθερόθηκαν έπιτα από τόσα χρόνια σκλαβομένη.²²

Στο κεντρικό μέτωπο υπάρχουν χωριά και τοποθεσίες όπου δόθηκαν σκληρές μάχες για την κατάληψή τους καθώς βρίσκονται στην κατεύθυνση του Τεπελενίου που είναι και ο κύριος στόχος κατάληψης για τα ελληνικά στρατεύματα²³. Στα μέρη αυτά λοιπόν αναφέρονται πολλοί στρατιώτες μεταξύ των οποίων και ο Γεωρ. Νανόπουλος τις αναμνήσεις του οποίου καταγράφω στη συνέχεια. Πρόκειται κυρίως για τα χωριά Κολώνια, Γκολέμι και Προγονάτι²⁴ στα οποία αναφέρεται ο Δ.Ι.Σιώτος σημειώνοντας :

Στις 10-12-1940 φτάνουμε σ'ένα χωριό λεγόμενο Κολώνια εκεί ήταν και η διήκηση του Συν/τος του 8^{ου}..... βγένουμε σε κάτη γούπατα ήταν χοραφίες και εκεί έμενε και το ορειβατικό πυροβολικό το 4^ο εκεί συναντήσαμε και άλλους καμιά 30 ιταλούς εχμαλότους ακούγονταν και τα λιανοντούφεκα τα πολιβόλα η όλη τα κανόνια καίγονταν το λιθάρι πιο πέρα ήταν ένα χοριουδάκι Γκολέμη λέγονταν και έκανε το ιπικό απέλαση...

... κιτάμε μπρος μας στο βάθος της χαράδρας και πήγεναν 7 Μουλάρια και 7 Μιονηγή φορτομένα απάνο προς τα ιψόματα αμέσος τους βάνουμε και η μιονηγή απαρατάν τα μουλάρια και πέφτουν χάμο μέσα στο χιόνι και τα μουλάρια γίρισαν να φύγουν και πάη πιο κάτω ήταν ένα χοριό λεγόμενο προγονάτη και βάνουμε με το οπλοπολιβόλο και το σκοτόνουμε το πρώτο μουλάρι και αφού έπεσε αυτό κάτω στάθηκαν και τα άλλα...²⁵

μεταξύ περάσαμε την πόλιν Ερσέκα, η οποία έχει καταστραφεί από τους βομβαρδισμούς της εχθρικής αεροπορίας. Ωραία πόλις αλλά ακατοίκητος.», (Ημερολόγιο από το μέτωπο, εκδ. Κασταλία, Αθήνα, 2007, σ.35).

²² σ. 34. Η Δερβισιάνα είναι το χωριό Δερβιτσάνη της Δρόπολης.

²³ Ιδιαίτερα για τις μάχες που δόθηκαν για την κατάληψη της Κλεισούρας και του Τεπελενίου, οι περιγραφές του Άγγελου Τερζάκη είναι συγκλονιστικές, ό.π., σ. 160-170

²⁴ Στον εξαιρετικό ιστότοπο (blogg) και με τίτλο «Πεσόντες του '40» του κ.Αγαθοκλή Παναγούλια (Agranag.blogspot.com), βρήκα πολύτιμες πληροφορίες για τα μέρη αυτά προσπαθώντας να διασταυρώσω τις πληροφορίες που συνέλλεγα. Ο κ.Παναγούλιας έχει ήδη οργανώσει αρκετά οδοιπορικά στα μέρη αυτά, σχεδόν σε όλα της κεντρικής και νότιας Αλβανίας και μας προσφέρει μια πολύ καλή εικόνα για την οργάνωση (ορεινά χειρουργεία, μάχες και πολλά άλλα στοιχεία) και την πορεία του ελληνικού στρατού. Φτάνοντας στο χωριό Κολώνια του Αργυροκάστρου σημειώνει : «Στο χωριό αυτό την περίοδο του '40 λειτούργησε το Ινα ορεινό χειρουργείο. Εμαζα για το συμπατριώτη μου Αναστάσιο Κλωνάρη και εντόπισα το ορεινό χειρουργείο, που άφησε την τελευταία του πνοή στις 17.12.1940. Βρήκα το κτίριο που λειτούργησε το νοσοκομείο αυτό και πήρα χρήσιμες πληροφορίες.»

²⁵ Στο βιβλίο του για την περίοδο αυτή των επιχειρήσεων ο Μιχάλης Αναστασόπουλος ανθυπολοχαγός τότε, σημειώνει για τα μέρη αυτά : «Το Προγονάτι, πάλι, ήταν κοντά στο μέτωπο και κτυπιότανε κι αυτό συνεχώς. Το ίδιο και «το απαίσιο Γκολέμι, χωριό μικρό, που πολλές φορές βομβαρδίστηκε από πυροβολικό Ιταλικό και κυρίως από Ιταλικά αεροπλάνα. Το

Το τέλος του πολέμου για τον Δ.Ι.Σιώτο είναι οδυνηρό αλλά επιστρέφει στο σπίτι του και στους δικούς του ζωντανός. Οι περιγραφές του στις σελίδες 47-57 είναι συνταρακτικές και από τις λίγες που έχουν γραφτεί μαρτυρώντας τον ανθρώπινο πόνο και την αγωνία στην πρώτη γραμμή του πολέμου. Είναι η στιγμή που αρχίζουν οι πρώτες ενδείξεις κρυοπαγημάτων, τα πόδια αρχίζουν να μην λειτουργούν, έως την στιγμή που θα φτάσει στο νοσοκομείο Ιωαννίνων και από εκεί θα βρεθεί στην Αθήνα. Στην πρώτη γραμμή δεν υπάρχει έλεος για κανένα αλλά και οι συνθήκες στα μετόπισθεν ήταν δραματικές. Ο καθένας έπρεπε να σώσει τον εαυτό του. Παραθέτω μερικά αποσπάσματα της πρώτης γραμμής σε μια γραφή αυθεντικά δραματική :

*... εγώ δεν μπόριγα να περπατήσο ήταν στις 20/12/40 το λέο στο λοχαγό στον ιποδιηκητή ότη δεν μπορό να πάο κοντά και μου λεν αν θέλο να ακολουθήσο τον λόχο ήτε να μηνο να πεθάνο εκει χάμο στο έλεος του θεού τότες τη να κάνο εγό σικόνομε σιγά σιγά και αλού έπευτα αλού σηκονόμουνα ζβάρνα ζβάρνα και πήγενα κοντά αφού πήγαμε εκεί σε αυτό το ίψομα καθίσσαμε όλην την ημέρα και την άλη μέρα στις 21/12/40 καθίσσαμε εκεί και την άλη μέρα στις 22/12/40 κάνη ο 11 λόχο το απόγευμα μια επίθεση να εξουδετερόση τον εχθρό διότι δεν μας άφηνε να σηκόσουμε κεφάλη...*²⁶

Ενθύμιον από το Νοσοκομείο Τριπόλεως (10/4/1941)

χωριό κατήντησε ερείπιο και κατάμαυρο απ' τη μπαρούτη. Τάφοι μόνον υπάρχουν εκεί σκοτωμένων (Πόλεμος και αιχμαλωσία. Απομνημονεύματα 1940-1941, εκδ. Περί τεχνών, Πάτρα 2004, σ.80).

²⁶ σ. 48

...ήρθε ο γιατρός αλλά όχοι κείνος που με είχε κιτάξη πρότα αυτός είχε σκοποθή και ήταν άλος τον φονάζο και με βλέπη και μου δίνη χαρτή να πάο στον γιατρό του Συν/τος επίσης ήταν ο Καραμούτζος και ο караχάλιος δίνει και αυτονόνε το ίδιο και σικονόμαστε και σιγά σιγά να έρθουμε πίσο που έμενε ο γιατρός του Συν/τος και καταντήσαμε να έρθουμε το βράδη που νίχτοσε μας κίταζε και μας λήη να πάμε πίσο στην κολόνια είναι το ορινό χειρουργίο τόρα που να πιγέναμε του λέμε μίπος ήταν τίποτε μεταγογικά να μας πάνε δεν ήταν είχε νιχτόση και δεν ξέραμε και τον δρόμο ήταν νύχτα και έριχνε χιόνη αλλά μας λήη όπος δίποτε να πάμε αλλά πάλη καλή μας τήχη έρχετε ένας μιονιγός με έναν τραυματίαν στο μουλάρη και μας λήη και ακολουθήσαμε αυτόν θα μας πάη ξέρη ακολουθήσαμε κοντά και κοντά σφίξαμε τα δόντια και μετά από 2 όρες φθάσαμε σε ένα χοριουδάκη Γκολέμη εκεί ήταν ο εφοδιασμός....²⁷

Μετά από μια πορεία οδυνηρή μέσα στο χιόνι και χωρίς ουσιαστική βοήθεια εκτός από κάποιο μικρό χρονικό διάστημα όπου συναντούν κάποιους ημιονηγούς που τους μεταφέρουν μέχρι το χωριό Κολώνια και πάλι, συνεχίζουν μέσα στη βροχή και τη λάσπη και τελικά καταλήγουν την ημέρα των Χριστουγέννων με στρατιωτικό αυτοκίνητο στο νοσοκομείο Ιωαννίνων στις 10 το βράδυ. Η περιγραφή του για την βοήθεια που δέχτηκε στο νοσοκομείο είναι συνταρακτική :

... αμέσος μας δόσαν γάλα κονιάκ μας κάνουν από μια ένεση αντητετανικού ορού μίπος προέβη δηλητηρίαση μας δέσαν τα τραύματα αλλά μόλης βγάλουν την κάλτσα εβγήκε και η επιδερμίδα μαζί με την κάλτσα όλου του ποδιού από την πτέρνα έος τα νίχια και τα νίχια μαζί βγήκαν όπος γδέρνης το αρνή έ μας τα δέσαν με γάζες και βαμπάκια και επιδέσμους και μας στρόσαν χάμο να κημιθούμε...»²⁸.

«Εις τας 26/12/40 το προί μας δόσαν το γάλα και λένε όση μπορούν να κατεβούν να μπουν στο αυτοκίνητο να παν για την άρτα εγώ δεν μπόριγα να κατεβό η παρέα μου έφευγε ήχε έρθη και ο λιαγγριδόνης τραυματήας στο χέρη τότε σούρνοντας σούρνοντας με τον κόλο αφού δεν μπόριγα να σταθό στα πόδια σιγά σιγά με τον κόλο κατεβένο στα καλιά κάτο φονάζο έναν νοσοκόμο και με βοϊθάϊ και μπένο στο αυτοκίνητο...»²⁹

Ο πόλεμος τελειώνει για τον Δ.Ι.Σιώτο στις 27 Μαΐου 1941, αλλά η φρίκη του θα συνεχιστεί καθώς η γερμανική κατοχή που αρχίζει θέτει και πάλι ζητήματα επιβίωσης. Όπως και πολλοί άλλοι πατριώτες μένει ανάπηρος από κρυοπαγήματα αλλά ζωντανός για να μπορέσει με την οικογένειά του, με όλους τους συγχωριανούς του, με τους υπόλοιπους Έλληνες να ξαναφτιάξουν τη χώρα από τα συντρίμια της, όπως πάλεψαν για να ξαναφτιάξουν το σπίτι τους στην συγκλονιστική περιγραφή του:

²⁷ σ.51

²⁸ σ.55-56

²⁹ σ.56-57

...στην 1 η ώρα κατέβηκα στο άργος και τόκοψα στα πόδια και το προΐ με τον ίλιο έφθασα στο χοριό στο σπίτη αλά ήταν όλη χομένη στις τρούπες από τους βομβαρδισμούς και τρώμαξα να τους ενθάρινο να τους συγγεντρόσο να μαζευτούν στο σπίτι και τεληόνη το βίος του ελινοϊταλικού πολέμου. Τέλος.

Ανδ. Αριζμοί

Ένδεικτιου

Μαθητολογίου

Έλέγχου

Μητρώου Κοινό-
τιτος ή Δήμου

Έτος Γεννήσεως

Αργος και Οίχνη

Σχολιούν έτος 1925.-1926

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΝ

Η μαθήτης Δημόκριτος Ιω. Σούρας
έν Σχοινοχωρίω έτών 17 εαφός Έμφορ
διαμούσας λά μαθήματα λ'ος Α' τε λ'άφως λ'ον
σχορείον λ'ον λ'ον ευρίσκει έν λ'άφει λ'ον σχορμου έτους
1925.-1926 έμφορ σροαγορής με λ'ον βαθμόν
καρπύ
Η δ'ε διαγορή λ'αι υσέφε *Χρυσή*
έν Σχοινοχωρίω λ'ον 28 Ιανουάριον 1926
Ο Διευθυντής
Αλ. Μ. Καραγιάννης

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. και Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Σταδίου 56.

Ελληνική Νοσοκομική Υπηρεσία

Προσωπική Αποζημίωση

Χρηρῶ ἐν τῇ Γραφ. Σώρον Συντάγμα τῶν ἰωάνν.
 Κλάσιν 1936, τῇ 8ῃ Σελίδι Π.Υ. Ι Νίκην. Γ.Κ Βροσιν-Άρρον.
 Αρροχιδικομῆας, Προσωπικὸν Διατάγμα, καλῶν τῇ 8ῃ Σελίδι
 1987 22-4-41 ὑπογράφῃ Αἰθαλακῶ Τριωχίω, τῇ 8ῃ Σελίδι Ε).
 Διατάγμα τῇ 8ῃ Σελίδι τῶν δυνάμεων τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι
 ὑπογράφῃ τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι
 μεγάλῃ Διοκ. τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι
 κερνομαχῆς τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι

Ἐν Γραφῇ τῇ 24 Απριλίου 1941

[Handwritten signature]

Παραμένει ἐν τῇ 8ῃ Σελίδι
 καὶ καὶ τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι
 ὑπογράφῃ τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι
 τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι τῇ 8ῃ Σελίδι

Ἐν Γραφῇ τῇ 31 Μαΐου 1941
[Handwritten signature]

Α. ΑΠΟΤΕΡ. ΣΤΡΑΤ. Α/ΕΙΕ.
Α. ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΙ ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ

Χορηγούμεν εις τὸν παρ' ἡμῖν νοσηλευθέντα στρατ. *Σωτήριον*
Σωτήριον τοῦ *Ἰωάννου* ἐκ τοῦ χωρίου *Βρούσι*
τοῦ Δήμου *Αρρέας* τοῦ Νο. *17001041*
ὕπ' ἀριθμ. 165151/24-2-28 Ε. Δ. Υ. Σ. κριθέντος ἀνικάνου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ.
12024/8-8-44 γνωματεύσεως Ἐπιτροπῆς Ἀπαλλαγῶν Α. Στρατ. τῆς παθήσεώς
τοῦ συμπεριλαμβανομένης εἰς τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Α. τοῦ πίνακος ΙΙ τοῦ ἀπὸ
29-1-32 Προεδρ. Δ)τος περὶ σωματικῆς ἀνικανότητος τῶν στρατευσίμων καὶ
ὕπ' αὐξ. ἀριθ. 158.

Ἀθῆναι τῇ *25 αὐγούστου* 194*9*

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. ΑΠΑΛΛΑΚΗΣ
ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ

Ὁ εἰρημένος ἔλαβε καὶ τὰς
ὕπ' ἀριθ. *Α 2550/125472*
καταστάσεις ἐπιβιβάσεως ἀπὸ
Ἀθηνῶν μέχρι Ἀρρέας
Ἀθῆναι τῇ *25-8-1949*

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

"Έλαβεν δρακ (5000) Πέντε
χιλ' ἀξ. ἐκκενών τῇ
154/41 *ΚΒΥΣ.*

Ἀθῆναι 26/8/49

Κ. Τσιρίδης
Σταυρίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ IV.

ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Αριθ. Μητρώου 12870

Έχοντες υπ' όψει:

- 1) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2650/1940
- 2) τὴν υπ' ἀριθ. 15932 τοῦ ἔτους 1941 ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀναγκ. νόμου 2650/1940 Ἐπιτροπῆς Κανονισμοῦ Πολεμικῶν Συντάξεων.

2) τὴν υπ' ἀριθ. 211926/1941 ἀπόφασιν τοῦ Υπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝ

εἰς τὸν Δημήτριον Ἰωάννου Σιδῶν, τέως στρατιώτην κριθέντα ἀνίκανον ἐκ κρυοπαγημάτων.-

μηνιαίαν σύνταξιν ἐκ δραχμῶν Χιλίων διακοσίων(1.200)

πληρωτέαν ἐκ 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1941

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1941

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ἡ πρόσθεσις εἰσέλθων κερδῶν ἀπὸ 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1941 εἰς ὅλην 1500 δραχμῶν ἀντικειμένη μετὰ τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2. 1260 τοῦ 1941.

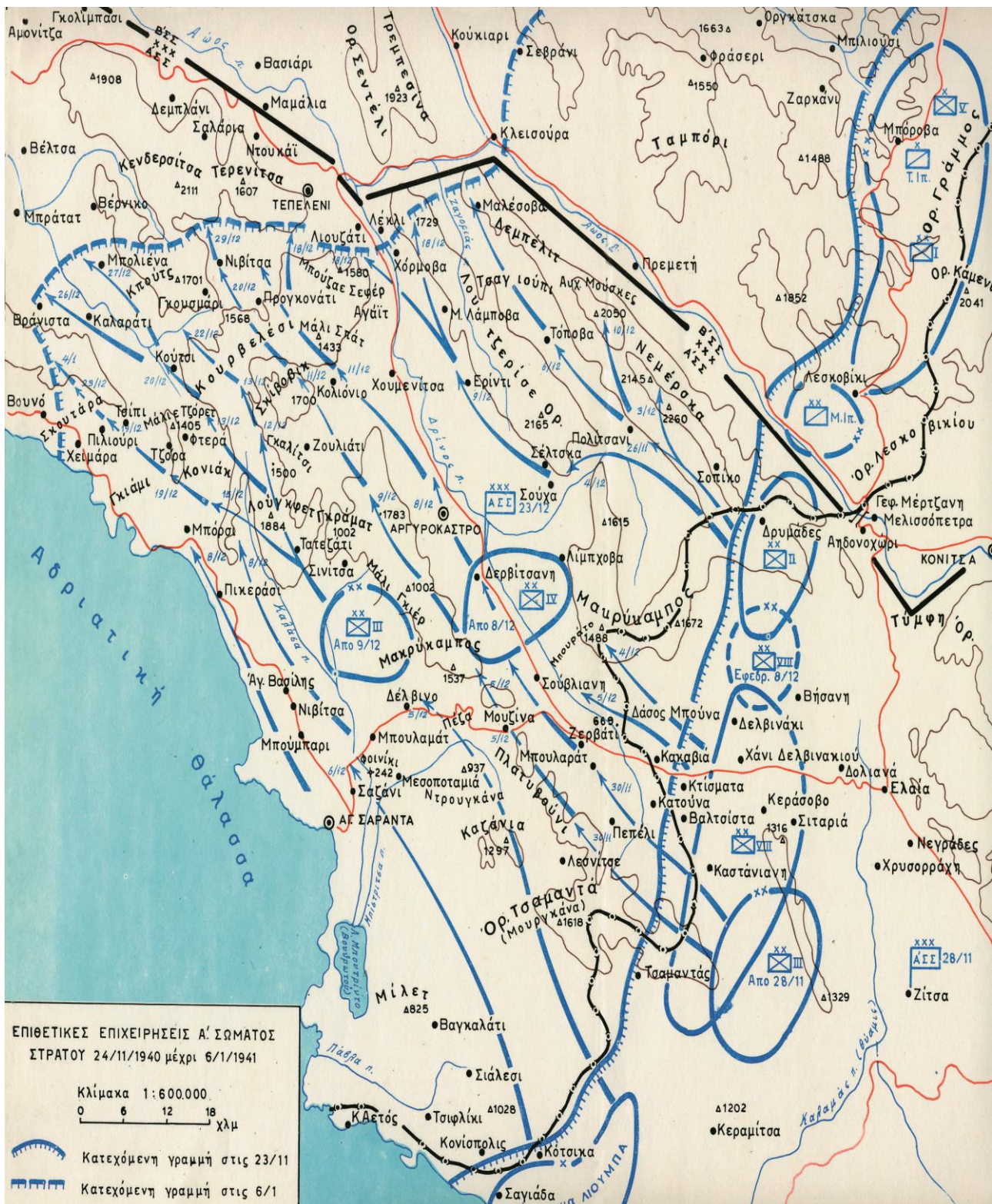
30.12.1941

Ἡ πρόσθεσις σύνταξις πῶς ἔσται ἀπὸ 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1951 σύμφωνα τῶν Α. Νόμων 1939/51 εἰς δραχμὰς 210.000 + 60.000 Α.Ε. + 20.000 Ο.Ε.

Ἐν Ἀργεῖ τῇ 23. ΟΚΤ. 1951

Ο Ταμίας Ἀργεῶς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Χάρτης ΓΕΣ: Οι επιθετικές επιχειρήσεις του Α' Σώματος Στρατού 24/11/1940-6/1/1941. Σ' αυτές συμμετείχε και το 8^ο Σύνταγμα Πεζικού με έδρα το Ναύπλιο. (Από το βιβλίο του ΓΕΣ/ΔΙΣ, Επίτομη Ιστορία Ελληνοϊταλικού Πολέμου)

Μνήμες Πολέμου 1940 Γεωργίου Δ. Νανόπουλου

Ο Γεώργιος Νανόπουλος του Δημητρίου γεννήθηκε στην Πυργέλα Αργολίδας την 10^η Ιανουαρίου 1916 και ήταν κληρωτός του 1937. Αφού παρουσιάστηκε στο 8^ο Σύνταγμα Πεζικού Ναυπλίου, μετατέθηκε στο «Πρότυπο Σύνταγμα Ευζώνων» με έδρα την Αθήνα (στρατόπεδο Μακρυγιάννη). Στις 28 Οκτωβρίου 1940 παρουσιάζεται και πάλι στο 8^ο Σύνταγμα Πεζικού Ναυπλίου, αυτή τη φορά με το προσκλητήριο του Ελληνοϊταλικού πολέμου. Πολέμησε στον κεντρικό και νότιο τομέα του μετώπου στα ίδια μέρη με εκείνα του Δ.Σιώτου παρότι δεν γνωρίστηκαν ποτέ. Έχασε τα δυο πόδια από κρυοπαγήματα. Δυστυχώς, κατά τη μεταφορά του από το μέτωπο στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων και μετά στην Αθήνα, χάνονται οι σημειώσεις που κρατούσε για τα πολεμικά γεγονότα και έτσι οι παρακάτω πληροφορίες αποτελούν καταγραφή από προφορικές συνεντεύξεις.

Όταν σαν κληρωτός παρουσιάστηκα στο 8^ο Σύνταγμα στο Ναύπλιο, με έστειλαν με καμιά δεκαριά άλλους στο Μακρυγιάννη, στην Αθήνα και ντύθηκα εκεί τσολιάς. Μετά από μια εκπαίδευση με στείλανε στα Ιλίσια εκεί που ήτανε φερμένοι πρόσφυγες. Το ονόμασαν Πρότυπο Τάγμα Ευζώνων Φρουράς Αθηνών.

Στις 28 Οκτωβρίου αρχίσανε να χτυπάνε οι καμπάνες, βγήκαμε στην Πυργέλα ρωτώντας να μάθουμε : «Κηρύχθηκε πόλεμος». Καλεί λοιπόν εννέα ηλικίες. Τρέχουμε λοιπόν με τα απολυτήρια να παρουσιαστούμε και φτάνουμε στο ΚΕΜΧ εδώ του Ναυπλίου αλλά είχανε φύγει και μας στείλανε στην Ασίνη. Με τα πόδια φτάνουμε εκεί και ρωτώντας βρίσκουμε την εκκλησία που είχε εγκατασταθεί η επιτροπή των αξιωματικών και καταθέτουμε τα απολυτήριά μας. Μας δώσανε μετά στολές και ντυθήκαμε μέσα σε μια ελαιώνα. Εκεί αφού περιμέναμε να δούμε τι θα γίνει, με παίρνει ένας Ρέντας ανθυπολοχαγός και μου λέει : «θα αργήσουμε να φύγουμε από δω πάμε στην επίταξη». Μαζί με δυο άλλους φαντάρους και τον ανθυπολοχαγό πάμε λοιπόν στο Άργος και επιτάξαμε, άλογα, μουλάρια, σούστες. Είχαμε μαζί και έναν, ήτανε πεταλωτής και τα κοιτάζε στα δόντια να δει ποιας ηλικίας ήτανε και τα σφραγίζαμε με σίδερο στο σβέρκο «επίταξη». Τα μαζέψαμε και τα βάλαμε στα βαγόνια για την Αθήνα και τα παραδώσαμε. Όταν έφτασαν στην Αθήνα από κει και πέρα δε γνωρίζω τι έγιναν.

Λίγο μετά μας έδιωξαν και μας και πήγαμε στην Αθήνα και από το σταθμό Πελοποννήσου πήγαμε στο σταθμό Λαρίσης. Μας βάλανε στα βαγόνια και ρωτάγαμε για πού πάμε, μας λέγανε κατά Μακεδονία. Πήγα με άλλους από τα μέρη μου, θα ήτανε καμιά εικοσιεφτά παιδιά. Θυμάμε και κάμποσα ονόματα : Κωστής Νανόπουλος, Βαγγέλης Καχριμάνης, Θεοδόσιος Φωτόπουλος, δυο τρεις Τσουρδαίοι, άλλοι δυο τρεις Κωτσακαίοι, τέσσερεις πέντε Καχριμαναίοι και άλλοι. Ξεκινάμε και φτάνοντας αν θυμάμαι στα Φάρσαλα και μας βάνουν τα αεροπλάνα, βγήκαμε και πέσαμε όλοι κάτω. Πέφτει μια οβίδα στο αντιαεροπορικό που κράταγε

ένας Σακάς Νίκος από το Άργος και του κόπηκαν και τα δυο πόδια. Έπαθε μεγάλο κακό αλλά στάθηκε τυχερός γιατί ήτανε το νοσοκομείο κοντά και τελικά σώθηκε.

Φτάσαμε με τα πόδια σ'ένα χωριό που το λέγανε Κουτσούφλιανη και είχαμε Διοικητή έναν Πασακίδη³⁰. Πέφτουμε σε κάτι χωράφια, ο Διοικητής και οι αξιωματικοί μείνανε στο χωριό, εμάς μας πάνε σ'ένα ύψωμα και μας δίνουν φτυάρια και άλλα να κόψουμε ξύλα, να στήσουμε σκηνές και να φτιάξουμε τα κρεβάτια μας. Μείναμε εκεί επτά μέρες. Καματεύανε γυναίκες εκεί με κάτι μοσχάρια και αλέτρι μονό με δυο φτερά. Πήγα μια μέρα να βοηθήσω γιατί δεν είχα ξανακάνει με τέτοιο αλέτρι και μου έλεγε η γυναίκα πώς να κάνω. Τέλος πάντων, ξεκουραστήκαμε εκεί μια βδομάδα, δίπλα είχε κι ένα ποταμάκι και γεμίζαμε τα παγούρια νερό και είχαμε να πιούμε. Ευτυχώς ξύλα είχαμε για φωτιά. Θυμάμαι είχαμε μαζί έναν από το Άργος, Πάτσος λεγότανε, και αρπάζει ένα τσεκούρι και έριξε έτσι μια καρυδιά κάτω. Την κατέβασε όλη και είχαμε ένα σωρό ξύλα ακόμα και για να φτιάξουμε φαγητό.

Αφού ξεκουραστήκαμε, βαράνε μια μέρα οι σάλπιγγες, συγκέντρωση : «Φεύγουμε». Τα μαζεύουμε όλα και στο πόδι να περάσουμε τη Κατάρρα. Περνάμε κάτι χωριά, Τρυγόνα, κάτι άλλα και μας λεεί ο Διοικητής : «Μπρος να προφτάσουμε μπροστά πηγαίνει το 39^ο Σύνταγμα Τριπόλεως», αν θυμάμαι καλά. Εκεί που πηγαίναμε νάσου δυο αεροπλάνα! Κοιτάμε, είχανε την ελληνική σημαία αρχίζουμε φωνές, χαιρετούρες, παλαμάκια. Βάνουν αυτοί τα μυδράλια να μας ξεκάνουν όλους. Ψεύτες! Ιταλοί! Είχανε βάλει ψέματα την ελληνική σημαία. Πέσαμε κάτω όλοι μα χάλασαν κάμποσο στρατό. Από κείνη τη μέρα πηγαίναμε νύχτα σε νύχτα. Βροχή και λάσπη. Εσύ κι ο Θεός ένα! Πέτρα παντού και παλιόδρομοι γεμάτοι λάσπες. Κάπου μας δώσανε μισή γαλέτα που 'χε τριφτεί από τις βροχές, αλλά τη φάγαμε και συνεχίσαμε μέχρι που δεν μπορούσαμε άλλο. Πέσαμε κάτω! Όλο το τάγμα κάτω! Αμέσως διατάζει ο Πασακίδης ν'ανάψουμε φωτιά – εκείνος πήγαινε καβάλα στ'άλογο δεν τον πείραζε – και να φτιάξουμε τσάι. Μόλις ήπιαμε το τσάι! Φτερά μας έδωσε το τσάι; Αμέσως σηκωθήκαμε και ξεκινήσαμε, φτάσαμε στο Καλπάκι. Εκεί είχε δοθεί μεγάλη μάχη από τους τσολιάδες του Μεσολογγίου. Καταστρέψανε τη μεραρχία Τζούλια.

Περπατήσαμε ακόμα δυο μέρες μέσα στη βροχή και τη λάσπη και φτάσαμε στους Γεωργουτσάδες³¹. Εκεί, όλο Έλληνες! Βγήκανε οι άνθρωποι μας αγκαλιάσανε , «Καλώς τ'αδέλφια» και μεις τους λέγαμε : «Πεινάμε». Κάτσανε οι άνθρωποι και φτιάξανε μπομπότα στα κάρβουνα. Δηλαδή όχι κάρβουνα. Δεν έχουν κάρβουνα. Σβουνιά από τα γελάδια ξεραμένη που χρησιμοποιούν για φωτιά σαν κάρβουνο και περνάνε το χειμώνα τους. Ψήσαμε, φάγαμε, χωρέσαμε και ξεκουραστήκαμε στα σπίτια. Την άλλη μέρα το πρωί βαράνε οι σάλπιγγες, μας μαζεύουν : «φεύγουμε για το Αργυρόκαστρο». Φτάνουμε στο Αργυρόκαστρο κι από την άλλη μεριά Άγιοι Σαράντα – Αυλώνα έτρεχαν οι Τριπολιτσώτες. Κάναμε μια παρέλαση στο Αργυρόκαστρο και ξεκινήσαμε να δώσουμε τώρα μάχη στην Κολώνια, το Προγονάτι

³⁰ Εννοεί προφανώς τον Υποστράτηγο Μπασακίδη Παναγιώτη.

³¹ Γεωργουτσάτι ή Γεωργουτσάτες, χωριό 7 χλμ μετά την Κακαβιά και πολύ κοντά στο Βουλιαράτι.

και το Γκολέμι³². Έπρεπε να περάσουμε ένα ποτάμι. Τη γέφυρα την είχανε γκρεμίσει και πέσαμε μέχρι τη μέση στο νερό. Στη μάχη στη Κολώνια χάσαμε και πολλά παιδιά δικά μας. Θυμάμαι και μερικά ονόματα ένας Μανώλης Μητροσύλης από το Ανυφί, ένας Δαγρές Φάνης από το Κουρτάκι, Τουφεξιάδη τώρα από το Άργος, ο Γιώργος της Βασίλενας που είχε το φούρνο, ένας Τρίγκας Δημήτριος και από το χωριό την Πυργέλα, Σπύρος Καχριμάνης του Αναστασίου και Κώστας Δανόπουλος του Παναγιώτου. Είχανε ένα πολυβολείο μας τάραξε. Κανονίσαμε λοιπόν να ρίχνουμε βολή κατά βολή ώστε να φαινόμαστε πολλοί και να τους απασχολούμε και ένας τσολιάς πήγε από πίσω κι έριξε μια χειροβομβίδα και έτσι ξεπεράσαμε το εμπόδιο αυτό. Αλλά μας φύγανε πολλά παιδιά. Δώσαμε έξι μάχες μέχρι έξω από το Γκολέμι. Θυμάμε σε μια από αυτές πιάσαμε Ιταλούς κι εγώ είχα έναν Ταγματάρχη. Του πήρα την εξάρτηση, το όπλο κι εκείνος φώναζε κολονέλο, κολονέλο. Τι κολονέλο εγώ δεν καταλάβαινα τίποτα! Μου λέει ο λοχαγός προσέχετε είναι αξιωματικός μην τον κακομεταχειρίζεστε. «Δεν κάνουμε τίποτα», του απαντάω, «τον αφοπλίζουμε μόνο». Έτσι κι αλλιώς, μόνιμους αξιωματικούς δεν είδαμε ποτέ. Καθόντουσαν στα παρατηρητήρια και διατάζανε. Σε όλο τον πόλεμο είχαμε μόνο έφεδρους εμείς. Και μ'αυτούς πολεμήσαμε. Όταν ήρθε ο Γεώργιος ο Β' με τον Μεταξά και το επιτελείο τους στο μέτωπο, εμείς πήραμε δυο υψώματα με τη λόγχη και τον «αέρα». Ούτε μπαμ! Με τη φωνή και το θάρρος μας. Και φώναζε η Φρειδερίκη : «Γενναίο στρατιώτη, γενναίο Έλληνα». Δεν ήξερε ακόμα ελληνικά.

Τέλος πάντων, προχωρήσαμε και πήραμε άλλα δυο υψώματα. Σε όλη αυτή την πορεία κυρίως με τη λόγχη κάναμε επιθέσεις και οι Ιταλοί παραδινόντουσαν αμέσως. Θα πάμε στην Αθήνα για καφέ μας λέγανε. Είναι αλήθεια πως στην αρχή κρατήσανε άμυνα, μετά τα παρατάγανε και φεύγανε. Εμείς δεν είχαμε τίποτε. Ούτε μάνουζερ και μόνο με εβδομήντα φυσίγγια φύγαμε και μια χειροβομβίδα Μιλς, γι'αυτό και όλο εφ'όπλου λόγχη κάναμε επιθέσεις. Έξω από την Κολώνια ήταν αποθήκη. Εμείς δεν είχαμε τίποτα. Μόλις την καταλάβαμε βρήκαμε άφθονο υλικό. Πετάξαμε τα δικά μας και πήραμε τα δικά τους. Χιλιάδες όπλα Μάλιχερ και γεμίσαμε και τα σακίδια με σφαίρες και πολεμήσαμε με τα δικά τους. Στην αρχή είχαμε δυο αλλαξιές και κάτι άρβυλα που γρήγορα ξεχαρβαλώθηκαν. Στα αντίσκηνα μπαίναμε οκτώ και δεν μπορούσες να ξαπλώσεις. Βάζαμε το γυλιό κάτω στη λάσπη και καθόμασταν πάνω και κοιμόμασταν στα γόνατα³³. Από τα χνώτα έλιωνε το χιόνι και γινότανε λάσπη μέσα. Ούτε φαγητό δεν είχαμε. Ότι παίρναμε μέσα από τα αμπριά των Ιταλών. Οι

³² Η Κολώνια που αναφέρεται στο κείμενο είναι χωριό στην περιοχή Αργυροκάστρου κοντά στην περιοχή Τεπελενίου, πριν από τα χωριά Γκολέμι και Προγκονάτι. Προφανώς το τάγμα του κ.Νανόπουλου επιχειρούσε με κατεύθυνση το Τεπελένι όπου και βρίσκονται οι δυο τοποθεσίες που αναφέρονται. Στις «Αναμνήσεις από το Μέτωπο του 1940 και της Κατοχής» (εκδ. Δωδώνη, Αθήνα, 2007, σ.35), ο Αλεξ. Λαζάνης σημειώνει με μια μικρή περιγραφή τη μετακίνηση του δικού του τάγματος προς το χωριό Κολώνια την ίδια περίοδο με εκείνη που περιγράφει ο κ.Νανόπουλος. Τα ίδια χωριά περιγράφει στις σημειώσεις του ο Δ.Σιώτος. Στην περιοχή αυτή δόθηκαν πολύ σκληρές μάχες σε κλιματικές συνθήκες εξαιρετικά δύσκολες. Στη σκληρότητα των μαχών αυτών αναφέρεται και ο Αλεξ. Λαζάνης, ό.π., σ.35.

³³ Σε μια ίδια, περισσότερο λεπτομερή, περιγραφή ο Δ.Λουκάτος γράφει : «Σε κάθε σκηνή στημένη εκεί μέσα στη λάσπη, κοιμούνται τέσσαρες. Σκοντάφτω πάνω στ' άρβυλά τους, πού 'ναι έξω από το πανί. «Βρε παιδιά, να δήτε με το καλό τα σπίτια σας , πάρτε μας κοντά σας, να ξεκουραστούμε λίγο. Να, έτσι, ίσα-ίσα να ξαπλώσουμε...»... Έστρωσα κάτω στη γης τα'αδιάβροχο, έβαλα το γυλιό προσκέφαλο και συμμαζέψα τα πόδια μου, όσο μπορούσα, κάτω από το πανί. Μακάρια στιγμή, που το κορμί μου βρήκε την ανάπαυση πάνω στη γη, που τα μέλη μου χαλαρώθηκαν κι αφήκαν το αίμα μου να κυκλοφορήσει», ό.π., σ. 85.

Ιταλοί είχανε και σοκολάτες εμείς ούτε ψωμί στην πρώτη γραμμή. Μόνο στο Αργυρόκαστρο φάγαμε κρέας. Εκεί περάσαμε καλά.

Και σε μια επίθεση εκεί που φωνάζαμε «αέρα», «σας φάγαμε μακαρονάδες», με χτυπάει μια σφαίρα στο κράνος και πέφτω κάτω. Ευτυχώς είχα τη δύναμη να φωνάζω «δεν είμαι νεκρός» γιατί άκουσα τον αξιωματικό που έλεγε «πέθανε αυτός. Πάρτε του το οπλοπολυβόλο». Έ, σηκώθηκα, συνήλθα και ξανάρχισα τη δράση με τους άλλους.

Αφού τους διώξαμε από κει ήρθανε και οχυρώθηκαν στο Τεπελένι. Εκεί είχαμε μεγάλο πρόβλημα με το χιόνι και πολλοί πέσανε σε λούμπες. Κι εγώ έπεσα σε λούμπα και με τραβήξαν με σκοινί σιγά-σιγά και σώθηκα. Έπεφτες μέσα και δύσκολα γλύτωνες. Πάνω που βγαζες το χιόνι σε σκέπαζε αμέσως το άλλο. Οι χλαίνες, τα άρβυλα, το σώμα ολόκληρο γεμάτο χιόνι.

Εκεί που την πάτησα όμως σοβαρά ήταν με τη σημαία στο Τεπελένι. Κάθε φορά που παίρναμε ένα ύψωμα ή κάποιο μέρος βάζαμε και τη σημαία. Πήγαμε με τέσσερεις μαζί και πέφτει ένας αδέσποτος όλμος και με πέθανε. Κάταγμα μέσης, δεν μπορούσα να κουνηθώ. Μετά όμως τα πόδια δεν με πονούσαν, τα πέταξα όλα και μόνος μου σιγά-σιγά δυο μερόνυχτα γύρισα κατά την Κολόνια. Έξω απ' την Κολόνια ήταν σκοποί, έπεσα κάτω και άρχισα να φωνάζω : «Παιδιά ελάτε να με πάρετε δεν αντέχω άλλο». Κατά καλή μου τύχη πέφτω σε κάτι ξαδέλφια της μάνας μου και με γνωρίσανε και σώθηκα. Μου σκίσανε τα άρβυλα και τα βγάλανε και μαζί βγήκανε τα δάχτυλα και το κρέας από τα κρυοπαγήματα. Μου τα δέσανε και μετά με μουλάρι με κατεβάσανε κάτω, με βάλανε σε αυτοκίνητο και με στείλανε στα Γιάννενα. Θυμάμε συνάντησα έναν ξάδελφο Νανόπουλο και το ρώτησα : «Ρε ξάδερφε μ' αγαπάς;» «Ναι τι είναι;» απαντάει εκείνος. «Ρίξε μου μια σφαίρα να τελειώσω δεν αντέχω άλλο» του λέω. «Τί' πες ρε! Μην απελπίζεσαι. Έζησες όλο το μέτωπο και τώρα θα λυγίσεις; Θ' αντέξεις!» Πράγματι άντεξα, αλλά εκείνη τη στιγμή είχα απελπιστεί.

Φτάνω λοιπόν στα Γιάννενα και πήγα στην Ακαδημία που είχε στηθεί το Νοσοκομείο και μου δώσανε τις πρώτες βοήθειες και σώθηκε η κατάσταση! Αλλιώς τέρμα! Μετά από μερικές μέρες μας πήγανε στην Άρτα και μετά με ένα τραινάκι κάναμε μισή μέρα να φτάσουμε στο Μεσολόγγι. Μετά σ' ένα καράβι κι επειδή ήμουν τελευταίος με πήρε στα χέρια ένας αξιωματικός και με πέταξε στη πρύμνη και μετά μπουσουλώντας πήγα κάτω απ' ένα στέγαστρο. Εκεί έμεινα. Εν αφασία! Ευπνάω καμιά φορά και φωνάζω «δεν έφτασε το καράβι; Που είμαι;» Μου εξήγησαν πως είμαι στους Αμπελοκήπους στο 4^ο Νοσοκομείο, το προσφυγικό. Νέο και παλιό κτίριο. Εκεί έμεινα τρία χρόνια. Ερχόντουσαν κάτι κορίτσια και μας έβγαζαν βόλτα με τα καρότσια. Βρήκα μερικούς γνωστούς στο νοσοκομείο. Τριάντα φαντάροι στο θάλαμο, όλοι από κρυοπαγήματα. Ευτυχώς, βρέθηκε ένας χειρουργός που είχε χειρουργήσει έναν μπάρμπα μου και με καθάρισε καλά, αφού η γάγγραινα δεν είχε προχωρήσει. Εκεί πρέπει να έχασα και τις σημειώσεις που κράταγα ή στο καράβι.

Γεώργιος Δ. Νανόπουλος: Ενθύμιον «Πρότυπο Τάγμα Ευζώνων» Μακρυγιάννη

Γ. Δ. Νανόπουλος : Στρατόπεδο Ιλισίων (γονατιστός 2^{ος} από αριστερά)

Γ.Δ. Νανόπουλος: Ελληνοαλβανικά σύνορα. Χαιρετιστήριο μήνυμα από εξάδελφό του

Γ.Δ.Νανόπουλος: Στο Νοσοκομείο με ακρωτηριασμένο από κρυοπαγήματα συνάδελφο

Γ.Δ.Νανόπουλος: 25 Μαρτίου 1941, Στο Νοσοκομείο με συναδέλφους.

ΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ

Χρησιμοποιούμεν εἰς τὸν παρ' ἡμῶν νοσηλευθέντα... *Κωνσταντῆν Γ. Περδῆ...*
 τοῦ... *Περδῆ...*... κλάσεως... *1937...*... ἐκ... *Περδῆ...*
προσωρινὸν ἀπολυτήριον διὰ τὴν ἐστίαν τοῦ... *Περδῆ...*
συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 165151/24/2/41 ἐγκυκλίου Δ/γῆς Ὑπο-
 γείτου Στρατιωτικῶν κριθέντος ἀντικειμένου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. *9487/2-6-41*
 Γνωματεύσεως Ἐπιτροπῆς Ἀπαλλαγῶν συμπεριλαμβανομένης ὑπὸ τὸ στοιχεῖον
 Α! τοῦ πίνακος II τοῦ ἀπὸ 29/1/32 Προεδρικοῦ Δ/τος περὶ σωματικῆς ἐκπαι-
 τητος τῶν Στρατευσίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ... *24. 10. 41*... 1941

ὁ Διευθυντής

Ὁ εἰρημμένος ἔλαβεν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ.

12259/2488.6... παταστάσεις ἐπιβιβάσεως

ἀπὸ... *Αθῆναις*

εἰς... *Περδῆ...*

Ἐν Ἀθήναις... *24/7/41*

ὁ Γραμματεὺς

Ερσέν

Αμύδα-Ερ. νο. 61 x 1" = 61

Ερσέν-Αμύδα 1860

Ερσέν-Αμύδα 80

Ερσέν-Αμύδα 5000

7001

Ερσέν-Αμύδα-Ερ. νο. 61 x 1" = 61

Ερσέν-Αμύδα-Ερ. νο. 61 x 1" = 61

Ερσέν-Αμύδα-Ερ. νο. 61 x 1" = 61

Ερσέν-Αμύδα-Ερ. νο. 61 x 1" = 61

Δήμος Άργους : Τα πρακτικά και το πρωτόκολλο του πολέμου

Η αποδελτίωση στα πρακτικά των συνεδριάσεων και του πρωτοκόλλου του Δήμου Άργους αφορά στην περίοδο του Σεπτεμβρίου 1940 έως τον Απρίλιο 1941. Σημειώνω ήδη εδώ πως βρέθηκαν ελάχιστες αναφορές για τα γεγονότα ή το πολεμικό κλίμα στις συνεδριάσεις του Δ.Σ του Δήμου Άργους για την περίοδο αυτή. Περισσότερες όμως αναφορές προκύπτουν από το πρωτόκολλο του Δήμου καθώς υπάρχουν πολλά έγγραφα που καταγράφονται ως «εισερχόμενα» και προέρχονται από διάφορα υπουργεία ή οργανώσεις, καθώς και ελάχιστα «εξερχόμενα» με περιεχόμενο σχετικό με τον πόλεμο. Δυστυχώς ήταν αδύνατο να βρεθούν τα έγγραφα αυτά, όμως η περιληπτική καταγραφή μας επιτρέπει να καθορίσουμε με σχετική ασφάλεια το περιεχόμενό τους. Θεώρησα ευκολότερη για την έρευνα την κατανομή των εγγράφων αυτών σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τη θεματική τους : όσα αναφέρονται στις μεγάλες στιγμές του πολέμου, αγγελίες κατάταξης / αγγελίες θανάτων στο στρατό και διάφορα.

Στις μεγάλες στιγμές του πολέμου υπάρχουν έγγραφα που αναφέρονται στην οικονομική συνδρομή του Δήμου Άργους για την αντικατάσταση του τορπιλισμένου στην Τήνο πολεμικού σκάφους «Έλλη». Μεγάλος είναι ο αριθμός των εγγράφων που αναγγέλλουν την προέλαση του ελληνικού στρατού και την κατάληψη των μεγάλων πόλεων στην Αλβανία (Αργυρόκαστρο, Κορυτσά, Χειμάρα, κ.ά.). Ο θάνατος του Ιω.Μεταξά αποτελεί επίσης ένα σημαντικό γεγονός και τέλος, μια από τις σημαντικότερες καταχωρήσεις είναι εκείνη που αναγγέλλει την κατάληψη της Ελλάδας από τα γερμανικά στρατεύματα και της πόλης του Άργους ιδιαίτερα (α.α 1136/27-4-1941).

Στις αγγελίες κατάταξης στο στρατό καταχωρούνται έγγραφα τα περισσότερα από τα οποία αφορούν στην πρόσκληση κατάταξης κληρωτών και έχουν ενδιαφέρον κυρίως ως προς τις ειδικότητες που αναζητά η κάθε προκήρυξη καθώς και η ημερομηνίες έκδοσης και καταχώρησης. Ορισμένα ιδιαίτερα στοιχεία που προκύπτουν από τα έγγραφα αυτά και θα μπορούσαν να ενδιαφέρουν τους μελετητές της περιόδου είναι :

1. «φυσιολογική» αύξηση των προσκλήσεων για κατάταξη ιδιαίτερα μετά την έναρξη του πολέμου
2. αυξημένες ανάγκες συγκεκριμένων ειδικοτήτων όπως νοσοκόμων, οδηγών αυτοκινήτων, ραδιοτηλεγραφητών. Για τους τελευταίους μάλιστα γίνεται πρόσκληση που περιλαμβάνει ακόμα και τους πτυχιούχους ή μη των σχετικών σχολών. Ειδική πρόσκληση γίνεται για όσους γνωρίζουν την ιταλική γλώσσα.
3. η αυξημένη επίσης εμφάνιση προσκλήσεων εφέδρων αξιωματικών προκαλεί εντύπωση και μένει να διερευνηθεί η σχέση της με οργανωτικές αδυναμίες που προκύπτουν από τις μαρτυρίες.

4. όσο πλησιάζουμε την περίοδο της εισόδου των γερμανικών στρατευμάτων, τόσο αυξάνονται οι αλλαγές στη δομή των προσκλήσεων με χαρακτηριστικότερη την μεταφορά στρατευσίμων από το Ναυτικό στο Στρατό Ξηράς (19-4-1941)³⁴. Η πλήρης αναστολή κατατάξεων φαίνεται να αρχίζει από τον Απρίλιο 1941 με πρώτους τους έφεδρους αξιωματικούς (9-4-1941).

Στις αγγελίες θανάτου καταχωρούνται έγγραφα που αφορούν σε στρατιώτες που σκοτώθηκαν στα πεδία των μαχών ή που πέθαναν από κρυοπαγήματα κυρίως στα στρατιωτικά νοσοκομεία.

Στην κατηγορία «Διάφορα» καταχωρούνται, τέλος, ένα πλήθος εγγράφων με διαφορετικό περιεχόμενο σχετικό όμως με την εμπόλεμη κατάσταση. Μερικές από αυτές αφορούν στην εσωτερική οργάνωση της πόλης με θέματα όπως τα λαϊκά συσσίτια ή η αεράμυνα ή ακόμα τα οικονομικά βοηθήματα που δίνονται στους στρατιώτες και τις οικογένειές τους που γυρίζουν από το μέτωπο. Υπάρχει επίσης μια αναφορά σε έρανο που έκαναν οι οπλίτες και οι αξιωματικοί του 8^{ου} Συντάγματος Πεζικού στο οποίο αναφέρονται και οι τρεις προσωπικές μαρτυρίες που κατατέθηκαν στην αρχή της παρουσίας. Τέλος, αναφορές υπάρχουν σε διακρίσεις οπλιτών (εύφημος μνεία), σε επιτάξεις οικιών και σε εκποίηση στρατιωτικού υλικού που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί (π.χ. μουλάρια).

Σχετικά με τις συνεδριάσεις του ΔΣ του Δήμου Άργους την περίοδο αυτή, τα πρακτικά δεν αναφέρουν συζητήσεις ή θέματα ημερήσιας διάταξης που να έχουν σχέση με τα πολεμικά γεγονότα. Αντίθετα, έχει κανείς την εικόνα μιας καθημερινής κατάστασης, όπου το ΔΣ ενός Δήμου ασχολείται με τρέχουσες υποθέσεις. Την περίοδο αυτή Δήμαρχος της πόλης είναι ο (Κωστής) Κωνσταντίνος Β. Μπόμπος, ενώ με σχετική απόφαση του Νομάρχη Αργολιδοκορινθίας, το Δημοτικό Συμβούλιο διαλύεται την 6^η Φεβρουαρίου 1941 και την διοίκηση της πόλης αναλαμβάνει εξαμελής Διοικούσα Επιτροπή υπό την προεδρία του Κ.Β.Μπόμπου (δες σχετικό πρωτόκολλο α.α 462/6-2-1941). Οι πολεμικές αναφορές είναι ελάχιστες και με βάση την ημερομηνία συνεδρίασης παρουσιάζονται ως εξής :

³⁴ Στις «Ημερολογιακές σημειώσεις» του, ο Δ.Λουκάτος αναφέρει ήδη από τον Φεβρουάριο του 1940 το θέμα της μεταφοράς ανδρών του Β.Ναυτικού στο Πεζικό. Είναι χαρακτηριστικές οι περιγραφές του για το πώς ορισμένοι επικαλούνται (ψευδώς) το στοιχείο αυτό ώστε να έχουν καλύτερη αντιμετώπιση αλλά και τα θύματα (καταγωγή από τον Πόρο και άλλα νησιά) της πρώτης γραμμής, ό.π. , 122-124, 202. Ο Γεώργιος Στ. Κουτσοδόνητος, αναφέρει το ίδιο στοιχείο στο ημερολόγιό του : « 4-11-1940 : (...) Οι πλείστοι εξ ημών είναι του ναυτικού και αγύμναστοι», ό.π., σ.26.

Πρακτικά ΔΣ Δήμου Άργους

Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου 1940 :

1. Περί εισφοράς Δήμου δια την αντικατάστασιν του τορπιλισθέντος ευδρόμου Β.Ν. «Έλλη».
2. Περί εγκρίσεως πιστώσεως προς πληρωμήν βιβλίων παθητικής Αεραμύνης

Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου 1940 :

(...)

1. 3^{ov}) Ανατίθησι τω κ.Δημάρχω την ενέργειαν των δεόντων. Αριθ.108.- «Περί εισφοράς Δήμου δια την αντικατάστασιν του τορπιλλισθέντος ευδρόμου Β.Ν.»Έλλη».

Ο Δήμαρχος κ.Κωνστ.Β.Μπόμπος αναφέρει την δια του γνωστού τορπιλισμού απώλειαν του ευδρόμου του Β.Ν. «Έλλη» και συνιστά όπως το Δημοτικόν Συμβούλιον δι'αποφάσεώς του ψηφίση ανάλογον πίστωσιν δια την αντικατάστασιν του ευδρόμου «Έλλη» ανακοινών ταυτοχρόνως ότι εν τω προϋπολογισμώ της ενεστώσης χρήσεως δεν φέρεται αναγεγραμμένη και εγκεκριμένη τοιαύτη πίστωσις και ότι αύτη δέον αναληφθή εκ του άρθρου 2 του κεφαλαίου 40 του προϋπολογισμού ενεστώσης χρήσεως προς δημιουργίαν νέου άρθρου εν κεφαλαίω 31 των εξόδων του προϋπολογισμού της αυτής χρήσεως.

Το Δημοτικόν Συμβούλιον ακούσαν του κ.Δημάρχου

Παμψηφεί Αποφαίνεται

1^{ov}) Υπέρ της εκ μέρους του Δήμου χορηγήσεως εισφοράς δια την αντικατάστασιν του ευδρόμου «Έλλη»

2^{ov}) Χορηγεί και ψηφίζει πίστωσιν δραχμών 30.000 ληφθησομένων εκ της υπ'άρθρον 2 του κεφαλαίου 40 του προϋπολογισμού της ενεστώσης χρήσεως του αφορόντως ποσόν διαθέσιμον δι'εκτάκτους και επείγουσας ανάγκας μη προβλεπομένας εν τω προϋπολογισμώ και διατεθησομένης λόγω συνδρομής προς αντικατάστασιν του ευδρόμου Β.Ν. «Έλλη».

(...)

4^{ov}) Ορίζει ίνα η έκδοσις του οικείου χρηματικού εντάλματος γίνη επ'ονόματι του Εξοχωτάτου κ.Προέδρου της Κυβερνήσεως και Εθνικού Κυβερνήτου Ι.Μεταξά.

Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου 1940 :

1. Περί της υπ' αριθ. 32959 ε. έτους διαταγής Νομαρχίας αφορώσης ψήφισιν πιστώσεως προς φωτισμόν και θέρμανσιν Κέντρου Παθητικής Αεραμύνης.
2. Περί πιστώσεως δραχμών 42.000 εκ του ενισχυμένου άρθρου δια δαπάνας εορτασμού Εβδομάδος Παιδιού, Εορτασμού Ονομαστικής Εορτής Εξοχωτάτου Εθνικού Κυβερνήτου Κου ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ και Εορτασμού Εθνικής Ανεξαρτησίας.

(...)

Το Δημοτικόν Συμβούλιον αναγνωρίζον και βεβαιών το απαραίτητον της ενισχύσεως του ειρημένου άρθρου δια τας αναφερομένας αιτίας

ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ ΠΑΜΨΗΦΕΙ

(...)

3) Δρχ. 20.000 επί τω εορτασμού της ονομαστικής εορτής της Α.Ε. του Εθνικού Κυβερνήτου. Αύτως θα διατεθώσι ουχί δι' εορτασμών λόγω της πολεμικής καταστάσεως, αλλά θα εμβاثώσι απ'ευθείας υπό του κ.Δημάρχου προς τον Εθνικόν Κυβερνήτην ίνα τας διαθέσῃ ούτος κατά την κρίσιν του.

(...)

26) Αγορά βιβλίου Παθητικής Αεράμυνας του καθηγητή Γ.Κ.Γαλανάκη

27) Αγορά βιβλίου για τον Ι.Μεταξά

29) Έγκριση πιστώσεων (αριθ. 209) για φωτισμό και θέρμανση Κέντρου Παθητικής Αεράμυνας.

Παρασκευή 7 Μαρτίου 1941

Η Διοικούσα Επιτροπή του Δήμου Άργους

Συγκειμένη από τον Δήμαρχον κ. Κωνστ.Β.Μπόμπον και την Διοικούσα Επιτροπή εκ κ.κ. Μιχαήλ Χ.Στάμον, Ευαγ.Θ.Παπαμιχαλόπουλον, Σπυρίδωνα Ψυχογιόν, Νικόλαον Φουρτζήν, Δημήτρ. Παζιώταν και Γεώργιον Καρδαράν
Συνελθούσα σήμερον την εβδόμην (7^{ην}) του μηνός Μαρτίου του 1941 έτους.....

8) Περί του υπ'αριθ. 12 εγγράφου του Ιδρύματος «Φανέλλα του Στρατιώτου» (Παράρτημα Άργους) περί παροχής χρηματικής βοήθειας προς εκπλήρωσιν του σκοπού της»

11) Περί τελετής την 9^{ην} τρέχοντος μηνός 40ημέρου Μνημοσύνου εν τω Ι.Ναώ του Αγίου Πέτρου υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Εθνικού Κυβερνήτου Ιωάν. Μεταξά και λήψη αποφάσεως.

σε περί επιθετικής φορολογίας επί των προϊόντων βιομηχανίας?
 Ο Δήμαρχος κ. Κωνστ. Β. Μπόμπας διατάζει καὶ αναγγέλλει
 τὸ δυνάμει τοῦ ἀριθ. 18379 ἐ. ἐκείνου Διατάγματος τοῦ κ. Νομάρχου Ἀργεῖδος
 πορίσας δ' ὅτι ὁ κ. Νομάρχης παρέρχεται γνωστόν ὅτι καὶ κατὰ
 τὸ ἀρθρον 326 τοῦ Δημοτικοῦ Κώδικος φορολογία ἐπὶ τῶν προ-
 ιόντων βιομηχανίας, χειρτεχνίας κτλ. τῶν παραγομένων
 ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δήμου ἐχρησιμοποιεῖται ὡς δυσχρεωτικὴ
 δι' αἰτίαν καὶ τοὺς Δήμους τοῦ ἐδάφους διὰ τοῦ ἐπὶ 25 ὅμμα-
 τίου 1935 Β. Διατάσσεται καὶ παρέρχεται ὅπως περιηγήσωνται
 διὰ τὴν ἐπιθετικὴν τῆς φορολογίας ταύτης ἀνάσσει τὴν καὶ χρονο-
 ῶσι καὶ ἔλθουν ἐν βήματι τοῦτο ἐτέδωκεν ὅφει τοῦ Δημοτικοῦ
 Συμβουλίου καὶ παρέρχεται ὅπως καὶ συμμ. ἀποφασίσαντες
 τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἔχον δυνάμει τὰ ἐντεταλθέντα
 καὶ προαχθέντα καὶ μετὰ διαδοχικῶν συζητήσεων

Παμψηφίς Ἀποφάνεται

1ον) Ἀναβαίνει καὶ ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐπὶ τοῦ ὡς ἔνω ἐπι-
 κεμένου.

2ον) Συνιστᾷ ἑπιτροπὴν ἐν τῇ κ. κ. Π. Α. Μπόμπας Πρόδρου
 Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὁρ. Τσινᾶ καὶ Δ. Λαμπάκη ἐν αὐτῇ
 συνερχομένη μελετήσει ἐπιστημονικῶς τὸ βήμα τῆς ἐπιθετικῆς
 τῆς καὶ παρορίσει τὰ προϊόντα ἐφ' ὧν ἐπιβληθήσεται ἡ φορολογία
 ὡς καὶ ὁ ποσοστὴν τῆς ἐπιθετικῆς καὶ

3ον) Ἀνατίθεται τῇ κ. Δημάρχῳ τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων. Ἀριθ. 108.

Ἔ. Περὶ εἰσφορᾶς Δήμοι διὰ τὴν ἀντιμεταστάσιν τοῦ
 τορπιλλισθέντος εὐδρόμου Β. Ν. ἔ. 117.

Ο Δήμαρχος κ. Κωνστ. Β. Μπόμπας ἀναφέρει τὴν διὰ τοῦ
 γνωστοῦ τορπιλλισμοῦ αἰτίαν τοῦ εὐδρόμου τοῦ Β. Ν. ἔ. 117
 καὶ συνιστᾷ ὅπως τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον εἰς ἀποφασίσαν-
 τας ψηφίσαντες ἀνέλθουν πίσωσι διὰ τὴν ἀντιμεταστάσιν
 τοῦ εὐδρόμου ἔ. 117 ἀνακοινῶν τοῦ χρόνου ὅτι ἐν τῇ προ-
 ὑπολογισμῷ τῆς ἐνδοκίτης χρήσεως δὲν φέρεται ἀναδεχάμε-
 νή καὶ ἐκμετρημένη τοιαύτη πίσωσις καὶ ὅτι αὕτη δέσιν
 ἐλήφθη ἐν τῷ ἀρθρον 2 τοῦ Κεφαλαίου 40 τοῦ προϋπολογισ-
 μοῦ τῆς ἐνδοκίτης χρήσεως πρὸς διαμυσχίαν τοῦ εὐδρόμου

Τό

Δημοτικόν Συμβούλιον Ἄρχους

Συνεδρίαση
12-9-1940

Συγκείμενον ἀπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ κ. Γεωργίου Αἰδαν. Μπό-
ρπον καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Κωνσταντίνου Μπόρπον καὶ
τὰ μέλη τῆς παρούσης προπαρασκευαστικῆς Μίτης τοῦτου. -

Συνεδρὸν αἵμερον τῷ δωδευαλίῳ (12^ῳ) τοῦ μηνὸς Σεπτεμ-
βρίου 1940 ἔτους ἡμίραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 π.μ. ἐν τῷ Δη-
μοτικῷ Καταστήματι ἵνα, συζητήσῃ τοὺς διατάξεις τῶν ἀρδρῶν 91,
98 καὶ 29 τοῦ Κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομο-
θεσίας καὶ ἀρτ. τοῦ κατισχύοντος, βουλευτῆ καὶ ἀπογενομένη ἐν
δευτέρᾳ Συνεδρίᾳ ἐπὶ τῷ ἐν τῷ ὑποαριθμ. 16 καὶ αἰθυσίᾳ
ἐν τῷ ὑποαριθμ. 15 προσηκουμένη προσηκουμένη, ἀναφερόμενη ἐν
δευτέρᾳ, προσηκουμένη καὶ αἰθυσίᾳ τοῦ ὑποαριθμ. 2904 ἐπὶ ἐκφράσεως
τοῦ κ. Δημάρχου καὶ ἀνερχομένων ἐν ἑξῆσι

- 1) Περὶ ἐκλογῆς Δήμου διὰ τῶν ἀντικατάστασιν τοῦ τορπιζομένου
ἐκδρόμου Β.Ν. "Ἑξην"
- 2) Περὶ τῶν ὑποαριθμ. 73664 ἄρ. 31-8-40 Δ/γῆς ὑπουργίου Ἐσωτερικῆς.
- 3) Περὶ τῶν ὑποαριθμ. 21201 ἐ.ε. ἀποφάσεως τοῦ κ. Νομαρχοῦ ἐκδοθείσης
ἐπὶ τοῦ Προσηκουμένου ἑξῶς καὶ ἑξῶς καὶ ἑξῶς 1940-41 ἔτος
- 4) Περὶ τοιοῦτης τῆς τῶν ὁ Δημοκρατίας καὶ χρέως Δημοτικῆς
ἐκφράσεως
- 5) Περὶ τοιοῦτης κοροροχίας ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν Βιομηχανίας
- 6) Περὶ ἐκφράσεως οἰκώσεως πρὸς ὑψηλὴν βιβλίαν καὶ ὑψηλὴν Ἀφρομένη
ἵδον ἐν τῷ παρόντι Μίτη τοῦτου ἀποφάσεως τὸν πρὸς νο-
μιμον ἀσφαλίαν ἀσφαλίσεων ἀριθμὸν βυκταφί τοῦ παρόντος Προ-
κατασκευαστικῶν φρακτικῶν ἰσοφρακτικῶν ἐν ἀποφάσεως. -

ὁ Δήμαρχος

ὁ Πρόεδρος

Προβλεπόμενος

τὰ Μίτη

Προβλεπόμενος

Προβλεπόμενος

Προβλεπόμενος

Προβλεπόμενος

Προβλεπόμενος

Προβλεπόμενος

To

Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἄρχου

Zurefjan

9-12-1740

Συμεινόμενον ὑπὸ τοῦ πρέσβευ καὶ τοῦ κ. Πέτρου Αδ.
Μητροπολίτου παρόντος καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Νίκου Ιβ. Μπα-
κού καὶ τῶν καὶ καὶ δ. καὶ παρόντων προστάξεως ἀρχιμένα Νέρ-
χου του.

Εγγραφο

Συνεδριόν σήκωσαν χίως έντάχων (2η) τού μινός Δ) βρία
του 1940 έτος, ήμέραν Δευτέραν και ήραν έμμεν (βιν) μ.
μ. ένταξ Δημιον και κακασή μιν, Ινα συμφύλαται δια-
τάξωσιν τήν ήρδαν 91, 98 και 29 τού Νώδικου του περί Δή-
μων και Κοινότητων Νομοθεσίας του 1926 και άποφασί-
εν πρώτῃ συνεδρία επί τήν έσσην ύψ. αρ. 19 άναφερόμενη
δουάντων, προημιόσιν τήν πρόεδρον προσηυδαίαν κατόπιν
του ύψ. αρ. 4448 έ. έμμε έσφασαν τών κ. Δημάρχων
1.ω) περί τήν ύψ. αρ. 27860, 33917 και 34555 έ. έτος
διαταχόν Νομαρχίας άφορουσών ήμίστον πιστώσεων διά
ήμιν και δια ήμιν διήμιν.

2v) περί της ἐκ ἐριθ. 32959 ε. ἑξασθελεαυῆς Νομαρχί-
ας ἀπορρίψουσιν ὑφ' ἑστέον πιστώσας πρὸς τὴν ἐκδομὴν καὶ δέξασθαι
ἐν Κέντρῳ παιδείας Ἀεροκλῆν.

3.в) παρὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ 4386 ἑ.ἑ. ἐκδοθέντος Γεωργίου Ἐπι-
 ρεσίας Ναυπλίου ἀφορώσας χαρὲς κληρονομῶν ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐ-
 τοῦ γονίου.

4ον) Περί τοῦ ἐπ' ἀριθ. 5383 ἐ.ἐ. ἐσδράμου-οἰκονομικοῦ
ἐξέδρου Ἀρχαίου ἐν σχέσει μετὰ τὸν μεταφερόμενον οἶνον.

5.η) περί της ἐκ 22406 ε.ε. Διακρίσεως Νομάρχιδος
καθ' ἑαυτὴν ὑφίσταται πτωχικὴν πρὸς φανερὰν τοῦ πρὸς τὴν ἐξο-
δοῦ τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Χώρον.

6.ν) περί ψυφίσμου πλοήσεων ἐν διαφόροις ψευδυσίαι καὶ
Ἀρρίστοτος ἐκ χρίσει πρὸς τοὺς ἀποστόλους ἐπὶ διαφορὰς αἰτίας.

7.η) περί του 2 ποροσταγίου επί των ἑσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ
Δήμου καὶ Μ.Υ.Δ. Κ.

80) περί παθρογραφουμένην ὄψιν καὶ προέδωκεν χρήσασθαι
1940-1941 παθρογραφὸς καὶ δι' ἐκαστὴν ὄψιν καὶ προέδωκεν
τὰ σπρέμματα.

[illegible][illegible]

biidruu. Dag. Eustachius, Tig. Kurbag, Marsd. Tappernaidon - Mäy
 Enip. Zureposvidon, Pija Augedü, Nurd. Kurian, Eidy. Kurbatv. - Mäy
 du, Band. Mepoira, Augur. Naurianui Cuir Mida midide i lve - Kurbatv
 Spiatv tigi d'ur gior uai uigitar (1/2) p'uitiv. - Tappernaidon

o' Ligeke	o' Tigedv	Ta die d' - Zureposvid
	o' Mofuse	Augur
	Moriam	Kurbatv
	E' Kurbatv	Kurbatv
		Mäy
		Naurian
		Mida

Tig. Kurbatv

Πρωτόκολλο Δήμου Άργους

Μεγάλες στιγμές του πολέμου

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο Ν											
Αύξων αριθμός	Σχετικοί αριθμοί	Αριθμός εισερχομ εγγράφου	Ημερομηνία αυτού			Τόπος δθεν έξεδόθη	Ημέρα καθ' ήν έπαρουσιάσθη			Εκδίδουσα Αρχή	ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ
			Μην	Ημ	Ετος		Μην	Ημ	Ετος		
2848	3921	26050	Σεπτέμβριος	3	1940	Ναύαριον	Σεπτέμβριος	7	1940	Νομάρχης Αργολιδος Κορινθίας	Παρακαλεί τον καταρτισμόν επιτροπών συλλογής εισφορών δια την ναυπήγησην νέου καταδρομικού του Β.Ν φέροντος το όνομα «Έλλη»

1. α.α 2848 / 3-9-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : παρακαλεί τον καταρτισμόν επιτροπών συλλογής εισφορών δια την ναυπήγησην νέου καταδρομικού του Β.Ν φέροντος το όνομα «Έλλη»

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο Ν											
Αύξων αριθμός	Σχετικοί αριθμοί	Αριθμός εισερχομ. εγγράφου	Ημερομηνία αυτού			Τόπος δθεν έξεδόθη	Ημέρα καθ' ην έπαρουσιάσθη			Εκδίδουσα Αρχή	ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ
			Μην	Ημ	Ετος		Μην	Ημ	Ετος		
4295	4511										
4896		37022	Νοέμβριος	22	1940	Ναύαριον	Νοέμβριος	22	1940	Νομάρχης Αργολιδος Κορινθίας	Γνωρίζει ότι κατόπιν περιφανών νικών ελληνικών στρατευμάτων καθ' όλον το ΕλληνοΑλβανικόν μέτωπον θέλη γίνη γενικός σηματοστολισμός επί τριήμερον.

2. α.α 4896 / 22-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι κατόπιν περιφανών νικών ελληνικών στρατευμάτων καθ' όλον το ΕλληνοΑλβανικόν μέτωπον θέλη γίνη γενικός σηματοστολισμός επί τριήμερον.

4498	36775	Δουίμβη	8	1940	Νάυαριν	Δουίμβη	8	1940	Νομάρχης Αργολίδος Αργολίδας	Γνωρίζω ότι χθές ελληνικά στρατεύματα εισήλθον και κατέλαβον Αργυρόκαστρον και διατάσσει γενικόν σημαιοστολισμόν επί τριήμερον.
------	-------	---------	---	------	---------	---------	---	------	------------------------------------	---

3. α.α 4498 / 8-12-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι χθές ελληνικά στρατεύματα εισήλθον και κατέλαβον Αργυρόκαστρον και διατάσσει γενικόν σημαιοστολισμόν επί τριήμερον.

4670	38757	Δουίμβη	23	1940	Ναύαριν	Δουίμβη	24	1940	Νομάρχης Αργολίδος Αργολίδας	Επί καταλήψει υπό Ελληνικού Στρατού Χειμάρρας, διατάσσει επί τριήμερον γενικόν σημαιοστολισμόν.
------	-------	---------	----	------	---------	---------	----	------	------------------------------------	---

4. α.α 4670 / 23-12-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Επί καταλήψει υπό Ελληνικού Στρατού Χειμάρρας, διατάσσει επί τριήμερον γενικόν σημαιοστολισμόν

Π Ρ Ω Τ Ο Κ Ο Λ Λ Ο Ν											
Αύξων αριθμός	Σχετικοί αριθμοί	Αριθμός εισερχομ. εγγράφου	Ημερομηνία αυτού			Τόπος όπου έξεδόθη	Ημέρα καθ' ην επαρουσιάσθη			Εκδίδουσα Αρχή	ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ
			Μην	Ημ	Ετος		Μην	Ημ	Ετος		
4295	4511										
4896		37022	Νοέμβριος	22	1940	Ναύαριν	Νοέμβριος	22	1940	Νομάρχης Αργολίδος Αργολίδας	Γνωρίζω ότι κατέλαβον Αργυρόκαστρον και διατάσσει γενικόν σημαιοστολισμόν επί τριήμερον.

5. α.α 289 / 29-1-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι επί εθνικό πένθει δια θάνατον Εθνικού Κυβερνήτου δέον αι Σημαίαι αναρτηθώσιν μεσήστιαι οικειών και καταστημάτων από σήμερον μέχρι εσπέρας Παρασκευής.

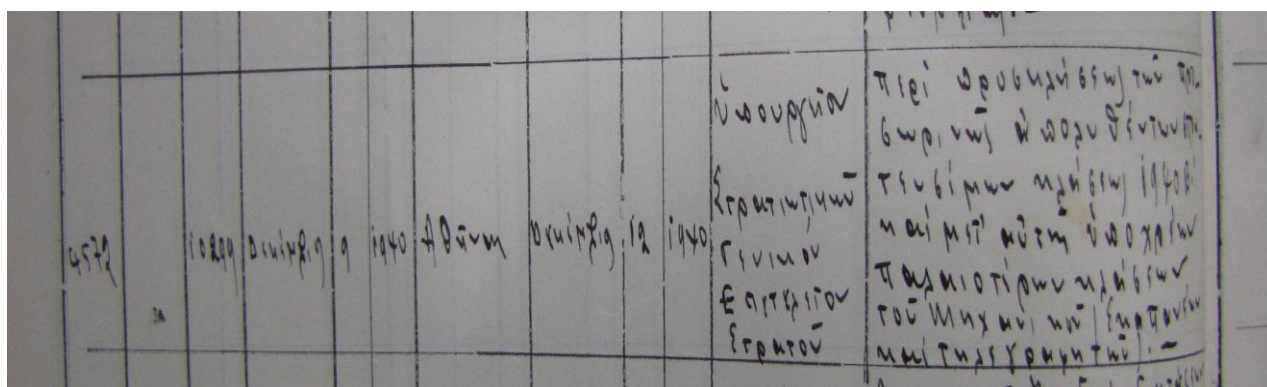
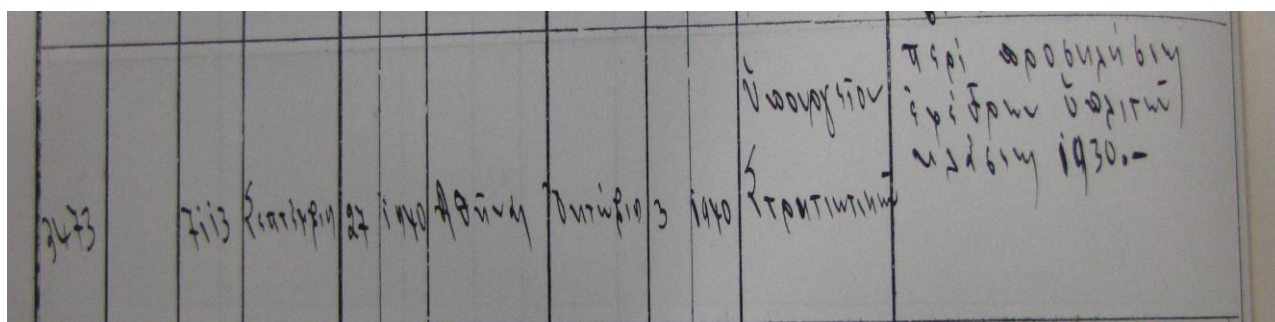
6. α.α. 326 / 29-1-1941, Δήμαρχος Άργους (εισερχόμενο) : Τηλεγραφεύ εξ Αθηνών ίνα συγκαλέσωμεν Δημοτικόν Συμβούλιον σήμερον επί θανάτω Εθνικού Κυβερνήτου αιμνήστου Μεταξά.
7. α.α. 327 / 30-1-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : σχετικό με τον θάνατο Ι.Μεταξά
8. α.α. 462 / 12-2-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει την διάλυσιν του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Άργους και διορισμόν εξαμελούς Διοικούσης Επιτροπής εκ των 1)Μ.Στάμον, 2) Γ.Καρδαράν, 3) Ν.Φούρτζην, 4) Επ.Ψυχογιόν, 5) Ε.παπαμιχαλόπουλον, 6) Δ.Παζιώταν
9. α.α. 1136 / 27-4-1941, (στη θέση «εκδίδουσα αρχή») : 27^η Απριλίου 1941 έτους, ημέραν Κυριακήν εγένετο κατάληψις της Ελλάδος υπό των Γερμανών , (στη θέση «περίληψις εισερχομένου εγγράφου») : Ειδικώς της πόλεως Άργους

Αγγελίες κατάταξης

1. α.α 3473 / 27-9-1940, Υπουργείον Στρατιωτικών (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως εφέδρων οπλιτών κλάσεως 1930.
2. α.α. 3564 / 14-10-1940, Υπουργείο Στρατιωτικών (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως εφέδρων Τηλεγραφευτών Μηχανικού κλ. 36
3. α.α. 3592 / 21-10-1940, Νομάρχης (εισερχόμενο) : Περί αναβολής προσκλήσεως νεοσυλλέκτων κλ. 1940 β' Συντάγματος Ευζώνων δια 26-28 τρέχοντος μηνός.
4. α.α. 3910 / 3-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως εφέδρων γεγυμνασμένων κλάσεως 1925 και 1926 βαρέως πυροβολικού.
5. α.α. 3982 / 7-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις εφέδρων κλάσεως 1929.
6. α.α. 4000 / 9-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις εφέδρων κλάσεων 1914 και 1915.
7. α.α. 4122 / 12-11-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Κοινοποίησις του από 9-11-1940 Β.Διατάγματος «περί εθελουσίας κατατάξεως οπλιτών εν πολέμω».
8. α.α. 4126 / 15-11-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως εφέδρων αξιωματικών και Ανθυ/στών κλάσεων 1914 – 1915.
9. α.α. 4147 / 15-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις Ραδιοτηλεγραφευτών εμπορικού ναυτικού πάσης τάξεως ευρισκομένων εν τη ημεδαπή, από κλάσεως 1921 μέχρι και κλάσεως 1940.
10. α.α. 4148 / 15-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Ομοίως οι κεκτημένοι προσωρινού ή οριστικού διπλώματος ραδιοτηλεγραφευτων και εμπορικού ναυτικού πάσης τάξεως ευρισκόμενοι εν ημεδαπή από της κλάσεως 1921 έως 1940 συμπερι/μένης κ.λ.π.

11. α.α. 4269 / 20-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις προς κατάταξιν κλάσεως 1928 πεζικού και κλάσεων 1925 και 1926 πεδινού πυροβολικού
12. α.α. 4297 / 22-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις ναυτών ειδικοτήτων πυροβολιτού, σηματορού και νοσοκόμων των κλάσεων 1935, 1936, 1937, 1938.
13. α.α. 4491 / 6-12-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : πρόσκλησις εφέδρων, εφέδρων αξιωματικών και ανθιπασπιστών διαχειριστών και επιμελητείας κλάσεως 1915
14. α.α 4572 / 9-12-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως προσωρινώς απολυθέντων στρατευσίμων κλάσεως 1940 Β' και μετ' αυτής υποχρέων παλαιότερων κλάσεων του Μηχανικού, Σκαπανέων και Τηλεγραφητών.
15. α.α. 22 / 17-12-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Περί υποβολής στρατολογικού πίνακα κλάσεως 1942.
16. α.α 4665 / 19-12-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως στρατευσίμων οπλιτών κλάσεως 1940 Δ' του Σώματος Αυτοκινήτων
17. α.α 4667 / 19-12-1940, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : περί προσκλήσεως εφέδρων οπλιτών Σώματος Αυτοκινήτων και εφέδρων οπλιτών έχοντων επαγγελματικών ή ερασιτεχνικών δίπλωμα οδηγού αυτοκινήτων κλάσεως 192. και νεωτέρων.
18. α.α 21 / 28-12-1940, Γενικό Επιτελείο Στρατού (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως διπλωματούχων των Ανωτάτων Σχολών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου και αναγνωρισμένων ως ισοτίμων προς ταύτας πολυτεχνικών σχολών της αλλοδαπής.
19. α.α. 352 / 3-2-1941, Υπουργείον Στρατιωτικών (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως εφέδρων βοηθητικών οπλιτών κλάσεως 1938 και επανεξετάσεως της σωματικής ικανότητος τούτων.
20. α.α. 392 / 6-2-1941, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί υποβολής δικαιολογητικών βοηθητικών οπλιτών προς ονομασίαν εκ τούτων εφέδρων αξιωματικών Στρατολογίας.
21. α.α. 393 / 6-2-1941, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί παρατάσεως εθελουσίας κατατάξεως εθελοντών οπλιτών γνωρίζοντων την ιταλικήν γλώσσαν.
22. α.α. 400 / 6-2-1941, Υπουργείον Στρατιωτικών (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως στρατευσίμων εξ αναβολής λόγω σπουδών και υπηρετούντος αδελφού εξ ολοκλήρου του κράτους.
23. α.α. 528 / 18-2-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι δια τηλε/κής Διαταγής υπουργείου Στρατιωτικών καλούνται προς κατάταξιν 22αν Φεβρουαρίου 1941 έφεδροι ικανοί οπλίται πεζικού κλάσεως 1926 διαφόρων περιφερειών.
24. α.α. 676 / 7-3-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Πρόσκλησις προς κατάταξιν έφεδροι εξ εφέδρων βοηθητικοί αξιωματικοί

- Πεζικού και Πυροβολικού κλάσεων 1929 και νεωτέρων ολοκλήρου του Κράτους την 12^{ην} Μαρτίου 1941 έτους.
25. α.α. 749 / 15-3-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως προς κατάταξιν αγυμνάστων κλάσεως 1928 και νεωτέρων ως και ικανών σμηνιτών και υποσμηνίων κλάσεων 1930-1937 συμπεριλαμβανομένης.
26. α.α. 790 / 19-3-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενα) : Πρόσκλησις προς κατάταξιν έφεδροι κλάσεως 1929 και νεωτέρων Ναυτικού
27. α.α. 791 / 19-3-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενα) : Πρόσκλησις των κατά τον παρελθόντα Αύγουστον καταταγέντων εις την βασιλικήν Αεροπορίαν ως εθελονταί στρατεύσιμοι και απολυθέντες προσωρινώς δυνάμει 5023/15-11-1940 Διαταγής υπουργείου Αεροπορίας
28. α.α. 811 / 21-3-1941, Γενικόν Επιτελείον Στρατού (εισερχόμενο) : Περί προσκλήσεως προς κατάταξιν εν τω Στρατώ των στρατευσίμων κλάσεως 1940 Β' σειράς και των μετ' αυτήν υποχρέων παλαιότερων κλάσεων και 1941, ορισμένων ειδηκοτήτων.
29. α.α. 930 / 9-4-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Παρακαλεί ίνα δημοσιευθή ότι δια 54578 Διαταγής υπουργείου Στρατιωτικών αναστέλλεται μέχρι νεωτέρας Διαταγής η προσέλευση εφέδρων αξιωματικών μέχρι νεωτέρας Διαταγής.
30. α.α. 1121 / 19-4-1941, Στρατολογικόν Γραφείον Ναυπλίου (εισερχόμενο) : παρακαλεί ίνα ειδοποιήσωμεν τους κάτωθι του Β.Ναυτικού ότι μεταφέρθησαν εις τον Στρατόν Ήρράς και ότι δέον παρουσιασθώσιν συμφώνως με προσεχήν Διαταγήν υπουργείου Στρατιωτικών.
31. α.α. 5-5-1941, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι κατόπιν Διαταγής υπουργείου Στρατιωτικών, μεριμνήσομεν δι' εξεύρεσιν στέγης και τροφής εις διερχομένους εκ περιφερειών μας, λόγω απολύσεως του Στρατού.

Αγγελίες θανάτων

1. α.α 141 / 11-1-1941, Δ/της Στρατιωτικού Νοσοκομείου Μεσολογγίου (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι απεβίωσεν υπέρ πατρίδος την 9^η Ιανουαρίου 1941, νοσηλευθείς εν τω νοσοκομείω του, ο Πετρόπουλος Βασίλειος του Νικολάου ως πάσχων εκ κρυοπαγημάτων και εκηδεύθη αυτόθι την 10^η Ιανουαρίου 1941.
2. α.α. 360 / 9-1-1941, Μονάς 1320 (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι ο ανθ/γός Νάσσης Πέτρος έπεσεν μαχόμενος και όπως διαβιβασθώσι εγκάρδια συλλυπητήρια εις τους οικείους του.
3. α.α 171 / 13-1-1941, Στρατιωτικόν Νοσοκομείον Μεσολογγίου (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι ο Ταγαράς Νικόλαος του Αναστασίου κλάσεως 1933, απεβίωσεν υπέρ πατρίδος συνεπεία κρυοπαγημάτων την 12^η Ιανουαρίου 1941.
4. α.α 733 / 25-3-1941, 23^ο Σύνταγμα Πεζικού (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι ο στρατιώτης Χονδρούλης Ιωάννης του Κωνσταντίνου εφονεύθη την 20^η Φεβρουαρίου 1941 έτους.

141	11	1941	Μεσολογγίου	11	1941	Δ/της Στρατιωτικού Νοσοκομείου Μεσολογγίου	Γνωρίζει ότι απεβίωσεν υπέρ πατρίδος την 9 ^η Ιανουαρίου 1941, νοσηλευθείς εν τω νοσοκομείω του, ο Πετρόπουλος Βασίλειος του Νικολάου ως πάσχων εκ κρυοπαγημάτων και εκηδεύθη αυτόθι την 10 ^η Ιανουαρίου 1941.
-----	----	------	-------------	----	------	--	---

171	13	1941	Μεσολογγίου	13	1941	Στρατιωτικόν Νοσοκομείον Μεσολογγίου	Γνωρίζει ότι ο Ταγαράς Νικόλαος του Αναστασίου κλάσεως 1933, απεβίωσεν υπέρ πατρίδος συνεπεία κρυοπαγημάτων την 12 ^η Ιανουαρίου 1941.
-----	----	------	-------------	----	------	--------------------------------------	--

733	25	1941	Τ.Τ. 724	Μεσολογγίου	25	1941	23 ^ο Σύνταγμα Πεζικού	Γνωρίζει ότι ο στρατιώτης Χονδρούλης Ιωάννης του Κωνσταντίνου εφονεύθη την 20 ^η Φεβρουαρίου 1941 έτους.
-----	----	------	----------	-------------	----	------	----------------------------------	--

Διάφορα

1. α.α. 2882 / 28-8-1940, Γενική Επιθεώρησις Παθητικής Αντιαεροπορικής Αμύνης (εισερχόμενο) : Κοινοποιεί την προς το υπουργείον Εσωτερικών τμήμα Αεραμύνης υποβολήν αίτησι του Δήμου ημών, περί προμηθείας σειρήνης του οίκου Σκλοκώστα και Ζωρούλα.
2. α.α. 3473 / 27-9-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Ίνα αποδώση η Εθνική Τράπεζα Δήμου ημών δραχ. 37.000, εκ καταθέσεώς μας δια λογαριασμόν υπουργείου Στρατιωτικών.
3. α.α. 3549 / 5-10-1940, Διοικητής Πεζικού Ναυπλίου (εισερχόμενο) : Παρακαλεί την παροχήν πληροφοριών σχετικώς με την Π.Αεράμυναν Δήμου ημών.
4. α.α. 3815 / 28-10-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Ίνα προβώμεν, εις ανόρυξιν ορυγμάτων αντιαεροπορικών.
5. α.α. 4004 / 9-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : ...αναφοραί περί εχθρικών αεροπορικών επιδρομών δέον περιέχωσιν αριθμού σημανθέντων συναγερμών, κ.λ.π.
6. α.α. 4156 / 11-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι άμα τη κηρύξη του πολέμου είχε διατάξει τους σχηματισμούς Ε.Ο.Ν να παράσχωσιν αμέριστον την συνδρομήν των εις τας πολιτικές και στρατιωτικές αρχάς.
7. α.α. 4157 / 12-11-1940, υποδιοίκησις Χωροφυλακής Άργους (εισερχόμενο) : Παρακαλεί να τω γνωσθεί ο τύπος ηγορασθείσης σειρήνης συναγερμού και η χρονολογία προμηθείας και εγκαταστάσεως ταύτης.
8. α.α. 4406 / 21-11-1940, Υπηρεσία Επιμελητείας Λαρίσης (εισερχόμενο) : Παρακαλεί την παρασκευήν κυλινδρίων δια τους μαχόμενους στρατιώτες μας.
9. α.α..... / 27-11-1940, Δήμος Άργους (εξερχόμενο) : Αναχώρησις κ.Δημάρχου επί διήμερον δι'Αθήνας προς επίσκεψιν των εκεί νοσηλευομένων τραυματιών συμπολιτών του.
- 10.α.α. 4349 / 22-11-1940, υποδιοίκησις Χωροφυλακής Άργους (εισερχόμενο) : Παρακαλεί την παροχήν σύρματος και την κατασκευήν μιας σκοπιάς επί της στέγης του οικήματος Δαναού.
- 11.α.α. 4350 / 26-11-1940, Νομάρχης Αργολιδοκορινθίας (εισερχόμενο) : Παρακαλεί παράσχομεν διευθυντάς σχολείων πάσαν διευκόλυνσιν δι'αρτιωτέραν οργάνωσιν και λειτουργίαν συσσιτίων, κλπ.
12. α.α. 460 / 12-2-1941, υποδιοίκησις Χωροφυλακής Άργους (εισερχόμενο) : Παρακαλεί την συμπλήρωσιν των κατασκευασθέντων ορυγμάτων.
13. α.α. 613 / 26-2-1941, υπουργικόν Συμβούλιον (εισερχόμενο) : Περί απονομής συντάξεως εις τους παθόντας κατά τον πόλεμον 1940 εν πολιτική επιστρατεύση τους εθελοντάς και εθελοντάς νοσοκόμους, τα μέλη της Ε.Ο.Ν και τους εκ του αμάχου πληθυσμού πολίτες (νόμος 2666/1940)
14. α.α. 617 / 27-2-1941, Νομάρχης Πρόεδρος Ν.Ε.Σ (εισερχόμενο) : Γνωρίζει ότι οι ηρωϊκοί αξιωματικοί και οπλίται 8^{ον} Πεζικού Συντάγματος κατέθεσαν ποσόν των Δραχ. 22.354, υπέρ συσσιτίων προερχομένων εξ εράνων των.

Εφημερίδες

Δυστυχώς ελάχιστα φύλλα έχουν διασωθεί από την περίοδο εκείνη. Η μοναδική έρευνα που στήριξε τη θεματολογία της στις εφημερίδες της περιόδου εκείνης παρουσιάστηκε από τον κ. Βασ. Τσιλιμίγκρα³⁵. Στην ανάλυση που επιχειρεί ο συγγραφέας δεν περιλαμβάνεται η πολεμική περίοδος αλλά δίνονται σημαντικά στοιχεία για την περίοδο Μεταξά. Η «Ασπίς του Άργους» που φυλάσσεται στα αρχεία του Συλλόγου Αργείων ο «Δαναός» είναι η μοναδική εφημερίδα της πόλης που μας δίνει μια συνολική εικόνα των γεγονότων πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου. Βρίσκουμε στις σελίδες της διάφορες πληροφορίες για την εποχή, την οργάνωση στα μετόπισθεν, τις ενέργειες που κάνει ο ντόπιος πληθυσμός για να βοηθήσει τον Ελληνικό Στρατό (κυρίως αποστολή ρουχισμού) και πολλές αναφορές στη δράση της Ε.Ο.Ν (Εθνική Οργάνωση Νεολαίας). Δημοσιεύονται επίσης πολλές επιστολές από το μέτωπο το περιεχόμενο των οποίων είναι αδύνατο να ελεγχθεί ή να διασταυρωθεί ως προς τη γνησιότητά του καθώς ισχύει το καθεστώς λογοκρισίας και μπορεί ορισμένες από αυτές να μην είναι πραγματικές.

Γράμμα στρατιώτη που έχει λογοκριθεί
(Πολεμικό Μουσείο Ναυπλίου)

Εξάλλου, είναι πολύ συχνές οι ανακοινώσεις προς τους πολίτες να χρησιμοποιούν τους ειδικούς φακέλους και τις κάρτες ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος της λογοκρισίας πριν τα γράμματα αποσταλούν. Τα φύλλα της «Ασπίδας του Άργους» που θα βρει ο αναγνώστης στη συνέχεια, περιλαμβάνουν και ορισμένα του 1939 που θεώρησα ικανά να βοηθήσουν στην κατανόηση του πολιτικού και κοινωνικού κλίματος που είχε δημιουργηθεί στις παραμονές του πολέμου στην πόλη του Άργους.

³⁵ «Η πρόσληψη των ευρύτερων πολιτικών και ιδεολογικών εξελίξεων από τον τοπικό τύπο και την κοινή γνώμη του Άργους κατά την δεύτερη δεκαετία του Μεσοπολέμου (1930-1939)», Πρακτικά επιστημονικής συνάντησης της 22 και 23 Μαρτίου 2003 «Άργος : Κοινωνία και Πολιτισμός», εκδ. Συλλόγου Αργείων «Δαναός», Αθήνα, 2009 (37-58).

Η ανακάλυψη νέων στοιχείων και η ανάλυση περιεχομένου των φύλλων της εφημερίδας θα επιτρέψει προσεχώς μια καλύτερη προσέγγιση του θέματος.

Στα κύρια θέματα της εφημερίδας διακρίνουμε συνοπτικά τα παρακάτω θέματα :

1. Κύρια θεματολογία αποτελεί η παρουσία στην πόλη του Ιω.Μεταξά και γενικότερα οι εορτασμοί της 4^{ης} Αυγούστου, καθώς επίσης και ο θάνατός του. Στα σημαντικά θέματα διακρίνουμε επίσης την παρουσίαση των καταλήψεων από τον Ελληνικό Στρατό μεγάλων πόλεων (Αργυρόκαστρο, Κορυτσά, κλπ) στην Αλβανία και γενικότερα τις επιτυχίες του μετώπου.
2. Νεκρολογίες για όσους χάθηκαν στον πόλεμο. Ορισμένα ονόματα που δημοσιεύονται τα βρίσκουμε και στις εισερχόμενες αγγελίες θανάτων του πρωτοκόλλου του Δήμου Άργους.
3. Εισφορές και έρανοι υπέρ του «Έλλη», υπέρ του Στρατού, των λαϊκών συσσιτίων, κλπ. Ανακοινώσεις επίσης για τα εφεδρικά επιδόματα των στρατευμένων.
4. Διάφορες ανακοινώσεις, περιγραφές και υποδείξεις για την προστασία από βομβαρδισμούς, εμπρηστικές βόμβες και χημικά.
5. Μια εξαιρετική διαφήμιση, η μοναδική στο είδος την εποχή εκείνη, ενός οινομαγειρείου («Το Μικρό») που συνδυάζει τη δύσκολη διεθνή κατάσταση με την καλή ψυχολογική διάθεση όσων το επισκέπτονται.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΑΠΟΘΗΚΕΥΣΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δι' αγορανομικῆς διατάξεως τοῦ Ὑφυπ. Ἀγορανομίας ἀπηγορεύθη ἡ κατοχή καὶ ἐναποθήκευσις, εἰς τὰς οἰκίας εἰδῶν διατροφῆς περισσοτέρων ἀπὸ ὄσα, χρειάζονται διὰ μιαν ἐβδομάδα. Ἀνώτατον ὄριον ἀναγκῶν ἐκάστης οἰκογενείας διὰ μιαν ἐβδομάδα ὠρίσθη τὸ ἑξῆς: Ζάχαρις 2 ὀκ. Καφὲς 1½ ὀκ., Ὄσπρια 3 ὀκ. Ζυμαρικά (μακρόνια καὶ πᾶσαι διάφοροι) 5 ὀκάδες. Ἐξεροῦνται ὁ οἶνος, ἔλαιον, ἐλαῖαι, βούτυρον, τυρός, ξηροὶ καρποὶ καὶ οἰκιακά παρασκευάσματα, ἅτινα ἐπιτρέπεται νὰ κατέχωνται καὶ ἐναποθηκεύονται εἰς οἰασδήποτε ποσότητας.

Οἱ κατέχοντες ζάκχαριν, καφε, ὄσπρια, ζυμαρικά καὶ ὄρυζον εἰς ποσότητας μεγαλυτέρας τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ὑποχρεοῦνται ὅπως δηλώσωσι ταῦτα ἐγγραφῶς εἰς τὰ οἰκεία Ἀστυνομικὰ Τμήματα μέχρι τῆς 20ῆς Σεβρίου ἐ. ἑ., λαμβανόντες ὑπ' αὐτῶν ἀπόδειξιν ὑποβολῆς τῆς δηλώσεως. Τὰ ἐπὶ πλεον τῶν ἐπιτρεπομένων ποσοτήτων κατεχόμενα ἄνωτέρω πέντε εἶδη θεωροῦνται καταγεγραμμένα καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Νομαρχίας. Ἀπογορεύεται ἀπολύτως ἡ διάθεσις καὶ κατανάλωσις αὐτῶν, οἱ δὲ κατοχοὶ τῶν ὑποχρεοῦνται νὰ τὰ διατηρῶσιν εἰς καλὴν κατὰστασιν μέχρις ὅτου διατεθοῦν ὅπως θέλομεν ὠρίσει. Τὰ μὴ ἐπακριβῶς δηλωθέντα τρόφιμα ἀποκαλυπτόμενα θὰ κατασχωνται; ὁ δὲ κάτοχος αὐτῶν θὰ τιμωρῆται αὐστηρῶς, βάσει τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος.

Τῶν ἄνωτέρω ὑποχρεώσεων δηλώσεως κ.λ.π. ἐξαιροῦνται 1) οἱ ἀποδεδειγμένως παντοπῶλαι ἢ ἔμποροι εἰδῶν διατροφῆς, 2) οἱ παραγωγοὶ προκειμένου περὶ ὀσπρίων ἰδικῆς τῶν παραγωγῆς, 3) οἱ κάτοικοι ὁρεινῶν περιφερειῶν ὅπου ἡ συγκοινωνία διακόπτεται κατὰ τὸν χειμῶνα.

Δι' ἑτέρας Ἀγορανομικῆς διατάξεως ἀπηγορεύθη τὸ μαγεῖρευμα κρέατος, πουλερικῶν, ἐντοσθίων, κεφαλῶν καὶ παντὸς συναφοῦς κατὰ τὰς ἡμέρας Δευτέραν, Τετάρτην, Παρασκευὴν καὶ Σάββατον. Ἡ ἀπαγορεύσις αὕτη ἰσχύει ὅχι μόνον διὰ τὰ ἐστιατόρια, ταβέρνες κλπ. ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς οἰκίας. Κατ' ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς τελοῦντας ὑπὸ εἰσταν, ἢ Ἀγορανομικῇ Ἀστυνομικῇ Ὑπηρεσίᾳ θὰ χορηγῇ ἄδειαν μαγεῖρέματος ὠρισμένης ποσότητος κρέατος βραστοῦ ἢ ψητοῦ ἑσχάρας κατὰ τὰς ἄνωτέρω ἀπηγορευμένας ἡμέρας, κατόπιν ὑπευθύνου ἰατρικῆς γνώματεύσεως ὑποβαλλομένης εἰς αὐτήν. Καὶ τῆς διατάξε-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗΝ ΤΟΥ ΚΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΝΥΡΙΟΥ

(Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος)

ται διό την ανύψωσιν ταύτης καὶ διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγουστοῦ ἐκφράζομεν πρὸς ὑμᾶς τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν μας καὶ τὴν ἀπειρὸν εὐγνωμοσύνην μας. Αἱ δὲ ἐσσεὶ μαθητιῶσαι γενναῖαι ἐν τῷ διδακτηρίῳ τούτῳ θέλουσι ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν πρὸς τοὺς εὐεργέτας τῶν. Καὶ τώρα Κε Πρόεδρε ἐπιτρέψατέ μοι νὰ κάμω μίαν σχετικὴν παρέκβασιν.

Ὁ Σπύρος Μπουσούλας Ἀρνεῖται τὴν καταγωγήν βιοπαλαίαν ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἀτλάντα τῆς Ἀμερικῆς καὶ κατιδὼν ἐν τῷ βίῳ του τὴν ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως ἣς ἐστέρεῖτο, ἀποβιήσκειν κατέλιπε τὴν πατριδαίαν του τὸ πρῶτον τῶν μοχθῶν καὶ στερήσεων τοῦ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ διδασκατηρίου τούτου οὕτινος ἐστέρεῖτο ἡ πόλις ἡμῶν. Ἐστὼ αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου τούτου δωρητοῦ καὶ εὐεργέτου τῆς τε πόλεως καὶ τῆς μαθητιώσεως ἐσσεὶ νεολαίας, εἴθε δὲ νὰ εὐρεθῶσι καὶ θὰ εὐρεθῶσι καὶ ἄλλοι συμπολίται μὲ τὰ ὅμοια αἰσθημῶτα διὰ τὴν ἰδιαιτέραν μας πατριδα. Οἱ δὲ καλοὶ συμπολίται ἡμῶν οἱ διαμένοντες ἐν Ἀτλάντα τῆς Ἀμερικῆς εὐδοκίμως ἐργαζόμενοι καὶ ἀποτελοῦντες τὸν παναργεῖσκον Σύλλογον Ἀτλάντας ὁ Δαναὸς καὶ ὧν τὰ αἰσθημῶτα διὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἡμῶν πατριδα ἔχομεν ἀπὸ τὴν ἡμῶν ἐν τῷ ἐκτελεσθέντι παρ' αὐτῶν ἔργῳ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ποταμοῦ ἑρασίῳ πονοῦντες καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν γενέτειραν πόλιν, διὰ τὸ Ἄργος ἐπροστάτευσαν καὶ περιουτέλλεξαν τὴν καταληφθεῖσαν κληρονομίαν ἣν καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς ἐνταῦθα ἀντιπροσώπους τῶν καὶ ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης τοῦ αἰμνήστου Μπουσούλα διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ διαθέτου. Τὸ δὲ Κράτος τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ ἡ Ὑμετέρα Εξουχότης καὶ τὸ ὁποῖον τὸν ἐνδιαφέρον δεικνύει διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι θὰ ἔλθῃ ἄργῶν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου.

Οφείλομεν ὁδὲν ἀπαξάπαντες οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαρχίας Ἄργους νὰ ἐκφράσωμεν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὴν Ὑμετέραν Εξουχότητα. Κε Πρόεδρε, ὅς τις συνεργάτης Ὑμῶν καὶ Ἐπιμελητὴς πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Μπουσούλα καὶ πρὸς τὸ μέλη τοῦ ἐν Ἀτλάντα τῆς Ἀμερικῆς Παναργεῖσκου Συλλόγου ὁ Δαναὸς καὶ ν' ἀναφωνίσωμεν.

Ζήτω τὸ Ἔθνος
Ζήτω ὁ Βασιλεὺς
Ζήτω ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης
Ζήτω ἡ 4η Αὐγουστοῦ.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀπαντῶν ὡμίλησεν ὡς ἑξῆς:

«Λαε τοῦ Ἄργους σὰς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν πάνδημον καὶ αὐθόρμητον ὑποδοχὴν τὴν ὁποῖαν μοῦ ἐκμίσητε σήμερον. Πάντοτε, ὅσκις ἐπάτησα τὸ χῶμα τοῦ Ἄργους, εὐτυχὸν ἐκδηλώσεων ἀπολύτου καὶ ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ τὸ ἔργον μου. Μὲ συγκίνησιν ἐπισκέπτομαι τὴν πόλιν σας καὶ τὴν ἀρχαιοτάτην πόλιν ἣ ὁποία διὰ μέσου τῆς ἱστορίας τῶν χιλιῶν ἐτῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ παρουσιάζει πάντοτε τὸ ὄνομά της λαμπρὸν

συμβάλλουσα οὕτω τὸσον εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν ὅσον καὶ τὴν καλλιτέραν καὶ ἐντατικωτέραν καλλιέργειαν ἐφ' ὅσον ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀρδευσιν τῶν ἀγρῶν. Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἠλεκτροκίνη Ἐταιρίαν καὶ τὸν Διευθύνον τὴν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ὑποκαταστήματος κ. Βλάχον διοβιβάζομεν τὰ συγχαρητήριά μας διὰ τὴν συμβολὴν τῶν εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν γεωργικὴν πρόδοον τῆς Ἀργολικῆς ὑπαίθρου.

καὶ μεγαλοπρεπές. Ἐδῶ ἤλθα δι' ἔργα εἰρήνης καὶ τὸ σημερινὸν ἔργον ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μέσα εἰς τὸν ζῶπον, ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐλησμονήσῃ οὔτε ἐπὶ στιγμὴν τὸ ἐκπολιτιστικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσώπευε τὴν φυλὴν πάντοτε ἐτοιμὴν ποτὲ παρῶσαισθαι ἀνάγκη, πράγμα, τὸ ὁποῖον ἀπεύχομαι ν' ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὴν ἀξίτην του καὶ νὰ ἀδράξῃ τὸ πλῆν του. Ἀς εὐχρηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς εἰρηνικὴν περίοδον. Εἴμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὴν περίοδον τῆς εἰρήνης θὰ δεῖξετε τὴν αὐτὴν πειθαρχίαν καὶ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν, τὸν ὁποῖον ἐδείξατε κατὰ τὰς δυσκόλους τελευταίας ἡμέρας. Μὲ αὐτὴν τὴν πεποιθισιν σὰς παρακαλῶ νὰ ζητωκραυγᾶτε μαζί μου:

Ζήτω τὸ Ἔθνος!
Ζήτω ὁ Βασιλεὺς!

Ἐν συνεχείᾳ δὲ μαθητὰ καὶ μαθήτριάς τοῦ γυμνασίου τῆς ἀστικής σχολῆς καὶ δημοτικῶν σχολείων καὶ ἐκπρόσωποι τῆς νεολαίας Ἄργους τῆς περιφερείας Ἀργολίδος. Ναυπλίου καὶ περιφερείας Ναυπλίας προσέφερον ἀνθοδέσμας καὶ προσεφώνησαν τὸν κ. Πρόεδρον. Ἐκ μέρους τῆς Ε. Ο. Ν. προσεφώνησε τὸν κ. Πρόεδρον καὶ προσέφερεν ἀνθοδέσμη, ἡ Διὲς Τασοῦλα Κατῆ, ἐκ μέρους δὲ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἡ μικρὰ Καίτη Τυχαράλη. Ἐπίσης προσεφώνησαν τὸν κ. Πρόεδρον οἱ ἐκ πρὸς ὧν τῶν ἐργατικῶν σωματείων καὶ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν συλλόγων καὶ σωματείων καὶ ὁ ἱερεὺς Π. Γεωχουντῆς ἐκ μέρους τοῦ Κλήρου. Ὑπὸ τὰς αὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς καὶ τὰς ἀποθεωτικὰς ἐκδηλώσεις ὁ κ. Πρόεδρος μετὰ τὴν ἡμίωρον ἀσκήσιν μετὰ τὸν κ. Δημάρχου τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Ἀρχῶν καθ' ἣν ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῶν ὑπολοίπων γηπέδων περὶ τοῦ Γυμνασίου καὶ ἔμεινε νὰ ἐξετασθῇ ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς τῶν, ἐπεὶ ἡ κοινότης τοῦ ὁποῦ συνώδευσεν ἐν διατηλώσει μυριάδες ἐνθουσιῶντος λαοῦ καὶ ἀνεχώρησε πρὸς μετὰ τῶν εἰς τὸν σταθμὸν. Καὶ ἡ νύξ διαδρομὴ διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ὑπῆρξεν θριαμβευτικὴ καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ συγκινήσεων καὶ ἀποθεωτικῶν ἐκδηλώσεων τὰς ὁποίας οὐδεὶς πολιτικὸς ἀρχηγὸς ἀπήλαυσε ποτὲ. Εἰς τὸν σταθμὸν ὁ κ. Πρόεδρος παρεκάλεσε τὸν κ. Δημάρχον νὰ ἐκφράσῃ εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἀργολίδος τὴν δαθείαν του συγκίνησιν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν ἀληθινομένην δι' αὐτὸν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἀγαπὴν καὶ ἀφροσύνην τοῦ λαοῦ τῆς Ἀργολίδος καὶ ἡδονήσῃ αὐτὴν ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ὥραιαν του προσφώνησιν καὶ ὑπὸ τὰς θυελλώδεις καὶ ἀποθεωτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ λαοῦ ἡ αὐτοκίνητάμαξα ἀνεχώρησε τὴν 12.30' μετὰ μεσημέριαν εἰς Καλάμας.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἐντολὴν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ κ. Δημάρχος ἐξέδωκε τὸ κατωθὶ ἀνακοινωθέν πρὸς τὸν λαὸν τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ
ΑΡΓΟΥΣ ΚΑΙ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως Κύριος ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ ἀναχωρῶν μετ' ἐξουσιοδότησιν νὰ ἐκφράσῃ πρὸς ὑμᾶς τὴν βαθεῖαν του συγκίνησιν καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν του διὰ τὴν ὑπερόχον ὑπο-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΡΟΦΥΛΑΧΗ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΑΡΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

«Περί μέτρων διά την προφύλαξιν των κυριωτέρων ειδών τροφίμων από μολύνσεως εκ χημικών πολεμικών ουσιών».

Εν Ναυπλίω σήμερον την 27ην του μηνός Ιουνίου του έτους 1937, ο ύπογραμμένος Διοικητής της Διοικησεως Χωροφυλακής Αργολίδος Ταγματάρχης Κασίμης Μ. Χαλδ. έχοντας υπ' όψει το άρθρον 101 του από Ιουνίου 1935 «Αναγκαστικού Νόμου περί άσυντακτικού Χωροφυλακής» και την άρ. 1289(107)3 ε. έτους διαταγής της Α. Δ. Πελοποννήσου δι' ης έκοντοποιήσαν την δόξιν της έπιθεωρήσεως αντιεσπορακής άμύνης της χώρας, άφουδάσαν τα έξασφαλιστέα μέτρα διά την προφύλαξιν των κυριωτέρων ειδών τροφίμων από μολύνσεως εκ χημικών πολεμικών ουσιών άπεφασισαμεν και ό έα τ α σ σ ο μ ε ν .

ΑΡΘΡΟΝ 1ον
Εν κοινόμ πολέμω ή επί τη άπειλή πολέμου, ύποχρεούνται οι ένδιαφερόμενοι έταγγελματίαι, είδοποιούμενοι παρά της Της Αστυνομικής άρχής να προσδύνουν εις την άμυναν λήψιν των κυριωτέρων μέτρων προς προφύλαξιν των τροφίμων από μολύνσεως εκ χημικών ουσιών πολεμικών.

ΑΡΘΡΟΝ 2ον
Α) Οι άρτοποιοί και άρτοποιάλοι ύποχρεούνται να διατηρούν τον άναλωσιμον καθ' ήμεραν άρτον εις μέγεθος λευκοσιδηρά κιβώτια, κλειόμενα έρμηκώς και στεγανώς. Β) Οι άλευρέμποροι και άρτοποιοί ύποχρεούνται να διαφυλάσσων τα άλευρα εις χώρους στεγανούς, οργανωμένους όπως τά καταφύγια.

ΑΡΘΡΟΝ 3ον
Συντηρημένα τροφία
Τά έσφαγμένα λευκοσιδηρά δοχεία ή κτία έντός των όποιων διατηρούνται οι συντηρημένα τροφία δέον να εφίσκωνται εις άπολύτως κολην καταστάσιν δέον να προσμύονται δοχεία εκ άλουμινίου μη έμπεριέχοντα μέγα εκ φευδαγούρου.

ΑΡΘΡΟΝ 4ον
Είδη άλιαντοποιας
Απαγορεύεται ή άπολύτως ή υπό των άλιαντοποιών χρησιμοποίησις έν τέραν διά την πλήρωσιν των άλιαντών. Άντι τούτων δέον να χρησιμοποιστήν ειδικός χάρτης κηρώδης ή έλαώδης άριστης ποιότητος, ή χάρτης άδιαπεραστώς άδιαφανής (σελάφιν).

ΑΡΘΡΟΝ 5ον
Προϊόντα εκ κρέατος
Απαγορεύεται ή έκθεσις κρέατων, λίπους, τυρού και άλλων πομορίων τροφίμων εις πρόσκος, ως και ή διατήρησις αυτών εις άνοικτά κιβώτια βρωτός ή κτία.
Τά τούτα τροφία δέον να διατηράται άνω έκείνους έντός λευκοσιδηρών δοχείων, έρμηκώς κλειόμενων και συχνάκις έπιθεωρούμενων περί της καταλλήλότητος αυτών.

ΑΡΘΡΟΝ 6ον
Είδη άποικινά
Απαγορεύεται ή υπό των καταστηματαρχών (παντοφών κ.λπ.) έκθέσις των πύσας φώκας άποικινών έδωμένων έντός των συλλήβων οικιών. Τούτα δέον να φυλάσσωνται έντός κλειστών λευκοσιδηρών έρμηκώς κλειόμενων.

ΑΡΘΡΟΝ 7ον

Υδωρ

Απαγορεύεται ή συγκέντρωσις ή διατήρησις ύδατος εις άσκεπείς δεξαμενάς ή δοχεία (ντεπόζιτο). Τά πύσας φύσεως φρέατα είτε δημωτικά είτε ιδιωτικά δέον να καλυφθώσιν πλήρως και ιονίως.

ΑΡΘΡΟΝ 8ον
Μέτρα πρό πάσης χήσεως τροφίμων
Εφ' όσον ύφίσταται έστω και μικρά πιθανότης μολύνσεως της άτιμοφείας της πόλεως εκ χημικών πολεμικών ουσιών, δέον να λαμβάνωνται τά έξής μέτρα:

1) Άπαντα τά προς βρώσιν νωπά είδη τροφίμων, ήτοι κρέατα, ήχεις και λαχανικά, δέον όπως πρό της χρησιμοποίησεως των πλύνονται έπανειλημένως. Ο εκ της βρώσεως αυτών ζώμος δέον να άποριπτήται.
2) Η χήσις λαχανικών άνευ βραστού (σαλάτας) άπαγορεύεται.
3) Η χήσις πνευμόνων και γενικώς αναπνευστικών όργάνων των σφαζομένων ζώων άπαγορεύεται.

ΑΡΘΡΟΝ 9ον
Η ισχύς της παρούσης άρχεται άμα τη καθ' όσονήποτε τρόπον είδοποιήσει το κοινού υπό της Αστυνομικής άρχής ως έν τω πρώτω άρθρω όρίζεται.

ΑΡΘΡΟΝ 10ον
Οι παραβάται της Αστυνομικής τιτλής Διατάξεως έγκρινόμενης υπό του κ. Νομάρχου και δημοσιευμένης νομίμως θα δι' όκονται και τιμωρόνται κατά τά άρθρα 582, 583 και 697 του Ποινικού Νόμου.
Η έκτέλεσις άνατίθεται εις τά όργανα της Χωροφυλακής.
Ο Διοικητής της Διοικήσεως ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΣΙΜΗΣ Ταγματάρχης

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή ΠΩΛΕΙΤΑΙ
οίκος Αθηνάσιος Κοδδαντζή πρώην Σωτηρίου Δανοπούλου πλησίον Πταισμοτεδικείου λιθόκτιστος εκ τσεσών δωματίων και χώλ ήλεκτροφότος πληρεπάρει και όλα τά λοιπά χρειώδη μετά φρέατος και βρύσης. Είσοδος πωλούνται και δύο οικόπεδα εις την αυτήν συνοικίαν. Πληροφωρία παρά τή κ. Μέλτω Άγγινού μάλλω.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ εις την όδον Κορίνθου Μαγαζείον, ένθα τό πωλόν Φανοποιείον Ν. Δεσούλα. Πληροφωρία παρά τή Ιδιοκτήτη κ. Δημ. Πατισούρη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή οίκος του Γεωργίου Καραγιάννη. Πληροφωρία παρά τή κ. Δ. Σακουσούρη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ άγρός εκ 50 στρεμμάτων μεταξύ Μπαλάτι-Τυρινός. Πληροφωρία παρά τή κ. Παρασκευά Αλεξοπούλη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οίκος παρά τό Παλαιόν Έπαρχειον μετά έξ 6 δωματίων, Μαγαζείου πραπλεώρους, περιβολίου και λοιπών χρειωδών. Πληροφωρία παρά τή κ. Δημ. Κόλιτ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή οίκος Ιωάννου Καλλιάνου (πρώην Δημ. Τσιπτή Μπόνο) εκ 6 δωματίων μετά προαυλίου πλακοστρώτου και λοιπών χρειωδών. Πληροφωρία παρά τή Ιδιοκτήτη.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΔΕΡΑΜΥΝΑ

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ

(συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΒΕΣΙΝ ΤΗΣ ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΗΣ ΒΟΜΒΑΣ πρέπει εις τό κάθε σπίτι να ύπάρχουν τά έξής υλικά:

—Ένα άμμος, ή έξηδον χόμα, πλησίον εις την στήν (εις τό ύψηλότερον μέρος της σάλλας). Προτιμότερον είναι να φυλάσσεται ή άμμος (ή τό χόμα) εις τενεκέδες τουλάχιστον 4.

—Φινάρι (δύ ή τρία) με αυτό την άμυν ή τό χόμα έπάνω εις την βόμβαν ή επιχυόμενον μέσα και έξω με τενεκέτα ή με καδούτια.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΒΕΣΙΝ ΕΠΕΚΑΤΑΣ

πρέπει να έχετε τά έξής υλικά:

—Σάβυρον τό έστύν να διαβρέσετε εις ύδωρ άφρογόν.

—Συλλήνα έλακτικόν πού να τακτιχέι εις τον κρουόν το νερό του σπιτιού.

Τό μήκος του να είναι τόσον ώστε τό νερό να φθάσιν εις όλα τά σημεία της βόμβας από άπόστασιν δύο μέτρων περίπου. Τόν συλλήνα αυτόν πρέπει να τον φυλάσσετε εις μέρος σκιερών και βροπερών, μέσα εις κιβώτιον και να προσέχετε να μην λυγίσχ πολύ όταν τον περιτυλίσετε.

—Ένα κοντάρι μήκους τόσον ώστε να φθάσιν μέχρι της βόμβας. Κατά την ώραν της ανάγκης, τό ένα άκρον αυτού θα τό τυλίκατε με ύρμα, και άρα τό βρέχετε εις τό νερό θα τό χρησιμοποίητε διά να σβύσετε μικρές φωτιές, ιδίως καί εκεί.

—Ένα παλκίδιον (τσουκνίκι).

—Τρεις έως τέσσαρες τενεκέδες (ή άλλα δοχεία) διά να τους έχετε γεμάτους νερό έν κειρώ πολέμου.

Όλα αυτά τά υλικά είναι πρώτης ανάγκης. Επί πλέον, είναι καλόν να έχετε, άν ήμπορείτε, και ένα σύστημα πυροσβεστήρα με είδικόν άρρον κατασβεστικής πυρκαϊάς.

Όσοι δέν έχουν τά μέσα να αγοράσουν μόνοι τους τά υλικά, πρέπει να συνεννοηθούν με γειτονικάς οικογενείας διά να τά αγοράσουν μαζί, και να οργανώσουν από κοινού την πώλην ένάντιον της πυρκαϊάς.

Γ) ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

17.—Κάθε οικογένεια πρέπει να έτοιμάσθι μέσα εις τό σπίτι της ένα καταφύγιον. Τό καταφύγιον αυτό πρέπει να έξασφαλισχ δύο πράγματα.

—Α) Ένός, να είναι καλά κλεισμένο και φραγμένο ώστε να προφυλάσσονται μέσα εις αυτό οι άνθρωποι από τά χημικά άέρια.

—Α) Έτέρως, να άντέσχ εις τό έρείπειαν άν τό σπίτι κρημυνή από έσθλας, και επί πλέον να προφυλάσσχ και από τά θραύσματα των βωμών. Μαγαλειώτερη άντοχία δέν ζητούμεν διότι άν θελήσωμεν να κείρωμεν καταφύγιον πού να άντέσχ εις την κρούσιν της βόμβας τότε θα πρέπει να διαπανώσωμεν πολλά χρήματα (περίπου 20 έως 30 χιλιάδας δραχμάς διά καθ' άνθρωπον). Άλλως τε, τό πώσθ ή βόμβα μέσα εις τό καταφύγιον είναι πράγμα άπίθανον ή τολμάσθιν πολύ σπάνιον. Ο πιθανότερος κίνδυνος είναι ότι θα κρημυνήται μερικά σπία από τάς βόμβας και έσπάρει εις άπείρους άναγκή να γυμνώσων οι άνθρωποι μέσα από τά έρείπια.

Επίσης είναι πιθανόν διαμαρκα

ναι, πού σκόδουν και φιλοδόν με σε βάρος τά χρόνια. Η όρση έκκληση άποκαταστήσει διά τάς όρσεις της ταχυγραφίας. Σέ λίγο κατασκευασμένο από τό κομμάτι τότο του παλαιού, κατασκευασμένο στο έστος του Άγίου Γεωργίου. Έκεί τωμής και άνοικτα μέσος κατά όν τον έστος φέρουν τον φύλλον και τό όρση τας όρσεις λαοκινάδων. Τά όρση παλαιά, τά παλαιά κρημνά και τά μικρά έσφαγμένα μεσά σκόδουν την έσπάρειαν. Άρα τό άποκαταστήσει κατά τήν τήν, την όρση έσπάρειαν κατά τό έστος άνοικτα μέσος διά τό Άρση με την όρση όρση και την φύλην κρημινώμενη από έσπάρειαν και άπείρους άναγκή να γυμνώσων οι άνθρωποι μέσα από τά έρείπια.

θραύσματα από την βόμβαν θα τρυπήσουν τα παράθυρα, τάς θύρας, και τους άνοικτους τοίχους.

Τό καταφύγιον λοιπόν πρέπει να έχχ στερεόν άρρον, στερεούς τοίχους, στερεόν πατωμα, και πολύ άλίγη κουφώματα.

Με άλλας λέξεις, τό καταφύγιον της οικογενείας πρέπει να είναι:

—Στεγανόν, δηλαδή καλά φραγμένον ώστε να μην έσπάρωνται μέσα εις αυτό χημικά άέρια.

—Στερεόν (εις την άρση, εις τους τοίχους και εις τό πατωμα), όσον χρειάζεται μόνον διά να άντέσχ εις τά έρείπια του σπιτιού, και εις τά θραύσματα της βόμβας.

—Με άλλια κουφώματα, διά να μην έσπάρωνται μέσα εις τό καταφύγιον τά άέρια καθώς και θραύσματα της βόμβας.

Πρός τόστο, να προσέχετε ένα ύπόγειον, άν έχετε υπό τον έρση θύλας να έξασφαλιστά καλά την στήν γωνιά του, διότι τά άέρια θα έσπάρων κατά προσήμιον εις τά ύπόγεια έπειδή είναι άσφαρτα του άποκαταστήσει έστος.

Καλλίτερα είναι τά θολωτά ύπόγεια, ή έκείνα τά ύπόγεια πού έχουν άρρον (ταβάν) από μπτον άρση.

Αν δέν έχετε ύπόγειον να έκτελέσετε ένα στερεόν γώρον εις τό έστος πατωμα. Αν δέν έχετε κατάλληλον γώρον ύπογειον ή έστος, συνεννοήσετε, άν είναι δυνατόν, με άλλην γειτονικήν οικογένειαν διά να κείματε μαζί ένα ύπόγειον καταφύγιον. Είς τας πολυκαταίσεις πρέπει να συνεννοηθούν όλοι οι ένοικοι με την Ιδιοκτήτην διά να έξασφαλισούν καταφύγιον εις τό ύπόγειον ή εις τό έστος. Προς πάντων όταν ένοικίασσε νέαν κατοικίαν, άνθωμεν να άπαιτήσετε από τον Ιδιοκτήτη σας να σας έξασφαλισχ χώρον κατάλληλον διά καταφύγιον.

Τέλος, άν δέν είναι δυνατόν να έξασφαλιστά καταφύγιον εις ύπόγειον ή εις έστος, τότε πρέπει να έξασφαλιστά με προσήμιον την κατοικίαν σας, και να έκτελέσετε έναν κατάλληλον γώρον (βωμάτιον, διαδρομόν, χώλ, κλπ.) τούτοσιν ής στερεώσετε με πώχαρα μέσα (δίπλα παράδρομον 21), διά να κείματε προσήμιον ένα προχόνον καταφύγιον, μέγιστος έξασφαλιστά ύπόγειον στεγανόν.

(Συνέχεια εις τό προσεχές)

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΙΩ. ΧΕΙΛΑΔΑΚΗ

ΕΝ ΑΡΓΕΙ

Ηλεκτρικά εγκαταστάσεις φωτισμού και κινήσεων (ΥΑΚΑ Ε.Υ.Ε.) Περιλήψεις ηλεκτροκινητήρων και έπισκοπείας πύσας φύσεως ηλεκτρικών μηχανημάτων.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΑΛΑΝΤΟΥΝΗΣ

ή ΚΑΛΠΑΝΤΟΥΝΗΣ

ΕΡΓΟΛΟΓΟΣ ΚΙΝΗΣΗΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΝ

ΤΗΛΕΦ. 45-076 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Δ. ΜΟΥΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 11

Κ. Β. ΔΕΡΟΒΙΝΗΣ

Στοιχειώδης - Οδοποιίας (Ασθενή Τεχνική Άρση)

Άρση εν τω έστος τούτου έκδοσης 8-12 π. κ. και 3-7 π. κ.

ΠΡΟΔΥΝΑΤΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΝ

14 Μαΐου 1939

28 Μαΐου 1939

[illegible]

Α'. Φωτισμός Ἀσφαλείας— Ἐξωτερικὴ καὶ φῶτα.
Ἐν περιπτώσει κηρύξεως τῆς χώρας εἰς ἐμπλοκὴν καὶ καταστάσει ἢ εἰς τοιαύτην ἀεραμῶν, τὰ ἐξωτερικὰ φῶτα δοῶν καὶ πλατειῶν τῶν Ἀθηνῶν Ναυπλίου καὶ Ἀργουῶς ὡς καὶ τῶν χωρίων τῶν Ἐπαρχίῶν Ναυπλίου καὶ Ἀργολίδος καταργεῖται ἐξ ὁλοκλήρου. ΑΡΘΡΟΝ 2

ΑΡΕΘΟΝ 2ον
 Ἐπίσης καταργεῖται ὁ φωτισμός
 τῶν ἐκκλησιῶν καὶ νεοκρασιῶν. Δι-
 νάται ὡς ἐπιτραπὴ ἡ ἀρὴ τῶν κανόνων
 καὶ τῶν κηρίων ἐντός τῶν ἐκκλησιῶν
 εἰς πᾶσι τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἔργοις.
 Καταργεῖται ἡ πνευματικὴ παραδοσι-
 καὶ ἡ θύρα τοῦτῶν καυθάρσεων
 ἡ ἀγαθὴ ἀδελφία ἀδελφῶν ποροπετισμένων
 τῶν καθιστῶν ἐν ἀπολύτῳ ἀδού-
 ατῳ τὴν ἐκπομπὴν ἐκσφαιροῦτε ἀκρί-
 βως φωτός καὶ ἀποκαλύψαν τὴν ἀ-
 ρατοῦτητα τοῦ φωτός ἔξωθεν.

Πῶς διαφωτιστικός ἡ διακρομη-
τικός φωτισμός οὐκ ἔστιν, καταστημάτων
κινηματογράφων καὶ πάσης γενικῶς
ἐπιχειρήσεως καταρτυθείη. Ἐπίσης
καταρτυεῖται καὶ ὁ φωτισμός τῶν προ-
θηκῶν τῶν καταστημάτων, κέντρων
διασκεδάσεως, κινηματογράφων κλπ.

Β'. Φατισμός ἀφελείας οὐσιῶν, κα-
ταστάσεων, ἐπιχειρήσεων, πένθων
διασποδασσών, κινήματογράφων.
Οἱ τοιοῦτοί τι εἶδον ὀφεισμένοι
ταὺ τοῦ μείζονος τοῦδε λαμπτήρος τοῦ
φωτισμοῦ αὐτῶν εἶναι τοῖς 14 καὶ ν' ἐν-
τετακτασθῶσαν αὐτοὺς διὰ τοιοῦ-
τον λίαν μειωμένην ἐντύπωσιν. Οἱ ἀ-
φορμινάντες λαμπτήρες δὲν ἀπαρ-
τῆτως ἀνίσταται ἐκφύσει.

καὶ τὰς πόλεις (ὑπερβαίνουσας). Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὰ παραπομπήματα θανάτων
καὶ εἶναι κοινότητες ἢ χεῖρον σκοποῦ
καὶ (στράτος) μπλε ἢ σκοποῦ
ῥημάτων (σκοποῦν) τὰ ὅποια κοιν
ῥωμάτων καλὰς εἰς τὸ ἄνω μέρος
αὐτὸ εἰς τὰ πλάγια διὰ μὲν καρφο
ῥωμάτων, εἰς τρεῖς ὁδὸν τὰ ἐπικο
νηται εἰς τὸ ἐλεοστασιον κατὰ ἐ
λεοστασιον ἐκστρέφον καὶ τὰ ὅποια
ἐκστρέφον ἐν ἡμέραν. Τὰ αὐ
τὰ μὲν λαμβάνον ἐν ἡμέραν
ἐκστρέφον ὅταν εἰς αὐτὸν ἐλεοσ
τασιον ὅτι εὐθείας ἐν ἡμέραν εἰς τὴν
ἡμέραν.

APTO

ΑΡΧΕΣ 9ον
Τα αυτά μέτρα θα ληφθούν και υπό την ιδιοκτησία και διοίκηση των διαφόρων οργανισμών, 4, 5, 6 και 7 της παρούσης, αναχρησιμοποιώντας επί πλέον όπως καλύτερα δια μεταλλικών επικαταστάσεων των καπνοδόχων των εργοστασίων των κατά τρόπον απασκονούντα έντεκα, την λαμπή της πυράς των έστιων.

ΕΙΣ ΚΑΡΤΩΤΑΙΟΝ ΚΑΘ' ὃν ἡ ἐν τοῖς
ἐργαστασίῳ καὶ καταστάσεσιν ἐργα-
σασία ἐπιβάλλει τὴν διατήρησιν λευ-
κῶν (μὴ ἐγχρωμῶν) λοιμπτῶν, ἡ
μέριμνα τῶν αὐτῶν αὐτῶν πρὸς ἀ-
ποκρίψιν τοῦ φωτισμοῦ δέον εἶναι
ἐξαιρετικῶς ἐπιτελεστέα.

[illegible]

ΑΡΘΡΟΝ 12ον
 "Η ταχύτης τῶν αὐτοκινήτων ἐντός
 ὧν πλέωνται καὶ χωρίων, περιοριζέ-
 σαι εἰς 12 χιλιόμετρα καθ' ὥραν. Ὑ-
 παχρεοῦνται αἱ ὁδηγοὶ τῶν ὀχημά-
 των ὅπως ἔχουσιν πάντοτε ἀπ' ὅψε-
 ὦν τὰς τοὺς μεγάλους κινδύνους συμ-
 ροσέας οὐδὲ δημιουργεῖ διὰ περιο-
 ρισμοῦ τοῦ φωτισμοῦ ὁδῶν καὶ ὀχημά-
 των καὶ μὴ ὑπερβαίνουσιν τὴν ὀρι-
 σθεῖσαν ταχύτητα.

[illegible]

ΑΡΘΡΟΝ 14ον
Ε'. Τῶνδε σημειώσεως
τῶν διαφόρων συνδημάτων
προσυνάγαγετο ἡ προ-
βλεπόμενη ἐνερχομένη συναγα-
γὴ ὅ ἀναγγελλομένη εἰς τὸν κοινὸν
ἀ διακεκομμένον ἄλλου ἤχου συ-
ντημάτων τὸν σωφικὴν διαρκείαν ἐ-
κείνην τῆς ὥρας καὶ διὰ τῆς
ἐκείνην τῆς καθήμεναι ἀποστολῆς
ἐκκαλεῖται κατὰ τὴν ἐν τῷ
ἐκείνου ἄλλου ἤχου διακοπήν
τὴν διαρκείαν ἐνὸς λεκτοῦ τῆς ὥρας
καὶ διὰ τὸν σωφικὴν τῶν ὁ-
τυνευτικῶν ὁρμητικῶν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν κατα-
τῆ δυνατὴ ἡ προμήθεια καὶ ἐγκατα-
στῆς ἀντιεπεροπορικῶν σιρηνῶν,
ὅς εἰς τὸ προσηγορευμένον ὄρθρον συν-
ήματα θ' ἀναγγέλλονται μόνον διὰ
τὸν κωδωνὸν τῶν ἐκκλησιῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 16ον
 ΣΤ'. Ἄλλαι ἐποχοὶ αἰσῶν
 ἀνάγον πληθυσμοῦ.

Οι κάτοικοι τών πόλεων Ναυπλίου
αι "Αργαυς υποχρεοῦνται, ὅπως φέ-
ρουν εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα βρα-
χίονα ἐξ αὐλουμνίου ἀναγράφον τὸ

*Ag. 2329

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΡΓΟΥΣ

"Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατά-
 ξεις τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου
 1807)39 ὥς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ.
 2814 καὶ ἀπὸ 2 'Ιουλίου 19-
 39 "Εγκύκλιον τοῦ Ὑφυπου-
 ργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κοι-
 νοποιοῦμεν κατωτέρω ὥς ἔχει
 τὸν κοινοποιηθέντα ἡμῖν ὡς ἂν
 ἀναγκαστῇ τὸν Νόμον πρὸς γνῶ-
 σιν τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ
 προσκαλοῦμεν πάντας τοὺς κα-
 τ'όχους Ραδιοφώνων ὅπως ἐντός
 τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Α.Ν. τασ-
 σομένων προθεσμιῶν υποβάλω-
 σιν τὰς σχετικές δηλώσεις κατο-
 χῆς Ραδιοφώνων πρὸς τὴν Οἰ-
 κελίαν Δημοτικὴν ἢ Κοινοτικὴν
 Ἀρχὴν καὶ οἱ ἡ Δημοτικὴ ἀρ-
 χὴ θάβλει ἐφοδιάξει τὰς κατ'ό-
 χους Ραδιοφώνων δι' ἐντύπων
 δηλώσεων ἃς ἀπέστειλεν τὸ Ὑ-
 φυπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρι-
 σμοῦ.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1807/39

1) Ἀπὸ τῆς ἐσχάτης τοῦ πα-
ρόντος Νόμου καὶ ἀφ' ἑξῆς πᾶς κα-
τόχος ραδιοφώνου ὑποχρεοῦται
ἐνὶς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
παράλαβῃ· τοῦτου νὰ υποβάλῃ
ἐγγράφον δηλώσιν περὶ τοῦτου
δικαιούμενος νὰ ζητήσῃ ἐγγρά-
φον ἀποδείξιν τῆς υποβολῆς ταύ-
της.

Εἰς τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν
τοῦ παρόντος Νόμου κατόχους
ραδιοφώνων παρέχεται προθε-
σμία μηνὸς πρὸς ὑποβολὴν τῆς
ἀνωτέρω δηλώσεως.

Αἱ δηλώσεις αὐταὶ υποβάλλονται προκειμένου περὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, προκειμένου ὁδ. περὶ τῶν ἄλλων πόλεων εἰς τὰς ἀγροδίας Δημοτικὰς ἢ Κοινοτικὰς ἀρχὰς ἀκτινὲς ὑποχοσυνταί· ἀποστέλλουν ταύτας ἀμελητέως εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ραδιοφωνίας Ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ.

2) Πα; ἰδιώτης κάτοχος ραδιοφώνου πωλῶν ἢ μεταβιβάζων δ. παροδῆποτε ἢ ἀχρηστεύων τοῦτο, καθὼς; καὶ δ εἰ, ὃν ἐπωλήθη ἢ μεταβιβασθῇ τοῦτο ὑποχρεοῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς γενόμενης ὡς ἂν προάξῃς νὰ ὑποβάλῃσιν σχετικὴν δήλωσιν κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος δοκίμοινα.

3) Πάς κάτοχος ραδιοφώνου θέλει εφοδιασθῇ δι' ἀδείας κατοχῆς ραδιοφώνου χορηγούμενης αὐτῇ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ραδιοφωνίας τοῦ Ὑπουργείου Τύπου καὶ Τηλεομοσφ.

*Ev "Aoyei vñ 14]7]1939

Ο Δήμαρχος
Κ. Β. ΜΠΟΜΠΟΣ

Κυριακή 30 'Ιουλίου 1939

ΛΕΣΜΗ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ

Σελίς 3

ΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΤΕΡΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΜΑΣ

Ἐξαιρετικὸς προκηρύσσεται ὁ ἐφειμένος εορτασμός τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὴν πόλιν μας Ἡ Μεγάλῃ Δαΐτῃ Ἐπιτροπῇ Ἑορτασμοῦ συνεληθούσα εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις καὶ διαιρεθεῖσα εἰς ὑποεπιτροπὰς πρὸς καταμερισμὸν τῶν ἐργασιῶν, καθώρισεν τὸ ὅλον πρόγραμμα εορτασμοῦ, διακοσμήσεως καὶ γλεντιοῦ Ὁ ἄνθρωπος πάλιν δέδωκε 10 χιλ. δραχμῶν διὰ πυροτεχνήματα καὶ ἐτέρας 15 χιλιάδας ἔδωκεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς εορτασμοῦ. Μαζὶ μὲ τὰ προσφερόμενα ποσὰ ὑπὸ συμπολιτῶν μας διὰ τὸν πανηγυρικώτερον εορτασμόν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ παραθέσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν, μεγάλο λαϊκὸ γεῦμα εἰς τὸ ὅποιον θὰ παρακτῇ ἡ μὲν δυνάμις καὶ οἱ τοιοῦτοι θέλουν μὲ πρόβλεψιν διὰ χίλια ἄνθρωποι. Το γεῦμα θὰ ἀνελουθήτῃ τοικουβερτο λαϊκὸ γλέντι.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς ἐκείνης ἐξέδωκε τὴν κάτωθι προσκήρυξιν πρὸς τὸν Ἀργεῖον λαόν καὶ κατήρτισε καὶ τὸ πρόγραμμα εορτασμοῦ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΓΕΙΑΚΟΝ ΛΑΟΝ

ΛΑΕ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ, ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΙ

Συμπληρώνεται σήμερον λίγες μέρες τριετία ἀπὸ τὴν ἑθνοσωτηρίαν ἐκείνην ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ποῦ ὁ ἔθνικός μας κυβερνήτης κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ** ἔγινε ὁ σωτήρας καὶ ὁ δόηγός τῆς Ἑλλάδος, ποῦ ἐβρισκότανε ὕστερα ἀπὸ τὸ γενικὸ ξεχαρβάλωμα τοῦ Κομματισμοῦ καὶ τῆς ἀναρχίας σὺν χεῖλος τῆς καταστροφῆς.

Ἀπ' τὴν εὐλογημένην ἐκείνην ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 καὶ σὲ διάστημα τριῶν μονάχῃ ἐτῶν χάρις στῇ θέλει τοῦ λατρευτοῦ μας Βασιλεῖ τὴν ἀξίαν τὴν πίστιν καὶ τὴν μέθοδον τοῦ ἔθνικου μας κυβερνήτη κ. **Ιωάννου Μεταξᾶ** καὶ τῶν πιστῶν του συνεργατῶν ἔχομε σήμερον μπροστὰ μας μίαν καινούργιαν Ἑλλάδα ἀναγεννημένην μέσα στὴν ὁποία ὅλοι οἱ Ἕλληνες ζοῦμε ἐλεύθεροι, ἡσυχοί, ὑπερήφανοι μὲ τὸ κεφάλι ὀρθῶς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

Ἦμα 8η πρωΐνη. Ἐσθιτὸν ὑπὸ τῆς Φιλαρμονικῆς καὶ τῶν Σαλπιγγικῶν καὶ Τυμπανιστῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Χαιρετισμός τῆς ἡμέρας διὰ κανονιοβολισμῶν (μασκουλῶν). Γενικὴ χρημόσυνη κωδωνοκρουσία ὅλων τῶν Ναῶν τῆς πόλεως.

Ἦμα 9. 30'. Συγκέντρωσις ἀπάντων τῶν Σωματείων μετὰ τῶν λαβάρων των καὶ τῶν μελῶν ἐν τῇ πλατεῖᾳ Στρατώνων.

Ἦμα 10. Ἐκκλήσεις ἐν παρατάξει διὰ τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἡγουμένων τῶν λαβάρων καὶ σημαίων, τῆς Φιλαρμονικῆς, τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ νέων καὶ νεανίδων μὲ ἐθνικὰς ἐνδυμασίας.

Ἦμα 10. 30'. ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ παρισταμένων πιστῶν τῶν Ἀρχῶν.

Τὰς τιμὰς δ' ἀποδώσουν ἡ Φιλαρμονικὴ καὶ Τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν. Ἐκφώνησις ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Πανηγυρικοῦ τῆς ἡμέρας.

ΜΕΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ

Γενικὴ ὡς ἂν κωδωνοκρουσία πρὸς συγκέντρωσιν λαοῦ καὶ Σωματείων ὥραν 7 μ. μ. Λαμπάδηφορία. Ἦμα 8 μ. μ. ἐκκλήσεις ἀπὸ Κινηματογράφου «Οὐφ» τῶν Τμημάτων. Ἐθνικὴ; Ὄργαν. Νεολαίας μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν φιλαρμονικὴν. Διέλευσις διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν καὶ κατάληξις εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν.

Ἐκφώνησις λόγων ἀπὸ ἐξέδρας κατὰ κλήρωσιν, ὑπὸ διαφόρων ὁμιλητῶν. Ἀνάγνωσις καὶ ἔγκρισις ψηφίσματος εὐχαριστιῶν, εὐγνωμοσύνης καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην.

Χοροὶ. Ἐτελέσεις ἐν τῇ πλατεῖᾳ, παιανίζουσις τῆς Φιλαρμονικῆς καὶ ἐγχωρίων ὁργάνων, διαφόρων Ἐθνικῶν χορῶν ὑπὸ ὁμίλων νέων, νεανίδων, τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοῦ λαοῦ

Καὶσις Πυροτεχνημάτων — Φωταγωγίαις — ΓΕΝΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ.

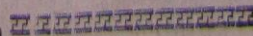
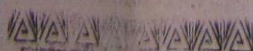
Τὸ ἑσπέρας δλόκληρος ἡ πόλις καὶ τὰ δημόσια, δημοτικὰ καὶ ἰδιωτικὰ Καταστήματα θέλουν φωταγωγηθεῖ πλουσίως. Ἐπίσης εἴλει φωταγωγηθῇ καὶ ὁ Ναός τῆς «Παναγίας Κατακεκρυμμένης».

Κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου, ἅπαντα τὰ καταστήματα θὰ ᾤσι κλειστά, πλην Καφετείων, Ζαχαροπλαστείων καὶ Ἑστιατορίων δινα θὰ κλείσωσι μόνον κατὰ τὴν ὥραν τῆς Δοξολογίας.

Γενικὸς σηματοστολισμὸς Καταστημάτων καὶ Οἰκίων.

Τὴν Δοξολογίαν θὰ τελέσῃ ἅπας ὁ ἱερός κλήρος μετὰ τῶν ἱεροψαλτικῶν τῆς πόλεως.

Παρακολουθεῖν ὅθεν ὅπως διὰ τὸν ἐπισημότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον εορτασμόν τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἡμέρας παρενδεῶσι καὶ συμμετάσχωσι τόσον κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Δοξολογίας ὅσον καὶ κατὰ τὸν ἐν γένει εορτασμόν.

ΔΙΑΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΓΡΟΤΑΙ

ΑΙΟ ΠΑΣΑΝ

Κυριακή 30 Ιουλίου 1939

ΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΤΕΡΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΜΑΣ

Ἐξαιρετικὸς προημενύεται ὁ ἐφετεινὸς εορτασμός τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὴν πόλιν μας Ἡ Μεγάλῃ Λαϊκῇ Ἐπιτροπῇ Ἐορτασμοῦ συνελθοῦσα εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις καὶ διαιεθεύσα εἰς ὑποεπιτροπὰς πρὸς καταμερισμὸν τῶν ἐργασιῶν, καθώρισε τὸ ὅλον πρόγραμμα εορτασμοῦ, διακοσμῆσεως καὶ γλεντιοῦ Ὁ Λῆμος πάλιν διέθεσε 10 χιλ. δραχμῶν διὰ πυροτεχνήματα καὶ ἑτέρας 15 χιλιάδας ἔδωκεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς εορτασμοῦ. Μαζὶ μὲ τὰ προσφερόμενα ποσὰ ὑπὸ συμπολιτῶν μας διὰ τὸν πανηγυρικώτερον εορτασμόν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ παραθέσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν μεγάλο λαϊκὸ γεῦμα εἰς τὸ ὅποιον θὰ παρακεῖ ἦσιν ὅσοι καὶ ὅσοι θέλουν μὲ πρόβλεψιν διὰ χίλια ἀισμα. Το γεῦμα θὰ ἀκολουθήτῃ τρικοῦβερο λαϊκὸ γλέντι.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔορτασμοῦ ἐξέδωκε τὴν κάτωθι προκήρυξιν πρὸς τὸν Ἀργεϊακὸν Λαὸν καὶ κατήγγισε καὶ τὸ πρόγραμμα εορτασμοῦ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΓΕΙΑΚΟΝ ΛΑΟΝ

ΛΑΕ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ, ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΙ

Συμπληρώνεται σὲ λίγες μέρες τριετία ἀπὸ τὴν Ἐθνοσωτήριον ἐκείνη ἡμέρα τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ποῦ ὁ ἔθνικος μᾶς Κυβερνήτης κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ** ἔγινε ὁ σωτήρας καὶ ὁ ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος, ποῦ ἐβρισκότανε ὑστερὰ ἀπὸ τὸ γενικὸ ξεχαρβάλωμα τοῦ Κομματισμοῦ καὶ τῆς ἀναρχίας στὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς.

Ἀπ' τὴν εὐλογημένη ἐκείνη ἡμέρα τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 καὶ σὲ διάστημα τριῶν μονάχῃ ἐτῶν χάρις στὴ θέλησι τοῦ λατρευτοῦ μᾶς Βασιλεῖ τὴν ἀξία τὴν πίστι καὶ τὴν μέθοδο τοῦ Ἐθνικοῦ μᾶς Κυβερνήτη κ. **Ιωάννου Μεταξά** καὶ τῶν πιστῶν του συνεργατῶν ἔχουμε σήμερα μπροστὰ μᾶς μιὰ καινούργια Ἑλλάδα ἀνιχνευνημένη μέσα στὴν ὁποῖα ὅλοι οἱ Ἕλληνες ζοῦμε ἐλεύθεροι, ἡσυχοί, ὑπερήφανοι μὲ τὸ κεφάλι ὀψηλά.

Ὁ παλαιοκομματισμὸς ἀνήκει στὴν ἱστορία. Τὰ πάθη καὶ τὰ μῆση ποῦ κρατοῦσαν διηρημένο τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸν, ἀντὶ κατέστησεν ἡ ἀγάπη, ἡ ἀδεελφώσύνη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη Σήμερα δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποῦ νὰ ὑπονομεύῃ τὸ κοινωνικὸ καθεστῶς.

Ὁ ἐργάτης ἀνυψώθηκε στὸ πραγματικὸ τοῦ ἐπίπεδο μὲ τὰς ἀσφαλίσεις, τὸ θῶρο, τὰς αὐξήσεις ἡμερομισθίων κ. λ. π. Ὁ ἀγρότης ἀφοῦ ἐξαλαφρώθηκε ἀπ' τὰ βαρυνὰ τοῦ χρέη, ἡ συγχος τῶρα ἐπιδίδεται στὰ παραγωγικὰ του ἔργα ἔχοντας συμπαραστατὴν τοῦ τοῦ Κράτους ποῦ στοργικὰ τὸν παρακολουθεῖ καὶ τὸν καθοδηγεῖ γιὰ νὰ ἀποδώσῃ περισσότερα καὶ καλύτερα. — Στὸ κεφάλαιο τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἔδειξε τὸ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον μὲ τὴν ἀνέγερσιν πολλῶν νέων Νοσοκομείων καὶ Σανατορίων ἱεροδοῦντας πολλὰ ἑκατομμύρια. — Τὰ οἰκονομικά μᾶς, ἡ ἀμύνα τῆς Χώρας, ἡ διοίκησις καὶ δημοσία ἀσφάλεια, ἡ Παιδεία, ἡ ἀγωγή τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας ποῦ εἶναι ἡ ἐλπίδα τοῦ ἔθνους, ἡ Δικαιοσύνη καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κλάδοι τῆς κρατικῆς μηχανῆς λειτουργοῦν μεθοδικὰ καὶ ἀποδίδουν σὲ τρόπον ποῦ νὰ καθίσταται ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ζηλευτὴ καὶ στὸ ἐξωτερικόν, νὰ γίνωμε δηλαδὴ πραγματικὸ Κράτος ἀξιο τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος του.

Ἐκτιμῶντες λοιπὸν τὸ μεγαλουργικὸν καὶ ἀναδαημουργικὸν ἔργο τοῦ Νέου Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου — Ἀποδίδοντες ἐλάχιστον φόρον εὐνομοσύνης στοὺς πρωτεργάτας τῆς Ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας στὸ λατρευτὸ μᾶς Βασιλεῖ καὶ τὸν ἀκάματο μέγαλο Ἀρχηγὸ μᾶς κ. **Ἰωάννην Μεταξάν**.

Κ Α Λ Ο Υ Μ Ε Ν

Τὸν Λαὸν τοῦ Ἀργους καὶ τῶν Περιχώρων εἰς ἓνα ἔθνικὸ Συναγερμὸν κατὰ τὴν 4ην Αὐγούστου ἑ. ἑ. νὰ νὰ γιορτάσῃ κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον τὴν 3ην ἐπέτειον τῆς 4ης Αὐγούστου γεμᾶτος ἀπὸ ἐνθουσιασμό, πίστι, ἀφοσίωσι καὶ ἀγάπῃ στοὺς Δημιουργοὺς τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτι-

Ζήτω τὸ ἔθνος.

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς.

Ζήτω ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης **Ἰωάννης Μεταξάς**.

Ζήτω ἡ 4η Αὐγούστου

Ἡ ΛΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ
ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΕΞΟΡΜΗΣΗΝ

Η ΑΥΤΑΡΚΕΙΑ

Ἡ Εὐρώπη περιεπλάκη εἰς τὰ δεινὰ καὶ νέου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου τοῦ ὁποίου οὐδεὶς δύνανται νὰ προβλέψῃ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὸ τέλος. Ἡ Ἑλλάς εὐτυχῶς ἴσταται μακρὰν τοῦ νέου αἱματοκυλισματός. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς συρράξεως τῶν μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων δὲν θὰ ἔχῃ σοβαρὸν ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ λοιπῆς ζωῆς τῶν οὐδετέρων. Ἡ τεράστια ἀνάγκαι τῶν ἐμπόλεμων εἰς εἶδη διατροφῆς, αἱ δυσχερεῖαι τῶν μεταφορῶν κ.λ.π. πιθανὸν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ μέλλον δυσχερεῖας τινὰς προμηθειῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδῶν διατροφῆς. Διὰ τοῦτο ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δι' ἐκκλήσεώς του πρὸς τοὺς Νομάρχας τοῦ Κράτους καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ζητεῖ ὅπως ἡ καλλιέργεια τῆς Ἑλληνικῆς γῆς φθάσῃ εἰς τὸ ἀνώτατον δυνατόν ὅριον, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ αὐτάρκεια τῆς χώρας. Οὐδὲ σπιθαμὴ γῆς δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀκαλλιέργητος. Τοῦτο ἀποτελεῖ καθήκον ὅλων μας τόσον ἀπέναντι ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν μας ὅσον καὶ ἀπέναντι τοῦ Κράτους. Καὶ εἴμεθα βέβαι οὗτοι ὅλοι θὰ ἐκτελέσωμεν τὸ καθήκον αὐτὸ συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ἑκκλήσιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἔχουσιν οὕτως:

Νομάρχας—Ἐπάρχους Κράτους

«Ἐντέλλομαι ὅπως καταβληθῇ ἐν τῷ ὅλῳ τῇ ἐπὶ τῇ καλλιέργειᾳ τῆς γῆς εἰς τὴν ἡμετέραν ἐθνικὴν καθήκον, ὅμοιον πρὸς τὸ καθήκον τοῦ στρατεύεσθαι. Διὰ τοῦτο ἡ ἑλληνικὴ γῆ δεῖν νὰ καλλιερῇται ἐντονότατα ὅχι μόνον διὰ νὰ παραγάγῃ ὅσα μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῶν ἀλλὰ

πολὺ περισσότερα. Οὐτὲ σπιθαμὴ γῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μείνῃ ἀκαλλιέργητος οὔτε ὥρος αὐλῆς νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ παραγάγῃ κάτι. Ὅλοι οἱ ποικιλίαι τῶν καλλιεργειῶν δὲν νὰ τεθοῦν εἰς χρῆσιν, ὁ ἀγροτικός κόσμος ὁ ὁποῖος γνωρίζει καλὰ τὴν πρὸς αὐτὸν στοργὴν καὶ ὁποῖος τόσα δειγμάτων μὲν ἔδωκεν, ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως θέλω τώρα νὰ ἐννοήσῃ καλὰ τὴν ζητῶν ἀπὸ αὐτοῦ. Ζητῶ νὰ εἶναι ὁ στρατός τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἔτσι ὅχι μόνον εὐημερήσουσιν οἱ ἀγρόται καὶ αἱ οἰκογενεῖαι τῶν καὶ θὰ διατραφῶν καλὰ ἀλλὰ καὶ θὰ σχηματίσῃ τὰ μεγάλα ἀποθέματα διατροφῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὅχι μόνον πολλὰ θὰ κερδίσουν ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων τῶν ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξασφαλίσουν εἰς ὅλον τὸν λαὸν τὴν ἐπάρκειαν τῆς ζωῆς. Λοιπὸν ζητῶ ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς μου ἀγρότας νὰ πέσουν εἰς τὴν δουλειὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμήν μετὰ χαρὰν, μετὰ ὁρεξίν, μετὰ ἐνθουσιασμόν. Ὅλη ἡ Ἑλλάς πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἕνα ἀγροτικὸν στρατόπεδον τοῦ ὁποίου οὔτε μίσγωσις δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀκαλλιέργητος. Ἀπὸ σᾶς δὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ κράτους ζητῶ νὰ τεθῇ ἐπὶ τὴν φάλῃ τῆς σταυροφυρίας αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ εὐημερίας τοῦ ἔθνους. Νὰ χρησιμοποιήσῃτε πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῆς περιφερείας πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἰδίως νὰ θέσῃτε εἰς δραστηρίαν ἐνέργειαν τοὺς γεωπόνους πάντος βαθμοῦ ἀπὸ πρῶτου μέχρι τοῦ τελευταίου. Πάσαν ἀμέλειαν ὀλιγωρίαν, ἀδιαφορίαν οἰουδήποτε ὑπαλλήλου νὰ μὴ καταγγείλετε ἀμέσως καὶ τηλεγραφικῶς πρὸς ἐμὲ ὅπως λάβω κατ' αὐτοῦ καὶ δραστικὰ μέτρα. Τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας εἶναι ἕτοιμον νὰ παρᾷ πᾶσαν ζητηθεῖσαν συνδρομὴν. Ὁμοίως ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Συνεταιρισμῶν θὰ δώσῃ ἰδιαιτέρας ὁδηγίας πρὸς τοὺς συνεταιρισμένους ἀγρότας. Ἡ ἀγροτικὴ ἀσφάλεια θὰ καταβῇ ἐντονότατος προσπάθειαι ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν παραγωγικὴν ἐργασίαν τοῦ ἀγροτοῦ. Ἡ δημοσία ἀσφάλεια θὰ συνδράμῃ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τῶν ζωοκλοπῶν καὶ ζωοκτονιῶν. Οἱ καθηγηταὶ καὶ διδασκαλοὶ νὰ γίνουν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς λόγῳ καὶ ἔργῳ. Τέλος περιμένω ἀπὸ τὴν Ε. Ο. Ν. ἀγρία καὶ κορίτσια νὰ γίνουν οἱ ἐνθουσιάζοντες σταυροφόροι τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς προσπάθειας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ ἔθνους.

ΙΩΑΝ. ΜΕΤΑΣΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Λόγῳ τῆς ἀνωμάλου ἐξωτερικῆς καταστάσεως καὶ τῆς πιθανότητος δυσκολίας προμηθείας δημοσιογραφικοῦ χάρτου, ἡ «Ἀσπίς», καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ συγγενεῖς ἡμερησίου καὶ μὴ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ληφθὲν μέτρον περιορισμοῦ τῶν σελίδων εἰς τὸ ἡμισυ τῶν μέχρι τοῦδε ἔκτυπων. Κατόπιν τούτου ἡ «Ἀσπίς» ἀπὸ σήμερον καὶ μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως θὰ ἐκδίδεται δις ἐξ ἡμέρας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

10 Σεπτεμβρίου 1939

17 Σεπτεμβρίου 1939

ΚΕΦΙ ΚΑΙ ΧΑΡΑ

Ἡ Διεθνὴς κατάστασις μᾶς ἔχει βάλει ὅλους σὲ μιὰ σκέψι καὶ μιὰ ἀγωνίᾳ. Γιὰ νὰ τὴν παρέλθωμεν χωρὶς φθορὰν πρέπει νὰ ἔχουμε Κέφι καὶ Χαρά.

Καὶ αὐτὰ θὰ τὰ βρῆτε στὸ

ΟΙΝΟΜΑΓΕΙΡΕΙΟΝ

‘ΤΟ ΜΙΚΡΟ,

(ἔναντι Διευθύνσεως
Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων)

τοῦ ΗΡΑΚΛΗ ΜΕΝΑΓΙΑ

ὁ ὁποῖος διατηρεῖ πάντοτε
καλοὺς μεζέδες καὶ καλὸ
κρασί μὲ τιμὰς λογικὰς.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΚΛΗΡΩΤΩΝ

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καλοῦνται πρὸς κατάταξιν τὴν 31ην Μαρτίου ἅπαντες οἱ στρατεύσιμοι κλάσεως 1940 β' σειρᾶς καὶ μετ' αὐτῆς ὑπόχρεοι παλαιότερων κλάσεων ἱκανοὶ ἢ βοηθητικοὶ (ὑπόχρεοι δλοκλήρου θητείας ἢ ἐκγυμνάσεως) οἵτινες ἀπελύθησαν διὰ προσωρινῶν ἀπολυτηρίων κατὰ τὸ παρελθὼν ἔτος τῶν κάτωθι ὁπλῶν καὶ Σωμάτων:

α') Πεζικοῦ. β') Ὁρειβατικοῦ Πυροβολικοῦ. γ') Πεδινοῦ Πυροβολικοῦ. δ') Βαρύος Πυροβολικοῦ. ε') Ἀντιαεροπορικοῦ Πυροβολικοῦ. στ') Πυροβολαρχίας Ἐπισημάνσεως. ζ') Μηχανικοῦ (Εἰδικότητος Σιδῆρων). η') Ἰππικοῦ. θ') Νοσοκόμων. ι') Συν) τος Εὐζώνων Φρουρᾶς Ἀθηνῶν. Εἰς τοὺτους συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἐπιλεγέντες ὡς ὑποψήφιοι ἔφεδροι Ἀξιωματικοὶ καὶ μὴ φοιτήσαντες δι' οἰονδήποτε λόγον εἰς τὴν Σχολὴν. Ἐπίσης διὰ τῆς αὐτῆς Διαταγῆς καλοῦνται πρὸς κατάταξιν τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν οἱ στρατεύσιμοι ἐκ τῆς κλάσεως 1941 καὶ μετ' αὐτῆς ὑπόχρεοι παλαιότερων κλάσεων τοῦ Μηχανικοῦ (Εἰδικότητων Σκαπανέων, Γεφυροποιῶν καὶ Σιδηροδρόμων) καὶ τοῦ Μηχανοκινήτου Ἰππικοῦ ἐξ δλοκλήρου τοῦ Κράτους. Εἰς τοὺς δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ ἐπιλεγέντες ὡς ὑποψήφιοι ἔφεδροι Ἀξιωματικοὶ. Πληροφορίαι περὶ τῶν Μονάδων κατατάξεως ζητηθῶσιν παρὰ τῶν ἡκατὰ τόπους Φρουραρχείων, Στάτο λογικῶν Γραφείων καὶ Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν.

(ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ)

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΩΝ ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΩΝ ΒΟΜΒΩΝ

Α'. Γενικότητες

Ἡ χρῆσις τῶν ἐμπρηστικῶν βομβῶν κατὰ τοὺς ἐναερίους βομβαρδισμοὺς ἔχει γενικευθῆ καὶ δύναται τις εἰπεῖν, οἱ βόμβαι αὗται ἀποτελοῦσι τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀπειλῆς.

Ὁ κίνδυνος οὗτος εἶναι περισσώτερον ὁλοκαίριος εἰς Χώρας, ὡς ἡ ἡμετέρα, αἵτινες ἔχουσι πόλεις πυρνοκατωκημέναις, μετ' οἰκίας καὶ ἐν γένει κτίρια κεραμοσκεπῆ, μετ' οὐκ ἐν γένει καὶ πεπαιστωμένα καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπὶ πλέον στεροῦνται πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας ἢ διαθέτουσι τοιαύτην μετ' ἐπιβάρυνσιν ἐντελῶς μέσα.

Ὁ κίνδυνος οὗτος δύναται ν' ἀντιμετωπισθῇ ἀποτελεσματικῶς ἐάν ληφθῶσιν ἐγκαίρως προληπτικὰ μέτρα καὶ ἐάν ἐμπαισθῇ ὁ ἀμαχος πληθυσμὸς μετ' τὴν ἰδέαν τῆς ἀτομικῆς πάλης κατὰ τοῦ πυρός καὶ πεισθῇ περὶ τοῦ δυνατό τοῦ πάλης ταύτης, χωρὶς τὴν βοήθειαν πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας.

Ἦναι ὁμῶς ἐπιτευχθῆ τοῦτο ὁ πολίτης πρέπει νὰ γνωρίσῃ:

—Τί εἶναι ἐμπρηστικὴ βόμβα (γενικῶς δηλ. οὐδέποτε αὐτῆς, τρόπος λειτουργίας, δυνατότητες ἂς κέκτηται, τρόπος προσβολῆς δι' αὐτοῦ).

—Τί εἰσι τὰ ληπτικά προληπτικὰ μέτρα.

—Τίνα μέσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς καταπολέμησης αὐτῆς.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ζητημάτων αὐτῶν δὲν ἀφορᾷ τὴν οἰκίαν αὐτοπροστασίαν καὶ ἢ παροχὴ σχετικῶν πληροφοριῶν συνιστᾷ τὸν σκοπὸν τῆς κοινοποιήσεως τῶν παρουσῶν ὁδηγίων διὰ τὴν καθοδήγησιν αὐτῶν τῶν ὁργάνων τῆς Π. Α. καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν διαφώτισιν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Β'. Ἐμπρηστικαὶ βόμβαι

Α'. Γενικά περὶ ἐμπρηστικῶν βομβῶν

Τοιοῦτων βομβῶν ἔχουσι κατασκευασθῆ καὶ ἔχουσι δοκιμασθῆ πολλοὶ τύποι εἰς διάφορα μεγέθη καὶ βάρη καὶ μετ' αὐτοὺς συνθέσεις ἐμπρηστικῶν οὐσιῶν.

Ἐνταῦθα θ' ἀσχυλῶμεν κυρίως μετ' τὴν ἐλαφρὴν βόμβαν Μαγνησίου ἣτις ἔχει ἐπικρατέστερον λόγῳ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς καὶ τῆς ὁποίας γίνεταί χρῆσις διὰ τὴν ἀεροπορικὴν ἐπιβρομὴν ἐξ ἀποστάσεως νὰ δῇ ὑπερβολὴν πληθὺν πυρκαϊῶν εἰς ἑμὴν περιοχὴν (πόλιν), περιπτώσεις ἣτις κυρίως ἐνδιαιφεύει τὸν ἀμαχὸν πληθυσμὸν.

Αἱ μεγαλύτερου διαμέτρηματος βόμβαι χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἀντιτεχνικὴν πυρκαϊῶν μετ' ὀρισμένους στόχους σημαντικῆς σπουδαιότητος καὶ οὐχὶ κατὰ μεγάλων περιοχῶν. Ἡ ἀντιτεχνικὴ τούτων ἀποτελεῖ ἀντικείμενον τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν πυροσβεστικῶν μέσων δι' ὧν πρέπει νὰ εἶναι ἐφοδιασμένα πάντα αἱ ἐμφανίζουσαι μέγα ἐνδιαιφεύει διὰ τὸν ἐχθρὸν ἐγκαταστάσεις.

Β'. Σχήμα, διαστάσεις, βάρος

Τὸ σχῆμα τῆς βόμβας Μαγνησίου εἶναι κυλινδρικόν.

Εἰς τὸ ὀπίσθιον μέρος φέρει οὐρανὸν μετ' πυρῶνα, διὰ τὴν ὁρμὴν τῆς εἰς τὴν ὁρμὴν θέσιν κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς μετὰ τοῦ στόχου.

Ἡ κυρίως βόμβα ἔχει μῆκος 0,23 μ. καὶ διαμέτρον ὡς 0,5 μ.

Ἡ οὐρὰ ἔχει μῆκος 0,125 μ.

Τὸ βάρος τῆς ἐν συνόλῳ εἶναι περὶπου 1 χιλιγρ.

Γ'. Σύνθεσις τῆς βόμβας Μαγνησίου

Αὕτη ἀποτελεῖται:

1ον) Ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβλήματος.

2ον) Ἀπὸ τοῦ γέμισμα.

3ον) Ἀπὸ τὸν ἐπικρουστήρα.

1ον) Ἐξωτερικὸν περίβλημα.

Τοῦτο εἶναι εἰς σῶλὴν μετ' ὀλίγα τοιχώματα, κλειστός κατ' ἀμφότερα τὰ ἄκρα καὶ φέρων κατὰ διαστήματα ὅσας ἀερίσμοι.

Ὁ σῶλὴν οὗτος εἶναι χρώμα μαγνησίου καὶ μικρὰς ποσότητος ἀργυρίου (ἀλουμινίου) συνιστᾷ διὰ τὴν κυρίως ἐμπρηστικὴν οὐσίαν τῆς βόμβας. Τοῦτο καίμενον ἀναπτύσσει θερμοκρασίαν 1300° Κελσίου ἢ δὲ καὶ οὐσίαις τοῦ διαρκεῖ 15 λ. τῆς ὥρας.

2ον) Γέμισμα.

Ἐσωτερικῶς ἡ βόμβα πληροῦται διὰ μίγματος καλουμένου θερμίτου. Ὁ θερμίτης εἶναι καὶ αὐτὸς κράμα ἀργυρίου (ἀλουμινίου) καὶ ὀξειδίου τοῦ αἰθέρου ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς ἄλλα μεταλλοειδία εἰς διαφόρους ἀναλογίας.

Ὁ θερμίτης ἀποτελεῖ τὴν ἀναφλεκτικὴν ὕλην τῆς βόμβας, ἀναφλεγόμενος δὲ ἀναπτύσσει θερμοκρασίαν 2500° Κελσίου καὶ ἡ ἀνάφλεξις τοῦ διαρκεῖ 50" λ. τῆς ὥρας (ἐν περίπτῳ λεπτῶν τῆς ὥρας).

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν γέμισμα δύνανται νὰ ἔχωσι παρενθεθεῖ καὶ ἄλλαι ἐμπρηστικαὶ οὐσίαι ὡς π. χ. φωσφόρος, θεικὸν νάτριον, σκληρὸν μίγμα πετρελαίου καὶ παραφίνης καὶ ἄλλα.

3ον) Ἐπικρουστήρ.

Γνωστικῶς ἡ βόμβα αὕτη φέρει ἐπικρουστήρα ὅστις λειτουργῶν, κατὰ τὴν πρόσκρουσιν αὐτῆς διὰ τῆς ἀδρανείας τῆς ὕλης μεταδίδει τὸ πῦρ εἰς τὸ ἀναφλεκτικὸν γέμισμα.

Δ'. Λειτουργία τῆς βόμβας Μαγνησίου

Ἀμα προσκρούσῃ πίπτουσα ἡ βόμβα, ἐπὶ τοῦ στόχου, δὲν ἐκρήγνυται ἀναφλέγεται τὸ ἀναφλεκτικὸν τῆς γέμισμα καὶ λόγω τῆς ἀναπτυσσομένης θερμοκρασίας τῆς καὶ ἀναφλέγει τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα καὶ ἐκ τῶν ὀπῶν ἀερίσμοι ἐκπνέονται πρὸς πᾶσας τὰς διευθύνσεις τεμάχια πολτοποιουμένης μαζῆς ἀναφλεγόμενης καὶ κατασκευασμένης μετὰ ἀποστάσεως 15 μ. καὶ πλέον.

Τὴν μεγίστην δραστηριότητα ἡ βόμβα αὕτη τὴν παρουσιάζει κατὰ τὸν χρόνον τῶν πρώτων 50" λ. κατ' ὅσον ἀναφλέγεται ὁ θερμίτης ὑπὸ πίεσιν ἐντός τοῦ περιορισμένου χώρου τοῦ ἐκ μαγνησίου, ἐξωτερικοῦ περιβλήματος, ἔπειτα συνεχίζεται ἡ καύσις τοῦ τελευταίου ἥτις δύναται νὰ ὑπερβῇ καὶ τὰ 15" λ.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα ἡ βόμβα αὕτη δὲν εἶναι ἐκκλινὸν νὰ καταπολεμηθῇ κατὰ τὰ πρώτα 50" λ. καὶ ἡ προσέγγισις τῶν δὲν νὰ γίνηται μετὰ προφυλάξεως.

(συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 κλουβιά διὰ πουλιὰ ἐν καλῇ νηυσίᾳ. Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα μας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Ἀνεμιστήρ νοσεμῶδες εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ εἰς καλὴν ἐκκαθάριον.
Πληροφορίαι: Κομμωτήριον Ἀργυρίου Βελλίνης, ἐνταῦθα.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΨΩΜΑΔΑΚΗΣ
ΕΤΟΣ ΟΓΔΩΣ
ΤΕΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 408
ΤΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2

ΑΣΠΙΣ

ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ

4

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1940

† Των εν Έφεσῳ Παίδων

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΖΗΤΩ Η 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΙΝΗ ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΙΑ ΜΕΡΑ ΞΗΜΕΡΩΝΕΙ...

Αυγούστου... Μιά έξαι-
μερημηνία που θέτει
έλληνα Έθνος εις μίαν
εποχήν εορταστικήν κινή-
σιν εορτή έλαβε τό-
ναιαν και τέτοιαν έκ-
παρά την διήνη των πε-
ρων, ένας Πανελλήνιος
ετος συναγερμός αυτε
σημερον επί τη Μεγά-
λει.

κεκτησται και οι νο-
οι παλαιών ημερών, έ-
ρχουν ακόμη τέτοια, η
τι ερώται: «Αίξει
ατι εορτασμός οδοίς;
ε την πρό 4ετίας μετα-
ωφελήθη τόσον ο Έλλη-
ας, ώστε νά αξίζη νά
ση την επετείουσά της;
Έλληνικός Λαός άπ' α-
ας άκρον και με ένα στό
πληθφεις και κρίνας τά
τια ωφέλη της Μεταβί-
παντά αδιότακτως με Έ
τηγορηματικών «Ναι!»
θα κατατρίβωμεν εις έ-
ηματα δια νά πείσωμεν
θωμάδες αυτούς, οι ο-
εις την πραγματικότητα
τε καν θα υπάρχουν, εις
την πού δια γύρω μας
ν την άλητική πρόσδο-
ε τας τας έπιτυχίας
έτου Κράτους έπ' όλων
πεδίων. Είναι γνωστή η
αία έπίλυσις υπό του με-
ουσιανού Κράτους όλων
έκκρεμων κοινωνικών ή-
την επί τη βάσει του δόγ-
ος της συνεργασίας και
ήλεγγής των κοινωνικών
των. Ότι έκι ολόκληρος
ετηρηδες πολιτική κυβερ-
εις ούδ' επεχειρήσιν, κέν
υζητήσουν, έκδυσαν έν-
των πρώτων ένών από της
αρχής κατά τόν δικαίον
και καλύτερον τρόπον. Α-
ηθμοίτες χονδρικός, Έ
η άμυνα, η τακτοποίη-
ή ομολογία οικονομικών,
γατικών και έν συνεχεί
κοινωνικά ασφαλείας, το
ροτικών δια της φορολογί-
ελαφρότητας και της έπι-
κως των αγροτικών χρεών,
θμισθέντων κατά τόν δικαι-
ον τρόπον, η Έκπαίδευ-
ς έθνικοποιήσεως, με βάσει
μεγαλοεργμα της 4ης Αύ-
ουτος, της Οργάνωσιν της
ολαίας του Έθνους, έδραν
ν παυχτέραν των και την έν
δεν μιν την λανθ των.

Αλλά πρὸς τί νά συζητῶ-
μεν οὕτω πρὸς τοὺς ἀργασθό-
λους τοὺς τοὺς πνεύματος;
Τὸ Έθνος βαδίζον ταχέως
πρὸς τὰ ἔμπροσ, δὲν ἔχει και-
ρὸν πρὸς συζητήσιν, ἀντιπα-
ρέχεται τοὺς δυσπίστους και
τόν σκεπτικιστὰς ἀφίνον αὐ-
τοὺς χρήσιμα λείψανα τῆς πα-
λαιᾶς ἐποχῆς, ἵνα φαίνεται ἡ
ἀντίθεσις τοῦ παλαιοῦ πρὸς
τὸν νέον κόσμον.

Δι' ἡμᾶς δὲως ἡ μεγαλυτέ-
ρα και βαθυτέρα ἀξία τῆς με-
ταβολῆς ἔγκειται εἰς τὴν έν ἡ
μὴν ἐπελθούσαν μεταβολήν.
Ἄς μὴ συγκυροῦμεν, δὲως,
οὕτως, ἀορίστως. Ἄς ἀνατά-
μωμεν ἑαυτοὺς, ἀς παρατηρή-
σομεν, ἀς σκεφθῶμεν, ἀς θέ-
λησωμεν μόνον μας νά ἴδωμεν
Πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936
δὲν ἔξωμεν τυφλοὶ τὸν νοῦν
τά ὅσα και τοὺς ὀφθαλμοὺς
παραπαιόμεν, παραπαιόμεν ἀ-
νερευτιστοί...

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως, λοιπόν,
αὐτῆς ἡ 4ῃ Αὐγούστου ἀποτε-
λεῖ οὐχὶ συνήθη πολιτικὴν με-
ταβολήν, ἀπὸ τὰ πολιτικά ἀ-
νευροκατεβόματα τοῦ παλαι-
οῦ αἱροῦ, ἀλλὰ καθαρῶς Έ-
θνικὴν κίνησιν, κίνησιν Έθ-
νικῆς ἀφυντισσεως... Διοτι ἐκοι-
μώμεθα και μᾶς ἐξυπνησεν, ἐν
ρισκομέθᾳ ἐν σκοτοδίνῃ και ἡ
Ἀνατολή τῆς μᾶς ἔδωκε δια-
γίαν πνεύματος, μᾶς ἀνακα-
νισε, μᾶς ἐνεθουσίασε, μᾶς ἀ-
πέδωκεν εἰς ἑαυτοὺς. Ὑπῆρξε
δι' ἡμᾶς μίᾳ νέᾳ κολυμβήθρα
τοῦ Σπυλάου. Ἀπὸ τῆς εὐλο-
γημένης ἐκείνης ἡμέρας ἐπαύ-
σαμεν ν' ἀποτελοῦμεν λαὸν
τυφλὸν και ἀνδραπόδων.

Ἐνθουσιάζομεν ἀνὰ αὐτὸν
μας φερόμενον καθύδρων ὀπι-
σθεν τοῦ ἀρματος τῆς πολιτι-
κῆς, εὐχαριστοῦμενον διὰ τὰς
ἐναντίον συμπολιτῶν, πολλὰ
και καὶ συγγενῶν ἐκδικήσεις
και τιμωρίας τῶν ἐπιτυχάν-
μεν διὰ τῆς πολιτικῆς, δια-
καρτυρόμενον διὰ τὰ ἐναντί-
ον τοῦ γενόμενα, ἀνίκανον
πάντοτε νά ὀψωθῇ ὀπερᾶν
τὸν μικροτήτων τούτων, διὰ
τὰς ὁποίας κατά τὸ πλείστον
δὲν ἔπαιον τὸσον τὰ ἀτομα
ἵσον τὸ σύστημα.

Ἀποτελεῖ ὡς ἐκ τούτου ἡ
σημερινή εορτὴ τὴν ἐπέτειον
μίας μεγάλης νίκης, νίκης τοῦ
φωτὸς κατὰ τοῦ σκοτοῦς, νί-
κης «ἡμῶν...καθ' ἡμῶν».

Σ. Φ.

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ

Ἀφάντατος εἰς μεγαλοπρε-
πειαν, ἐπιβλητικὴ και εἰς
καλὴν ἀνδράλωση προσηνέ-
ου, ο σημερινὸς εορτασμός τῆς
ἐπετείου τῆς Μεγάλης και Ιστο-
ρικής ἡμέρας τῆς 4ης Αὐγού-
στου.

Ἡ ἐκτέλεσις μεγάλης λαϊκῆς
ἑορταστικῆς ὁργανωσὶς, με
πρωτοβουλίαν τὸν ἀνδραπόδων

ἐνθουσιάζῃ Βουήξαν κ. Ἰω-
άννην Αλαιοκώτην, ἠγαθὴ
με πῶσιν και ἐνθουσιάζον δι-
ὰ τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἐν-
τασμον και εἰς τὸς τελευταί-
ας λεπτομερείας του, ὡστε ο πα-
νηγορεύς νά λάβῃ, ὡς και
ἐν τῇ μορφῇ λαϊκῶν ἐκ-
φανισμάτων.

Αἱ ἐργασίαι διακοσμήσεως

φωταφῶν, σὴ μ αιστολισμοῦ
κλπ., τόσον ὑπὸ τῆς λαϊκῆς ἐ-
πιτροπῆς ὅσον και τοῦ δήμου
ἤρρισαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς
ἐβδομάδος, ὡστε σημερον ἡ πό-
λις μας θά παρουσιάσῃ φαντα-
σμαγορικὴν δύνιν.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου
τῆς ἑπιτροπῆς συνέβαλε τὰ
μέγιστα και ὁ ἐκδηλωθεῖ ἀκρά-
τητος ἐνθουσιασμός τοῦ λαοῦ
και ἡ ὑπ' αὐτοῦ χρηματικὴ ἐνί-
σχυσις διὰ τὸν ὠριότερον και
λαμπρότερον ἐορτασμόν.

Ἐπίσης σπουδαῖον στοιχεί-
ον τῆς ὅλης ἐπιτυχίας τοῦ εορ-
τασμοῦ ἀποτελεῖ και ἡ Ε.Ο.Ν.,
τὸ μεγαλειώδες αὐτὸ δημόσιον
ἔργον τῆς 4ης Αὐγούστου, και ἡ
ὅποια με τὸν ἐνθουσιασμόν
τῶν μελῶν τῆς, τὴν πῶσιν και
ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν ἑθικὸν

Κυβερνήτην και τὰ παραγέλ-
ματα του, θά λαμπρῶν τὸν ἐ-
ορτασμόν και μὲ μὲ δόξαλη-
ρον τὸν ἑλληνικὸν Λαὸν θά
διαδηλώσῃ τὴν πίστιν και τὴν
ἀφοσίωσιν τῆς ἑλληνικῆς Νε-
ολαίας πρὸς τοὺς πρωτεργάτας
τῆς ἑθνικῆς ἀφυντισσεως τὴν
Α. Μ. τὸν Βασιλέα και τὸν ἑ-
θνικὸν Κυβερνήτην κ. Ἰωάν-
νην Μεταξᾶν, καθὼς και πρὸς
τὰ ἑθνικὰ Ἰδανικά με τὰ ὁ-
ποία γαλουχεῖται.

Ἡ Μεγάλῃ Λαϊκῇ ἑπιτρο-
πῇ ἑορτασμοῦ ἄργους καθή-
τισε τὸ εἰς ἄλλην σπλῖδα δημο-
σιεύμενον πρόγραμμα εορτα-
σμοῦ, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Ε.
Ο. Ν., και ἐξέδωκε τὴν κάτωθι
προκήρυξιν πρὸς τὸν Λαὸν τοῦ
ἄργους:

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ 4ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΛΛΕ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ, ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΙ

Συμπληρῶνεται σὲ λίγες μέρες τετραετία ἀπὸ τὴν ἑ-
θνοσυντηρίαν ἐκείνην ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 πού ὁ ἑθ-
νικός μας Κυβερνήτης κ. ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ ἔγνε-
ν ὁ σωτήρας και ὁ ὁδηγὸς τῆς Ἑλλάδος, πού βρισκοτανε
ὑπὲρ ἀπὸ τὸ γενικὸ ἐξαγριάλωμα τοῦ Κομμουνισμοῦ και
τῆς ἀναρχίας στὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς.

Ἀπὸ τὴν εὐλογημένην ἐκείνην ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου
1936 καὶ σὲ διάστημα τεσσάρων μονάχα ἐτῶν χωρὶς στή θέλη-
σιν τοῦ λατρευτοῦ μας Βασιλέα, τὴν ἀξία τὴν πίστιν και τὴν
θεοὸ τοῦ ἑθνικοῦ μας Κυβερνήτη κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ και
τὴν πίστιν τὸν συνεργάτων ἔχομε σημερα μπροστά μας μίᾳ
καινούργια Ἑλλάδα ἀναγεννημένη μέσα στήν ὁποία ὁλοι οἱ
Ἕλληνες ζοῦμε ἐλεύθεροι, ἡσυχοὶ, ὀπερῆσανοι μετὰ τὸ κεφάλι
ὀψηλά.

Ο παλαιοκομματισμός ἀνήκει στήν ἱστορίαν. Τὰ πάθη και
τὰ μῆση πού κρατούσαν διηρμήσαν τὸν ἑλληνικὸ Λαὸ, ἀντι-
κατέστησαν ἡ ἀγάπη, ἡ ἀδελφωσύνη και ἡ ἀλληλεγγύη. Σή-
μερα δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπος πού νά ὀνομαζοῖται τὸ κοινωνικὸ
καθῶστον.

Ὁ ἐργάτης ἀνοψώθηκε στὸ πραγματικὸ τοῦ ἐπίπεδο μετὰ
τὰς ἀσφαλείας, τὸ δουρὶ, τὰς ἀδείσεις ἡμερομισθίων κ. λ. π.
Ὁ ἀγρότης ἀφού ἐξαφώθηκε ἀπὸ τὰ βαρὺ τὰν χρέη, ἡσυχ-
ος τώρα ἐπιθίδεται στὰ παραγωγικά του ἔργα ἔχοντας συμ-
παράστησιν τὸν Κράτος πού στοργικά τὸν παρακολουθεῖ
και τὸν καθοδηγεῖ γιὰ νά ἀποδώσῃ περισσότερα και καλύτε-
ρα. — Στὸ κεφάλαιον τῆς Ὑγιεινῆς και Κοινωνικῆς Προνοίας
τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου ἔδειξε τὸ μεγαλύτερον ἐνδια-
φέρον μετὰ τὴν ἀνέγερσιν πολλῶν νοσοκομείων και ἑα-
νοτηρίων ἐξοδεύοντας πολλὰ ἐκατομύρια. — Τὰ οικονομικά
μας, ἡ ἀμυνα τῆς Χώρας, ἡ διοίκησις και δημοσία ἀσφάλεια,
ἡ Παιδεία, ἡ ἀγωγή τῆς ἑθνικῆς Νεολαίας πού εἶναι ἡ ἐλπί-
δα τοῦ ἑθνους, ἡ δικαιοσύνη και ὁλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κλά-
δοι τῆς κρατικῆς μηχανῆς λειτουργοῦν μεθοδικὰ και ἀποδι-
δουν σὲ τρόπον πού νά καθίσταται ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ζη-
λευτὴ και στὸ ἐξωτερικὸ νά γίνωμε δηλαδὴ πραγματικὸ Κρά-
τος ἀξίον τῆς ἱστορίας και τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος του.

Ἐκτιμῶντες λοιπὸν τὸ μεγαλοεργικὸν και ἀναθημιουργ-
ικὸ ἔργον τοῦ Νέου Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου — Ἀποδι-
δοτες ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης στοὺς πρωτεργάτας
τῆς ἑθνικῆς ἀναθημιουργίας στὸ λατρευτὸ μας Βασιλεῖα και
τὸν ἀκάματο μεγάλον Ἀρχηγὸν μας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν.

ΚΑΛΟΥΜΕΝ

Τὸν Λαὸν τοῦ ἄργους και τὸν Περιχώρων εἰς ἕνα
ἐθνικὸν Συναγερμὸν κατὰ τὴν 4ην Αὐγούστου ἐ. ε. γιὰ νά γιορ-
τάσῃ κατὰ τὸν πανηγυρικότερον τρόπο τὴν 4ην ἐπέτειον τῆς
4ης Αὐγούστου γεγάσας ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ, πίστιν, ἀφοσίωσιν
και ἀγάπην στοὺς Διημιουργοὺς τοῦ Τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτι-
[σμοῦ].

Ζήτην τὸ ἑθνος

Ζήτην ὁ Βασιλεὺς

Ζήτην ὁ ἑθνικὸς Κυβερνήτης Ἰωάννης Μεταξᾶς

Ζήτην ἡ 4ῃ Αὐγούστου.

Σ. Η. Μ.: Παρακολουθεῖται οἱ Συμπολίται μας, κατὰ τὸν
ἐορτασμόν, και χάριν τῆς τάξεως, νά τηρήσουν τὴν σειράν
τοῦ ἐκδοθέντος προγράμματος εορτασμοῦ.

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

4ῃ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1940

ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ
Ε. Ο. Ν. ΑΡΓΟΛΟΚΟΡΙΘΙΑΣ

Συναγέρται και Συναγερνισται.

Ἀντίστα και πάλιν ἡ 4ῃ Αὐγού-
στου, ἡ ἐπέτειος τῆς ἱστορικῆς ἐκεί-
νης ἡμέρας τοῦ 1936 κατὰ τὴν ὁποί-
αν ὑπὸ τὴν αἵγλην τοῦ Βασιλέως μας
— ἑνὸς μεγάλου πατριώτη και συμ-
φιλικωτοῦ Βασιλέα — ὁ ἑθνικὸς Ἀρ-
χιηγός μας ἐστήσανεν τὸ ἐγερτήριο
σάλλισμα τῆς ἑθνικῆς ἀπολυτερώσε-
ως και κοινωνικῆς ἀναγεννήσεως, ἔ-
δωκε τὸ σὺνθημα τοῦ γενικοῦ ἐθνι-
κοῦ καθαρμοῦ και ἀναφῆ τῆς δόξης
μετὰ τὸ φλογατὸ φῶς, πού σκόρπισε
τα μύρτα νέγῃ πού οὐκ ἔχον ἡρώ-
ναι και χρένια τὸ γαλανὸν και ὀρεῖ-
α ἑλληνικὰ μας οὐρανὸν και ἐξώτισε
τὸ γερρὸν τῆς συμφορῆσεως, γιὰ τὰ
πέρασμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ
ἐθνομάνου στήν πλαταὶν λαοφρό-
την ἐθνοφροσύνην τὴν θρημο-
συργίαν ὅλων ἑαυτῶν τὸν παραπύ-
των πού θά ἐξαφαιλοῦν τὴν αὐτο-
νότητά τῆς φυλῆς μας και θά χρο-
σουν στὸ κόμμα ἐν ΝΕΟ-ΕΛΛΗΝ-
ΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ, ΤΟΝ ΝΟΝ. πού
θα καταστήσῃ και πάλιν μετὰ τὴν γέν-
νήσιν και ἡμερωτήτά του και τῆς
ἄλλης παραδερμένης ἀνθρώπων; φη-
μί τῆς γῆς.

Συναγέρται και Συναγερνισται.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα τῆς ἐπετείου
τοῦ ἑθνικοῦ και ἀτομικοῦ θαυμάσι-
ου στήν Ἑλλάδα, δεικνύει ἀπὸ τῆς
ἐπέτειος, εἶναι και ἡ πλείστη ἀπο-
λογισμὸς τῶν παραγμένων τῆς πρώ-
της τετραετίας ἀπὸ τὸν λαοφρόν.
Και ὁ ἀπολογισμός διδοι ἡγεμονί-
α ἡμετέρας ἀποδόσεως, εἰς ὅλα τὰ ἐ-
πίπεδα τῆς κοινωνικῆς ὁργανώσεως και
ἐθνικῆς ἀναθημιουργίας, τοῦ ὅστις
ὅστις, ἀπὸ μόνον νά γερσιν ἐνθου-
σιασμό, ἀδικοῦνται και πῶσιν πρὸς
τὸ καλύτερον μέλλον, τῆς φυλῆς ὅ-
λων τῶν ἑλλήνων, ἀλλὰ και νά
ἐκπαιδῶσιν ἀλλήλους τὴν ἑθνικὴν
μας ὁδοτάσιν, στή συνειρήνη ὅλων
τῶν ἑλλήνων πεπολιτισμένων ἑλλήνων.

Τεσσαρα χρόνια πρὸς παρελθόν, ἀπὸ
ἐκείνην τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐπὶ τὸν
τῆς 4ῃς Αὐγούστου και ὁ
ὅπως εἰς αὐτὴν ἐπέληνε ὁ Ἀρχι-
ηγός μας, ὁ ἑθνικός μας Κυβερνή-
της, ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ τὴν ἐ-
παναστάσιν γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν
ἀναγέννησιν τοῦ ἑθνους, γιὰ τὴν
ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιταγῆς τῆς ἱστο-
ρίας τοῦ ἑλληνικοῦ.

Μίᾳ τετραετίᾳ ἔχον ἀρκετὴ νά
διαλύσῃ τὸ σκοτεινὸν και τὴν ἐμψύ-
χισιν πού ἐκαλύπτει τὴν ὁδοτάσιν χωρὶς
τῆς πατριδῆς μας — τὴν πατρίδα τὸν
πνεύματος και τῆς ἀρετῆς — και ὁ
ἥλιος τῆς ἀναθημιουργίας ἀνέστη
σὲ νά πρῶτα πᾶσι τὴν γῆ-
ν μας πατρίδα — τὸ λίκνον τοῦ ἀν-
θρωπίνου πολιτισμοῦ, τὴν πρωτοεργα-
σιν τῆς γῆς.

Ἀναθημιουργικὴ πνοή, κυριαρ-
χέται παντα, ὁ ἄλγος τῆς Ἑλλάδος, ἡ
ὁποία γὰρ γὰρ γὰρ εὐδαίμονι με-
γερὲς βάσεις, τὸ τραγικὸν πᾶσι
— τὸ νέο ἑθνικὸν οὐδετέρημα πού
ἐκδόθηκε και στερὰ ἔλασε τὰ ἑλλη-
νικὰ ὁμιλοῦν τῆς 4ης Αὐγού-
στου τοῦ 1936 ἸΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑ-
ΞΑΣ.

Τεσσαρα χρόνια ἔχον περάσει
σήμερον ἀπὸ τῆς πού ἡ ἑλληνικὴ
Νεολαία, τὸ μεγαλύτερο δημο-
κράτεια κατὰ τὴν ἑθνικὴν ἐξέλιξιν,
πίσιν και τὴν ἑπὶ ἀποδοσὶν πρὸς τὴν

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΑΝ "ΕΛΛΗΝ",

Ὁ ἄνθρωπος τορπιλισμὸς τοῦ ἐνδόξου μας πολεμικοῦ «Ἑλλη» ὑπὸ ὑποῦλου καὶ ἐγκληματίου κουρσάρου τῶν θαλασσῶν, συνεκλόνησε βαθύτατα τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ὡς εἰς ἄνθρωπος ἐξέφρασαν τὴν θέλησιν νὰ ξαναφτιάξουν τὸ ἐνδοξὸν πολεμικὸν ἐκ τοῦ ὑστερήματος των, παρὰ τὰς σχετικὰς δηλώσεις τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ Κράτους. Οὕτω εἰς κάθε πόλιν καὶ κάθε χωριὸ συνέστηθῃσαν ἐπιτροπαὶ ἐράνων, εἰς τὰς ὁποίας κάθε Ἑλλήν καὶ κάθε Ἑλληνοπούλα θὰ δώσουν ὅτι μποροῦν ἀπὸ τὸν ἰδρώτα τους, ἀπὸ τὸν ὁποῖον σὲ λίγο θὰ ἐκκηδήσῃ νέον ὠραῖον πολεμικὸν τὸ ὁποῖον θὰ συνεχίσῃ τὰς ἐνδόξους παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Τοιαύτη ἐπιτροπὴ συνεστήθη καὶ εἰς τὴν πόλιν μας. Εἰμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ συμπολίται μας, τοὺς ὁποίους συνε

κλόνησε καὶ ἐξώργισε ὁ ἄτιμος τορπιλισμὸς τῆς «Ἑλλης», εἰς τὰς εὐγενεῖς ὑπὲρ τῆς Πατρίδος χειρονομίας των θὰ προσθέσουν καὶ μίαν ἀκόμη προσφέροντες ὅτι μποροῦν γιὰ τὴν ναυπήγησιν τῆς Νέας «Ἑλλης». Τὸ παράδειγμα τοῦ πτωχοῦ βιοπαλαιστοῦ τῆς πόλεως μας πρατηριοῦ χου Βενζίνης κ. Ἰω. Καρκαμπᾶ, ὁ ὁποῖος μὲ μιά του ἐπιστολὴ, δημοσιευομένη σὲ ἄλλη στήλη, ἐπιστολὴ γεμάτη Ἐθνικὸ παλμὸ καὶ πατριωτικὰ αἰσθήματα, προσέφερε 500 δραχμὰς ἐκ τοῦ ὑστερήματός του γιὰ τὸ νέο μας πολεμικόν, μᾶς δίδει τὸ μέτρον τοῦ τι δύνανται νὰ προσφέρουν οἱ συμπολίται μας εἰς τὸν ἔρανον αὐτόν.

Εἰμεθα βέβαιοι ὅτι τὸ Ἄργος, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ του καὶ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, θὰ προσφέρῃ σημαντικὸν ποσὸν εἰς τὸν Πανελλήνιον ἔρανον καὶ προκαταβολικῶς εἰμεθα ὑπερήφανοι δι' αὐτό.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΣ",

Εἰς τὴν ἐνταῦθα Τοπικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐράνου ὑπὲρ τῆς «Ἑλλης» κατετέθησαν ὑπὸ τῶν κάτωθι τὰ κάτωθι ποσά:

Γ. Σ. Σμυρλῆς, Κ. Π. Μπλάτσιος, Π. Κ. Κόλιας, Ἀγγ. Κασκαφέτος, Ν. Καραχάλιος ἱερεὺς, ὡς ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία τοῦ ἐν Κουτσουποδίων ἱεροῦ Ναοῦ «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» δραχμὰς 2000, Ἰωάννης Ρουμελιώτης ἡ Καρκαμπᾶς 500, Δ. Α. Πλατῆς 100, Δ. Ροῦσσος 100, Θεοδ. Καραβᾶς 100, Πάν. Κόλιας 50, Ἀπόστολ. Μενιδιῶτης 30, Ἡλίας Σωτηρόπουλος 200, Ε. Κιτσόπουλος 200, Σ. Κιτζίρης 100, Θ. Καλῆς 100, Ἀλ. Ἀλωνιστιώτης 100, Π. Διδασκαλόπουλος 200, Δ. Χόλιας μίαν ὁμολογίαν ἀναγκ. δανείου 1926 δὲ ἀριθ. 1Ε 129-127 ὀνομ. ἀξίας δραχ. 100, Ἡλ. Προκοπίου 50, Ἐταιρία Μπιτσάξη καὶ Τσεκρέκου 500, Ἀντωνόπουλος Ἰω. ἐφορευτὴς 100, Γ. Ξούγκας 20, Προσωπικὸν Γυμνασίου Ἄργους 800, Ἐργατικὸν ἐργοστασίον Ὑψηλάντου, Λούκα καὶ Σίος 823.60, ἔταιρεία Ὑψηλάντη, Λούκα καὶ Σίος 500, Ἐπιτροπὴ Οἴκου Ἀγρότου 6765, Προσωπικὸν Τ.Τ.Τ. Ἄργους 650, Ἐργατικὸν προσωπικὸν ἐργοστ. Παζιώτα 1288, Ἀργολικὴ ὑφαντουργεῖα Ἀδελφῶν Παζιώτα 500.

15 Σεπτεμβρίου 1940

20 Οκτωβρίου 1940

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΨΩΜΑΔΑΚΗΣ

ΑΡΓΟΣ — ΕΤΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 421

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2

ΑΞΠΙΣ

ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
10
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940

† Όλυμπα, Ρωδίων, Σωπητόρου

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΜΕ ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΩΝ ΠΕΠΡΩΜΕΝΩΝ

Φυλή ακατάλυτη, Φυλή αιώνια!
Φυλή, που ύψωσε τα σώματα των ανθρώπων αξιών ως την έννοια του Θεού.
Φυλή που υποτάσσει τη μοίρα και χειραγωγεί την ιστορία! Φυλή, που έδωσε σε άψυχα μάρμαρα τη ψυχή των Παρθενώνων και κατέλυσε τη βία με τη γοητεία του λόγου! Φυλή, που πέρασε από λώβητη από τη κλαγγή των όπλων και κέρδισε την άθα γαστήρ με το κώτειον των άβυσσών.

Φυλή που ακούει στο μαγικό δόγμα των Έλλήνων, η Οικουμενική κίνει και πάλι γόνιμ μπροστά σου!

Ο κύκλος του δεκαπενθημέρου δεν έκλεισε ακόμη από το σκοτεινό εκείνο βράδυ, που έκινθη η όληκή σου, φράξη των επίκοι κι αιώνιων δρόμων σου κι η ψυχική σου ανάταξις πλημμύρισε την ανθρωπότητα από ένα άδυστο σκασιοσημάτιον θουμισμού και αγάπης.

Με την αδάσστη όρμη σου και την ασέλεια πίστι σου απεβύθη και πάλι στον υπέρ πάντων άνθρωπο.

Στις κορυφές και στις πεδιάδες, στις φράγες και τις χαράδρες, καίτοι από το φαινομένο ούρανο σου και πάνω από τη γαλανή θαλάσσο σου αντίχεις η προσταγή σου και πάλιν στους ιερούς και ριγηλούς τόνους νέων πολεμικών παιάνων.

Από ανάστις και άνδρες χαρι, ανδρικήν υπερηφάνειαν εφύθησαν τον δρόμον των πεπρωμένων σου και έπεβου- λούθησαν τη. έλευθερία σου. Κι' εν' ο λαός, έξαινος, που πήρε τα φώτα σου κι' έστησε στα κακέκτυπα των άριστοφυγμάτων σου.

Ο λαός, που έλεψε σου τα ίδια σου κι' άνικανος τα έβρασε στο άπυρρόπλο και έβραβε καίτημα των ήπιο δρόμων. Ο λαός της άκοι- αίας και των έγκλημάτων, που ανάγει και αναίμακτα ήμρε από τους ίσχυρούς της Γης την έλευθερία, ως ταπεινή ελεημοσύνη για ν' αντίταξη στην εύρηγεία του ύπουλου ενέτο της άχρηστίας.

Ο άνικανος αυτός λαός έ τολμήσε ν' αλλάξει τα βήμα- τα της ιστορίας σου! Τι ήρ- ασε άλλα και τι πλάγη! Πριν ο ήλιος της ήμερας εκείνης γνώριση την απεριγρηπτή αυ- τη Γης την έλευθερία, ως ταπεινή ελεημοσύνη για ν' αντίταξη στην εύρηγεία του ύπουλου ενέτο της άχρηστίας.

Ο άνικανος αυτός λαός έ τολμήσε ν' αλλάξει τα βήμα- τα της ιστορίας σου! Τι ήρ- ασε άλλα και τι πλάγη! Πριν ο ήλιος της ήμερας εκείνης γνώριση την απεριγρηπτή αυ- τη Γης την έλευθερία, ως ταπεινή ελεημοσύνη για ν' αντίταξη στην εύρηγεία του ύπουλου ενέτο της άχρηστίας.

Αέρας, Αέρας...! Είναι η ί- αχ του Στρατού των Έλλή- νων. Του Στρατού εκείνου, που βογεί τον παλμό της καρ-

διάς του ο θρύλος, η ιστορία και το έπος των Περούματων, του Μ' Αλεξάνδρου και των Βυζαντινών Αείων, Του Στρα- τού, που κινεί ακόμη τα κύ- ταρά του, το θερμό αίμα των άγωνιστών του Ελκοσιένα. Του Στρατού που έγραψε λί- γα χρόνια πριν από σήμερα, τις χρυσές πελίδες των Βαλ- κανικών θριάμβων. Του Στρα- τού που έστησε τα τρόπαια του Στρατιοπόρου, του Μπι- ζαντιού και του Κιλίκι. Του Στρατού που έζησε τις έποποι- ιες των Στενών της Πόρτας, της Μαυρολάσσας, της Αετορ- ράχης, του Πεταόβου, της Κρε- σσας και της Τζουμαγιάς. Του Στρατού των Έλλήνων που τον θερμαίνει πίστις άνεσπε- ρη κι' ένθουσιασμος ιερός. Και τον διανέει η ακλόνητη απόφασις της νίκης η του θα- λλάτος.

Μικρέμποροι του φαισισμο- και γυρολόγοι των φτηνών έν τυπώσεων η πλάιν σας ύπηρ- ξε τραγική.

Κι' αν ήταν ποτέ δυνατόν να λυγίσετε την όρμη και την άνδρεία αυτού του Στρατού και ν' πατήστε τα ιερά χώ- ματα της αιωνίας αυτής χώ- ρας θά σας περίμεναν σε κά- θε βήμα τρομερά κι' ασίγα- στα ήφαιστεια με πύρινες γλώσσες, που γραφουν στον ούρανό σου το φλογερό κι' αιώσιο όρκο της Φυλής μας Έλευθερία ή Θάνατος.

Κι' αν ακόμη στην ύπερτά- τη θυσία Ένας, Ένας, από μάς περνούσε στην ατέλειωτη νύχ- τα της άναπαρέξιας, πάνω α- πό την άναπαρέξια και την έρμημα θαλάμπε, σύντομα πάλι, μία μέρα το χρυσό φως της έλευθερίας.

Λαοί που ηγαίνον στο θάνατο με το τραγούδι στα χείλη δεν πεθαίνουν ποτέ.

Αλλά αυτό δεν πρόκειται ν' γίνει ποτέ.

Από τις άδρες του Καλαμά και τις κορυφές των Άκροκε- ραυελίων το Στρατό αυτό τον οδηγεί η προσταγή της Φυ- λής μας στην ώραιότερη νίκη των Έλληνικών Αίωνων. Τη νίκη που θα φτερουγισή πά- νου από τα αίματόβρεχτα βουνά της Ηπείρου για ν' άπερσώ τον Άδρια και ν' άφέ- ρη το λυτρωμό και σ' αυτή ά- κόμη τη βούλη στο φαισισμό 'Ιταλία.

Έλληνες έχετε πίστι! Τη Χώρα αυτή τέσσερες χιλιάδες χρόνια την κατέλυσαν χιλιά- δες βαρβάρων επίδρομείς χω- ρίς ποτέ να κατορθώσουν ν' ά- ταρσαν και ν' άτην ά- φανίσουν. Πέρασαν όλοι κι' άφισαν ολόγυρα μας τα κά- σια τους μνημεία της βίας για να θυμίσουν το πέρασμα τους, άλλα και την ά- άτηρη τη φιλετική μας άντοχή. Τη Χώρα αυτή την κυβερνά πνεύ- μα Θεού και την κατοικούν άνθρωποι με χαλούβια κύ- τερα γιγάντων.

Έχετε πίστι! Το άπρεμο χέρι που άναγεί τους πρηνά- λους του Έθνικού συναγε- μού μας οδηγεί στην άγλή- του θριάμβου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΑΦΟΥΕΤΗΣ

ΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΥΝ ΑΛΛΗΛΟΥΣ

Ο άείμνητος ποιητής μας Άχιλλεύς Παράσχος, το 1869 έγραψε το καίριο ποίημα δια τούτων... η... ως 'Ιταλούς, το όποιον πορτ την παρέρωτην ολόκληρη έβρουκονταστιας προσορμίζεται και σημε- ρον άπόλυτως εις το ποιν και τόν... ήρωισμόν των άνάνδρων δο- λοφών και σφαγών 200000 γυναίκα και άνδρων.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ... ΗΡΩΕΣ ΙΤΑΛΟΥΣ

Και οι έξω, Ταίλοι, τα έξω, ος βαθύνει την έλσφάν σας έλβατε μάθαν τον έρώτων. Άρσαστε τα δούρια εις άνδρας του Βαλλίνι, και πάλιν μελοήσατε τους ήχους καλός πρώτων, Μά τρανυθ ή εις άρσιν παιδια ή φωνή σας, Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

Έμπερος, Παρθένος Σιγαύ, κομίσουν με τανίας εις: άγνός σας τείνεται ως λόγος και όρμας εις άμυν εις μάχας σας, και πρό της Βενετίας; ηλάλει καμουν... δέ' αυτό σεις πάντοτε νικείτε. Μά δέλα — μή — εν θούριον και φεύγουν οι έχθροί σας Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

Και ποί και που εύρησατε την δάφνην και το έξω; Εί, την Κασιόλιν έμφορσιν; εις Διοσχο; εις Φερεόρας; δεν σι; άρσαστε, άρσαστε τον μαχητό το ύψος. Άλλο το ποίειν το σπαθί, και άλλο τας μάχας, μ' εν βδόν το άνακτον σ' αλίστα σπαθί σας, Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

Το έθνος σας, έλβατε στείλετον, όπερ μόνον, η νύξ το βίλνι, και ποί η λίμνη σας ήμερα; Τό παρέρωτον όρμας μαρσιν το άνδρσφον νυν εις τα άνα σπ, το δό καποσιν ή σφαίρα εις έλβατε στείλετον 'Ανδρσιν, δόμνη η φυλή σας; Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

Την δάφνην την πλάσασθ, γεννίον παρέρωτον μή διά έλβα χείρας, και διά νίκας άλλας, το κείτοπν σας κείτοπν της δόξης ψαμσθίται και το έλβα έλβατε των Πάσων και των Γαλλων είναι υλοσθ κα' η δόξα σας κείτοπν κα' οι σείφοντες σας Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

Έρσθση όπερ έμυν δεν είχαν δις σκάμμα άν η άκαρσία σας δεν είχε παρέρωτον, δόμνη δεν σι; έλβατον τας χώρας άκόμη 'Ολ... ήμιν υλοσθ νικητή, άγνός σας άλίστα και κα' ήμιν έλβατσαν οι πρώτοι Κομσασμοί σας Κάτω την σπάθην 'Ιταλοί, δεν είναι ίδιή σας.

1869

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ †

ΚΡΙΣΕΙΣ & ΓΝΩΜΑΙ

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Είς τον άσυγκράτητον και άγνόν ένθουσιασμόν του 'Ε- θνους ολόκληρου δια τον ό- πέρ πάντων ιερών άγωνα η 'Επαρχία μας όχι μόνον δεν όστέρησεν, άλλα άδωσε συ- κινητικά δείγματα προθύμιας και θυσιών.

Άλλω προέπεμψε τα στρα- τεύματα τέκνα της με όπαρη- φανον οτωκισμόν και παρ- εδωκεν εις ην έπίταξιν προθύ- μως τα τώσων πολέτημα δια την γεωργίαν της κτήνη εκ των όποιων μέγαν έμρμον έ- χαρσιν. Έλυσεν συγχρόνως και το φτωχικό γούρκο για ν' άδωσ ότι είχε και δεν είχε από την προία των κοριτσι- ών της ης όστέρημα της οι κογενοίς της έμάλτινα ειδή- η.

Ο μικρός χώρος της έφη- μερίδας μας είναι τελείως ά- νεπαρκής για ν' περιλήθω τον άτέλειωτον αυτόν κατα- λογον των ελοφώνων.

Ποιός δεν θα συγκινηθ, ά- ταν έκδοσθ ότι εκτός των άλλων ειδών η φτωχή Άρκετα προέπεμψε 112 μελόλιες κου- βερτες, το Μαλανδρέν 82, η Δαλαμανάρα 70, η Πυργέλα

του ασφάλειαν και διά, την ασφάλειαν του συνόλου.

Κατά τους συναγεμους και εύδης δόθη το σύνθημα δια της σιγήνης, πρέπει πω- ντες με ήρωισμόν και ήρωισμόν ν' άκαρσάσουν εις το όργ, ματα ή εις τα ιδόγεια ή υπό- γεια των οικιών των και, λοι- πα καταφύγια και ν' μη έ- ζέρωνται πριν η δόθη το σύνθημα της ήλξως του συ- ναγεμίου. Πάσα συγκέντρω- σις εις όδους και άνακτοσφς χώρους απαγορεύεται και διά- τι παρσικύλει το έργον τών όπρησων της Πάθητικής 'Αε- ραμυνης και διότι οι συγκει- τρούμενοι εις όδους και άνα- κτοσφς χώρους διατρέχοντες δι- νουν πολυβολικού έμψι- ρους των έχθρων άεροπλά- νων ή και τραυματισμόν των εκ θραυσμάτων όβριδων, συν- τριμμάτων κ.λπ.

Η καλύτερη των φάτων έλ- άλλο κατά την νίκτα είναι υποχρέωσις όλων μας, διότι δια της πλήρους συσκοτίσεως ο έχθρος δεν δύναται εύκό- λως ν' άνεύρσθ στόχον. Οα τυχόν έλ έπιπολιτισμός η ά- μελεια μη καλύπτοντες τα φώτα έγκλημάτων ουχι μόν- νον κατά του έαυτού των άλλ, α και κατά της δλότητος και μόνον ως προέβη δύν- νανται να χαρακτρισθόν και ως τοισιού θα τιμωρή- θούν άσπληρότητα. 'Ελπίσθ μεν ότι εις την πόλιν μας δεν θα παρσασθόν έντροσισμα- τα έπιπολιτισμού, άλλ' εις- ας εις ζήτημα άρσιν πυρκαϊά ασφάλειαν ολόκληρου της ώρας.

ΤΗΜΗΝΑ ΧΩΡΗΣ ΑΡΓΟΥΣ

«Περί μέτρων συσκοτίσεως»

Υπομνηστικόν περς το κει- νόν την 'Αυστηρήν Διδαξιν περς μέτρων συσκοτίσεως, φαι- σισμόν ούκείων, καταπληκτικόν κ. λ.π. και καλοσυνάτους τους πολιτίς και δήμους όργανισ- μους δια ης έτελεσται το άσφ- ος ημσβάνουν εις πλήρη συ- σκίασιν, συσκοτίσιν της ά- το ποσειθάνια μέτρα του φαι- σισμο καταπολεμούν, κακοποι- σιών κ.λπ.

Οι παρέρωτοι ά άκαρσάσθαι άσπληρο-

«Εκ του 'Ασιν, Τμήματος

ΤΗΜΗΝΑ ΧΩΡΗΣ ΑΡΓΟΥΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Κατά τας όρας του συναγε- μοί και εύδης ός σημάζουν ά- σπληροσ, δέον όσας έπαινας να τισφινον ήδωσ; εις: να κα- ταφύγια η έλδογία η ιδόγεια εις- ούκείων και καταπληκτικόν. Άνα- γερσάται καίτη την άγαν του συναγεμίου πείων νίκης, άφ- μων δια δόδων και άλκισμών.

Έλπειν συσκοτίσιν όσας οι κακοποι διατρέχον ν' άναγε- νθόνται διάλινται και καίτη- τας εις άνακτοσφς χώρους διότι διατρέχον τον κείτοπν πει- λολισμόν εις μέγαν τον έχθ- ρόν άεροπλάνα. Όσων ό πλη- θυσμός, καίτη τον όπν έλδο- νης έλδογίας κατάρσιν εις ά- σπληροσ η και της έλξ, υνί- τιν, δεν διατρέχοντες άσπλη- εν ή συσκοτίσιν όσας οι κα- τας νίκτας δια της πλη- ρους καλύψεως των φώτων. Τα μέτρα ταύτα, χωρίς ν' ά- άλλως άναγεμίσ; πείων, και διατρέχοντες όσας οι κα- τας νίκτας δια της πλη- ρους καλύψεως των φώτων. Τα μέτρα ταύτα, χωρίς ν' ά- άλλως άναγεμίσ; πείων, και διατρέχοντες όσας οι κα- τας νίκτας δια της πλη- ρους καλύψεως των φώτων.

«Εκ του 'Ασιν, Τμήματος

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΠΛΩΝ

Ο ύπουλος και δόλιος έχθρος, ο οποίος ήτοιμάζετο κατά τας πρώτας ἀκόμη ἡμέρας τῆς ἀτίμου ἐπιθέσεώς του νὰ πα- νηγύρῃ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ στήσῃ τρό- παια νίκης εἰς αὐτάς τὰς Ἀθήνας, τὴν κοιτίδα τοῦ φωτός καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, κατησχυμένος ἤδη ἀνεγνώρισεν ὅτι ὁ πόλε- μος κατὰ μικρὸν μὲν ἀριθμητικῶς ἀλλὰ μεγάλου εἰς ψυχι- κὸν σθένος καὶ ἡρωϊσμόν λαοῦ ἀγωνιζομένου ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστίων, δὲν εἶναι ὑπόθεσις εὐκολος, οἱ δὲ «γενναῖοι» του ἀντὶ νὰ φθάσουν εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Ἀθήνας νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι, ἐφθασαν μὲν, ἀλλ' ἐφθασαν ῥιψάσπιδες καὶ αἰχ- μάλωτοι. Τὰ δὲ ὑπολείμματα τοῦ «γενναίου στρατοῦ» τοῦ ψευδοδικτάτορος τῆς Ρώμης καὶ Ντοῦτσε τοῦ φασισμοῦ φεύ- γουν προτροπὰδην πρὸ τῆς λόγχης τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἀπορρίπτοντα, διὰ νὰ καταστήσουν εὐκολωτέραν καὶ ταχυτέραν τὴν φυγὴν των, ἅπαντα τὰ πολεμικὰ των ἐφό- δια καὶ αὐτὸν τὸν ἱματισμὸν καὶ τὰ τρόφιμά των.

Ἡ Κορυτὰ ἤδη, ἡ Ἑλληνικωτάτη αὐτὴ πόλις τῆς Ἀλβα- νίας περιήλθεν εἰς χεῖρας τοῦ γενναίου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν βοήθειάν τῆς Θεῆς Προνοίας καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς καθυβρισθείσης ὑπὸ τοῦ φασισμοῦ Σεπτῆς καὶ Ὑ- περαγίας Θεοτόκου, γράφει νέας ἐνδύξους σελίδας εἰς τὴν πανένδοξον Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ πολὺ συντόμως θὰ ἀπο- καθάρῃ τὴν Ἀλβανίαν ἀπὸ τοῦ ἄγος τοῦ φασισμοῦ.

Ἐχοντες δὲ τὰς ἐλπίδας μας, διὰ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος μας, εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν καὶ τὴν γενναιότητα τοῦ Ἑλλη- νικοῦ Στρατοῦ, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι δι' ἄλλην μίαν φορὰν εἰς τὴν πανικόβλητον Ρώμην θὰ ἀντηχήσῃ ἡ κραυγὴ «Οἱ Ἕλλη- νες πρὸ τῶν πυλῶν!».

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΕΙΣ Τὴν ΠΟΛΙΝ ΜΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΙΝ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Εὐθύς ὡς ἡ πόλις μας τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου ἐπισήμως ἐπληροφορήθη τὴν κατάληψιν τῆς Κορυτσᾶς, ἀμέσως ἐσημαιοστολίσθη, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλη- σιῶν ἤρχισαν νὰ κρούονται χαρμοσύνως, τὰ καταστήματα ἐκλείσαν, μᾶζαι δὲ λαοῦ μὲ παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις καὶ ζη- τωκραυγὰς ἐξεχύθησαν ἐκ τῶν συνοικιῶν πρὸς τὴν πλατεῖαν Ἀγίου Πέτρου ἐνθα πρὶ ὥραν 4ην μ. μ. καὶ πρὸ τῆς Σεπτῆς Εἰκόνης τῆς Θεοτόκου ἐτελέσθη κατανυκτικωτάτη Δοξολογί- α καὶ δέησις πρὸς τὴν Ὑπερμάχον Στρατηγὸν καὶ Ὑπεραγί- αν Θεοτόκον ἥτις ἔσπευε τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα μὲ τὸν στέφα- νον τῆς νίκης.

ΜΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Οἱ Βιομηχανοὶ τῆς πόλεως, μὲς κ. κ. Λαλουκιώτης καὶ Σογιθὸς ἀπέστειλαν πρὸς τὸν κ. Νομάρ- χην μὲς τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

Πρὸς τὸν κ. Νομάρχην
Ἀργολιδωκορινθίας

Ἀξιότιμε Κύριε Νομάρχᾳ,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν σας, ὅτι ἐπιθυμοῦντες ἐν τῇ κύκλῳ τῆς ἀρμοδιότητός μας καὶ ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς δυναμικότη- τος τῆς ἡμετέρας ἐπιχειρήσεως, νὰ βοηθήσωμεν τὴν ἀναληφθεῖσαν προ- σπάθειαν πρὸς ἐπίσχυσιν τοῦ Μαχο- μένου Στρατοῦ τῆς Πατρίδος, προέ- βημεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡδὴ ἡμέρας τῆς ἐπιστρατεύσεως εἰς τὴν ἀπαραί- τητον τεχνικὴν διαρρύθμισιν ὁρισμέ- νου ἀριθμοῦ ἱστῶν (ἀργαλειῶν) τοῦ ἡμετέρου Ὑφαντουργείου θαμβάκε- ρων ὕφασμάτων, καταστρίσαντες αὐ- τοὺς εὖτω καταλλήλους πρὸς κατα- σκευὴν μαλλίων εἰδῶν τοῦ Στρα- τοῦ ἡσοὶ κουθερῶν, ὑφάσματος χα- κί κλπ. Οἱ εὖτω μετατραπέντες ἱστοὶ (ἀργαλεῖοι) ἀνέσονται ἐπὶ τοῖς παρόντος εἰς δέκα (10) καὶ ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 5 δύνανται νὰ θηράνουν ὕφασμα πλάτους M. 1,45 καὶ οἱ ἑ- τεροὶ πέντε ὕφασμα πλάτους 0,75. Ἐπίσης ἔχομεν ἐτοιμάσει ἑτέροις 5 ἱστοὺς (ἀργαλεῖοις) καταλλήλους δια- σκευασμένους διὰ τὴν κατασκευὴν ἁσπρῶν παντῶν ἥτοι Κάμπου τοῦ ὁποῖου ἐνδεχομένως θὰ εἶχαν ἀνάγ- κην ἡ Στρατιωτικὴ Ὑπηρεσία.

Τοὺς ἀνωτέρω ἱστοὺς προθυμότη- τα θέττομεν. Κύριε Νομάρχᾳ, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους ἵνα χρη- σιμοποιηθῶν διὰ τὴν παρὰ τὴν αἰδῶν χρησίων τῶν Στρατεύματι καὶ συμφῶνως ταῖς ἐνδείξεσι τῆς Στρα- τιωτικῆς Ὑπηρεσίας. Ἐννοεῖται ὅτι ἅπαντα τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς τῶν εἰδῶν αὐτῶν ἦτοι κίη καὶ τοῦ Ἐργοστασίου, κούρμιος, ὅλη, πλη- ρωμὴ προσωπικοῦ καὶ συναφῆ γενι- κὰ ἔξοδα τῆς βιομηχανοποιήσεως εἰς τὰ καταβληθῶσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐ- πιχειρήσεως, τῆς Κρατικῆς Ὑπηρε- σίας παραδιδούσης μόνον τὴν πρὸς βιομηχανοποιήσιν πρῶτην βλῆν.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀνωτέρω μικρὰ συμβολὴ καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπιχειρή- σεως ἀποτελοῦσα ἐλάχιστον δειγμά- των πρὸς τὴν Μαχομένην Πατρίδα, ὑποχρεώσεών μας, θέλει γίνεαι εὐμε- νῶς ἀποδεκτή καὶ διατελοῦμεν μετὰ προσήκοντος σεβασμοῦ

ΛΑΛΟΥΚΙΩΤΗΣ—ΣΟΓΙΘΟΣ

24 Νοεμβρίου 1940

1 Δεκεμβρίου 1940

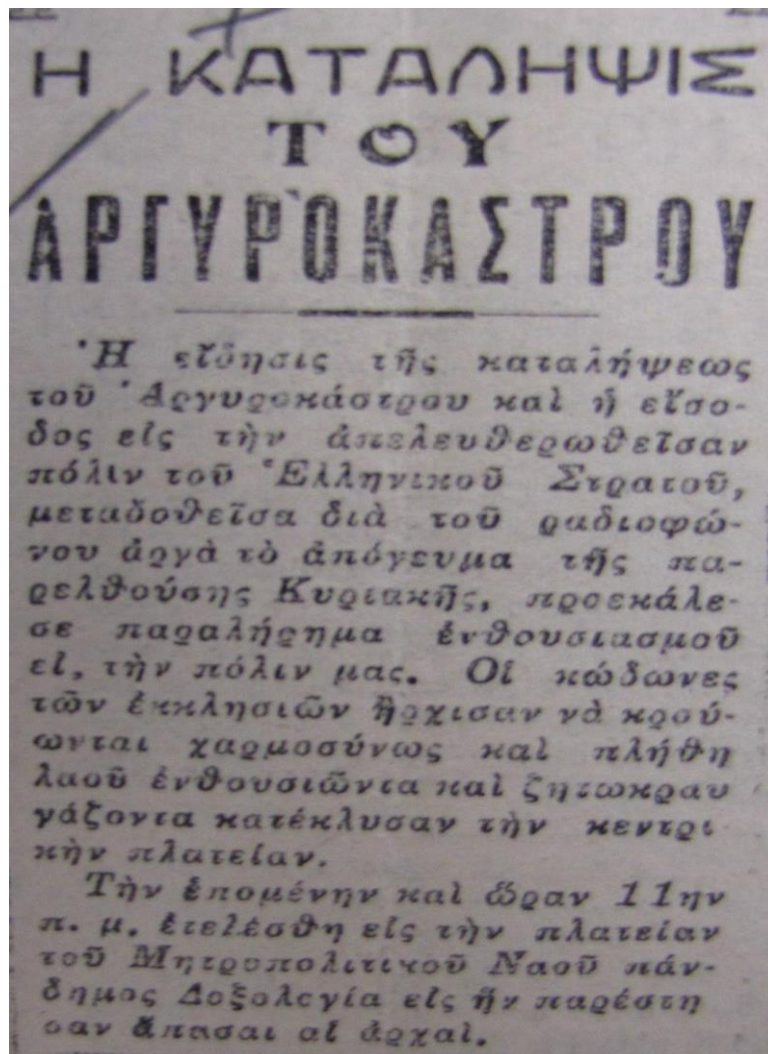
ΝΑ ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΜΕΝ

Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΟΝ

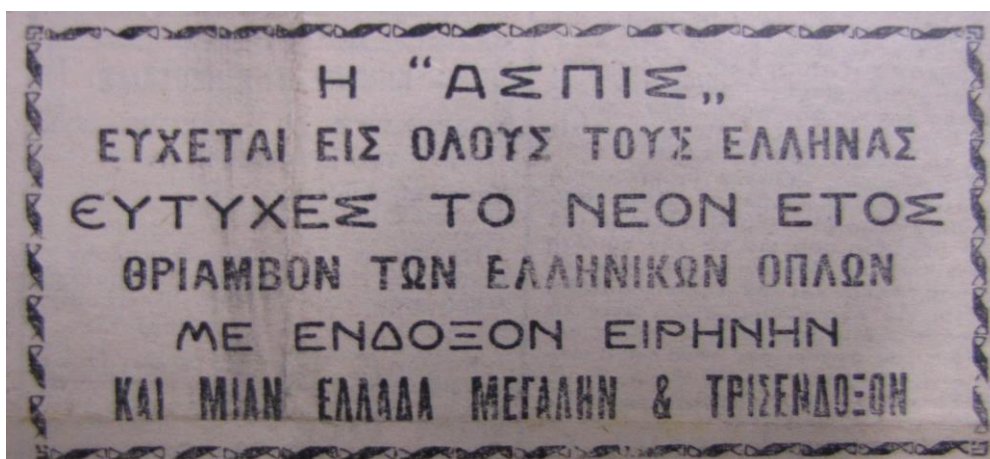
Τὴν ἀνωτέρω συλλογὴν ἐπέλε-
ξε ἐκ τῶν παρατηρηθέντων ἐπὶ ἐκ τῶν
ἀνωτέρω γεγραμμένων κ. Ἰω. Βασιλ.

K. MANIADAKIS

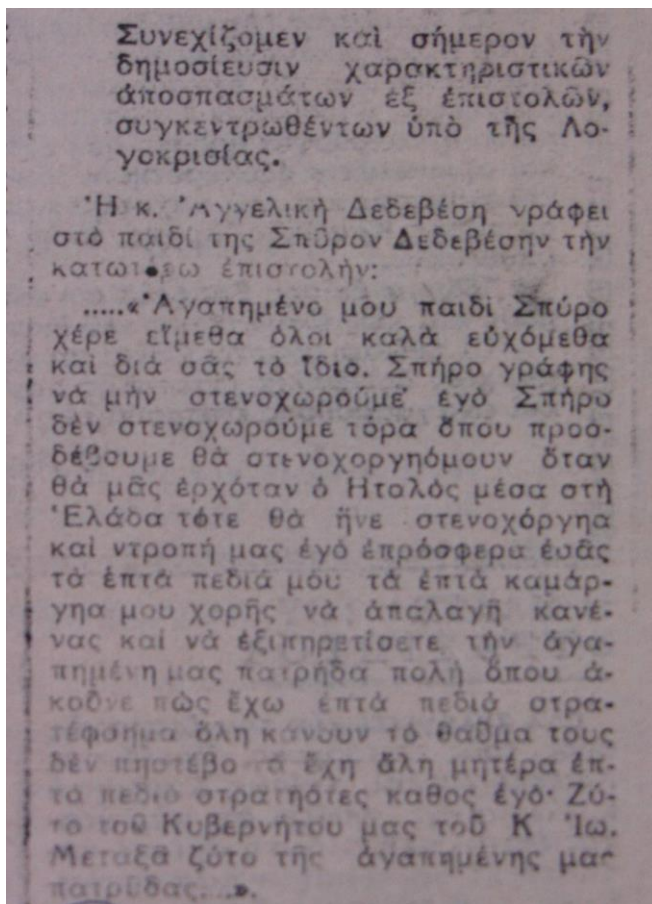
K. MANIADAKIS

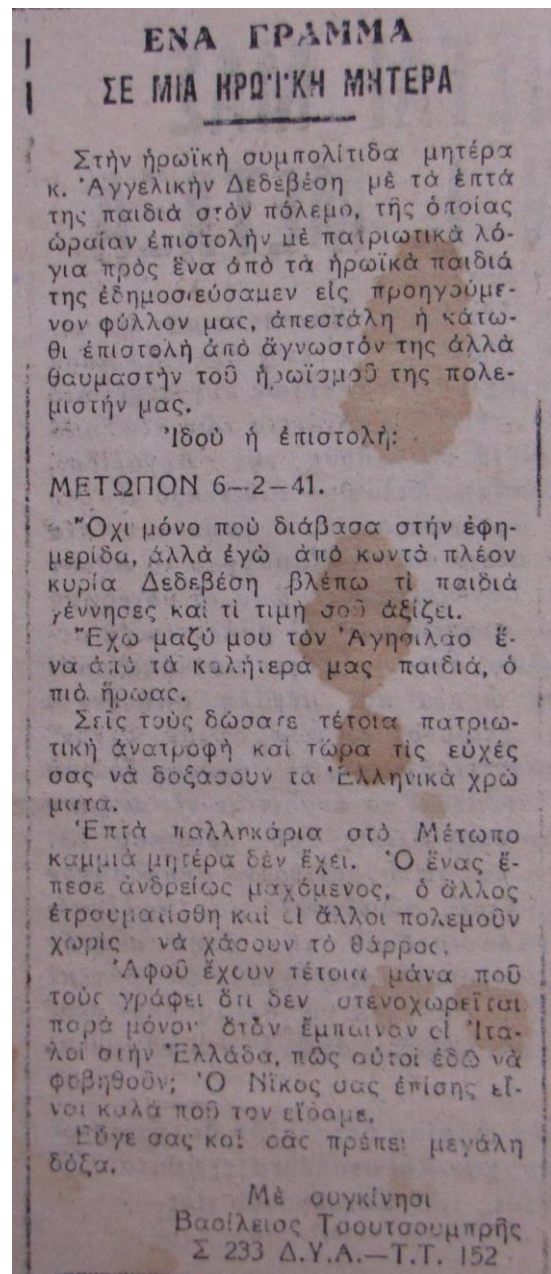
15 Δεκεμβρίου 1940

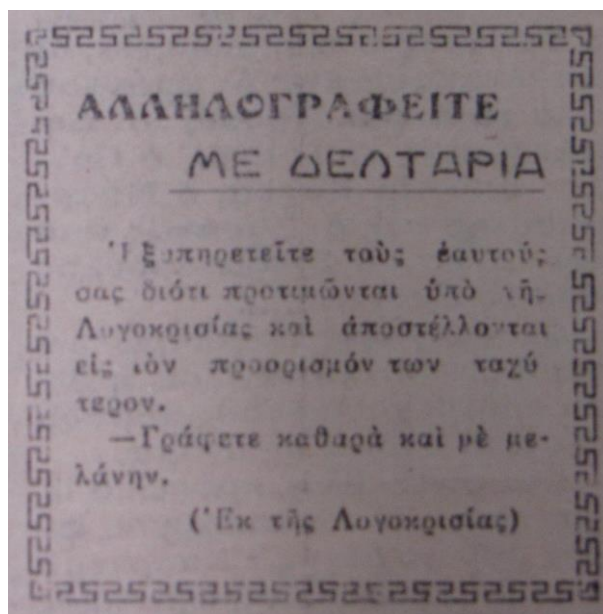
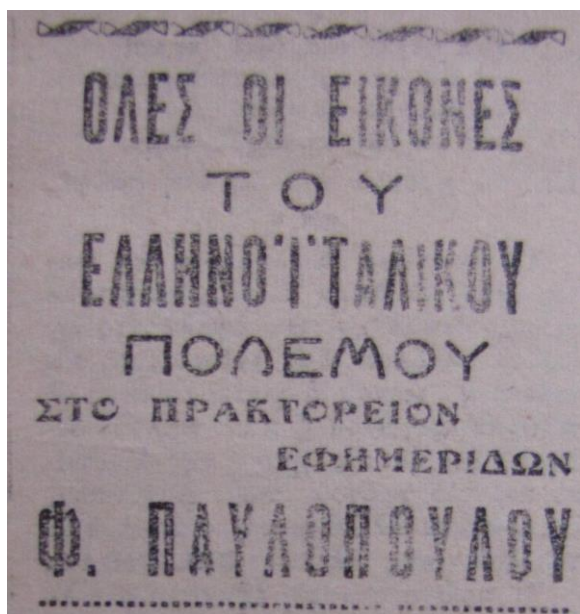
20 Δεκεμβρίου 1940

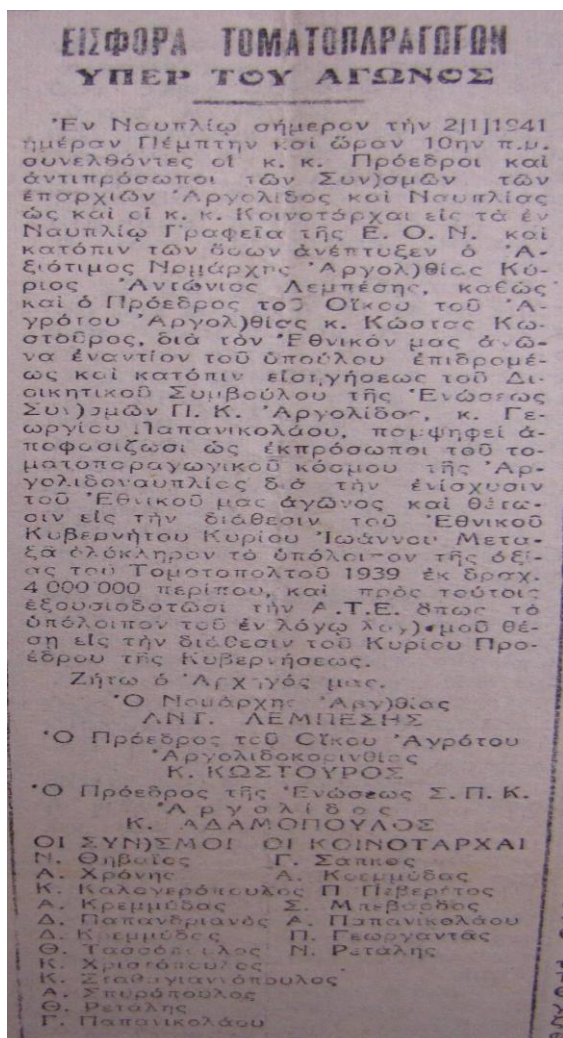
22 Δεκεμβρίου 1940

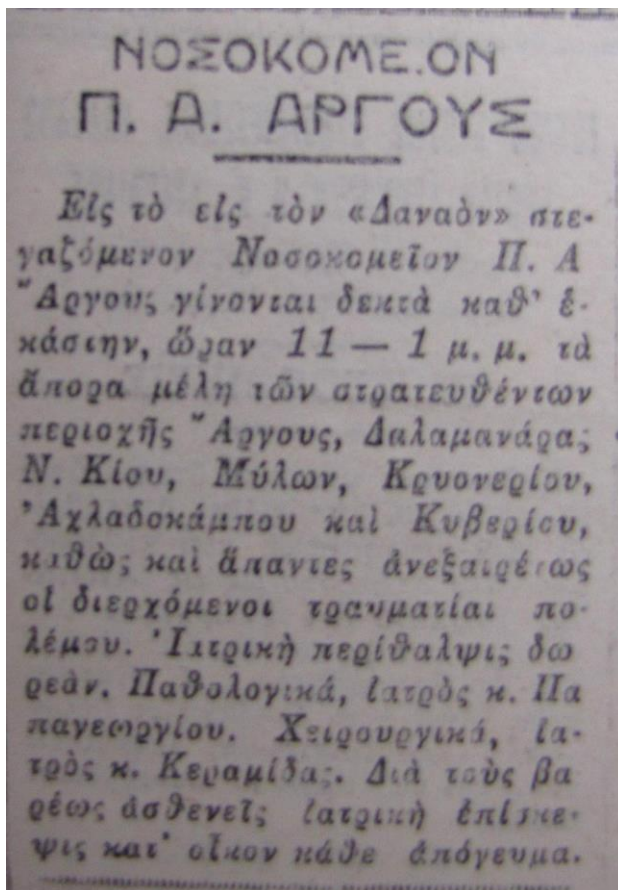
8 Φεβρουαρίου 1941

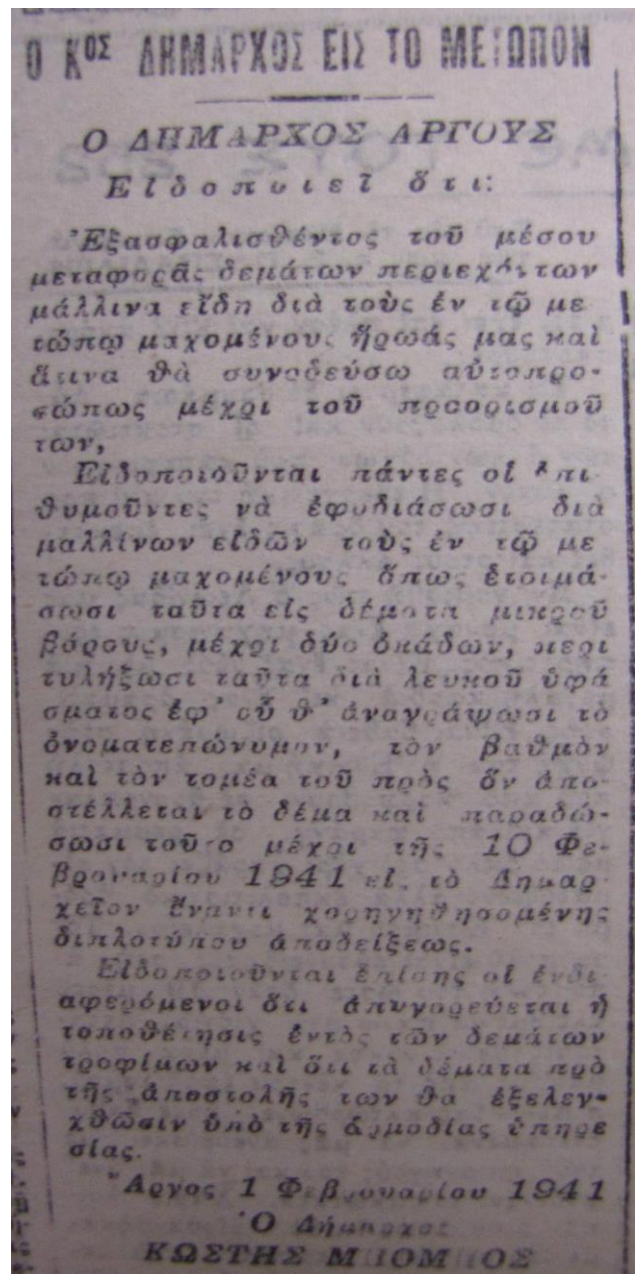
5 Ιανουαρίου 1941

5 Ιανουαρίου 1941

12 Ιανουαρίου 1941

1 Φεβρουαρίου 1941

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

Ένα σεμνὸ παιδί τοῦ Ἄργους
 ἕνας τιμημένος ἥρωας τῆς Ἐπο-
 ποιίας ποὺ γράφεται ἐκεῖ ψηλὰ
 στὰ Ἀλβανικὰ βουνά, ἔλειψε
 προχθές, προσεγγικῶν ἑαυτὸν
 ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν Μεγάλον Ὑ-
 πὲρ Πίστεως καὶ Πατρὶδος Ἀ-
 γῶνα. Τὸν ἥρωα Ἀντώνιον Ἀ-
 σπροποταμίτην, τὸν ὁποῖον ἐσε-
 βάσθησαν τὰ παντὸς εἶδους ἐχ-
 θρικά μηχανικὰ ὄπλα, κατέβαλε
 ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός
 του καὶ τῆς ὑψηλῆς του ἀποστο-
 λῆς ὁ ἀμείλικτος καὶ σπουλὸς
 χειμὼν τῶν Ἀλβανικῶν ὀρέων.
 Μεταφερθεὶς βαρέως πάσχων
 ἐκ κουσπαγημάτων εἰς Ἀθήνας,
 ὑπέκυψε εἰς τοὺς ἐκ τῶν κουσ-
 παγημάτων ἀκρωτηριασμοὺς καὶ
 μεταφερθεὶς ἐκηδεύθη ἐνταῦθα.

Εἰς τὸν τιμημένον νεκρὸν τι-
 μὰς ἀπέδωσαν ἡ 70ῃ Φάλαγξ
 Ἀρρένων Ἄργους, τῆς ὁποίας
 ἦτο ἀξιωματοῦχος, ἡ Περιφ(κ)ῆ
 Δ)οὶς Ἀρρένων Ἀργολ)θίας, ἡ
 Ὑποδ)οὶς Θηλέων Ἄργους ἀν-
 τιπροσωπεύσασα καὶ τὴν Πε-
 φερειακὴν Δ)οὶν Θηλέων, ἀπό-
 σπασμα τοῦ Φρουραρχείου Ἄρ-
 γους καὶ ὁ Ἑλληνοαμερικανικὸς
 Σύλλογος Ἄργους κατεθέσαντες
 καὶ στεφάνους τοὺς ὁποίους συ-
 νόδευσαν διὰ ἀποχαιρετιστικῶν
 προσλαλιῶν.

Ἐκ μέρους τῆς 70ῆς Φάλαγ-
 γος Ἀρρένων Ἄργους τὸν νε-
 κρὸν ἀπεχαιρέτησεν ὁ Διευθυν-
 τῆς τοῦ III Ἐπιτελικοῦ Γρα-
 φείου κ. Γ. Λογοθέτης διὰ τῆς

Κ Ε Ν Θ Ν

ΚΩΝΣΤ. ΜΠΟΥΛΑΜΑΚΗΣ ΑΛΛΑ

Χ Ο

Ένας ἀκόμη Ἀργεῖος, ἥρωας τῆς
 ἐποποιίας ἡ ὁποία γράφεται εἰς τὰ
 Ἀλβανικὰ βουνά, ὁ δεκαεὺς Πέτ-
 ρογιάννης Μπουλαμάκης, υἱὸς τοῦ
 βιομηχάνου τῆς πόλεώς μας κ. Γε-
 ωργίου Μπουλαμάκη, προσετράφη
 πρὸ προχθές εἰς τὸ Πάνθεον τῶν Ἀ-
 θανάτων. Μεταφερθεὶς βαρέως πά-
 σχων ἐκ κουσπαγημάτων εἰς Μοσό-
 κομεῖον τῶν Ἀθηνῶν ὑπέκυψε εἰς τὸ
 μοιραῖον τὴν παρελθούσαν Δευτέρα
 καὶ μεταφερθεὶς ἐκηδεύθη ἐνταῦθα.
 Στεφάνους κατέθεσαν ὁ Ἑλληνικὸς
 Στρατὸς καὶ ὁ Δῆμος Ἀργους. Ἡ
 μνήμη τοῦ ἥρωος αἰεὶ εἶναι ὀφθαλ-

12 Ιανουαρίου 1941

19 Ιανουαρίου 1941

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΚΡΙΓΚΑΣ

Ένα σεμνὸ παλληκάρι τοῦ Ἄργους, ἕνας ἥρως τῆς ἐποποιΐας ποῦ γράφεται στὰ Ἀλβανικὰ βουνά, ὁ Βασίλειος Κρίγκας, ἐπότισε μὲ τὸ αἷμα του καὶ ἐθέρωσε μὲ τὴν ζωὴν του τὸ δένδρον τῆς Ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας μας εἰς τὸν κατὰ τοῦ βαρβάρου ἐπιδρομέως ἀγῶνα. Λαβὼν μέρος εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μάχας, ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος εἰς μίαν κατὰ τῶν ὀχυρῶν ὑψωμάτων τῆς Κλεισούρας καὶ Τεπελενίου ἐξόρμησιν τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ λήξαντος ἔτους.

Ἡ πόλις τοῦ Ἄργους κατέταξε καὶ αὐτὸν εἰς τὸ Πάνθεον τῶν ἡρώων τῆς τῆν δὲ μνήμην του θά διατηρήσῃ αἰωνίαν.

ΒΑΣ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Καὶ ἕνα ἀκόμη εὐγενικὸ καὶ μορφωμένο παιδί τοῦ Ἄργους ὁ Βασίλειος Ν. Πατρόπουλος φοιτητῆς, ἔδωσε τὴν ζωὴν του εἰς τὸν μεγάλον κατὰ τοῦ ἐπιδρομέως ἀγῶνα. Ὑποστάς κρουπαγγήματα καὶ μεταφερθεὶς εἰς Νοσοκομεῖον, ὑπέκυψε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ μοιραῖον προσφέρας ἑαυτὸν θυσίαν εἰς τὸ πεδὸν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Αἰωνία του ἡ Μνήμη.

2 Φεβρουαρίου 1941

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ ΜΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΚΡΙΓΚΑΣ

Ἐξ Ἄργους, κλάσεως 1936. Ἐπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1941 πρὸ τῶν ὑψωμάτων τῆς Κλεισούρας.

23 Μαρτίου 1941

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ ΜΑΣ

ΣΤΑΜ. ΔΕΔΕΒΕΣΗΣ

Στὸ πάνθεον τῶν ἀθανάτων ἐπέρασεν ἕνας ἀκόμη ἀληθινὸς ἥρωας ὁ Λοχίας Σταμάτης Δεδεβέσης. Ὁ Δεδεβέσης εἶναι ὁ μεταξὺ τῶν πρώτων Ἀργείων ποὺ ἐπασεν μαχόμενος στὸ πεδίον τῆς τιμῆς. Ὅλοι αἱ πληροφορίες συμπιπτουν ὅτι τὸ ἡρωϊκὸ αὐτὸ παλληκάρι μαχόμενο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀπορροφισθέντος ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν λόχου τοῦ ἐπεδείξατο θαυμαστὴν πρωτοβουλίαν, αὐτενέργεια καὶ δρᾶσιν τὴν ὁποίαν ἐπεσφράγισεν μὲ ἕνα ἡρωϊκὸν θάνατον πρὸ τῆς Κλεισούρας.

Ἀς σημειωθῇ ὅτι ὁ Σταμάτης Δεδεβέσης ἦτο ἕνας ἐκ τῶν ἐπτα μαχομένων ἐν Ἀλβανίᾳ ἀδελφῶν, τοῦ ἑνὸς μάλιστα ἐξ αὐτῶν νοσηλευομένου ἀπὸ σοβαρὰ κρυοπαγήματα ἐν Ἀθήναις.

Διὰ τὸν ἑνδοξὸν θάνατόν του, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τὸ ἄγρος καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ἡ Ἐφημερίς μας ἀπειθύνει θερμότητα συλλυπητήρια πρὸς τοὺς οἰκείους του καὶ ἰδιαίτεως πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν μητέρα του, μητέρα τῶν ἐπὶ ἡρώων, τῆς ὁποίας ἐδημοσιεύσαμεν εἰς ἄλλο φύλλον τὴν γνωστὴν ἐπιστολὴν μὲ τὰ τόσο ὠραῖα καὶ πατριωτικὰ λόγια.

ΝΙΚΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

Ἐνα ἀκόμη καλὸ καὶ ἀγαπητὸ παλληκάρι τοῦ ἄγρους, ἕνας ἥρωας ὁ ὁποῖος ἐθυσίασε τὴν ζωὴν του εἰς τὸν μέγαλον κατὰ τοῦ βαρβάρου καὶ ὑποῦλου ἐπιδρομέως ἀγῶνα, ὁ Νίκος ὁ Ταγαράς, ὑποστὰς κρυοπαγήματα καὶ μεταφερθεὶς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἰωαννίνων, ὑπέκυψε καὶ αὐτὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰς τὸ μοιραῖον κατὰ τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1941, προσφέρων ἑαυτὸν θυσίαν εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Ἡ κοινωνία τοῦ ἄγρους κατέταξε καὶ αὐτὸν εἰς τὸ Πάνθεον τῶν ἡρώων τῆς εὐχομένη ὅπως τὸ χῶμα τὸ ὁποῖον σκεπάζει ἕναν τιμημένον ἥρωα, νὰ εἶναι ἐλαφρὸν.

Ἡ Μνήμη του ἄς εἶναι αἰωνία!...

Γ. Ν. Κ.

ΚΩΣΤΗΣ ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπόγευμα.... Ἐνῶ ἔξω ὁ οὐρανὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ ρίχνῃ τὰ οὐράρα του πέπλα, σ' ἕνα κρεβάτι τοῦ μεγάλου στρατιωτικοῦ νοσοκομεῖου «Εὐαγγελισμὸς» ἕνα φτωχὸ παιδί ἀλλὰ ὑπερήφανος ἥρωας ἔσβυνε αἰγά - σιγά.

Ἄφου ὑπέστη κρυοπαγήματα καὶ ἀφου ἐστερήθη καὶ τὰ διὰ τοῦ πόδι α, μὴ δυναμένος νὰ ἀνδέξῃ πλέον ὑπέκυψε εἰς τὸ μοιραῖον, χωρὶς πατέρα, χωρὶς μητέρα, χωρὶς ἀδελφὸ κοιτὰ του γιὰ νὰ τοῦ δώσουν τὰ τελευταῖα λόγια παρηγορίας.

Ὁ λευκοντυμένος ἄγγελος πετοῦσε ἀδιάκοπα πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ περιμένοντος νὰ πάρῃ τὴν ὁλόλευκὴ ψυχὴν του καὶ νὰ τὴν μεταφέρῃ κεῖ πάνω ὅπου ὑπάρχει ἡ πραγματικὴ εὐτυχία.

Κωστὴς Νανόπουλος.... Τὸ κομμάρι τοῦ σπιτιοῦ. Τὸ παιδί ποὺ γιὰ ὅλους φρόντιζε στὸ φτωχικὸ του σπίτι. Ἐσβυσε.... Ἐφυγε.... Πέταξε.... Ἐπεσε κι αὐτὸς μαχόμενος ὑπὲρ Πίστews καὶ Πατρίδος.

Ἀγωνίστηκε στὰ ψηλά βουνὰ τῆς Ἀλβανίας ἐναντίον τοῦ ἀνάνδρου ἐχθροῦ, γράφων καὶ αὐτὸς μαζί με ὅλους τοὺς ἄλλους νέας χρυσὰς σελίδας δόξης. Ὁ χαμὸς του ἦτο ἕνα πληγμὰ γιὰ ὅλους μας.

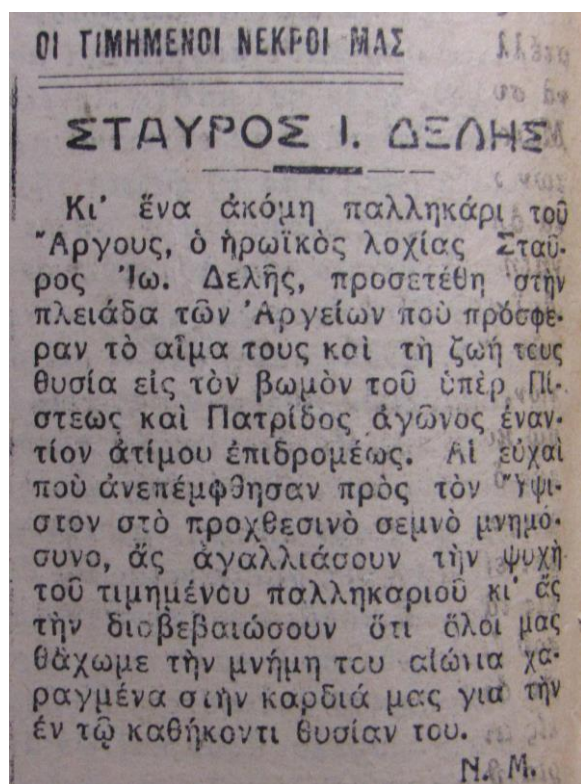
Εἴμεθα ὁμως ὑπερήφανοι γιατί ἔπεσεν ἀγωνιζόμενος γιὰ τὴν Πατρίδα, τὸ ὑψηλότερον ἰδανικόν.

Ἀς εὐχηθῶ καὶ γὼ ὅπως τὸ χῶμα ποὺ τὸν σκεπάζει νὰ εἶναι ἐλαφρὸν καὶ Αἰωνία του ἡ Μνήμη.

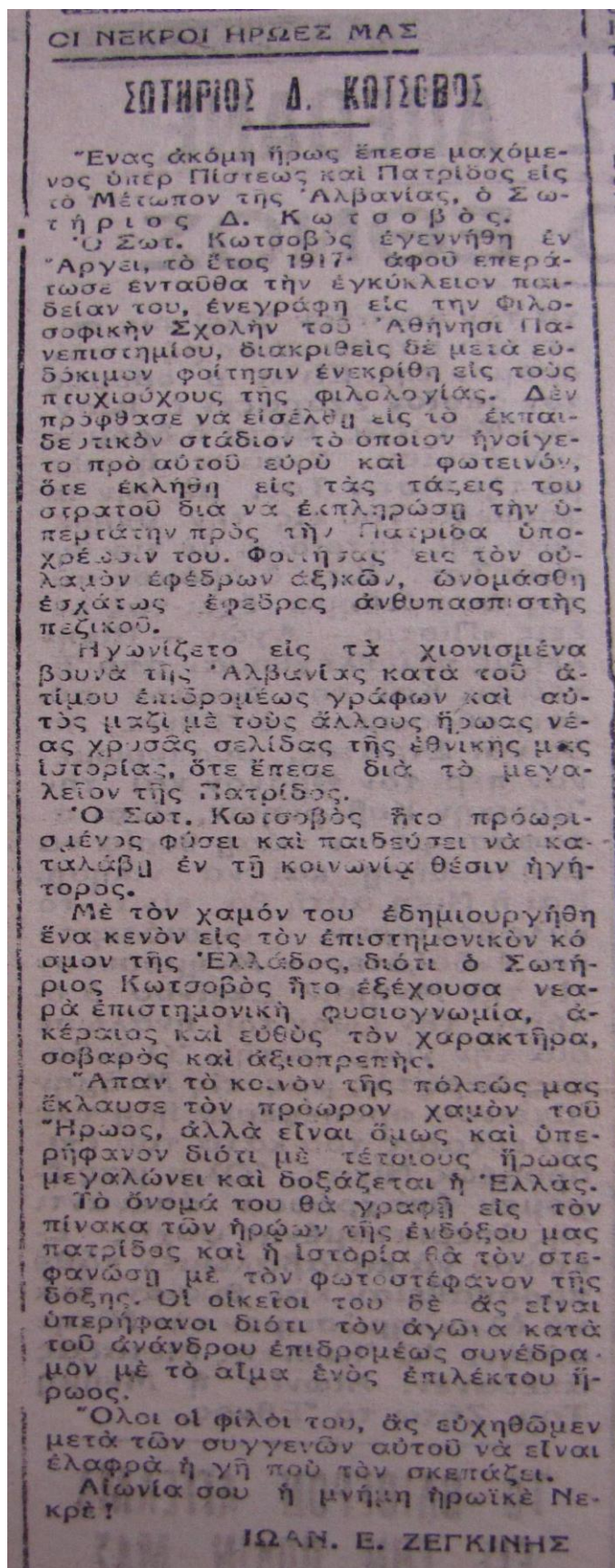
Ἀντιγόνη Β. Νανόπουλου

9 Φεβρουαρίου 1941

16 Φεβρουαρίου 1941

23 Φεβρουαρίου 1941

16 Μαρτίου 1941

ΧΑΡΤΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΑΘ. ΠΑΝΑΓΟΥΛΙΑ

Από το οδοιπορικό των ερευνών του κ. Αγαθ. Παναγούλια. Οι τόποι έρευνας για τους πεσόντες από την Αργολίδα σημειώνονται μέσα σε κύκλο με κόκκινο περίγραμμα και ονομαστικός κατάλογος παρατίθεται στη σελ. .

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Όπως σημείωσα και προηγουμένως, από τον ξεχασμένο αυτόν πόλεμο αναδύεται μια άλλη ηρωική προσπάθεια, αναζήτησης πια κάποιων στοιχείων για όσους δεν γύρισαν πίσω. Οι επίσημοι φορείς (Δ/νση Ιστορίας Στρατού, η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, η Πρεσβεία και τα προξενία της Ελλάδας στην Αλβανία), αλλά και οι ερευνητές και οι απλοί άνθρωποι που έδωσαν κάποιον από την οικογένεια σ'αυτόν τον αγώνα, οργανώνουν τη δική τους αναζήτηση. Έργο επίπονο, που όμως φέρνει στην επιφάνεια σημαντικά στοιχεία για τη Μικρή και τη Μεγάλη Ιστορία αυτής της περιόδου. Σημείωσα ήδη το σημαντικό έργο του κ. Αγαθοκλή Παναγούλια στον οποίο οφείλω πολλά από τα στοιχεία (φωτογραφικό υλικό και καταστάσεις) για τους πεσόντες της Αργολίδας που καταθέτω στη συνέχεια ως τεκμήριο μαζί με άλλα στοιχεία για την Μεγάλη Ιστορία των απλών ανθρώπων.

Ο Δαληβίγκας Γεώργιος του Κων/νου έπεσε μαχόμενος (εξαφανίστηκε κατά την επίσημη αιτιολόγηση) τον Φεβρουάριο του 1941 στο ύψωμα 802. Η οικογένειά του μου έδωσε το φάκελο με τα στοιχεία που απέστειλε το ΓΕΣ, απάντηση και βοήθεια στις αναζητήσεις τους, και τα παραθέτω.

ΠΡΟΣ: Κυρία
Φωτεινή Χρ. Οικονόμου
Πάροδος Ελληνορώσων
Αργος Τ.Κ 21 200

ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΙΣ/6°
ΦΕΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
6° Γραφείο
Τηλέφ. 210 6552705
Φ. 900/ 251/775449
Σ. 1413
Αθήνα, 1 Δεκ. 2006

ΘΕΜΑ: Διάφορα

ΣΧΕΤ: Η από 20 Νοε. 2006 επιστολή σας.

1. Σας γνωρίζουμε σε απάντηση της σχετικής επιστολής σας ότι, από τα τηρούμενα στοιχεία στην υπηρεσία μας προκύπτει ότι ο Στρτης Δαληβίγκας Γεώργιος του Κων/νου, που γεννήθηκε στο Γυμνό Αργολίδας εξαφανίστηκε την 2-2-1941 στο Ύψωμα 802.

2. Συνημμένα σας αποστέλλουμε τα παρακάτω:

α. Απόσπασμα έκθεσης του 28^{ου} ΣΠ από 26 Ιαν. 1941 μέχρι 5 Φεβ. 1941.

β. Απόσπασμα με σχεδιάγραμμα από το βιβλίο εκδόσεως ΓΕΣ/ΔΙΣ, «Χειμερινές Επιχειρήσεις – Ιταλική Αντεπίθεση Μαρτίου 1941» στο οποίο φαίνονται οι Επιχειρήσεις του 28 ΣΠ την 1^η Φεβ. 1941 και το Ύψωμα 802.

γ. Συγκρότηση του 28^{ου} ΣΠ.

3. Δυστυχώς ο τόπος ταφής του δεν μπορεί να προσδιορισθεί, δεδομένου ότι η εξαφάνισή του πιθανώς να προήλθε από τον βομβαρδισμό που εξέπεμψε ο εχθρός με το πυροβολικό του, στις 2 και στις 3 Φεβρουαρίου 1941.

4. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία.

Ακριβές Αντίγραφο

Επχίας (ΜΧ) Σταύρου Κατερίνα
Βοηθός 6^{ου} Γραφείου

Υπτιος Γεώργιος Βασιλείου
Υποδιευθυντής
Για τον Απουσιάζοντα Δντή

Χρονολογική Περίοδος	Β ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (Ε/Ι-Ε/Γ-ΚΡΗΤΗ-Μ.ΑΝΑΤ)		Κωδικός	12628	Αξικός	☐
Συνοπτικά Στοιχεία						
Επώνυμο	ΔΑΛΗΒΙΓΚΑΣ		Όνομα	ΓΕΩΡΓΙΟΣ		
Πατρώνυμο	ΚΩΝ/ΝΟΣ	Βαθμός	ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ	Ο/Σ	ΠΖ	
Στοιχεία Γέννησης και Θανάτου						
Ημνία Γέννησης	01/01/1917					
Τόπος Γέννησης	ΓΥΜΝΟ	ΓΥΜΝΟΥ	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ			
Μονάδα	28ο ΣΠ					
Τρόπος Θανάτου	ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΕ		Από ποιους			
Ημνία Θανάτου	02/02/1941					
Τόπος Θανάτου	ΥΨ.802		2ος.ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ			

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

ΤΟΥ 28ΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΠΕΖ.

('Από 28 'Οκτωβρίου 1940 με 13 Μαρτίου 1941)

- 41 -

Τὴν πρῶταν τὸ II/28 Τάγμα, διαγόμενον τακτικῶς εἰς τὸ 90όν Σ.Π., ἐπετέθη κατὰ τοῦ ὑψώματος ΜΠΡΕΥΚΟ - ΓΚΑΙΟΥΛΕΙ ὅπου καὶ κατέλαβε τὴν 13ην ὥραν.

26η Ἰανουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερός.

Τὸ Σύν/μα διετάχθη ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ 90όν Σύνταγμα καὶ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπιθετικὴν προσπάθειαν πρὸς ΜΕΡΕΤΕΛΙ.

Πρὸς τοῦτο τὸ I Τάγμα (Ταγ/χου Δημητριάδου) ἀντικατέστησε Τάγμα τοῦ 90 Σύν/τος ἐπὶ τοῦ ὑψ. 931. Τὸ Τάγμα τοῦτο, δεχθὲν νυκτερινὴν ἐπίθεσιν, τὴν 21ην ὥραν, ἀπέκρουσε ταύτην μὲ βαρυτάτας διὰ τὸν ἐχθρὸν ἀπωλείας.

Νεκροί : Ἀξιωματικοί 2. * Ἀνθ/γὸς Καρυπίδης Ἀντών. (1ου Δόχου)

Νεκροί : Ὀπλῖται : 15

Τραυματίαι Ἀξ/κοί, Ἀνθ/γὸς Γιαννακοδημὸς Ἀντώνιος (Δ/τῆς 2ου Δόχου), ἑφ. Ἀνθ/γὸς Μενιάκας Ἀργ. (3ου Δόχου) ἀμφότεροι διακομισθέντες.

Τραυματίαι Ὀπλῖται : 32

Τὸ II/28, Ταγ/χου Σώκου Δ., ἐπανήλθεν εἰς τὸ Σύν/μα.

27η καὶ 28η Ἰανουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερός, διακοπτόμενος ὑπὸ αἰθρίας.

Κατόπιν ἐπείγουσας ἀβγῆς τῆς ΧΥ Μεραρχίας τὴν νύκτα τῆς 27ης τὸ III/28 Τάγμα (Σακελλαροπούλου) ἐγκιταστάθη ἀμυντικῶς ἐπὶ τοῦ ὑψ. ΚΙΑΡΕ - ΕΥΣΙΝΙ.

Τὸ II/28 Τάγμα ἔσχε τὰς κάτωθι ἀπωλείας.

Νεκροί : Ὀπλῖται (2) δύο.

Τραυματίαι Ἀξ/κοί : Δοχ/γὸς Νικολάου Ν. (Δ/τῆς 5ου Δόχου), διακομισθείς.

" Ὀπλῖται : 7

29 - 30 Ἰανουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερός μετὰ πτώσεως χιόνος ἀπὸ καυροῦ εἰς καυρὸν.

Ἐχθρική ἀεροπορία μετρίως δραστηριότητες.

Τὸ 90 Σύν/γμα ἀνέλαβε ἐκ νέου τὸν τομέα του, τὸ δὲ Σύν/γμά μας διετάχθη ὑπὸ τῆς Μεραρχίας νὰ μελετήσῃ ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν πρὸς ΜΠΡΕΥΚΟ - ΜΠΟΒΕΤΟ.

31η Ἰανουαρίου 1941

Καιρικὴ κατάστασις καλὴ διακοπτόμενη ὑπὸ πτώσεως χιόνος. Ἐξτετελέσθησαν ἀναγνωρίσεις διὰ τὴν ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν τοῦ Σύν/τος.

Συνεπεῖς ἀπὸ ἀέρος βομβαρδισμοῦ τὸ Σύν/γμα ἔσχε 2 Ὀπλίτας τραυματίας.

1η Φεβρουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερός καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κατόπιν Δ/γῆς τῆς Μεραρχίας τὸ Σύν/γμα ἐγκιταστάθη εἰς χωρίον ΣΗΙ-ΜΗΚΚΙΑΡΕΝ. Ἀντικαταστήσαν, διὰ τοῦ III Τάγματος (Ταγ/χου Σακελλαροπούλου), Τάγμα τοῦ 33

- 42 -

Συν/τος ἐν τῷ μετόπῳ ΚΙΑΦΕ - ΜΠΟΥΜΠΕΣΙΤ . τὸ I/28 Τάγμα, ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 33 Συν/τος.

2α καὶ 3η Φεβρουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερός.

Ἐχθρική ἀεροπορία μετρίως δραστηριότητος.

Ὁ ἐχθρὸς ἐβρομβάρδισε σφοδρῶς τὰς θέσεις μας διὰ τοῦ κυρ/κοῦ του. Ἐτέθη ὑπὸ τὸ Συν/γμα τακτικῶς τὸ III/90 (Τάγμα Δημοτάκη), ὅπερ ἦτο ἐγκατεστημένον ἀμυντικῶς ἔναντι τοῦ αὐχένος ΚΙΑΦΕ - ΜΠΟΥΜΠΕΣΙΤ

VIII.- ΑΙΧΜΗΤΙΚΟΣ ΛΙΓΩΝ ΚΙΑΦΕ - ΜΠΟΥΜΠΕΣΙΤ

4η Φεβρουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερὸς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Τὸ 33 Συν/γμα ἐπετέθη τὴν πρωτὴν πρὸς κατάληψιν τῶν ὄψωμάτων 800 καὶ 802. Εἰς τὸ I/28 Τάγμα (Δημητριάδης) ἐδόθη ὡς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τὸ ὕψ. 802, ὅπερ κατελήφθη κατόπιν σιληροτάτου ἀγῶνος.

Δι' ἀπώλειαι τοῦ Τάγματος ἦσαν αἱ ἐξῆς:

Νεκροὶ ἄξ/κοί: Ἀνθ/γὸς Παπαδημητρίου Ἀνδρ. (2ου Λόχου) καὶ Ἀνθ/γὸς Γερογιάννης Ἐμμ. (1ου Λόχου)

Νεκροὶ ὀπλῖται: 41

Τραυματίαι ἄξ/κοί: Ὑπολ/γὸς Ἀντωνόπουλος Ἀναστ. (Δ/τῆς τοῦ 2ου Λόχου), Ἀνθ/γὸς Εὐώρης Γεώργιος (2ου Λόχου), Ἀνθ/γὸς Μισούλης Νικ. (1ου Λόχου) ἔφ. Ἀνθ/γὸς Ζαχαριάδης Κ. (1ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Ἐλευθεριάδης Ἐλ. (2ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Παπουλίδης Παν. (2ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Τσαπάνος Βασ. (I Πολ/λῶν), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Παπαδόπουλος Ἀθαν. (3ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Μπλαδένης Βασ. (2ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/γὸς Παυλίδης Εὐανστ. (1ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/στῆς Εὐσταθίου (1ου Λόχου), ἔφ. Ἀνθ/στῆς Εἰηνᾶς Μάρκος (I Πολ/λῶν), ἔφ. Ἀνθ/στῆς Φιλίππου Στέφανος (I Πολ/λῶν), ἔφ. Ἀνθ/στῆς Ἐμμανουήλ Ἐμμ. (3ου Λόχου) ἅπαντες διακομισθέντες.

Τραυματίαι ὀπλῖται: 92

Κατὰ τὰς πρώτας ἀπογευματινὰς ὥρας τὸ III/28 Τάγμα, ἐγκατεστάθη ἀμυντικῶς ἐπὶ τοῦ ὕψ. 985.-

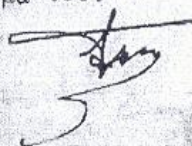
5η Φεβρουαρίου 1941

Καιρὸς βροχερὸς διακωπρόμενος ὑπὸ αἰθρίας.

Κατόπιν Δ/γῆς τῆς Μεραρχίας τὸ Συν/γμα ἀνέλαβε τομεὰ ἀπὸ ὕψ. 802(ἔχι) μετὰ αὐχένος ΚΙΑΦΕ - ΜΠΟΥΜΠΕΣΙΤ (ναί) *μετὰ Π.Α.Υ. καὶ Μ.Ο.Π. καὶ μετὰ Βασιλ. Κηδον Θεοδ.*

Τὸ III/28 Τάγμα (Σώκου) ἀντικατέστησε τὴν 7ην Φεβρουαρίου τὸ III/90 Τάγμα (Δημοτάκη), ὅπερ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Συν/γμά του.

./.

ΔΑΛΗΒΙΓΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Κωσταλάμπρος Γεώργιος του Κων/νου έπεσε στο Λέκλι στις 8 Μαρτίου 1941. Η κόρη του και ο εγγονός του (Κων/νος Ρούσσης) έκαναν τη δική τους έρευνα από την οποία προκύπτουν τα παρακάτω στοιχεία :

Γεννήθηκε στην Φρουσιούνα Άργους Αργολίδας το έτος 1907 και κατετάγη στις 8 Οκτωβρίου 1927 στο 8^ο Σύνταγμα Πεζικού στο Ναύπλιο απ' όπου απελύθη στις 18 Μαρτίου 1929 (Σ.Α. 110/535/1927). Στις 7 Ιανουαρίου 1941 κατετάγη ως έφεδρος στο Έμπεδον Πεζικού Ναυπλίου και εντάχθηκε στη δύναμη του 39^{ου} Συντάγματος Ευζώνων με το βαθμό του δεκανέα. Στις 8 Μαρτίου 1941 έπεσε στη θέση Λέκλι (ΝΑ Τεπελενίου). Με την αριθ. 781942?Δ1/Π/5/18-11-1946 απόφαση του Υπουργείου Στρατιωτικών προήχθει στο βαθμό του λοχία ως εξαφανισμένος στο Λέκλι Αλβανίας.

Γιώργος Παπαγιάννης

Ο **Παπαγιάννης Γεώργιος του Παναγιώτη** γεννήθηκε το 1915 στο Λυγουριό και υπηρέτησε τη θητεία του ως έφεδρος ανθυ/γός στο 8^ο Σύνταγμα Πεζικού στο Ναύπλιο. Το 1940 φεύγει με τα πρώτα τμήματα του Ελληνικού Στρατού για το μέτωπο της Αλβανίας και μάχεται στην πρώτη γραμμή. Στις 16 Δεκεμβρίου 1940 συμμετέχει στη μάχη για την κατάληψη του χωριού Κολώνια και βρίσκεται στο ύψωμα Μάλες Τάπα κοντά στο χωριό. Προς το βράδυ κι ενώ η μάχη είχε τελειώσει με τη σύλληψη από το λόχο του 140 Ιταλών αιχμαλώτων φαίνεται, κατά τις μαρτυρίες που επικαλείται στη νεκρολογία του η τοπική εφημερίδα «Εδώ Λυγουριό»³⁶, πως ένας Ιταλός που έμενε κρυμμένος τον πυροβόλησε στο κεφάλι από κοντινή απόσταση. Το σώμα του βρέθηκε την επόμενη μέρα θαμμένο στο χιόνι. Είναι πιθανό η ταφή του να έγινε στο σημείο εκείνο μαζί με άλλους νεκρούς στρατιώτες. «Έτσι», γράφει ο

Γιάννης Σαρρής στη νεκρολογία του, «ο τραγικός ανθ/γός Γ.Παπαγιάννης δεν μπόρεσε να γυρίσει πίσω στο Λυγουριό, κάτι που κατόρθωσαν τ'άλλα δυο αδέρφια του (ο Τάσος και ο Βασίλης) που κι εκείνοι υπηρετούσαν στο Αλβανικό μέτωπο».

Βασίλης Ρούμπος

Ο **Ρούμπος Βασίλειος του Ιωάννου** υπηρέτησε τη θητεία του στο πεζικό και τελείωσε τη σχολή εφέδρων ανθ/γών το 1931. Επιστρατεύτηκε στις 10 Οκτωβρίου 1940 και ήταν κυριολεκτικά στην πρώτη γραμμή του μετώπου όταν ξέσπασε ο πόλεμος. Παρότι πήρε μέρος σε πολλές μάχες και επέζησε μια οβίδα τον σκότωσε στις 6 Μαρτίου 1941. Στη νεκρολογία του στην εφημερίδα «Εδώ Λυγουριό»³⁷, ο Γιάννης Σαρρής σημειώνει πως «το τραγικό συμβάν έγινε στην περιοχή Μπούμπεση στους πρόποδες της Τρεμπεσίνας. Ο Βας. Ρούμπος ετάφει μαζί με τους άλλους αξιωματικούς στο Χάνι Παλαμπάνιρτ».

³⁶ Αρ. φύλλου 18, Οκτώβριος 1988.

³⁷ Ο.π.

Ο **Γεώργας Γεώργιος του Νικολάου** γεννήθηκε στην Παλαιά Επίδαυρο Αργολίδας το 1911. Τελειώνοντας τη Νομική Αθηνών έφυγε για το μέτωπο. Πολέμησε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός και έπεσε στο ύψωμα 1308 στην Τρεμπεσίνα στις 24 Ιανουαρίου 1941.

Γιώργος Κωτσιόπουλος

Ο **Κωτσιόπουλος Γεώργιος του Κωνσταντίνου** γεννήθηκε στο Μάξι (Καρυάς) Αργολίδας το 1907 και υπηρετούσε στο 39^ο Σύνταγμα Ευζώνων. Έμεινε για πάντα στα υψώματα του Τεπελενίου κατά την ιταλική εαρινή επίθεση στις 9 Μαρτίου 1941.

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΟΣ	ΕΤΟΣ ΓΕΝ.	ΜΟΝΑΔΑ ΠΟΥ ΑΝΗΚΑΝ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΒΙΩΣΕΩΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.Τόπος τιμής: χ.Γ.κολέμι (ΒΔ Αργυροκάστρου)								
1	Βαρθής Παρασκευάς	Βασίλειος	Δεκ.	1915	8ο Σ.Π	Ασίνη Αργους	19/12/1940	
2	Γαμβρούλας Βασίλειος	Κωνσταντίνος	Δεκ.	1913	8ο Σ.Π	Χώνικα Αργους	19/12/1940	
3	Γιαννουδάκης Νικόλαος	Ιωάννης	Στρ.	1913	8ο Σ.Π.	Πρόνοια Ναυπλίου	14/12/1940	Εξαφανίστηκε στην περιοχή Αργυροκάστρου-Γ.κολέμι
4	Δαγρές Θεοφάνης	Θεοδόσιος	Δεκ.	1918	8ο Σ.Π	Κουρτάκι Αργους	19/12/1940	
5	Δεδεγκίκας Ευάγγελος	Σταμάτιος	Στρ.	1913	8ο Σ.Π	Κουνουπίτσα Τροιζηνίας	3/12/1940	Ορεινό χειρουργείο
6	Δήμας Ευάγγελος	Ιωάννης	Στρ.	1915	8ο Σ.Π	Μεγαλοχώρι Τροιζηνίας	20/12/1940	
7	Καλιανός Ανδριανός	Δημήτριος	Στρ.	1915	Ινβ Ορ.χειρ.	Ασίνη Αργους	21/12/1940	
8	Κοντονικολάκος Ιωάννης	Σταύρος	Δεκ.	1913	8ο Σ.Π	Κυβέρι Αργους	20/12/1940	
9	Μιτάκος Αργύριος	Παντελής	Στρ.	1913	8ο Σ.Π	Τροιζήνα	15/12/1940	
10	Μιχαλόπουλος Αναστάσιος	Βασίλειος	Στρ.	1911	8ο Σ.Π	Αργος	19/12/1940	
11	Παπαναστασάπουλος Σωκρ.	Αναστάσιος	Στρ.	1916	ΙV όρχου Αναγν	Σκαφιδάκι Αργους	13/12/1940	
12	Στρατής Χρήστος	Νικόλαος	Στρ.	1915	8ο Σ.Π	Αγ.Παρασκευή Ναυπλίας	19/12/1940	
13	Ψυχογιός Χρήστος	Δημήτριος	Στρ.	1912	8ο Σ.Π	Κουτσόποδι Αργους	19/12/1940	
2.Τόπος τιμής: Γκόλικο (ΝΑ Τεπελενίου - Υψωμα Δόντι)								
1	Παύλου Αναστάσιος	Γεώργιος	Στρατ.	1921	39ο Συντ.Ευζών	Πρόνοια Ναυπλίου	7/3/1941	
3.Τόπος τιμής: Χωριό Δέλβινο								
1	Ελευθερίου Κων/νος	Γεώργιος	Λοχίας	1914	6ο Σ.Π	Κεφαλάρι Αργολίδας	28/12/1940	Α2 Ορεινό χειρουργείο
4.Τόπος τιμής: Περιοχή Κλεισούρας								
1	Καχριμάνης Βασίλειος	Αναστάσιος	Στρατ.	1918	90ο Σ.Π.	Πυργέλα Αργους	Ιαν. 1941	Εξαφανίστηκε στο ύψωμα 1200
2	Λύκος Αναστάσιος	Ευστάθιος	Αγγός	1912	4ο Σ.Π.	Προσύμη Αργολίδος	27/12/1940	Φονεύθηκε στο ύψωμα 1067 Κλεισούρας
3	Σατερλής Δημήτριος	Αθανάσιος	Στρατ.	1911	90ο Σ.Π.	Πουλακίδα Ναυπλίου	10/1/1941	Εξαφανίστηκε στο ύψωμα 1220
4	Σιδέρης Ευάγγελος	Νικόλαος	Στρατ.	1910	8ο Σ.Π	Αργος Αργολίδας	3/1/1941	Φονεύθηκε στην Κλεισούρα
5	Τσαλίκης Κων/νος	Εμμανουήλ	Στρατ.	1912	8ο Σ.Π.	Ν.Κίος Αργολίδος	12/4/1941	Εξαφανίστηκε στην Κλεισούρα
5.Τόπος τιμής: Κολώνια (ΒΔ Αργυροκάστρου)								
1	Δαμαλitis Ιωσήφ	Ιωάννης	Στρ.	1913	8ο Σ.Π	Σπέτσες Αργολίδος	18/12/1940	
2	Σαράντος Γεώργιος	Δημήτριος	Στρ.	1912	8ο Σ.Π	Δίδυμα Ερμιονίδος	19/12/1940	Σε αεροπορικό βομβαρδισμό
3	Παιβανάς Ευάγγελος	Αθανάσιος	Στρατ.	1916	8ο Σ.Π.	Δαλαμανάρα Αργους	19/12/40	Ινα Ορεινό χειρουργείο
4	Σαράντος Γεώργιος	Δημήτριος	Στρ.	1912	8ο Σ.Π	Δίδυμα Ερμιονίδος	19/12/1940	Σε αεροπορικό βομβαρδισμό
6.Τόπος τιμής: Λέκλι (Υψώματα χωριού ΝΑ Τεπελενίου)								
1	Κοκορομήτης Αναστάσιος	Σταύρος	Στρατ.	1916	8ο Σ.Π.	Δρέπανο Ναυπλίου	19/2/1941	Φονεύθηκε στο υψ. Λέκλι
2	Κωστόπουλος Σπυριδών	Γεώργιος	Στρατ.	1915	8ο Σ.Π.	Λάλουκα Αργους	27/12/1940	
3	Κωσταλάμπρος Γεώργιος	Κων/νος	Δεκαν.	1907	39ο Συντ.Ευζών	Αλέα (Φρουσιούνα)Αργο	8/3/1941	Εξαφανίστηκε στο Λέκλι ΝΑ Τεπελενίου
7.Τόπος τιμής: Λεκντούσι (Υψωμα 1200 Β Προγονάτι)								
1	Αγγελετόπουλος Γεώργιος	Νικόλαος	Λοχίας	1914	8ου Σ.Π	Πρόνοια Ναυπλίου	01/01/41	Εξαφανίστηκε
2	Ασημακόπουλος Σπυριδών	Δημήτριος	Στρ.	1912	8ου Σ.Π	Φρουσιούνα Αργους	30/12/1940	
3	Κάβουρας Παναγιώτης	Θεόδωρος	Στρ.	1912	8ου Σ.Π	Αργος Αργολίδος	1/1/1941	
4	Κακαναράκης Απόστολος	Γεώργιος	Στρ.	1913	8ου Σ.Π	Ναύπλιο	30/12/1940	
5	Καπετάνος Ευάγγελος	Θεόδωρος	Στρ.	1912	8ου Σ.Π	Κεφαλόβρυσο Αργολίδος	30/12/1940	
6	Κρίγκας Βασίλειος	Κων/νος	Δεκ.	1915	8ου Σ.Π	Αργος Αργολίδος	1/1/1941	
7	Μανδηλαράς Νικόλαος	Εμμανουήλ	Δεκ.	1916	8ου Σ.Π	Πόρος Τροιζηνίας	20/12/1940	
8	Μητροσίλης Εμμανουήλ	Χρήστος	Λοχίας	1913	8ου Σ.Π	Ανύφι Ναυπλίας	29/12/1940	
9	Ντεβές Γεώργιος	Κων/νος	Στρ.	1915	8ου Σ.Π	Σχαινοχώρι Αργους	29/12/1940	
10	Παπαδόπουλος Νικόλαος	Γεώργιος	Στρ.	1915	8ου Σ.Π	Σχινόχωρι Αργους	29/12/1940	Εξαφανίστηκε
11	Τζώντζος Γεώργιος	Δημήτριος	Στρ.	1914	8ου Σ.Π	Ιναχος Αργους	31/12/1940	
12	Τσουρδίνης Αθανάσιος	Ανδρέας	Λοχίας	1915	8ο Σ.Π.	Κουρτάκι Αργους	1/1/1941	
8.Τόπος τιμής: χ.Προγονάτι (ΝΑ Τεπελενίου)								
1	Αργεντίνης Παναγιώτης	Γεώργιος	Στρ.	1912	8ο Σ.Π	Σπέτσες	23/12/40	
2	Γιακουμής Αντώνιος	Γίκας	Στρ.	1912	8ο Σ.Π	Δίδυμα Αργολίδος	28/12/1940	
3	Πολάλης Αριστείδης	Δημήτριος	Δεκ.	1915	8ο Σ.Π	Πόρος Τροιζηνίας	23/12/1940	
9.Τόπος τιμής: Υψωμα 1500 Μάλι Σπάτ (ΝΑ Τεπελενίου)								
1	Παπαγιάννης Γεώργιος	Παναγιώτης	Ανθός		8ο Σ.Π.	Λυγουριό Αργολίδος	14/12/40	
10.Τόπος τιμής: Υψώματα Τεπελενίου								
1	Κουρτέσης Μιχαήλ		Στρ.	1913	8ο Σ.Π.	Κρανίδι Αργολίδος	23/03/41	Φονεύθηκε στο ύψωμα Σεντέλι
2	Κωτσιόπουλος Γεώργιος	Κων/νος	Λοχίας	1907	39ο Συντ.Ευζών	Καρού Αργους	09/03/41	Φονεύθηκε προ Τεπελενίου
11.Τόπος τιμής: Σκουτάρα Χειμάρας								
1	Λαγός Ματθαίος	Κων/νος	Στρ.	1906	Τάγμα Πολυβ.	Πόρος Τροιζηνίας	4/4/1941	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΣ (Βάναβα)

Ονομαστικός κατάλογος (κατά τόπο τιμής) πεσόντων από την Αργολίδα που έμειναν για πάντα στην κεντρική και νότια Αλβανία.

Μερική άποψη του χωριού Γεωργιτσάτι Δρόπολης το οποίο αναφέρεται στις μαρτυρίες Δ.Σιώτου και Γ.Νανόπουλου. (φωτο Αγαθ. Παναγούλιας)

«Περπατήσαμε ακόμα δυο μέρες μέσα στη βροχή και τη λάσπη και φτάσαμε στους Γεωργιτσάδες. Εκεί, όλο Έλληνες! Βγήκανε οι άνθρωποι μας αγκαλιάσανε, «Καλώς τ'αδέλφια» και μεις τους λέγαμε : «Πεινάμε». Κάτσανε οι άνθρωποι και φτιάζανε μπομπότα στα κάρβουνα. Δηλαδή όχι κάρβουνα. Δεν έχουν κάρβουνα. Σβουνιά από τα γελάδια ξεραμένη που χρησιμοποιούν για φωτιά σαν κάρβουνο και περνάνε το χειμώνα τους. Ψήσαμε, φάγαμε, χωρέψαμε και ξεκουραστήκαμε στα σπίτια. Την άλλη μέρα το πρωί βράνε οι σάλπιγγες, μας μαζεύουν : «φεύγουμε για το Αργυρόκαστρο». Φτάνουμε στο Αργυρόκαστρο κι από την άλλη μεριά Άγιοι Σαράντα – Αυλώνα έτρεχαν οι Τριπολιτσώτες. Κάναμε μια παρέλαση στο Αργυρόκαστρο και ξεκινήσαμε να δώσουμε τώρα μάχη στην Κολώνια, το Προγονάτι και το Γκολέμι. Έπρεπε να περάσουμε ένα ποτάμι. Τη γέφυρα την είχανε γκρεμίσει και πέσαμε μέχρι τη μέση στο νερό. Στη μάχη στη Κολώνια χάσαμε και πολλά παιδιά δικά μας».

(Γ. Νανόπουλος, Μνήμες Πολέμου 1940)

«Και εις τας 7/12/40 το μεσημέρι ξεκινήσαμε πάλι τον διμόσιον δρόμον και το βραδάκι φθάσαμε σε ένα αλο χοριό λεγόμενο Δερβισιάνα εκεί πίγαμε σε κάτη σπίτια που είχαν επιτάξη και αφίσαμε τα πράγματά μας και βγίκαμε στην γίρα για κανακομάτη ψομί αλλά

το μόνο χωριό που ήταν φιλότιμο και μας υποδέχτη με ενθουσιασμό και όσοι είχαν ψομί έτιμο μας δίναν όση δεν είχαν μας λέγαν το βράδι να πάμε να μας δόσουν και αμέσως ζίμοναν της μπομποτές για να τις ψίσουν και να μας δόσουν πάο εγώ ο λιαγγριδόνης ο Σχίζας και παίρνουμε μισή οκά ρίζι και το δίνουμε σε ένα σπίτι και μας το μαγέρεψαν και πίγαμε το βράδι είχε και την μπομποτά έτιμη και φάγαμε καλά και μετά πίγαμε στην πλατιά σε έναν πλάτανο αποκάτο στο μέσον του χωριού και είχαν μαζευτή τα κορίτσια του χωριού και τα πεδιά και ο Στρατός και χόρεβαν και δόξαζαν το θεό που απελευθερόθηκαν έπιτα από τόσα χρόνια σκλαβομένη».

(Δημήτριος Ι. Σιώτος, Τετράδιο Πολέμου 1940, σ. 32-33)

Μερική άποψη του χωριού Γκολέμι Αργυροκάστρου. Εδώ την περίοδο 1940-41 εγκαταστάθηκε το 8° Σ.Π. Στο χωριό αυτό άφησαν την τελευταία τους πνοή 13 Αργείοι μαχητές του '40. Στην αγριότητα των συγκρούσεων για την κατάληψη του χωριού, αναφέρεται ο Δ.Ι.Σιώτος, ο Γ.Νανόπουλος και άλλοι.(φωτο Αγαθ. Παναγούλιας)

«Όλους εκείνους τους μήνες ο Μιχάλης μαχόταν ηρωικά, όπως και τόσοι άλλοι, στο πολεμικό μέτωπο. Πάντα βρισκόταν στην πρώτη γραμμή των μαχών. Κορντσά, Τεπελένι, Χιμάρα, Αργυρόκαστρο. Μια πορεία πάνω στα χιονισμένα βουνά, γεμάτη αίμα, δυστυχία αλλά και δόξα.

Οι ηρωικές πράξεις των φαντάρων σε όλο το μέτωπο της μεγάλης θυσίας, ανάμεσά τους και του χωριατόπαιδου από το Μαλανδρένι της Αργολίδας, θα υποχρεώσουν τον

Τσόρτσιλ να αναφωνήσει με δέος: «Μέχρι τώρα οι Έλληνες πολεμούσαν σαν ήρωες. Τώρα ξέρουμε ότι οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες».

(...)

Βρισκόμαστε στους πρόποδες του αλβανικού βουνού Γκολέμι. Οι προφυλακές μας έκαναν από νωρίς αναγνώριση εδάφους και με το πέσιμο της νύχτας έχουμε καταλάβει θέσεις σχεδόν στη μέση του βουνού. Οι Ιταλοί από το κυνηγητό που τους κάναμε όλες εκείνες τις μέρες, είχαν πιάσει την κορυφή από την τρομάρα τους.

Η νύχτα είναι παγερή. Όπου έστρεφες το βλέμμα σου έβλεπες μόνο χιόνι. Χωμένοι μέσα στα παγερά μας αντίσκηνα ανά δύο, προσπαθούσαμε, εγώ και ο Σπύρος, να ζεσταθούμε και να κοιμηθούμε σιωπηλοί και κουρασμένοι.

Κάποια στιγμή ακούω από μακριά μια γνώριμη και γρήγορη παιδική φωνή. «Αυτός πρέπει να είναι ο Τσιώνας» (Παρωνύμιο του Παναγιώτη Γκάνα, καλού, παιδικού φίλου του Μιχάλη), είπα από μέσα μου, χωρίς βέβαια να το πολυπιστεύω.

Βγάζω το κεφάλι μου από το αντίσκηνο, κάνω τα χέρια μου χωνί, και, χωρίς να σκεφτώ τις συνέπειες της πράξης μου, φωνάζω τόσο δυνατά, όσο χρειαζόταν να μ'ακούσει ο Τσιώνας και τόσο σιγά όσο να μη με αντιληφτούν οι Ιταλοί.

- Ρε Τσιώνα...α...α...

- Έλα ρε...ε...ε... ακούω αμέσως την απάντηση από κάτω.

Ήταν πράγματι ο Τσιώνας. Σε λίγο, και ύστερα από μεγάλη δυσκολία, καθώς το πυκνό σκοτάδι δυσκόλευε τις κινήσεις μας, είχαμε πλησιάσει ο ένας τον άλλον, καθοδηγούμενοι από τις φιγούρες μας, που μαυρίζανε μέσα στο χιόνι.

Αγκαλιαστήκαμε συγκινημένοι. Είπαμε πολλά χαμηλόφωνα. Κουβεντιάσαμε λίγο για τον τόπο μας – τη Νεμέα – αφού τα νέα του μετώπου ήταν παντού τα ίδια : Κρύο, πείνα, θάνατος και αίμα.

Ο Τσιώνας, ύστερα από λίγο, έβγαλε μια πρόκα από τη χλαίνη του και ένα σφυρί από ένα κασόνι. Τύλιξε ο πονηρός με το κάτω μέρος της χλαίνης του το σφυρί για να μην ακουστεί το χτύπημα της πρόκας, χτύπησε κανά δυο φορές με την πρόκα στο επάνω μέρος του βαρελιού – τα βαρέλια με το κονιάκ ήταν κλειστά από παντού για να αποτρέπονται οι κλεψιές – και αμέσως πετάχτηκε το ζωογόνο κονιάκ. Γέμισε τα παγούρια εμένα και του Σπύρου. Μας έδωσε ακόμη από μια κουραμάνα ψωμί και από δυο ρέγκες.

Αγκαλιαστήκαμε και φιληθήκαμε μέσα στη νύχτα. Η συγκίνηση ήταν μεγάλη αφού δεν ξέραμε αν θα ξανασμιζουμε.

Η ώρα μηδέν είναι η έκτη πρωινή. Με το πρώτο φως, το Σύνταγμά μας έχει αναπτυχθεί σ'όλη τη βαθτή πλαγιά του υψώματος. Τα πάντα είναι χιονισμένα, παγωμένα και νεκρά και μόνο οι μαύρες φιγούρες των συντρόφων μου, που προσπαθούν να καταλάβουν θέσεις εφόδου μαρτυρούν ότι σ'εκείνο το νεκρό, το παγωμένο τοπίο, υπάρχει ζωή. Μια ζωή, όπου σε λίγο θα έστηνε χορό με το θάνατο. Είμαστε όλοι νηστικοί από μέρες και αποδεκατισμένοι από τις προηγούμενες μάχες, μα η πίστη μας είναι ακλόνητη. Το Γκολέμι πρέπει να αλωθεί. Πρέπει να πέσει.

Έξι η ώρα. Οι σάλπιγγες και οι καρδιές του Συντάγματος χτυπούν επίθεση. «Του αϊτού ο γιός» και μια λέξη που βγήκε από τα στήθη όλων μας, κι έγινε βουή, βροντή και αστραπή έφτασε ως την κορυφή, κάνοντας τους Ιταλούς να τρέμουν : «Αέρα...α...α...». Σκυφοί και με βήμα ταχύ, προχωράμε προς την κορυφή. Δίπλα μου βρίσκεται ο γεμιστής μου, ο Σπύρος ο Ασημακόπουλος, καλός φίλος μου και συμπατριώτης.

Τα πυροβόλα, οι όλμοι, και όλη η σύγχρονη εγκληματική πολεμική μηχανή, μαζί με τα αεροπλάνα, σκορπάνε το θάνατο παντού. Η σημαία του Συντάγματος πρώτη, κυματίζει γεμάτη φοβέρα γι' αυτούς που θέλουν να πατήσουν τη γη μας. Είναι οι απόγονοι των Ρωμαίων και των Βενετών κατακτητών. Αυτό ο Έλληνας δε θα το ξεχάσει ποτέ.

Ξαφνικά, μέσα στο μεθύσι της μάχης, στο χορό του θανάτου, που από αιώνες ο Έλληνας ξέρει να χορεύει τόσο καλά, χάσαμε από κοντά μας τη σημαία του Συντάγματος. Χτυπήθηκε ο σημαιοφόρος μας και η σημαία είχε πέσει στο χιόνι. Ορμάει ο λοχίας ο Κατσάμπας να την πάρει και να τη σηκώσει ψηλά αλλά χτυπιέται κατακούτελα το παλικάρι.

Ένα δάκρυ κυλάει από τα μάτια του Αλβανομάχου. Παίρνει βαθιά ανάσα και συνεχίζει παρακάτω.

Εγώ, μάρτυρας της θυσίας των παλικάριών, προσπαθώ με το πολυβόλο μου να εξουδετερώσω το εχθρικό πολυβόλο που ξέκανε τους συντρόφους μου. Αμέσως τρέχει ο ανθυπολοχαγός Μανωλόπουλος. Με κόπο ξεκόλλησε το κοντάρι από τα χέρια του νεκρού Κατσάμπα.

Είχαμε φτάσει κοντά στην κορυφή. Μα η σημαία μας; Τι έγινε πάλι η σημαία; Ήτανε στα μέσα του βουνού, μπηγμένη μέσ' στο χιόνι, κάπως γερτά. Μεσίστια, ναι, για το θάνατο των παλικάριών, για την θυσία των γιγάντων. Την κρατούσε σφιχτά ο μπρούντα πεσμένος και νεκρός ανθυπολοχαγός Μανωλόπουλος.

Στο βραδινό προσκλητήριο του λόχου οι απόντες ήταν πολλοί. Μεταξύ των άλλων, ήταν ο έφεδρος ανθυπολοχαγός Γεώργιος Μανωλόπουλος, ο έφεδρος λοχίας Κωνσταντίνος Κατσάμπας, ο στρατιώτης Σπυρίδων Ασημακόπουλος του Δημητρίου. Όλοι τους, καλεσμένοι για να δειπνήσουν στα πλούσια τραπέζια του Πλούτωνα, έπιναν στην υγεία της αθάνατης πατρίδας μας. Αισθάνονταν όμως χαρούμενοι αφού είχαν εκτελέσει το καθήκον τους. »

(Από το αφήγημα του **Γιώργου Μπουχούτσου** : «Φάρος μας η ζωή σας», Νεμέα, 2007, σ. 98-99)

Γεώργιος Μπουχούτσος. Ναύπλιο 30 Οκτωβρίου 1940. Πηγαίνοντας για τον πόλεμο.

Το βουνό Γκόλικο στην Αλβανία. Στα υψώματά του άφησε την τελευταία του πνοή ο εύζωνας Αναστάσιος Παύλου από την Πρόνοια Ναυπλίου (φωτο Αγαθ. Παναγούλια).

«Ξεκινήσαμε και βαδίζαμε όλη την ημέρα ώσπου νύχτωσε οπότε ακούμε τον αξιωματικό να λέει : «Αλτ δεξιά του δρόμου και καταυλισθήτε». Έβρεχε μάλλον σαν καταιγίδα, κατακλισθήκαμε μέσα σε πήλιουρα, πυκνά άγρια κοντά δένδρα που μπορούμε να ειπούμε ότι δεν μπορούσε να μπει ούτε φίδι.

Ξεφορτώσαμε τα κιβώτια από τα μουλάρια μας, τα στρώσαμε και κοθήσαμε επάνω στα κιβώτια των πυρομαχικών, σκεπασμένοι με τις μπέρτες των αντισκλήνων μας. Ξενυχτήσαμε εκεί οι τρεις μας, εγώ, ο Άγγελος Κορδούλης και ο Σταύρος Σμυρνιωτάκης από το Κοφίνι (Νέα Τίρυνθα) Ναυπλίας. Ο τελευταίος εκάπνιζε και εγώ του έλεγα : «Κάπνιζε Σταύρο να ξεσταθούμε», αν ήταν δυνατόν έτσι να ξεσταινόμαστε. Τους έλεγα και την ώρα, όταν με ρωτούσαν από ένα ρολόι της τσέπης που είχα για πολλά χρόνια σύντροφο της ζωής μου. Ευτυχώς το έφερα πίσω στο σπίτι μας στο Κουτσοπόδι.

Το πρωϊ είδαμε μπροστά μας κοντά 5-6 μέτρα ένα φορτηγό αυτοκίνητο καινούργιο αλλά άδειο και σταματημένο. Του είχανε χαλάσει τα λάστιχα τα Ιταλικά αεροπλάνα. Δεν το είχαμε ιδεί από το βράδι ώχτα που φτάσαμε στο σημείο αυτό για να ξενυχτήσουμε εκεί μέσα χωρίς βροχές και κρύο. Ανάψαμε φωτιές το πρωϊ να ξεσταθούμε και να στεγνώσουμε. Ο αξιωματικός φώναζε : «Σβήστε τις φωτιές, θα μας επισημάνουν τα αεροπλάνα των Ιταλών και θα μας κάψουνε». Τις σβύσαμε αμέσως. Μας εμοίρασαν κατόπιν ξηρά τροφή και ξεκινήσαμε και πάλι πορεία. Όταν βράδυασε κατακλισθήκαμε πάλι σε μια κοίτη ξεροποτάμου, δεν έβρεχε πια αλλά ο τόπος ήταν

γεμάτος λάσπες. Εκεί ξενυχτήσαμε ντυμένοι χωρίς σκηνές. Το οδοιπορικό συνεχίστηκε από την Κορυτσά ώσπου φτάσαμε στο Μέτωπο, στη φωτιά κοντά στην Κλεισούρα και φθάσαμε στην Κλεισούρα αφού στη διαδρομή από Κορυτσά μέχρι Κλεισούρα περάσαμε την Ερσέκα, το Λεσκοβίκη, την Πρεμετή και άλλα χωριά που δεν ενθυμούμε. Μείναμε σε κάποιο χωριό σε σπίτι Αρβανίτικο, χωρίς τους ιδιοκτήτες εκεί μέσα, ανάψαμε φωτιά εξεσταθήκαμε και εβάλαμε και τις αρβύλες να στεγνώσουν στη γωνιά».

(Κωστής ΚΩΤΣΟΒΟΣ, Επίτιμος Λυκειάρχης, «Οδοιπορικό μνήμης στο έπος του 1940-1941 στην τότε δόξα της Ελλάδος», σ. 4-5, αδημοσίευτο)

Μερική άποψη του χωριού Κολώνια Αργυροκάστρου. Οι μάχες για την κατάληψή του αναφέρονται από τον Δ.Ι.Σιώτο και τον Γ.Νανόπουλο. Εδώ έμειναν για πάντα αρκετοί μαχητές από την Αργολίδα (φωτο Αγαθ. Παναγούλια).

«Αφού μείναμε 40 ημέρες περίπου στη Χουμελίτσα, διαταχθήκαμε να μετακινηθούμε πιο μπροστά προς την περιοχή της Κολώνιας κοντά στο χωριουδάκι Κορώνη.

Κατά την πορεία μας προς τη νέα μας θέση περάσαμε μια αρκετά μακριά ακροποταμιά σε παραπόταμο του Δρίνου, που τη στόλιζαν θεόρατα πλατάνια. Εδώ όμως νοιώσαμε βαθειά μεσ' στην ψυχή μας τη φρίκη του πολέμου. (Σημειώνουμε εδώ, πως ο πόλεμος εκείνος, με το βαρύτατο χειμώνα επιπλέον, θεωρούνταν για την εποχή του ένας από τους πιο σκληρούς πολέμους).

Περπατώντας λοιπόν για να φτάσουμε στις νέες μας θέσεις, κάτω από τα γυμνόφυλλα πλατάνια της ακροποταμιάς, αντικρύσαμε ψηλά στα πλατάνια, ανάμεσα

στους κλώνους τους, που σε πολλά ήταν καταξεσχισμένοι από τις βόμβες εχθρικών αεροπλάνων, κομμάτια από στρατιωτικές στολές που ανήκαν σε στρατιώτες μας που τίναξε στα ουράνια τρομερός αεροπορικός βομβαρδισμός.

Ακόμα κι ανθρώπινες σάρκες είχαν εκτοξευθεί στα κλωνάρια των πλατάνων από την τεράστια πίεση των αερίων των βομβών. Ήταν μια εικόνα φρίκης κι αποτροπιασμού που μας έκαμε όλους ν'αναρωτηθούμε : Γιατί γίνονται όλα αυτά; Γιατί μας χτύπησαν οι Ιταλοί; Σε τι τους βλάψαμε;»

(Αλέξανδρος Λαζάνης, Αναμνήσεις από το μέτωπο του 1940 και της κατοχής, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα, 2007, σ. 35-36)

Το χωριό Λέκλι στην πλαγιά του βουνού Γκόλικο. Στις μάχες για την κατάληψή του σκοτώθηκαν τρεις Αργείοι μαχητές του '40. (φωτο Αγαθ. Παναγούλιας)

«Εις ταις 12/12/40 το προΐ σικοθήκαμε και μας λένε να προχωρίσουμε σε αυτό το ύψωμα αφού πήγαμε και καθήσαμε σε αυτό το ύψωμα το αριστερό μέρος ο πέμτος λόχος τους κληνηγάη και έρχουντε και μας πεύτουν απάνω καμιά 30 ιταλί και τους πιάσαμε και εμπρός μας σε μακρινί απόσταση έφευγαν η ιταλή όλο έφευγαν τους βάνη το πυροβολικό μας και τους διέλισε καμπόσους. Καθήσαμε όλην την ημέρα εκεί αμυνόμενη έως το βράδι εκεί την άλη μέρα στις 13/12/40 κάνουμε μια επίθεση χωρίς να έχουμε αντίσταση αφού προχωρίσαμε καμπόσα υψόματα εκεί λάβαμε αντήσταση και αμυνθήκαμε και την άλη μέρα εκεί αμηνόμενη στις 14/12/40 και δεν μας άφιναν να σικόσουμε κεφάλη και στις 15/12/40 ήρθε ένας όλμος δικός μας να μας ενισχύση και σε αυτόν τον όλμο ήταν και ο Γιώργις ο λαμπάδας εκαθήσαμε και σιζιτίσαμε λιγάκι και αφού τους εξεδουτέροσε ο δικός μας όλμος και έφιγνα και εμείς κάναμε την επίθεση την άλη μέρα προχωράγαν τα στιχιά ακροβολιστόν και τα στηχιά οπλοπολιβολιτόν

βαστάγαμε την προχόριση αυτόν εκεί που ήμουν στο οπλοπολυβόλο έρχεστε μια οβίδα από όλμον και σκάζη 10 μέτρα πιο πέρα αλλά ευτυχώς δεν με σλότοσε μόνον τα χιόνια και τα χόματα μου έπεσαν απάνω έρχεστε και δεύτερη και πέυτη 3 μέτρα κοντά μου αλλά πάλι ευτηχώς δεν έσκασε αυτή και αμέσος σικόνουμε με τον λιαγγριδόνη και τον δεκανέα τον Πέτρον καραλήν καιφεύγουμε αφού πίγαμε στο ύψος τον ακροβολιστόν εμήναμε αμυνόμενη όλοιν την ημέρα και το βράδι ήταν κάτι στρόερες από τους τσιοπάνηδες που τις είχαν για στρούνγγες το καλοκαίρη και φτιάξαμε το αντήσκηνο και πέσαμε να κημηθούμε αλλά πος να κοιμόσουν που από τις τρίπες της στρούερας έμπενε το χιόνη μέσα και το προΐ σικονόμαστε και ήταν απάνο μας το χιόνι 50 πόντους. Μίπος αυτό ή που είχαμε 3 ημέρες να φάμε και ήχαμε κάτι αραποσίτια πάρη από τα χοριά και μερική ρόβη και την περνάγαμε με αυτά εντέλη της 16/12/40 κάνουμε άλη επήθεση και αφού πιάσαμε καμιά 90 ιταλούς εχμαλότεους σε αυτήν την επίθεση προχοράμε και ανεβένουμε σε ένα ίβομα...»

(Δημήτριος Ι. Σιώτος, Τετράδιο Πολέμου 1940, σ. 44-45)

Δέλβινο Αλβανίας. Το κτίριο που λειτούργησε την περίοδο 1940-41 το Α2 Ορεινό χειρουργείο όπως σώζεται σήμερα. Εδώ άφησε την τελευταία του πνοή ο Λοχίας Κων/νος Ελευθερίου από το Κεφαλάρι Αργολίδας (φωτο Αγαθ. Παναγούλιας)

«Τα κρυοπαγήματα νέκρωναν τ'άκρα, κάθε μέρα και σε περισσότερους. Είταν σαν ένας θάνατος ύπουλος, τμηματικός που δάγκωνε κι'έκοβε κομμάτια από τα κορμιά, να τ'αφήσει σακατεμένα. Στην αρχή δεν ξέρανε τι είναι, γι'αυτό τα πρώτα κρούσματα δεν

τους έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση. Το πόδι τουμπάνιαζε, βάραινε, κοκκίνιζε, έπινε να μυρμιδίζει σα να το τρυπάγανε χιλιάδες αναμμένα καρφιά. Ύστερα άρχισε να μελανιάζει, γινόταν μαυροπράσινο, πελώριο, και τότε έσκαγε εδώ – εκεί, ένας απαίσιος καρπός, άφηνε να τρέχουν υγρά κοκκινόχλωμα, αίμα και πύο. Τέλος νεκρωνόταν, δεν το ένιωθαν πια, τα δάχτυλα γίνονταν μαύρα και ξερά. Το πήγαιναν ζυπόλητο πάνω στα χιόνια, νομίζοντας πως το φυλάει το άρβυλο, που ήταν όμως από καιρό ξεπατωμένο χωρίς να το ξέρουν. Εκεί – απάνω στις προχωρημένες γραμμές, στα βουνά που τα έπνιγε κα'θε νύχτα καινούργιο χιόνι, οι προφυλακές δεκατίζονταν. Οι κρυοπαγημένοι της IV Μεραρχίας έφταναν κιόλας στο διπλάσιο από τους χτυπημένους της σε μάχες : δυ χιλιάδες εξακόσιοι στρατιώτες , εξήντα αξιωματικοί. Περισσότερα από τα μισά ζώα είχαν χαθεί. Ο διοικητής της μεραρχίας, που ανέβηκε στις πρώτες γραμμές για να σχηματίσει προσωπική γνώμη, ένιωσε το θάρρος του να λυγίζει στο δρόμο : Είχε διασταυρωθεί με φάλαγγες ατελείωτες από λείψανα που όδευαν μέσα στη χιονοθύελλα, άλλα πεζή, άλλα σε φορεία, άλλα καβάλα σε ζώα σκελετωμένα – ένα όραμα του Άδη. Είταν τραυματίες και κρυοπαγημένοι που τραβάγανε για τα ορεινά χειρουργεία ν' ακρωτηριαστούν».

(Άγγελος Τερζάκης, Ελληνική Εποποιΐα 1940-1941, εκδ. Εστία, Αθήνα, 1964, σ. 144)

Επίλογος

«... και τεληόνη το βίος του ελινοϊταλικού πολέμου. Τέλος. Στης 27/5/41 έφθασα στο σπίτη». Με τα λόγια αυτά ο μπαρμπα-Μήτσος (Δημήτριος Ι. Σιώτος) τελειώνει την καταγραφή των όσων έζησε στο μέτωπο της Αλβανίας και είναι ο ηρωισμός του διπλός. Από τη μια μάχεται σε ένα μέτωπο πολέμου μέσα σε συνθήκες που η φαντασία μας, εμάς των νεότερων, αδυνατεί να συλλάβει. Σε ακραίες κλιματικές συνθήκες παγετού, με ελάχιστη τροφή και όπλα. Από την άλλη, ένας απλός άνθρωπος, χωρικός, που μόλις τελείωσε λίγες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου έχει το θάρρος και τη δύναμη να δώσει μια παράλληλη μάχη κατά της ιστορικής και κοινωνικής λήθης. Γράφει για να διαβάσουν οι νεότεροι. Αναζητά ν' αφήσει τα δικά του χνάρια, εκείνα του απλού πολεμιστή, πάνω στο χιόνι της μεγάλης Ιστορίας. Αναζητώ βοήθεια στα λόγια του Α. Τερζάκη για να κατανοήσω αυτόν τον διπλό άθλο : « Κορόιδο Μουσολίνι, κανένας δεν θα μείνει.... Οι στίχοι είταν απλοϊκοί, ένα πανάρχαιο όμως ελληνικό γνώρισμα, η διακωμώδηση της ανανδρίας, ζυπνούσε έτσι στα χείλη του κόσμου και του στρατού, γινόταν λαϊκό θούριο. Συνόδευε τις μονάδες που πορεύονταν από όλα τα σημεία της χώρας προς την Ήπειρο, προς τη Μακεδονία, ρύθμιζε το βήμα στις πορείες, δρόσιζε τους ταλαιπωρημένους στις επισταθμίες, μέσα στα βουνά. Ο ελληνικός στρατός ξεκινούσε γι' αυτόν τον πόλεμο με τα μέσα, ουσιαστικά, του 1912-13 : το μάνλιχερ, τ'ορειβατικό πυροβόλο, το μουλάρι, τη φτώχεια, την πεζοπορία. Στους άντρες του πυροβολικού είχανε μοιραστεί τουφέκια μάουζερ, λάφυρα των Βαλκανικών πολέμων. Σφαίρες δεν πέρσευαν για τους βαθμοφόρους, για

τα παμπάλαια περίστροφά τους. Οι κουβέρτες είτανε λιγοστές, τα βλήματα ακόμα λιγότερα. Μονάδες ολόκληρες ξεκίνησαν με μια μόνο κουβέρτα για κάθε άντρα, ν'αντιμετωπίσει έτσι το φοβερό χειμώνα της Αλβανίας. Όμως η φτώχεια, όταν πηγαίνει να σκοτωθεί για μια ιδέα, για το φιλότιμο, τραγουδάει. Τραγουδώντας ξεκίνησε κι' ο ελληνικός στρατός».

Αυτό το ξεκίνημα αποτελούσε και συνεχίζει να αποτελεί έναν αξεπέραστης αξίας συμβολισμό για τις μάχες που δόθηκαν από το ελληνικό έθνος σε όλη τη μακρά ιστορική διάρκεια στο όνομα της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Και ο Άθλος φαντάζει ακόμα πιο μεγάλος όταν οι συγκρίσεις μας παρουσιάζουν σταθερά την ανισότητα των μέσων στα πεδία των Αγώνων και ταυτόχρονα, χάρη στο σθένος και την δύναμη ψυχής, το ξεπέρασμα της ανισότητας αυτής και τη μετατροπή ενός άνισου αγώνα σε θρίαμβο. Η φτώχεια όταν πηγαίνει να σκοτωθεί για μια ιδέα, για το φιλότιμο τραγουδάει. Αυτό θα πρέπει να είναι και το κεντρικό σημείο αναφοράς για τον ξεχασμένο ελληνοϊταλικό πόλεμο του '40, για το Έπος της Αλβανίας. Αυτό θα πρέπει να αποτελεί και το κέντρο ενός συμβολισμού ικανού να αναστήσει, ν'αναθερμάνει και να αναδείξει τη σημασία των πανανθρώπινων αξιών της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας της ζωής, σε μια εποχή που ένας νέος Αγώνας, επίσης άνισος, μαίνεται ανάμεσα στον Άνθρωπο και την αγορά. Ανάμεσα στην ηθική της αξιοπρέπειας των ανθρώπων και την ανηθικότητα των μηχανισμών οικονομικής εκμετάλλευσης και που στη δίνη του παρασύρει στην απαισιοδοξία και την ηττοπάθεια λαούς μεταξύ των οποίων και οι Έλληνες.

Το κορυφαίο ιστορικό γεγονός του ελληνοϊταλικού πολέμου δεν ξεχάστηκε μόνο επειδή τα μετέπειτα γεγονότα (γερμανική κατοχή, αντίσταση, εμφύλιος) έριξαν τη σκιά τους πάνω του. Έγινε προσπάθεια να ξεχαστεί και να μετατραπεί σε μια ακόμη επέτειο ώστε το νόημά του ν'απονεκρωθεί και να μην αποτελεί σημείο αναφοράς μιας παράδοσης αξιών τις οποίες ο ελληνικός λαός θα είναι πάντα έτοιμος να υπερασπιστεί με οποιοδήποτε κόστος. Επειδή ακριβώς είναι ένα «από τα κεφάλαια της Ιστορίας τα πιο πυκνά σε νόημα» (Α.Τερζάκης), έπρεπε να μετατραπεί σε μια απλή εθνική επέτειο όπου οι κούφιοι λόγοι των «επισήμων» υποκαθιστούν τον δυναμισμό του αγωνιστικού φρονήματος ενός λαού.

Η προσπάθεια να παρουσιαστεί το «τετράδιο πολέμου» με την ευκαιρία της έκδοσης του κειμένου του Δ.Ι.Σιώτου, εξυπηρετεί τη συνολική προσπάθεια ανάδειξης του νοήματος και των συμβολισμών μιας τιτάνιας προσπάθειας του ελληνικού λαού σε μια περίοδο της ιστορίας του. Τη στιγμή που γράφονται οι σειρές αυτές έχουν ήδη βρεθεί και άλλα κείμενα και υλικό σχετικά με τον ελληνοϊταλικό πόλεμο που θα αποτελούν το περιεχόμενο μιας επόμενης έκδοσης. Ήδη όμως στην παρούσα έρευνα, εκτός από τον βασικό κορμό που αποτελεί το Τετράδιο Πολέμου του Δ.Ι.Σιώτου, εντάχθηκαν επίσημα έγγραφα και κυρίως οι ενθυμίσσεις μαχητών από την Αργολίδα που είτε άφησαν κάποιες σημειώσεις, είτε με συνεντεύξεις (Γ.Νανόπουλος) προσθέτουν επιπλέον στοιχεία, εκτιμήσεις ή απόψεις για το μεγάλο αυτό ιστορικό γεγονός. Ταυτόχρονα έγινε προσπάθεια αναφοράς σε ένα μεγάλο μέρος των απομνημονευμάτων που έχουν γραφεί για το θέμα ώστε να υπάρχει μια, κατά το δυνατόν, καλή εικόνα του τρόπου με τον οποίο οι απλοί άνθρωποι γράφουν τη μεγάλη Ιστορία. Για τον λόγο αυτό αναφέρονται ελάχιστα πράγματα για τις

πολεμικές επιχειρήσεις ή τα πολιτικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την περίοδο εκείνη. Δηλώθηκε από την αρχή εξάλλου πως σκοπός της έρευνας δεν ήταν η αναπαραγωγή των αναλύσεων για τα γεγονότα αυτά αλλά η συμμετοχή στην ανάδειξη της σημασίας τους με νέα στοιχεία.

Αν τα παραπάνω αποτελούν σκοπούς μιας έρευνας, υπάρχει και ένας πιο σημαντικός σκοπός, ηθικός αυτή τη φορά, που περιλαμβάνει το Χρέος του καθενός από εμάς στην διατήρηση της ιστορικής μνήμης. Από την άποψη αυτή, η παρούσα έκδοση αποτελεί οφειλόμενο μνημόσυνο τιμής σε όσους, από την Αργολίδα και την υπόλοιπη Ελλάδα, βγήκαν σαν σε πανηγύρι στους δρόμους των πόλεων, κατηφόρισαν από τα χωριά τους στα κέντρα κατάταξης, άφησαν τα σπιτικά τους για να φτάσουν με ατέλειωτες πορείες στο μέτωπο, αψήφησαν την υπεροπλία και τις τρομερές καιρικές συνθήκες για να απαντήσουν στην ύβρη του ολοκληρωτισμού. Αποτελεί παράλληλα μνημόσυνο τιμής σε όλες και όλους εκείνους που, στα μετώπισθεν, έδωσαν έναν άλλο αγώνα τραγουδώντας, βοηθώντας, ατσαλώνοντας τον συλλογικό ψυχισμό στις δύσκολες αυτές συνθήκες.

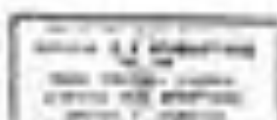
Για τις έρευνες αυτού του είδους, εκτός από το επιστημονικό ενδιαφέρον τους, ελλοχεύει ο κίνδυνος να αποτελέσουν κομμάτι του επετειακού χαρακτήρα του «Όχι». Η σημασία τους στην περίπτωση αυτή θα ήταν ευκαιριακά ελάχιστη. Αντίθετα όταν καταφέρνουν να αποτελούν στοιχεία διατήρησης της ιστορικής μνήμης, αποδεκτές προσπάθειες (επ)ανάκτησης συλλογικότητας, ευκαιρίες διαλογισμού για το παρόν και το μέλλον, τότε μπορούν να υποστηρίξουν την κοινωνική τους χρησιμότητα και την ερευνητική τους αξία. Ελπίζω να αποδειχθεί στην πράξη η χρησιμότητα και η αξία της έρευνας που παρουσίασα στις σελίδες αυτές.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Βερέμης Θ., Κολιόπουλος Γ., (2006), Ελλάδα. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα., εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.
- Βλοντάκης Μ., (2007), Πολεμικόν Ημερολόγιον 1940-1941, εκδ. Οδός Πανός, Αθήνα.
- Κουτσοδόντη Γ.Ε., (2000), Το ημερολόγιο ενός στρατιώτου. Αφήγηση Ελληνοϊταλικού πολέμου 1940, εκδ. Πελασγός, Αθήνα.
- Κωτσοβός, Κ.,(1989), Οδοιπορικό μνήμης στο Έπος του 1940-1941 στην τότε δόξα της Ελλάδος, αδημοσίευτο κείμενο.
- Λαζάνης Αλ., (2007), Αναμνήσεις πό το Μέτωπο του 1940 και της Κατοχής, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα.
- Λουκάτος Σ. Δ., (2001), Οπλίτης στο Αλβανικό Μέτωπο. Ημερολογιακές Σημειώσεις 1940-41, εκδ. Ποταμός, Αθήνα.
- Μαστέλλος Γ.Δ., (2006), Οδοιπορικό του Έπους 1940, εκδ. Πελασγός, Αθήνα.
- Μπουχούτσος Γ., (2007), Φάρος μας η ζωή σας, Νεμέα.
- Νικολάου Ν.Μ., (2007), Ημερολόγιο από το μέτωπο, εκδ. Κασταλία, Αθήνα.
- Παναγούλιας Π.Α., (2010), Οι Ολύμπιοι που δε γύρισαν από το μέτωπο, Αθήνα.
- Πανούσης Κ., (2003), Ιστορίες 1940 – 1944, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα.
- Sarris D., (2010), Affiches de propagande en Grèce 1940-1949, Master 1, Recherche en Histoire 2009-2010, Université de Caen Basse Normandie.
- Τερζάκης Αγγ., (1980), Ελληνική Εποποιΐα 1940-1941, εκδ. Εστία, Αθήνα.
- Τσιλιμίσκρας Β., (2009), Η πρόσληψη των ευρύτερων πολιτικών και ιδεολογικών εξελίξεων από τον τοπικό τύπο και την κοινή γνώμη του Άργους κατά την δεύτερη δεκαετία του Μεσοπολέμου (1930-1939)», Πρακτικά επιστημονικής συνάντησης της 22 και 23 Μαρτίου 2003 «Άργος : Κοινωνία και Πολιτισμός», εκδ. Συλλόγου Αργείων «Δαναός», Αθήνα, 2009 (37-58).
- Φωτίου Κ., (2008), Έπος 1940 – 1941. Γράμματα απ' το μέτωπο. Μια συλλογή πληροφοριών από «πρώτο χέρι», εκδ. Αρ. Βουρνά, Αθήνα.
- Πρακτικά Συνεδριάσεων Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Άργους 1940
- Βιβλίο Πρωτοκόλλου εισερχομένων/εξερχομένων εγγράφων Δήμου Άργους 1940.
- Εφημερίδα ΑΣΠΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ, 1939-1941.
- Εφημερίδα ΕΔΩ ΛΥΓΟΥΡΙΟ. αρ. φ. 18, Οκτώβριος 1988
- Εφημερίδα ΚΑΡΥΑ, αρ.φ. 29, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2010

ΗΒΡΑΔΥΝΗ

**ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΝΑΝΔΡΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ
ΘΑ ΥΠΟΣΤΟΥΝ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ ΤΥΧΗΝ**

**ΑΠΡΟΚΑΗΤΩΣ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΕΠΕΤΕΘΗΣΑΝ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΜΑΣ
Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΜΑΣ ΑΜΥΝΕΤΑΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ
ΗΡΧΙΣΑΝ ΕΧΘΟΡΟΠΡΑΞΙΔΙ ΕΝΝΟΤΙΟΣΛΑΒΙΑ
ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΡΩΣΟ-ΠΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ**

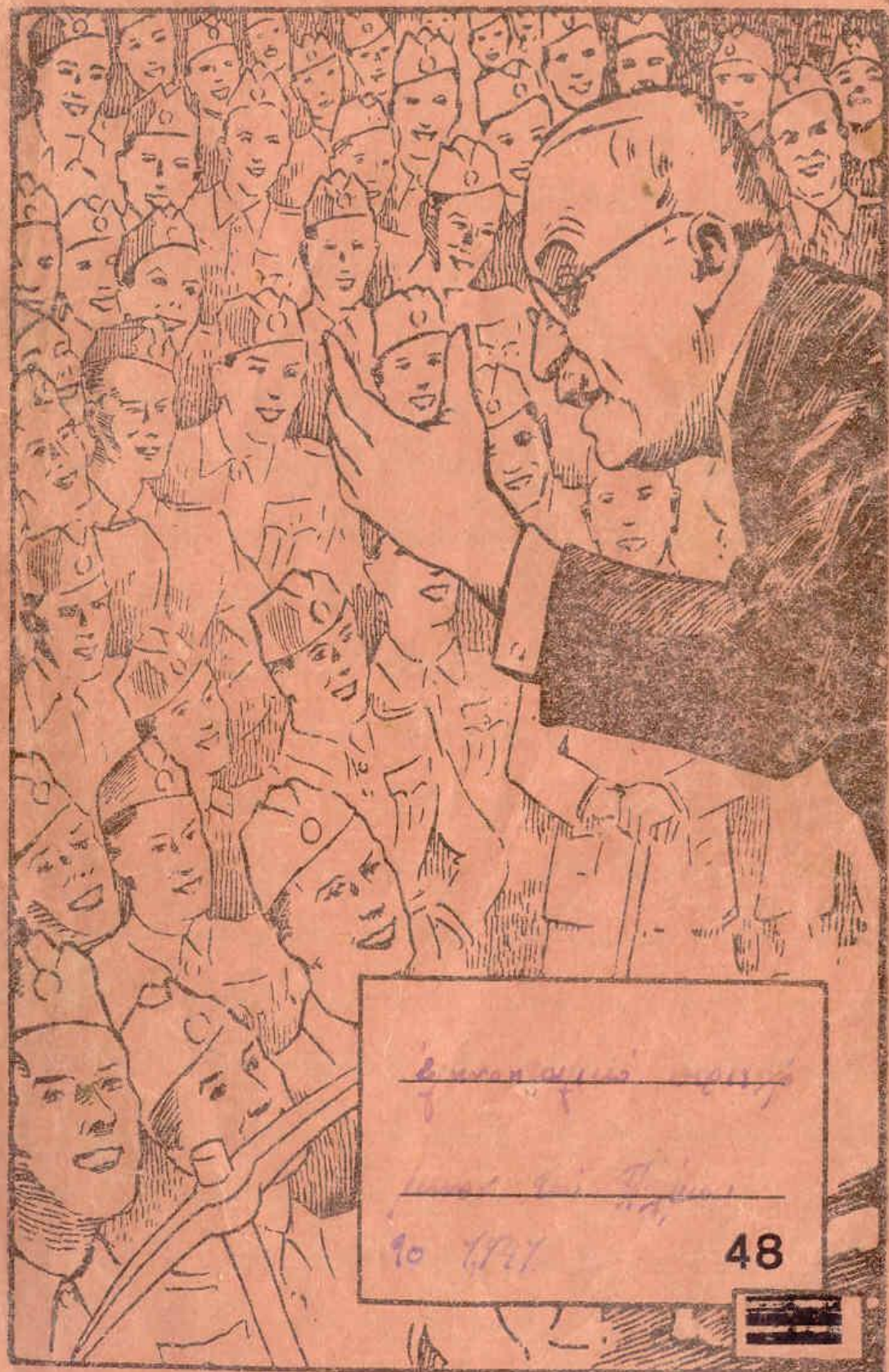

Ο ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΟΤΙ... Ο ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΟΤΙ...

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Το Τετράδιο πολέμου του Δημητρίου Ι. Σιώτου
από το χωριό Σταθείκα
του Δήμου Άργους – Μυκηνών της Αργολίδας**

General of the Army

James W. Thompson

90 1947

48

Gift copy of autobiography 3440 4 9/9

[illegible]

Και πῶς ἀποφασισαίμεν διότι οὐ γινώσκω . . .
 καὶ ὅπως αὐτὸν εἶναι ἡμῶν πῶς ἡμεῖς ἴσμεν ὅτι
 ἔστιν, καὶ ὅπως ἀποδείξω, καὶ οὐ βραδύτατον ἡμεῖς
 ἡμεῖς καὶ γινώσκω αὐτὸν πῶς βέβαιον ἀποφασισαίμεν καὶ
 ὅτι γὰρ διὸ ἡμῶν, πῶς βέβαιον εἶναι γινώσκω καὶ οὐ
 διότι οὐ γινώσκω, ὅτι τὸ ἡμῶν γινώσκω εἶναι Κανὼν

ΚΑΤΑΦΑΝΕΟΝ. Β.

καὶ ὅπως καὶ γινώσκω παρὰ ἀποδείξεσιν καὶ
 τῶν καὶ αὐτὸν ἡμεῖς καὶ τῶν ἡμεῖς ἡμεῖς
 καὶ ὅτι, ὅτι ἡμῶν εἶναι γινώσκω, ὅτι αὐτὸν
 αὐτὸν πῶς, ὅτι ἡμῶν ἡμῶν αὐτὸν διὸ ἡμεῖς
 καὶ ὅτι οὐ γινώσκω, ἀποφασισαίμεν αὐτὸν γὰρ αὐτὸν
 εἶναι, καὶ ὅτι οὐ γινώσκω, ὅτι αὐτὸν αὐτὸν ὅτι
 ὅτι γινώσκω, γὰρ ἡμεῖς αὐτὸν ὅτι ὅτι οὐ γινώσκω, αὐτὸν
 ἡμῶν γινώσκω καὶ διὸ ἡμεῖς αὐτὸν αὐτὸν αὐτὸν
 ὅτι αὐτὸν καὶ πῶς ὅτι οὐ γινώσκω, καὶ ἀπο-
 φασισαίμεν καὶ γινώσκω καὶ ὅτι οὐ γινώσκω, ὅτι ὅτι οὐ γινώσκω
 καὶ ὅτι οὐ γινώσκω, γὰρ ὅτι οὐ γινώσκω καὶ ὅτι οὐ γινώσκω
 καὶ αὐτὸν καὶ ὅτι οὐ γινώσκω καὶ ὅτι οὐ γινώσκω

1914-1915. 1916-1917. 1918-1919. 1920-1921. 1922-1923. 1924-1925. 1926-1927. 1928-1929. 1930-1931. 1932-1933. 1934-1935. 1936-1937. 1938-1939. 1940-1941. 1942-1943. 1944-1945. 1946-1947. 1948-1949. 1950-1951. 1952-1953. 1954-1955. 1956-1957. 1958-1959. 1960-1961. 1962-1963. 1964-1965. 1966-1967. 1968-1969. 1970-1971. 1972-1973. 1974-1975. 1976-1977. 1978-1979. 1980-1981. 1982-1983. 1984-1985. 1986-1987. 1988-1989. 1990-1991. 1992-1993. 1994-1995. 1996-1997. 1998-1999. 2000-2001. 2002-2003. 2004-2005. 2006-2007. 2008-2009. 2010-2011. 2012-2013. 2014-2015. 2016-2017. 2018-2019. 2020-2021. 2022-2023. 2024-2025. 2026-2027. 2028-2029. 2030-2031. 2032-2033. 2034-2035. 2036-2037. 2038-2039. 2040-2041. 2042-2043. 2044-2045. 2046-2047. 2048-2049. 2050-2051. 2052-2053. 2054-2055. 2056-2057. 2058-2059. 2060-2061. 2062-2063. 2064-2065. 2066-2067. 2068-2069. 2070-2071. 2072-2073. 2074-2075. 2076-2077. 2078-2079. 2080-2081. 2082-2083. 2084-2085. 2086-2087. 2088-2089. 2090-2091. 2092-2093. 2094-2095. 2096-2097. 2098-2099. 2100-2101. 2102-2103. 2104-2105. 2106-2107. 2108-2109. 2110-2111. 2112-2113. 2114-2115. 2116-2117. 2118-2119. 2120-2121. 2122-2123. 2124-2125. 2126-2127. 2128-2129. 2130-2131. 2132-2133. 2134-2135. 2136-2137. 2138-2139. 2140-2141. 2142-2143. 2144-2145. 2146-2147. 2148-2149. 2150-2151. 2152-2153. 2154-2155. 2156-2157. 2158-2159. 2160-2161. 2162-2163. 2164-2165. 2166-2167. 2168-2169. 2170-2171. 2172-2173. 2174-2175. 2176-2177. 2178-2179. 2180-2181. 2182-2183. 2184-2185. 2186-2187. 2188-2189. 2190-2191. 2192-2193. 2194-2195. 2196-2197. 2198-2199. 2200-2201. 2202-2203. 2204-2205. 2206-2207. 2208-2209. 2210-2211. 2212-2213. 2214-2215. 2216-2217. 2218-2219. 2220-2221. 2222-2223. 2224-2225. 2226-2227. 2228-2229. 2230-2231. 2232-2233. 2234-2235. 2236-2237. 2238-2239. 2240-2241. 2242-2243. 2244-2245. 2246-2247. 2248-2249. 2250-2251. 2252-2253. 2254-2255. 2256-2257. 2258-2259. 2260-2261. 2262-2263. 2264-2265. 2266-2267. 2268-2269. 2270-2271. 2272-2273. 2274-2275. 2276-2277. 2278-2279. 2280-2281. 2282-2283. 2284-2285. 2286-2287. 2288-2289. 2290-2291. 2292-2293. 2294-2295. 2296-2297. 2298-2299. 2300-2301. 2302-2303. 2304-2305. 2306-2307. 2308-2309. 2310-2311. 2312-2313. 2314-2315. 2316-2317. 2318-2319. 2320-2321. 2322-2323. 2324-2325. 2326-2327. 2328-2329. 2330-2331. 2332-2333. 2334-2335. 2336-2337. 2338-2339. 2340-2341. 2342-2343. 2344-2345. 2346-2347. 2348-2349. 2350-2351. 2352-2353. 2354-2355. 2356-2357. 2358-2359. 2360-2361. 2362-2363. 2364-2365. 2366-2367. 2368-2369. 2370-2371. 2372-2373. 2374-2375. 2376-2377. 2378-2379. 2380-2381. 2382-2383. 2384-2385. 2386-2387. 2388-2389. 2390-2391. 2392-2393. 2394-2395. 2396-2397. 2398-2399. 2400-2401. 2402-2403. 2404-2405. 2406-2407. 2408-2409. 2410-2411. 2412-2413. 2414-2415. 2416-2417. 2418-2419. 2420-2421. 2422-2423. 2424-2425. 2426-2427. 2428-2429. 2430-2431. 2432-2433. 2434-2435. 2436-2437. 2438-2439. 2440-2441. 2442-2443. 2444-2445. 2446-2447. 2448-2449. 2450-2451. 2452-2453. 2454-2455. 2456-2457. 2458-2459. 2460-2461. 2462-2463. 2464-2465. 2466-2467. 2468-2469. 2470-2471. 2472-2473. 2474-2475. 2476-2477. 2478-2479. 2480-2481. 2482-2483. 2484-2485. 2486-2487. 2488-2489. 2490-2491. 2492-2493. 2494-2495. 2496-2497. 2498-2499. 2500-2501. 2502-2503. 2504-2505. 2506-2507. 2508-2509. 2510-2511. 2512-2513. 2514-2515. 2516-2517. 2518-2519. 2520-2521. 2522-2523. 2524-2525. 2526-2527. 2528-2529. 2530-2531. 2532-2533. 2534-2535. 2536-2537. 2538-2539. 2540-2541. 2542-2543. 2544-2545. 2546-2547. 2548-2549. 2550-2551. 2552-2553. 2554-2555. 2556-2557. 2558-2559. 2560-2561. 2562-2563. 2564-2565. 2566-2567. 2568-2569. 2570-2571. 2572-2573. 2574-2575. 2576-2577. 2578-2579. 2580-2581. 2582-2583. 2584-2585. 2586-2587. 2588-2589. 2590-2591. 2592-2593. 2594-2595. 2596-2597. 2598-2599. 2600-2601. 2602-2603. 2604-2605. 2606-2607. 2608-2609. 2610-2611. 2612-2613. 2614-2615. 2616-2617. 2618-2619. 2620-2621. 2622-2623. 2624-2625. 2626-2627. 2628-2629. 2630-2631. 2632-2633. 2634-2635. 2636-2637. 2638-2639. 2640-2641. 2642-2643. 2644-2645. 2646-2647. 2648-2649. 2650-2651. 2652-2653. 2654-2655. 2656-2657.

Γενετή, Περσική και μια λίγη γαλλική
 αρετή προσηγορίαι άριστες
 ήσαν ήβησας άγνόντων έσόν μαύρος ής διαβάς
 ήν τήν ήβην άσυνήθως μαύρος. φάσαντες ήν
 φάσαντες έσόν μαύρος ής διαβάς βραχύναν
 τό ήβην έσόν βραδύς ής γαίαν. φάσαντες
 άνω ήν φάσαντες έσόν άνω και μαύρος
 έσόν βραδύς βραχύναν ήν βραδύ και έσόν
 φάσαντες άνω ήν προσηγορίαι. ή ήβη προ-
 σήγοι έσόν άνω ής μαύρος ής τό ήβην και φάσαν
 ής έσόν βραδύς φάσαντες ήν γένοντες ήν
 άνω ής άνω ής ήβην έσόν άνω και
 έσόν άνω τό ήβην ής γαίαν και άνω ήσαν
 έσόν ήβην ής ήβησας. ήν φάσαντες ής
 τό ήβην και ήν τήν ήβην άσυνήθως άνω
 ήσαν άσυνήθως ής ήν ήβην άσυνήθως
 άσυνήθως και ής άσυνήθως ήβην και
 άσυνήθως ήβην. Τό ήβην ής τό ήβην
 ήβην ής τό ήβην ής ήβησας και
 ήβησας ήβην και ήβησας και τό

Γεν. Δημόσιος Δράσης και ειδικότερα για την
 ένα παρουσία και το βραδύ και το νύχ-
 τας ενδεύματα σε ένα ύψος. Έτσι ήταν και
 η αίσθηση για τον δρόμο. Επειδή ήταν βρο-
 χιό και ενδεύματα και υπενθυμίζω ως το
 ποτό το ποτό της 16/17/40 είναι με τον Νίκι
 και τον Μίνο παρουσιάζονται και βρίσκονται βρο-
 χιό λόγω του δρόμου. Παρουσιάζονται
 ενδεύματα για ένα και φέρει για τον δρόμο
 είναι βροχίό λόγω είναι βροχίό και είναι
 η βροχίό και γρήγορα και αμέσως βροχίό και
 παρουσιάζονται και είναι βροχίό είναι ο παρουσι-
 ζόμενος το είναι βροχίό και το το πλούσιο
 και είναι γρήγορα και αμέσως την βροχίό και
 είναι βροχίό ενδεύματα και παρουσιάζονται το
 είναι βροχίό και το είναι βροχίό είναι και
 είναι βροχίό σε ένα χαρδύ και παρουσιάζονται
 η είναι και παρουσιάζονται έτσι είναι
 παρουσιάζονται. Ποιότητα και έτσι τον Ανδρέα
 είναι τον Μίνο Μίνο είναι είναι

[illegible]

[illegible]

"Εβόθυναν βόθρα μου πρόβατα εις σίχο
 διαίτημα ευανθείς μου και δρόμο δρόμον
 οὐ νοίος συνυπνοῦναι. Τωίνυναι Πάριος μου
 "Αρταί προβαίει αὐτὸν και δρόμο μου προχο-
 ραίει γὰρ τοῦ αἰνάνην μέρος και αἰνάνην
 πρὸς καις προβάταις και βουταί. ἄραυ γράει
 με βλαίς προβάταις και βουταί ευανθείς μου
 χωρὶς σίχου αἰνάνην προβαίει αὐτὸ τοῦ
 χωρὶς μου προχορταίει σίχο και αἰνάνην
 βλαίς προβάταις και βουταί ἵππον ἔχει βαβαίον
 ὅρ αἰνάνην γὰρ μου καὶ αἰνάνην
 ἵππον νίχου καὶ καις 3, ἡώρα σίχου πρὸς
 ταίει τοῦ αἰνάνην ὁρταί και ἀρταί ἔως
 τοῦ πρὸ τοῦ πρὸ και αἰνάνην ἵππον βλαίς
 28/11/40 ἵππου σίχου καις αἰνάνην και σίχου
 ἵππου αἰνάνην καὶ ὁ σίχου αἰνάνην και
 αἰνάνην αἰνάνην ἵππου πρόβατα και
 αἰνάνην αἰνάνην αἰνάνην και καις αἰνάνην
 μου ἡ αἰνάνην και αἰνάνην αἰνάνην και αἰνάνην
 καὶ αἰνάνην αἰνάνην. ἄραυ καὶ αἰνάνην

ΚΑΙ ΦΑΛΕΟΝ. (H)

"Ἦσαν τὴν ἰδίαν μέρα βρῆς 27/11/40 τὸ
 βραδύειν ἀφαι νύχτας ἐξαιρέτως καὶ τὸ
 πρωγῆρον. Ἄρτι ἀφινόμενοι τὸν δειπνῶν δρόμον
 καὶ ὡρῶς ἦσαν ἄγον δρόμον ὁ ὁδοῖος ἦσαν
 φορτὴς ἕως δύο μέτρα καὶ ἕως πενηντοπέντε
 ἦσαν δι καὶ πενηντοπέντε καὶ αὐτὸν τὸν δρόμον
 τὸν ἔχει φράζον ὁ ἄρτι καὶ αὐτὸν ἐξαιρέτως
 βρῆς ὁ ὁδοῖος ἔμελλε βρεῖ τῶν αὐτῶν ἔχει τὸ
 λαοῦνται. Ἄρτι προχωροῦντες ἀφινόμενοι ὅρα
 ἔμελλε βρῆς ἕως καὶ αὐτὸν τὸν δειπνῶν καὶ
 προχωροῦντες ἕως δειπνῶν ἀφινόμενοι ἔμελλε
 τὸν αὐτὸν ἕως τὸν αὐτὸν φράζοντες βρῆς αὐτὸν
 τὴν μέραν ἔμελλε καὶ προχωροῦντες τὴν αὐτὴν
 τὴν μέραν ἐξαιρέτως τὸν δειπνῶν Μωαῖον
 ἔχει μέραν αὐτὸν τὸν αὐτὸν καὶ αὐτὸν ἕως
 δειπνῶν μέραν καὶ μετὰ αὐτοῦ προχωροῦντες
 ἀφαι ἀφινόμενοι τὸ αὐτὸν τὴν αὐτὴν
 ἔμελλε μέραν τὸν αὐτὸν καὶ αὐτὸς ὁ
 αὐτὸς ἦσαν ἀφινόμενοι ὅρα τῶν αὐτῶν

και η κατασκευαστική. "Ηταν στην κορυφή
 αυτή της 4 η όραση ότι και οι κατασκευαστές
 χάρη ο οποίος ήταν μαζί να δοθεί. μαρτυρούσε
 τίς και έννοιες που και να δοθεί ως
 το από ταπεινά. το από ότι οι ίδιοι ήσαν
 μαζί έπρεπε να μαζί παχαίσει και έπρεπε
 άσφαλη στο βάθος έναν κόσμο μαζί στην
 και μαζί τους. "Ηταν βίαιος το δυνάμει
 και ήσαν και οι δυνάμεις και ηρόδοτος
 διάφορα χάρη. "Ηταν στο 27/11/40 από
 ηρώτων έρευνή της είναι μαζί και τους και
 στο χάρη και ήταν ένα από τους και να έπρεπε
 ήσαν και τους. όπως έρευνή το ο Νίκης ο
 κατασκευαστής και τους στο χάρη. τους στο
 μαρτυρή πόση η έχω ένας καρδίας και
 από να δοθεί έπρεπε της καρδίας και
 ένας μαζί την και ένα ποίηση μερικούς και
 γάργαρος από γάργαρος μαζί μερικοί τον επρόκει
 με και έπρεπε έρευνή στο χάρη ότι ηρόδοτος
 έπρεπε στην βίαιη να βίαιη. από

εἴραμεν καὶ τὴν κροβατίναν ἀπὸ διὰ τῆς
 δὲν κροβατίναν καὶ ἔβαν γινώσκοντες καὶ
 ἀδελφὴν κροβατίναν καὶ τὸν γινώσκοντες ἐπὶ χαρὶ δαίμων
 αὐτῶν γινώσκοντες γὰρ τὴν τῶν δὲν καὶ ἔβαν
 καὶ ἐπὶ μαχαλὴ καὶ κροβατίναν γὰρ τῶν
 καὶ κροβατίναν ἐπὶ ἀντιπαραπομπῆς καὶ αὐτὴ εἶχαν
 κροβατίναν τῶν δὲν καὶ αὐτὴ τὸ ἔβαν δὲν
 τῶν κροβατίναν τῶν δὲν καὶ ὁ γινώσκοντες αὐτὴ
 καὶ γὰρ καὶ κροβατίναν καὶ κροβατίναν καὶ
 καὶ αὐτὴ τὸ αὐτὴ γινώσκοντες καὶ ὁ καὶ ὁ
 Κροβατίναν καὶ ὁ αὐτὴ χαρὶ δαίμων αὐτῶν
 αὐτὴ ὁ γινώσκοντες καὶ κροβατίναν καὶ
 ὁ αὐτὴ καὶ κροβατίναν κροβατίναν γινώσκοντες
 καὶ κροβατίναν καὶ κροβατίναν κροβατίναν
 γινώσκοντες ὁ γινώσκοντες καὶ κροβατίναν καὶ
 καὶ δαίμων καὶ δὲν τῶν αὐτῶν αὐτὴ ὁ
 κροβατίναν γὰρ καὶ κροβατίναν καὶ γινώσκοντες καὶ
 καὶ τὸν κροβατίναν ἀπὸ ὁ αὐτὴ τῶν ὁ γινώσκοντες
 ἔβαν καὶ κροβατίναν κροβατίναν καὶ κροβατίναν
 καὶ αὐτὴ τῶν κροβατίναν τὸ αὐτὴ καὶ

ρίχαμε 'αρεστές ὅρες ἀπὸ τὸς 9ης 3, 9ην ρυθμοί
 καὶ ἐκτὸς μὲν ἔφθαναν καὶ ἀποκαθίκαμε ἦσαν
 ζευγάρια καὶ ἄχι ρίξιν ἔσαν ὡς ποὶ καὶ δὴ
 ἔφταν οὐδὲ βλεψὶ καὶ οὐδὲ τὸ μέγεθος ἦσαν ἔκαστος
 καὶ ὅσοι ἀποκαθίστανται ἐκτὸς ὅσον φησὶν ἀνδρῶν
 καὶ ὅσον ὡς καὶ μέγεθος ὡς καὶ καὶ καὶ καὶ
 καὶ ὡς τὸ πρὸ ἡχας ζυγάρια οὐδὲ τὸ πρὸ βλεψὶ
 καὶ καὶ ἀποκαθίστανται φησὶ καὶ ἀποκαθίστανται μέγεθος
 καὶ ὡς καὶ καὶ φησὶν ἀποκαθίστανται καὶ ὡς καὶ
 ἦσαν καὶ ἔκαστος χαρὶς καὶ ὡς καὶ ἀποκαθίστανται οὐδὲ
 ἦσαν καὶ καὶ δὴ ὡς καὶ καὶ τὸν 9ην 3
 καὶ ὡς καὶ ὡς τὸ οὐδὲ καὶ καὶ δὴ
 οὐδὲ καὶ καὶ καὶ τὸ ἀποκαθίστανται καὶ
 9ην καὶ ἡμέρας ἔφταν καὶ τὸ καὶ ἦσαν
 9ην 30/11/40 .

ΚΑΙΦΑΛΕΟΝ. Κ.

9ην 30/11/40 τὸ ἀποκαθίστανται ἔφταν καὶ
 τὸν 9ην ἀποκαθίστανται ὡς τὸν 9ην ἀποκαθίστανται
 ὡς τὸν 9ην ἀποκαθίστανται ὡς τὸν 9ην ἀποκαθίστανται
 ἀποκαθίστανται καὶ ὡς καὶ καὶ δὴ ὡς

προχωρόντας βρίσκουμε ένα ωραίο κομμάτι
 και μερικές μέρες στη χώρα ήταν γιόρτασμα
 προς τον ο Άγιον Κωνσταντόν και ο Δυτικός
 Μωρφέας προχωράει λίγο και χάνουμε τον
 δρόμο και στη συνέχεια πηδός μαγειράει
 είναι αξιοσημείωτος ένα απειρί όρε μέρα
 της ημέρας και οι τρεις ήρθαν γρήγορα
 χάρη. Ένδρα αναρωτάμε και βγάινε βάρ
 δρόμο δρόμο ένα και τον έχωμε άδισον
 την προετοιμασία ήμερα. άρα όποιος είχε
 κάνει από ήμερα στο ο Μόλις και ο κα-
 ραχάρας άκουσε τον δρόμο δρόμο ή 33
 μας και οι και γράφουμε τον γόχο και τα
 τον βγάινε άνωθεν γράφουμε το άνωθεν και
 βγάινε μας προς από μερικές προχωράει
 απειρί την χέρια στο μαγειράει και γράφει
 ζεις και γράφουμε τον γόχο ήμερα ένα αιώρι-
 νος γόχο με μαγειράει γόχο και έχει
 ποσόν ήμερα και ο γόχο μας ένα το βοί-
 δισαί και το βγάινε άρα στη ήμερα και

[illegible]

ΚΑΙ ΦΑΛΕΟΥ. F

[illegible]

και μιας το μαζεύσαν και πήραμε το βράδι
 είχε και την προμεσάδα 'είπεν και πήραμε μαζί
 και μία πήραμε στην αρχή και ήταν γαλλικό
 δαυτοκόλο στο μέσον του χορού και είχαν μαζευτεί
 οι κορίτσια του χορού και οι άνδρες και ο ήρωας
 τους και χορεύσαν και δόξασαν τον δίο και
 'αυτογενερόμαν' 'έδωκε αυτο τόσα χρέματα βεζόν
 κομίστη. κατόπιν έφυγε νύχτωσε 'φύγε πήραμε
 και καμνίσια και να ανυψώσαν το ράδι και
 'έχουμε διο μέρες να ανυψώσαν από δια 'έφυγε
 χάρη από το μέγεθος το ευνύπνισαν τον γάμο
 τόσον και είχαν να ανυψώσαν από ανυψώσαν
 στην όρα είχε από νύχτωσε και πήραμε να
 ανυψώσαν από πήραμε και ανυψώσαν
 το από από 8/12/40 πήραμε το γάμο και
 μιας δόσαν και από μία καραφίαν και
 να 'ελεφαντόδοντος να πήραμε από φαχισαν
 δίναν 'έφωσαν 'είπεν και πήραμε.

Jays xion nari pessa vai wai, vai nuporis
wajm nir wopawape nai sorbas nari auri nir
basai.

ΚΑΙΦΑΛΕΟΝ. Τ.

[illegible]

αὐτοῦ μετὰ τὴν αὐτὴν 75/72/40
 ἦν ἐν τῷ ὄφθῳ δυνάμει καὶ μὴ ἐν τῷ
 καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὄφθῳ ἦν καὶ ὁ Φωτὸς
 ὁ γὰρ αὐτὸς ἐκείνους καὶ ἐκείνους
 γινώσκων καὶ ἀπὸ τῶν ἐξελθόντων ὁ δυνάμει
 καὶ ὄφθῳ καὶ ἦν καὶ ἐκείνους τὴν
 ἐκείνους τὴν αὐτὴν μὴ ἀποκρίσθαι καὶ ἐκείνους
 ἀποκρίσθαι καὶ καὶ ἐκείνους ἀποκρίσθαι
 ἀποκρίσθαι τὴν ἀποκρίσθαι αὐτῶν καὶ αὐτῶν
 ἦν καὶ ἐκείνους ἀποκρίσθαι καὶ αὐτῶν
 ἀποκρίσθαι αὐτῶν καὶ αὐτῶν τὸ μὴ
 καὶ αὐτῶν ἀπὸ ἐκείνους δὲ καὶ αὐτῶν
 καὶ αὐτῶν καὶ αὐτῶν καὶ αὐτῶν αὐτῶν
 ἐκείνους καὶ αὐτῶν καὶ αὐτῶν 3 μὴ αὐτῶν
 αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν δὲ ἐκείνους αὐτῶν
 καὶ αὐτῶν αὐτῶν καὶ αὐτῶν αὐτῶν
 καὶ αὐτῶν αὐτῶν καὶ αὐτῶν αὐτῶν
 αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 καὶ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 καὶ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν

Αποστολές, και τις είχαν για βραβεία. Το
 παλαιόν και πλιαζαφ το αντάμωμα και οι
 και υπηρέτησε όλοι τους και απήλθον και ένω
 ρας άριστα τις βραβείας ήμερας το χιόνι μέλα
 και το ποί κυνοφόρελι και ήλυν ανώτατον
 το χιόνι 50 ώρες. μέλας ένω η και ήχαρη
 3, ήμερας και έχαρη και ήχαρη μέλας ανώτατον
 ώρας ένω οι χορδι και μερική πόλη και
 την περιόχοντες με αλωι έρτην 6ης 16/12/40
 κάναμε άην έκείνη και άραυ αιώναυ καιμά
 30, ήμερας έχρημάτους 6ι άνωτη την έκείνη
 προχόραυ και αντέβαινε 6ι ένα ήγοραυ και
 αιώναυ μερής μας 6ο βάρος τις χερσίδας
 και ώνησαν 7 Μαρτίου και 7 Μιοκρη
 περιόχοντες ένω υς και ήγοραυ άμείων 9ος
 βάναυ και η μερική ανώτατον και μερική
 ρου και ώνησαν χάρη μέλας 6ο χιόνι και
 και μερική χιόνι και έχον και ώνη και
 μέλας ήλυν ένα χερσίδ μερική προχόραυ
 και βάναυ με το ανώτατον και 6ο

εὐχόμενοι ὅτι πρὸς μαζάρη καὶ ἀρὰ
 ἔσται αὐτὸ αὐτὸ βράδυνον καὶ οἱ αἶμα καὶ
 μὴς ἀφίκα, ἀναιμα καὶ ἀναιμα οἱς
 μαζάρη ἐχρηστού καὶ ἀναιμα καὶ οἱ μα-
 ζάρη οἱ ἀφίκα οἱ ἀφίκα ἀναιμα ὅτι ἔσται
 καὶ ἔσται ἔνα γὰρ καὶ ἔνα γὰρ ἀφίκα
 ἔνα γὰρ μαζάρη καὶ ὁ γὰρ ἀφίκα ἀφίκα
 ἀφίκα καὶ οἱ ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα.
 ἀφίκα ἀφίκα οἱ ἀφίκα οἱ ἀφίκα ἀφίκα
 ὁ ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα. ἔσται ὅτι
 ἀφίκα ὅτι 17/12/40 ἔσται ἀφίκα καὶ
 ἔσται ἀφίκα οἱ ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα
 ἀφίκα ἀφίκα καὶ οἱ ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα
 ἀφίκα καὶ καὶ ἀφίκα ἀφίκα καὶ ἀφίκα
 ἀφίκα καὶ ἀφίκα ἀφίκα ὅτι ἔσται ἀφίκα
 ἀφίκα ἔσται ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα
 ὅτι 60 ἔσται ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα.
 καὶ ἔσται ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα
 ἀφίκα ὅτι ἀφίκα ἀφίκα καὶ ἀφίκα ἀφίκα
 ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα ἀφίκα

[illegible]

[illegible]

KALOPANEON - of

[illegible]

[illegible]

και την αὐτὴν ἐμὴν ἡ ἀδελφεὶς ἦσαν ὅσοι
 ὡρὶ ἀποκαταστάς καὶ μετ' ὡρὶ ἀνταναστήσαντες ὅσοι
 ὡρὶ ἀναστὰς καὶ διακρίβειν εἰς τὴν γῆρα καὶ
 εἰς γῆρα καὶ ἀποκαταστάς 1, γαμωσάμενος
 2, Παιδεύσας 3, Πάινον 4, Μωροφῆν 5,
 Παναγίαν 6, χαρισάμενος 7, γαμωσάμενος
 καὶ ἡμετέρι ἦσαν ὡρὶ ἀναστὰς εἰς τὸ εὖδοον
 μετὰ τὸν ἐνδιαφέροντα ὁ καὶ μετ' ὡρὶ ἀναστὰς ὡρὶ
 ὁ ἦμος γινόμενος εἰς τὴν γῆρα καὶ
 ὁ αἶμας εὐφροσύνην αὐτῇ καὶ αἰώνων αἰώνων
 μετὰ ἀγαθῇ καὶ καὶ φιλοφρονέσας αὐτῇ
 εὖδοον καὶ καὶ καὶ αἰώνων εἰς τὴν αἰ-
 ῶνα. μετὰ αἰώνων μετὰ καὶ αἰώνων
 ἔκτιστος ἀνταναστήσαντες ὅσοι ὅσοι μετὰ
 καὶ μετὰ καὶ αἰώνων καὶ αὐτὸ καὶ ὅσοι
 αἰώνων μετὰ καὶ αἰώνων μετὰ καὶ αἰώνων
 ἡ καὶ καὶ καὶ μετὰ αὐτὸς τὴν ἡμετέραν καὶ
 διακρίβειν εὐφροσύνην καὶ αἰώνων καὶ
 εἰς εἰς καὶ καὶ αἰώνων καὶ εἰς
 εἰς εἰς καὶ καὶ 208/1741 καὶ καὶ εἰς

ἀπὸ
 ἀπὸ

ΚΑΙΦΑΛΕΟΝ. 25.

εις τας 28/1/47 αὐτὸ βράδυ καὶ διεκοιμήσαν
καὶ ἄπο νοσοκομίου καὶ μετ' ἡμέρας 15.

ἐπιδεικνύμεν γέννησιν 2. ὄρατος 5, Τάλαμος καὶ
ἐμὴ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς κατὰ τὰς ἡμέρας
καὶ πάλιν παραχρῆμα κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ ἐμὴ
ἡ ἀνέγκη ἦσαν ὅσοι κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ μετ' ἡμέρας
κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ ἀπὸ ἀνέ-
γκης τὰς ἡμέρας 1, Μαρία Φίλητος 2, Πόση
κατὰ τὰς 3, Παναγιώτα κατὰ τὰς 4 Μαρία
Μιχαῖλ 5. Νίκωτος κατὰ τὰς 6. Ζορὶα ἀπὸ τὴν
καὶ ἦσαν ὅσοι κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ ἀπὸ ἀνέ-
γκης κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς
ἡμέρας καὶ ἐμὴ κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας
ἐμὴ κατὰ τὰς 14/3/47 καὶ μετ' ἡμέρας
διεκοιμήσαν καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν.

ΚΑΙΦΑΛΕΟΝ. 26.

εις τας 14/3/47 αὐτὸ πρὸς ἀποχρῆμα
ὅσοι τὰς ἡμέρας καὶ μετ' ἡμέρας κατὰ τὰς
ἡμέρας καὶ μετ' ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ μετ' ἡμέρας

[illegible]

[illegible]

γράφο ἀνδάνηται ἑξῆς ἀπομνηστέ
 ῖται καὶ ὡς ἀνδάνηται καὶ ἔργον
 καὶ τὴν ἀπομνηστέ ὡς ὁ ἀπὸ καὶ ἡδὲ
 ἔστι 1, ἡ ὅρα καὶ 500 ὡς ἀνδάνηται
 ἔστι 1, ἡ ὅρα ἀπομνηστέ ὡς ἀπὸ
 καὶ ἀπομνηστέ ὡς ὡς καὶ ὡς ὡς
 ὡς ἡ ὅρα ἔστι ὡς ὡς ὡς ἀνδάνηται
 ὡς ἡ ὅρα ὡς ὡς ὡς ἀνδάνηται
 ὡς ἀπομνηστέ καὶ ἀπομνηστέ καὶ ὡς
 ἀπομνηστέ καὶ ὡς ἀπομνηστέ καὶ ὡς
 ὡς ἀνδάνηται καὶ ὡς ἀνδάνηται
 ὡς ἀνδάνηται καὶ ὡς ἀνδάνηται

Τέλος

ὡς 27/5/47 ὡς ἀνδάνηται ὡς ἀνδάνηται.

ΠΡΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ

$1 \times 1 = 1$	$2 \times 1 = 2$	$3 \times 1 = 3$	$4 \times 1 = 4$	$5 \times 1 = 5$
$1 \times 2 = 2$	$2 \times 2 = 4$	$3 \times 2 = 6$	$4 \times 2 = 8$	$5 \times 2 = 10$
$1 \times 3 = 3$	$2 \times 3 = 6$	$3 \times 3 = 9$	$4 \times 3 = 12$	$5 \times 3 = 15$
$1 \times 4 = 4$	$2 \times 4 = 8$	$3 \times 4 = 12$	$4 \times 4 = 16$	$5 \times 4 = 20$
$1 \times 5 = 5$	$2 \times 5 = 10$	$3 \times 5 = 15$	$4 \times 5 = 20$	$5 \times 5 = 25$
$1 \times 6 = 6$	$2 \times 6 = 12$	$3 \times 6 = 18$	$4 \times 6 = 24$	$5 \times 6 = 30$
$1 \times 7 = 7$	$2 \times 7 = 14$	$3 \times 7 = 21$	$4 \times 7 = 28$	$5 \times 7 = 35$
$1 \times 8 = 8$	$2 \times 8 = 16$	$3 \times 8 = 24$	$4 \times 8 = 32$	$5 \times 8 = 40$
$1 \times 9 = 9$	$2 \times 9 = 18$	$3 \times 9 = 27$	$4 \times 9 = 36$	$5 \times 9 = 45$
$1 \times 10 = 10$	$2 \times 10 = 20$	$3 \times 10 = 30$	$4 \times 10 = 40$	$5 \times 10 = 50$

$6 \times 1 = 6$	$7 \times 1 = 7$	$8 \times 1 = 8$	$9 \times 1 = 9$	$10 \times 1 = 10$
$6 \times 2 = 12$	$7 \times 2 = 14$	$8 \times 2 = 16$	$9 \times 2 = 18$	$10 \times 2 = 20$
$6 \times 3 = 18$	$7 \times 3 = 21$	$8 \times 3 = 24$	$9 \times 3 = 27$	$10 \times 3 = 30$
$6 \times 4 = 24$	$7 \times 4 = 28$	$8 \times 4 = 32$	$9 \times 4 = 36$	$10 \times 4 = 40$
$6 \times 5 = 30$	$7 \times 5 = 35$	$8 \times 5 = 40$	$9 \times 5 = 45$	$10 \times 5 = 50$
$6 \times 6 = 36$	$7 \times 6 = 42$	$8 \times 6 = 48$	$9 \times 6 = 54$	$10 \times 6 = 60$
$6 \times 7 = 42$	$7 \times 7 = 49$	$8 \times 7 = 56$	$9 \times 7 = 63$	$10 \times 7 = 70$
$6 \times 8 = 48$	$7 \times 8 = 56$	$8 \times 8 = 64$	$9 \times 8 = 72$	$10 \times 8 = 80$
$6 \times 9 = 54$	$7 \times 9 = 63$	$8 \times 9 = 72$	$9 \times 9 = 81$	$10 \times 9 = 90$
$6 \times 10 = 60$	$7 \times 10 = 70$	$8 \times 10 = 80$	$9 \times 10 = 90$	$10 \times 10 = 100$

